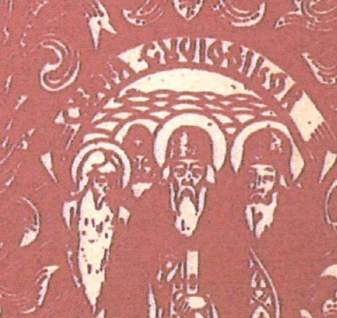
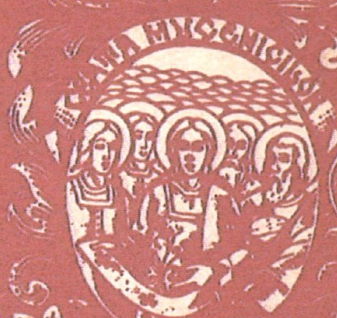
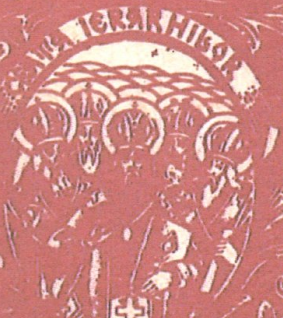

PROLOGELE

VIETILE SFINTILOR
ȘI CUVINTE DE ÎNVĂȚĂTURĂ
PE LUNA

MARTIE

PROLOAGELE

VIETILE SFINTILOR
ȘI CUVINTE DE ÎNVĂȚĂTURĂ
PE LUNA

MARTIE

EDITURA
BISERICII ORTODOXE DIN MOLDOVA

SFÎNTA TREIME

LYNA LYI MARTIE

Are 31 de zile. Ziua are 12 ceasuri, și noaptea 12.

În ziua dintîi: pomenirea Precuvioasei Mucenițe Evdochia samarineanca.

Această Sfîntă era din cetatea Iliopolis, samarineancă din Libanul Feniciei și a trăit prin veacul al III-lea, din naștere fiind necredincioasă și închinătoare la idoli. Și, fiind ea peste măsură de frumoasă și petrecîndu-și viața în desfrîinare, pe mulți îi atrăgea la sine cu farmecul ei și, prin aceasta, strînsese multă avuție, încît, și în alte țări i se dusesse vestea.

A crezut, însă, mai tîrziu, în Hristos. Că, trecînd prin cetatea aceea un pustnic, anume Ghermano, și acesta luîndu-și sălaș aproape de locuința Evdochiei, din rînduiala lui Dumnezeu, se întîmpla că ea auzea din casa ei, neîncetatele cîntări, citiri și rugăciuni, pe care le făcea Sfîntul, în odaia lui, cuvinte de suflet folositoare, de evlavie și întoarcere la Dumnezeu; cuvinte cum nu mai auzise ea niciodată. Și s-a cutremurat sufletul desfrînatei, cu deosebire atunci cînd a auzit cuvintele: "Vai vouă, bogaților!" Deci, luminîndu-se la cuget și scribită de viața pe care o ducea, Evdochia a mers la omul lui Dumnezeu, rugîndu-l s-o învețe calea mîntuirii. Și așa, învățînd dreapta credință de la Sfîntul Ghermano, iar Sfîntul

Botez primindu-l de la Sfântul Episcop Teodot, Evdochia și-a schimbat și viața. Ea a împărțit toată averea ei, cea multă, săracilor, dând slobozenie la toți robii și s-a dus într-o mănăstire, unde trăia în smerenie și în pocăință.

Deci, ducându-se vestea de venirea ei la credința creștinilor și pîrîta fiind la împăratul Aurelian (270 – 275), acesta a poruncit să fie prinsă. Dar, atîta putere și atîtea semne minunate a săvîrșit Sfînta Evdochia, încît împăratul însuși s-a îmblînzit față de dînsa. Murind însă Aurelian, Sfînta a fost prinsă din nou, pe vremea cînd Diogen era dregător în Iliopolis, și, fiind pusă la chinuri, Sfînta a dovedit atîta putere de răbdare, încît însuși dregătorul, zguduit, a pus-o în libertate. I s-a tăiat capul, însă, sub dregătorul Vichentie, urmașul lui Diogen, după ce a îndurat din nou cumplite și înspăimîntătoare chinuri, pentru credință.

Și astfel, Sfînta Evdochia, cea care în tinerețe fusese o desfrînată, s-a mutat la cer, dobîndind cununa muceniciei, pentru Hristos. Dumnezeuului nostru, slavă!

Întru această zi, pomenirea Sfintei Domnina, cea din Cir.

Aceasta s-a născut din părinți binecredincioși și bogați. Și, dăruindu-se pe sine lui Dumnezeu din tinerețe, în pustnicie și în celelalte grele pătîmuri ale trupului petrecea. Că, făcîndu-și o colibă lîngă grădina maicii sale, acolo viețuia, cu lacrimi necurmăte, nu numai fața udîndu-și, ci și îmbrăcămîntea ei, cea de păr, fiindcă niște haine ca acestea purta. Iar, la cîntatul cocoșilor, intra în sfînta biserică, împreună cu toată mulțimea credincioșilor, și cîntare de laudă aducea Stăpînului tuturor. Iar, ca hrană, avea linte muiată în apă. Și toată osteneala aceasta o răbda, măcar că era slabă la trup. Și, învelindu-se cu totul, cu broboada, n-a văzut nici ea fața cuiva, nici altul față ei și vorbea, încet și fără meșteșug, cu cei ce se întîmpla. Deci, acestea petrecînd ea ziua și noaptea, la preaiubitul său Mire Hristos s-a suit prin faptele ei, cele lui Dumnezeu plăcute.

Întru această zi, cuvînt despre faptul cum Sfîntul Epifanie a luat, cu meșteșug, de la Ioan, episcopul Ierusalimului, argint și l-a împărțit, ca milostenie, la săraci și la scăpătați.

Oarecînd a venit un diacon de la Ierusalim și a spus lui Epifanie, episcopul Ciprului, cele despre Ioan, episcopul Ierusalimului, că, adică, este iubitor de argint și banii, adunîndu-i, nu-i dă celor ce sînt în nevoie. Și Ioan acesta locuise în mănăstirea marelui Ilarion, cînd Epifanie viețuise cu dînsul. Deci, Epifanie a scris epistolă lui Ioan să miluiască pe cei ce sînt la nevoie; dar Ioan nimic n-a făcut din cele scrise în epistolă.

Și, nu după multă vreme, a zis Epifanie către mine: "Vino, dar, fiule, să mergem la Ierusalim și, închinîndu-ne, ne vom întoarce". Și, plecînd din Cipru, am plutit cu corabia în Cezareea lui Filip și de acolo, ne-am suit în Ierusalim. Deci, venind și rugîndu-ne, ne-am dus la Episcopie. Și a văzut Ioan pe Epifanie și s-a bucurat cu bucurie mare. Și a zis Epifanie lui Ioan: "Dă-mi mie, frate, o casă, pentru a petrece aici cîteva zile". Și ne-a dat nouă prea bună locuință. Deci, în

fiecare zi, Ioan chema pe Epifanie la masă, și bucate și băuturi scumpe și de multe feluri ne aducea nouă la masă, și nici din acestea, săracii nu aveau parte.

Deci, odată, a zis Epifanie către Ioan: "Dă-mi mie, o părinte Ioan, argint cu împrumut, căci am să hrănesc pe niște bărbați ciprioți. Să mă fălesc, zicea, înaintea acestora, cu argintul tău. Cele preabune din casa ta dă-le, dar, robului tău spre slava ta și voi fi lăudat pentru lucrurile tale. Numai ține minte tot ceea ce îmi dai, ca să ți le întorc pe urmă". Și a adus Ioan, înaintea lui Epifanie, mult argint. Și a zis Epifanie către Ioan: "Mai este la tine și alt argint spre păstrare, părinte?" Și a zis Ioan către Epifanie: "Destul îți este ție acum acesta, pentru trebuința ta, părinte". Și a zis Epifanie către Ioan: "Adu-l și pe acela, părinte, ca să fim de mirare la oaspeți". Iar el, aducând și pe celălalt, a zis Epifanie către Ioan: "Dă-mi mie tot ceea ce face faimă, celor slobozi". Și a zis Ioan către Epifanie: "Toate cele ce desfată pe oamenii tăi, primește-le și fă plăcere celor pe care îi ospătezi".

Și Epifanie, luând argintul, greu ca la o mie cinci sute de livre, am mers în casa cea dată nouă de către Ioan, unde eram găzduiți. Și era un oarecare cum-părător de argint, cu numele Asterie, care venise de la Roma la Ierusalim, pentru neguțatorie. Pe acesta, chemându-l și arătându-i argintul și tocmindu-se și făcând tîrg cu dînsul Epifanie, i l-a vîndut lui, luînd de la dînsul aur. Și Epifanie, luînd aurul, noaptea și ziua, îl împărțea celor ce erau în nevoie. Și trecînd cîteva zile, a zis Ioan către Epifanie: "Dă-mi mie argintul, pe care l-am dat ție împrumut". Și a zis Epifanie către Ioan: "Îngăduie-mă puțin, frate, că am să hrănesc pe oaspeți și toate ți le voi da". Deci, trecînd alte cîteva zile, a zis Ioan către Epifanie, pe cînd stam noi în biserică, unde este Lemnul cel mîntuitor: "Și acum, zic ție, dă-mi mie argintul, pe care ți l-am împrumutat". Deci, Epifanie a zis lui Ioan cu liniște: "Ți-am spus ție, părinte, că ți-l voi da". Deci, Ioan, de multă mînie umplîndu-se, l-a apucat și l-a ținut de rasă pe Epifanie și a zis către dînsul: "Nu vei ieși, nu vei sta, nu vei fi în pace, pînă nu-mi vei da mie argintul, pe care l-ai luat de la mine, făcătorule de nedreptate, Epifanie. Dă Bisericii cele ale Bisericii".

Pentru toate acestea nu s-a tulburat Epifanie. Ci, era aceeași liniște într-însul. Și a petrecut Ioan vreme de două ceasuri, ținînd și ocărînd pe Epifanie. Și toți cei care erau de față nu mai puteau asculta cuvintele cele aspre ale lui Ioan. Deci, Epifanie, deloc mîhnindu-se, a suflat în fața lui Ioan și, îndată, acesta a orbit și frică a căzut peste toți cei ce stăteau de față. Deci, a căzut Ioan înaintea lui Epifanie, ca să se roage lui Dumnezeu, ca iarăși să vadă. Iar acesta i-a zis: "Du-te și închină-te cinstitei Cruci și îți va da ție ceea ce ceri". Dar el sta neclintit, rugîndu-se lui Epifanie. Și, învățîndu-l, Epifanie și-a pus pe dînsul mîna sa și s-a deschis atunci ochiul lui cel drept. Deci, îl ruga Ioan și pentru ochiul său cel stîng. Și a zis Epifanie către Ioan: "Nu este al meu, fiule, lucrul acesta, că, Dumnezeu l-a închis, Dumnezeu l-a deschis. Și a făcut aceasta după cum a voit, ca să ne înțeleptăm". Iar Ioan, după ce a fost pedepsit și certat de Cel Drept, s-a făcut cuvios întru toate și milostiv pentru săraci și lipsiți. Dumnezeului nostru slavă!

Întru această zi, cuvîntul despre cum se cade să fie învățătorul.

Mai întîi voi povesti cele spuse de marele Ioan Gură de Aur, care, multora le-a fost de folos. Că, zice, mare la suflet se cade a fi învățătorul, iar mîndru, cu bărbăție, iar nu aspru și sălbatic, blînd, dar nu în chipul robului, smerit cugetător, iar nu prefăcut în smerit cugetător, sloboz de patimi, iar nu pătimaș. Precum însuși

Sfântul Ioan Gură de Aur zice: "În tot chipul se cade să fie învățătorul și păstorul. Că nu este trebuință și nici se cade numai cu un chip a face și a se purta cu cei ce sînt sub stăpînirea lui. De vreme ce nici doctorii nu învață să folosească numai o singură doctorie la toți cei bolnavi, nici cîrmaciul nu știe numai o singură cale în lupta cu vînturile. Deci, se cade să fie învățătorul străin și înstrăinat de mărirea deșartă, depărtat de mîndrie și să nu primească mită și îmbunări, nebiruindu-se de pînțece, nici de mînie cuprinzîndu-se. Ci se cade să fie îndelung răbdător și blînd din toată puterea, smerit cugetător și milostiv, ales, dăruitor și iubitor de suflete, cinstit și învățător, neînălțat, apropiat, stăpînitor, tuturor folositor, neprimind plată, încercat și smerit, nerobit, vesel și lin, ca lesne să lupte și să biruiască. Iar de lipsa de măsură a tuturor răutăților, să se ferească și liber să fie. Nici întru asprime ațîțîndu-se, nici în stare de rob căzînd, ci spre cei buni smerit se cuvine a fi, iar spre cei sălbatici, stăpîn, de vreme ce unii socotesc că blîndețile sînt o faptă bună, iar alții, bărbăția cea aspră. Deci, spre aceia, de trebuință este a se purta cu smerenie, iar spre aceștia cu bărbăție, pentru că aceasta stinge îngîmfarea cea din sălbăcie și folosește tuturor, chemîndu-i la smerita cugetare".

Acest lucru arătîndu-l, marele Vasilie zice: "Fiindcă înțeleptul Solomon a zis, că este vreme pentru tot lucrul, apoi, se cade a ști, că, este vreme și de smerenie și de stăpînire, și de muștrare și de mîngîiere, și de cruțare și de îndrăznire, și de bunătate și de asprime, adică, pentru tot lucrul. Că uneori se cade a arăta smerenie și a-i numi pe toți fii, întru smerenie, după glasul Domnului, iar alteori, cînd ar cere trebuință, a lua și a arăta stăpînirea, pe care a dat-o Domnul, spre zidire, iar nu spre risipire. Și, în vremea mîngîierii, se cade a arăta bunătate, iar în vremea asprimii, a arăta rîvnă spre fiecare. Asemenea, i se cade a lua hotărîre dreaptă după pravilă".

Încă și de Dumnezeu purtătorul Isidor, ucenicul fericitului Ioan Gură de Aur, zice: "Se cade cîrmuitorului să fie și bun, dar și înfricoșător, ca cei ce fac bine să îndrăznească, iar cei ce greșesc să nu se lenevească. Pentru că, una fără alta, mai curînd lipsă de stăpînire, decît stăpînire este. Că de ar fi fost toți supuși și iubitori de fapt bune, atunci numai de bunătate ar fi fost trebuință. Sau de ar fi fost toți iubitori de păcate atunci, numai frica le-ar fi trebuit. Iar de vreme ce așa, este rînduit, ca să fie, între cei păstoriți, și buni și răi, cu dreptate este, dar ca pe amîndouă acestea să le obișnuiască învățătorul și înaintea-stătătorul. Ca bunătatea să întărească pe cei buni și întregi la minte, iar frica să taie, deodată, răutatea celor ce greșesc. Deci, dar, acestea și cele asemenea, cu acestea, necunoscîndu-le vrăjmașii dumnezeiescului Ioan, dobitocește și cu necunoștință îl urau pe el, și-l socoteau ca pe un om mînios. Deci, de poștește cineva episcopie, bun lucru dorește, însă i se cade lui să fie și bun și aspru, ca învăătura cea de la Sfinți părinți să nu se ocărească, ci, mai mult, fără primejdie și lăudată să fie. Dumnezeuului nostru slavă, acum și pururea!

Luna martie în 2 zile: pomenirea Sfântului, sfințitului Mucenic Teodot episcopul din Cirena Ciprului (†320).

Acesta s-a născut creștin în Galatia din Asia Mică și a trăit în vremea păgînului împărat Licinius (307–324). Deprinzînd din tinerețe înțelepciunea și faptele bune creștinești, Sfântul Teodot propovăduia cu multă însuflețire cuvîntul

Domnului și aducea pe mulți la credință. A mers pînă și în insula Ciprului, unde, pentru marea lui evlavie și pentru rîvna cu care propovăduia credința, a fost ales episcop în Cirena Ciprului.

Și era atunci vreme de prigoană împotriva creștinilor și stăpîn în Cipru era cruntul dregător Savin, iar Sfîntul episcop Teodot mustra, cu îndrăzneală, pe închinătorii la idoli, propovăduind că Hristos este adevăratul Dumnezeu. Și dorea sufletul său să mărturisească, pătimind pentru Hristos. Deci, prins fiind și adus în fața dregătorului, acesta îl îndemna să lepede credința în Hristos și să se întoarcă la cinstirea idolilor. Dar Sfîntul Teodot a mărturisit temeinicia credinței creștinilor și deșartăciunea închinării la idoli.

Și a fost bătut și, întins pe lemn, i s-a strujit trupul gol cu ghiare de fier, de curgea sîngele șiroaie din el. Iar, la îndemnul dregătorului, răspundea: "De-ar fi să-mi zdrobești toate oasele, nu voi înceta să mărturisesc că, numai credința în Hristos duce pe oameni la mîntuire".

Deci, a fost întins pe un pat de fier înroșit în foc și, bătîndu-i cuie în tălpi, l-au silit să alerge, dar Sfîntul a rămas neclintit în credința sa. Și, fiind ținut în temniță, a rămas acolo, pînă cînd, venind marele Constantin la împărăție, acesta a dat poruncă să înceteze prigonirea creștinilor. Deci, fiind eliberat, Sfîntul s-a întors la episcopia sa, păstorind, cu și mai aprinsă grijă și vrednicie, pe credincioșii săi, timp de încă doi ani de zile. Și așa s-a mutat la cer, în ziua de 2 martie, Sfîntul Teodot, purtînd îndoita cunună de mucenic și de arhieru al lui Hristos. Dumnezeuului nostru slavă!

Întru această zi, pomenirea Sfîntului Mucenic Isihie, omul împărătesc (†303-305).

Acesta a trăit pe vremea împăratului Maximilian (308-313), fiind cel dintîi din oamenii palatului. Deci, poruncind împăratul, ca tuturor creștinilor, care se găseau în oaste, să li se ia centurile, de nu se vor lepăda de Hristos, și, așa, să petreacă fără de cînte, mulți creștini au ales să viețuiască fără de cînte, decît, prin cîntea de la oameni, să-și piardă sufletele. Unul din aceștia era și Sfîntul Isihie. De acesta înștiințîndu-se, împăratul a poruncit să fie dezbrăcat de hainele de mare preț ce le purta și să îmbrace o haină de păr, proastă și fără mîneci, și să petreacă cu rîndașii, spre necinstea și rușinea sa. Și, făcîndu-se aceasta, chemîndu-l pe el, împăratul îl întreba dacă nu se rușinează, fiind pogorît din cîntea magistraților, la acea necinstită petrecere. Iar el, zicînd că cîntea cea de față este vremelnică, iar cîntea lui Hristos este veșnică și nesfîrșită, împăratul a poruncit să i se lege de gît o piatră de moară și să fie aruncat în mijlocul rîului Oronte, din Antiohia. Și așa și-a sfîrșit viața.

Întru această zi, cuvînt din Pateric, despre ava Agaton.

Se povestește pentru ava Agaton că se silea să facă toate poruncile. Cînd trecea apa cu o corabie, el cel dintîi, apuca lopata. Și cînd mergeau la dînsul frații, îndată după rugăciune, el cu mîna lui pune masa, că era plin de dragostea lui

Dumnezeu. Avea și păzire mare în toate, și zicea: "Fără de mare păzire, nu pășește omul la nici o faptă bună". Iar când a fost să se săvârșească, a rămas trei zile, avînd ochii deschiși și nemișcîndu-se. Și i-au clătinat frații, zicînd: "Ava Agaton, unde ești?" Și le-a zis lor: "Înaintea Judecării stau". Și i-au zis lui: "Dar și tu te temi, părinte?" El le-a răspuns: "M-am silit, cu adevărat, după a mea putere, să păzesc poruncile lui Dumnezeu, dar om sînt, de unde pot să știu, dacă a plăcut lucrul meu lui Dumnezeu?" I-au zis lui frații: "Dar nu nădăjduiești în lucrul tău, care este după Dumnezeu?" A zis bătrînul: "Nu nădăjduiesc, de nu voi întîmpina pe Dumnezeu, că alta este judecata lui Dumnezeu și alta a oamenilor". Iar, cînd voiau să-l mai întrebe alt cuvînt, le-a zis lor: "Vă rog mult, nu mai graiți acum cu mine, că n-am vreme". Și îndată s-a săvîrșit cu bucurie. Că-l vedeau mișcîndu-se precum se sfieste cineva, cînd este primit cu cinste de prietenii săi cei iubiți.

Întru această zi, cuvînt al Sfîntului Atanasie, ca să nu osîndim pe cei ce greșesc.

Să ne aducem aminte fraților, de Domnul, Care zice: "Nu judecați, ca să nu fiți judecați!" Și iarăși, de Apostolul, care ne învață pe noi, zicînd: "Cel ce pare că stă, să se păzească, să nu cadă". Și iarăși: "Păzește-te pe tine, ca nu cumva să fii ispitit și tu". Că mulți la arătare au greșit, dar în taină s-au pocăit și iertare au dobîndit și pe Sfîntul Duh L-au primit. Deci, cei ce ni se par nouă că sînt păcătoși, la Dumnezeu, sînt dreptii, pentru că păcatele lor le vedem, iar pocăința lor n-o vedem. Că și Filimon acela, măscăriciul din Egipt, numai un lucru mare de pocăință a făcut și a ajuns la măsura Sfîntului Macarie, pustnicul. De aceea, de am vedea chiar cu ochii noștri pe cei ce greșesc, să nu-i osîndim. Că zece pași depărtîndu-se cineva de la fața noastră, nu știm ce a făcut, față de Dumnezeu, sau de este Dumnezeu cu dînsul.

Că Iuda vînzătorul, cînd se lumina spre joi, împreună cu Hristos era și cu ucenicii lui, iar tîlharul era între tîlhari și între ucigașii de oameni. Iar, după ce a venit ziua de vineri, Iuda s-a dus întru întunericul cel din afară, iar tîlharul, împreună cu Hristos, în Rai, s-a sălășluit. Pentru aceea, nu se cade să osîndim pe omul cel ce greșeste, de vreme ce Domnul îl va judeca pe el. Iar toată judecata, Tatăl a dat-o Fiului. Drept aceea, cînd judecă pe cei ce greșesc își răpește pentru sine dregătoria lui Hristos. Și unul ca acela este un antihrist, adică potrivnic al lui Hristos.

Dar cine ar fi știut milostivirea cea multă a lui Dumnezeu, de n-ar fi arătat-o El singur oamenilor, primind pe păcătoșii ce se pocăiesc, precum pe desfrînata, pe vameșul, sau pe Manasie cel spurcat, care, cincizeci și doi de ani, a slujit idolilor, iar, după aceea, într-un ceas, pocăindu-se, a dobîndit iertare? Că, fiind închis într-o cușcă de aramă în Babilon și înlăuntru cîntîndu-și cîntarea sa, îngerul Domnului a spart arama și, îndată, l-a scos și l-a dus în Ierusalim și cealaltă vreme a petrecut-o într-o pocăință. Dumnezeului nostru slavă!

Întru această zi, cuvînt al Precuviosului Părintelui nostru Teodor Studitul, despre post, despre nepătimire și despre curăție.

Fraților și părinților, zilele acestea ale postului, față de cealaltă vreme a anului, se aseamănă cu un liman lin, către care, împreună, aleargă toți și în care află liniștea duhovnicească nu numai călugării, ci și mireni mici și mari, conducători și supuși, împărați și preoți. Că și neamului întreg și la toată vîrsta oamenilor, vremea aceasta a postului este folositoare și mîntuitoare, în case, în orașe și în sate, încetează vrajba și tulburarea, și prisosesc slavosloviile, milosteniile și rugăciunile, prin care lin și milostiv Se face Dumnezeu nostru și împacă sufletele noastre și ne dă iertare de păcate. Și, cu adevărat așa este, dacă și noi ne vom întoarce către El, din toată inima noastră, cu frică și cu cutremur, căzînd la El și făgăduind să lăsăm fiecare tot răul obicei, care ne stăpînește.

Drept aceea, creștinii cei din lume au învățători, adică, pe arhieriei și păstorii lor, pe cei ce îi povățuiesc și îi învață pe ei. Că, precum cei care aleargă și se luptă, au trebuință de îndemnare, așa și cei ce postesc, au trebuință de îndemnul la îndrăznire și de mîngîierea învățătorilor. Iar eu de vreme ce mă aflu în mijlocul dragostei voastre, în loc de povățuitor și de egumen, am datoria a grăi cîteva cuvinte despre acest hrănitor de suflet post.

Deci, postul fraților, este înnoirea sufletului, că grăiește Apostolul: pe cît trupul slăbește și se vestejește cu osteneala postirii, cu atît sufletul se înnoiește din zi în zi se face frumos și preastrălucit, cu frumusețea pe care ne-a dat-o nouă Dumnezeu, dintru început. Și de se face curat și frumos, prin post și prin pocăință, îl iubește și Dumnezeu pe el și locuiește întru el, precum grăiește și Domnul: Eu și Părintele vom veni și lăcaș, în el, vom face. Deci, de vreme ce astfel este vrednicia postului și atît de mare este darul lui, că ne face pe noi să fim lăcaș lui Dumnezeu, cu dreptate este, ca și noi să-l primim pe el cu multă bucurie și să nu ne întristăm, pentru bucatele lui cele sărace și proaste, cunoscînd că Domnul nostru Iisus Hristos, în pustie, pe cei cinci mii de oameni, cu pîine și cu pește i-a hrănit, cînd a binecuvîntat El cele cinci pîini și doi pești. Că de ar fi voit, putea să poruncească să se afle acolo tot felul de bucate. Dar, pentru ca să ne dea nouă pildă de înfrînare, ca, numai pe cele de nevoie să le căutăm, pentru aceea așa a lucrat.

Deci, de vreme ce, acum, la început, lucru greu se pare să știți că, de vom arăta osîrdie, și Dumnezeu ajutînd, ne va fi nouă mai ușor, din zi în zi. Dar, de voim ca postul nostru să se facă adevărat și primit lui Dumnezeu, precum postind de bucate, așa să ne păzim și de tot păcatul sufletesc și trupesc, cum ne învață pe noi troparul, care grăiește: "Postul nu este numai, ca să facem depărtare de bucate, ci este înstrăinarea de toată patima păcatului". Să ne păzim de lenevire și trîndăvire la slujba și la pravila noastră; mai presus de toate, de mărirea cea deșartă, de uneltitoarea pizmire, de pomenirea de rău, și de vrajbă, care sînt patimi ascunse, dar care omoară sufletul. Să ne păzim de păcatul cel rău al orînduirii de sine, adică să nu facem voile noastre. Că altceva nu iubește diavolul, decît să afle pe omul care nu întreabă pe altul, nîci nu se sfătuiește cu cel ce poate să-l povățuiască pe el, spre fapta bună, că, atunci, vrăjmașul lesne îl înșeală pe chivernisitorul de sine și îl vînează și în cele pe care le are bune. Să luăm aminte, mai ales, spre pofa cea trupească ca și acum, cînd postim, șarpele, diavolul cel cu multe fețe, ne ispitește

pe noi cu gândurile cele rele. Frumos a fost, la vedere, și bun, la mîncare, rodul păcatului dar nici măcar aîst nu este. Că, precum este o rodie, care pe din afară se vede frumoasă și, după ce o tai pe ea, nu aîli nimic înlăuntrul ei, așa este și pofta trupului, care, se pare, că are dulceață, și după ce se face păcatul, se arată mai amară decît fierea, ca o sabie cu două ascuțișuri.

Ceea ce a pătimit strămoșul Adam, fiind înșelat de diavol și gustînd din roada neascultării, că, nădăjduind să afle viața, a aflat moartea, aceasta au pătimit-o toți cei care, de atunci și pînă astăzi, sînt înșelați de către șarpele cel vechi, cu poftele cele rele ale patimilor trupesti. Că, diavolul este întuneric și se schimbă cu chipul și se arată ca un înger luminos; așa și răul, îl face bun, amarul, dulce, întunecatul, ca luminat, urîtul, frumos și moartea, ca viața. Și cu acestea înșeală lumea și o trudește satana, descoperitorul răutății. Dar noi, fraților, să luăm aminte bine, să nu ne înșele și pe noi, cu meșteșugurile lui multe și viclene, și să pătîmim ca păsările, care, pentru mîncare, cad în lațuri și în curse. Ci, să cercetăm bine, cu mintea noastră, amăgirile răutății și, după toată osteneala, vom cunoaște unde se ascunde răul și ne vom păzi de el.

Pe deasupra acestora, să fim, încă întru cîntări și în slujbe sîrguitori. Să avem bine mintea noastră la citire; că, precum se hrănește trupul și crește cu hrana pîinii, așa și sufletul se hrănește cu cuvintele cele dumnezeiești. Să facem plecările genunchilor după puterile fiecăruia, în tot ceasul, după măsura ce i s-a dat. Să lucrăm și lucrările mîinilor noastre, pentru că cel ce nu lucrează nimic, nu este vrednic nici să mănînce, precum grăiește Apostolul. Să ne îndreptăm unul pe altul, că unul, adică, este neputincios, iar celălalt, în toată puterea. Și să nu ne învrăjbim, numai ce este bun să facem, să fim dulci la vorbă, pașnici, îndurați și milostivi, blînzi, buni ascultători, plini de milă și de rodirile cele bune. Și pacea lui Dumnezeu să păzească inimile voastre și mintea și să ne învrednicească pe noi întru Împărăția Cerurilor, pentru Hristos, Domnul nostru, a Căruia este slava și puterea, împreună cu Tatăl și cu Sfîntul Duh, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin.

Luna martie în 3 zile: Pomenirea Sfinților Mucenici: Eutropiu, Cleonic și Vasilisc (†304).

Aceștia au trăit pe vremea împăraților Dioclețian și Maximian (284 – 305), rudenii și împreună ostași cu Sfîntul Teodor Tiron, iar cu neamul în Pontul Capadochiei, Eutropiu și Cleonic erau frați între ei, iar Vasilisc era nepot Sfîntului Teodor. Și, fiind ei creștini cu credința, încă și propovăduitori ai credinței, au fost prinși, împreună cu Sfîntul Teodor, și au rămas în temniță multă vreme, după mucenicia lui.

Deci, venind din Amasia Capadochiei un alt dregător, Asclepiodot cu numele, acesta a luat seama celor închiși în temniță de mulți ani. Și, chemați fiind, cei trei tineri ostași creștini, s-au înfățișat înaintea dregătorului, mărturisindu-și credința lor în Hristos și bucuria de a pătîmi pentru El, batjocorind idolii și pe cei ce se închină lor. Deci, dovedindu-se zadarnice toate încercările dregătorului de a-i atrage cu vorba bună și cu făgăduința înaltelor dregătorii, Asclepiodot a dat

SFINȚII MUCENICI: EUTROPIU, CLEONIC ȘI VASILISC 11

poruncă aspră, să fie supuși la grele chinuri. Drept aceea, Eutropiu, socotit dascălul vrăjitoriei, pentru puterea cu care apăra credința, a fost mai întâi bătut peste gură și peste tot trupul, pînă la desfacerea cămii de pe oase, apoi au turnat, peste ei, găleți de smoală topită și, din nou, au fost aruncați în temniță.

Fiind duși, apoi, în capiștea Artemidei ca, în fața poporului, să aducă jertfă idolilor, idolul a căzut la pămînt și s-a sfărîmat în bucăți, la rugăciunea lor către Dumnezeu. Deci, fiind învinuiți de vrăjitorie, Eutropiu și Cleonic și-au primit sfîrșitul, prin răstignire pe cruce, asemenea Mîntuitorului. Cît despre Vasilisc, care se ruga să fie și el răstignit, o dată cu prietenii săi, Asclepiodot, nevoind să-i dea această mîngîiere, l-a aruncat în temniță și, abia mai tîrziu, s-a mutat la Domnul, tăindu-i-se capul cu sabia.

Întru această zi, cuvînt despre Teodor simbriașul.

Ne-a spus nouă Ioan, păstorul oilor lui Hristos: "Am mers, zicea, la avă Nicolae Sihastrul și l-am aflat pe el șezînd în peșteră. Deci, venise la dînsul un oarecare mirean și ne-a vorbit nouă părintele Nicolae despre mîntuirea sufletului, iar, după aceasta, el a zis mireanului: Spune-ne nouă vreun cuvînt de folos. A răspuns mireanul: Ce am eu, oare, a vă spune vouă de folos, părinte, om mirean fiind eu? Eu, care nici mie însumi, nu-mi pot fi de folos? Zis-a lui starețul: Ceea ce ai, aceea să spui! Atunci, a zis mireanul: Cu rugăciunile tale, părinte, am douăzeci și doi de ani. Și, afară de sîmbăta și Duminica, soarele nu m-a văzut pe mine mîncînd. Și am fost și zrgat în sat, la un om bogat nemilostiv și lacom; și, slujind la dînsul cincisprezece ani, lucrînd ziua și noaptea, n-a voit să-mi dea simbria mea pe nici un an, ci toată vremea mă necăjea mult. Iar eu am zis în sinea mea: Teodor, de vei răbda la omul acesta, apoi, în locul simbriei și unor scîrbe ca acestea, Împărăția Cerurilor îți vor mijloci ele. Și mi-am păzit și trupul meu curat față de femei, pînă în ziua de astăzi".

Deci, acestea auzindu-le, mult ne-am folosit.

Întru această zi, cuvînt al Sfîntului Efrem, că nu se cade a asculta pe cei ce rău se jură.

Dacă cineva s-ar apropia de tine, în taină, zicîndu-ți: "Să dăm cuvînt între noi, ca să avem unul față de altul dragoste și unire, că orice ți-aș zice ție, tu să mă ascuți fără nici o împotrivire; apoi, după jurămîntul acesta, de va voi acela să te răzvrătească la păcat, să nu te pleci lui, chiar de ți-ar aduce ca mărturie mărimea jurămîntului, chiar de s-ar întinde jos, rugîndu-te spre lepădarea poruncii lui Dumnezeu; să nu cauți la fața oamenilor, împotriva sufletului tău. Că știe diavolul nu numai aceasta să le facă, ci, și din Scriptură să aducă dovezi, și știe și neputința trupului să o pună înaintea și alte multe să născocască, ca pe om, calcător de poruncile lui Dumnezeu, să-l facă, și să aibă, cu ce să se laude împotriva lui. Dar noi, luînd învățătură din sîrguință și din osteneala lui, ne vom arăta tari în socotirea evlaviei.

Deci, se cădea, mai întâi, să nu te juri nicidecum pentru porunca Mîntuitorului nostru Dumnezeu. Și acum te-ai prins cu cuvîntul; nu fi nebăgător de seamă, că ai venit în mîinile celor răi, pentru prietenul tău. Să nu dai somn ochilor tăi, nici odihnă genelor tale, ca să scapi, ca o căprioară din curse și ca o pasăre din laț. Cu toate acestea, nu coborî cu mintea, nici nu te tulbura, că este îndreptare, dacă vei avea, de acum, pe Domnul înaintea ochilor.

Deci, ia aminte la tine însuși: Nu ești vinovat de jurămînt, dacă te vei depărta pe tine de la rău, că Însuși Cel ce a propovăduit Evanghelia în lume, pentru covoșitoarea Lui iubire de oameni, însuși Domnul, a poruncit oamenilor să se pocăiască și să se depărteze de la tot păcatul. Vezi, dar, ca nu cumva, vrînd a săvîrși dulcele noastre, să punem pricină jurămîntul, ca unii care n-am putea să ne mai descurcăm pe noi înșine, din mrejele vrăjmașului. Dumnezeu nu se batjocorește și celor ce voiesc a se mîntui, le întinde mîna. Deci, abate-te de la rău și fă bine și întru aceasta ai păzit cuvîntul celui ce a zis: "De la toată calea cea rea mi-am oprit picioarele mele, ca să păzesc cuvintele Tale" (Ps. 118, 101). Iar de vrei ca mai desăvîrșit să te încredințez pe tine, că nu ești vinovat de cuvîntul dat, dacă vei fugi de cele rele și vei face cele bune și te vei depărta pe tine de toți oamenii, care umblă fără de rînduială, ascultă pildă, sau, ca să zic mai bine, iată o asemănare: Un om oarecare avea un fiu, iar fiul iubea mult pe tatăl său, întru toate. Dar, un altul, biruindu-se de invidie pentru sporirea tînărului său prieten, apropiindu-se în taină, i-a spus lui: Jură-te mie, pe tatăl tău, că ceea ce-ți voi zice, aceea vei face și vei păzi fără de nici o împotrivire. Iar el, nefăcînd bine, s-a jurat. Iar, după aceasta, a zis către dînsul: Ducîndu-te acum, ocărăște pe tatăl tău și rănește-l pe el cu cuțitul și să nu te mai rușinezi de fața lui și toate cîte-ți va porunci el să nu le faci, tu să le faci fiindcă te-ai jurat mie și nu vei putea să nu ascuți de cele zise de mine.

Și acum te întreb: Oare va suferi fiul o nebunie ca aceasta sau, mai bine-zis, asemenea păgînie, și nu va defăima sfătuirea lui cea fără de lege, din dragoste față de părintele său? Socotesc că va răspunde și-i va zice: Te văd pe tine că nu ești om cu adevărat, ci vrăjmaș tatălui meu și sufletului meu pizmuitor. Dar, nu mă vei înșela pe mine, ca șarpele pe Eva, cu viclenia, nici nu mă vei înlănțui pe mine în păgînatate, cu răutatea ta cea mult împletită, și nu mă va învinui pe mine tatăl, că nu mă plec păgînatății tale. Deci, defăimez sfătuirea ta cea fără de lege, pentru dragostea tatălui meu și pentru mîntuirea sufletului meu, iar urechile mele le pecetluiesc cu semnul crucii, ca să nu mai intre veninul cuvintelor tale, în auzul meu, și chiar de înfrînirea cu tine voi fugi, pentru viclenia cea din tine.

Ne poruncește nouă însuși Apostolul să ne ferim de tot fratele, care umblă fără rînduială, că Dumnezeu nu Se cînstete cu fapte rebele. Deci, nu te aduna, iubite, cu bărbați păcătoși, ca să nu întărești pe Tatăl tău, Cel din Ceruri, lucrînd cele potrivnice poruncilor Lui și rămînînd fără răspuns în ziua Judecării, că prin călcarea poruncilor Sfintei Evanghelii, superi pe Dumnezeu.

Ia aminte la tine însuși și învață sfîrșitul cuvîntului Proorocului, care zice: "Juratu-m-am și m-am hotărît să păzesc judecățile dreptății Tale" (Ps. 118, 106). Și iarăși zice: "Nedreptatea am urît și am disprețuit, iar legea Ta am iubit" (Ps. 118, 163). Și întru această milă a lui Dumnezeu, vei scăpa de mari ispite și primejdii, iar, peste cel viclean, vor veni cele scrise. Întoarce-se-va durerea lui la capul lui, iar peste creștetul lui se va pogorî nedreptatea lui.

Drept aceea, cîștigă-ți dragostea și unirea, nu prin jurăminte și momeli, ci prin așezarea sufletului, după legea lui Dumnezeu, căci, întru aceasta, nimic nedrept sau silit nu intră. Și va fi cu tine darul Domnului nostru Iisus Hristos, Căruia se cuvine slava și puterea în veci. Amin.

Luna martie în 4 zile: Viața Preacuviosului Părintelui nostru Gherasim, cel de la Iordan († 475).

Cuviosul Gherasim, slava pustnicilor, era de neam din părțile Lichiei, și, din tinerețe, avînd cuget dumnezeiesc, s-a îngrădit pe sine cu frica lui Dumnezeu, și, primind sfințitul chip cel monahicesc, s-a dus, mai întîi, în cea mai adîncă pustie a Tebaidei, din Egipt. Și, după ce a viețuit acolo, o vreme oarecare, cu plăcere dumnezeiască, întru nevointe duhovnicești s-a întors la Lichia, patria sa. A venit, apoi, în Palestina, pe la sfîrșitul împărăției lui Teodosie cel Tînăr, și s-a sălășluit în pustia Iordanului, întru care strălucea ca o stea luminoasă, cu razele faptelor bune, și a făcut o mănăstire lîngă rîul Iordanului. Iar în zilele petrecerii lui în Palestina, împărățind Marcian și Pulheria, s-a făcut în Calcedon al patrulea Sinod a toată lumea, al Sfinților Părinți (451), împotriva rău credinciosului patriarh al Alexandriei, Dioscor și Eutihie, arhimandritul, care ziceau că, în Hristos, măcar că El era Dumnezeu și om, este totuși numai o fire, împotriva dreptei credințe. Drept aceea, i-au și afurisit Sfinții Părinți.

Deci, după Sinodul acela, s-au ridicat unii eretici, care defăimau Sinodul ce se făcuse, ca și cînd printr-însul ar fi fost lepădate dogmele drepte credințe. Unul dintre aceștia, a fost un oarecare Teodosie, cu chip de monah, dar cu obicei viclean, ținînd de reaua credință a lui Eutihie, care, venind la Ierusalim, a tulburat toată Palestina, amăgînd, nu numai pe cei simpli, ci și pe mulți sfinți, și pe împărăteasa Eudochia, care fusese soția împăratului Teodosie cel Tînăr și care, în acea vreme, locuia la Ierusalim. Cu ajutorul ei și cu a mulțimii de monahi palestinieni înșelați de el, au izgonit pe fericitul Iuvenalie, patriarhul Ierusalimului, de pe scaun, iar Teodosie monahul a răpit, pentru sine însuși scaunul patriarhal. Iar, cei ce erau neclintîți întru dreapta credință, aceia, prin neliniștea ce se făcea de mincinosul patriarh Teodosie, s-au dus în pustietățile cele mai adînci, care lucru l-a făcut, la început și Cuviosul Eftimie cel Mare, iar, după dînsul, și ceilalți sfinți.

Întru acea vreme, s-a amăgit cu înșelăciunea eretică și Cuviosul Gherasim, dar, vînd Dumnezeu, degrabă s-a îndreptat, precum scrie, despre aceasta, Chiril al Ierusalimului, în viața Cuviosului Eftimie: "A fost atunci, în pustia Iordanului, un sihastru, care nu demult venise din Lichia, anume Gherasim, care toate rînduielile vieții monahale le petrecuse și bine se nevoise asupra necuratelor dăburi. Acesta, biruind și gonind pe diavolii cei nevăzuți, a fost împiedicat și amăgit de diavolii cei văzuți, adică, de eretici, că a căzut în eresul lui Eutihie. Și, auzînd el de Cuviosul Eftimie, de a cărui slavă a faptelor bune se dusesse vestea la urechile tuturor, a mers la el, fiind el atunci în pustia ce se numește Ruva și, văzîndu-l, mult s-a folosit, sălășluindu-se împreună cu dînsul multă vreme, ascultînd cuvintele cele folositoare ale limbii lui, cele izvorîtoare de miere. Și, îndestulîndu-se de învățătura lui, pentru dreapta credință, a lepădat vătămarea cea eretică și s-a întors la dreapta credință, căindu-se foarte de înșelăciunea sa de mai înainte." Aceasta povestește Chiril despre Cuviosul Gherasim.

După aceasta, preasfințitul Iuvenalie, iarăși, și-a luat scaunul său, că dreptcredinciosul împărat Marcian a trimis să prindă pe acel mincinos patriarh Teodosie, ca să-și ia pedeapsa după faptele sale. Iar el, înștiințîndu-se, a fugit la

muntele Sinai și, ascunzându-se, s-a făcut neștiut. Și iarăși a răsărit la Ierusalim și în toată Palestina dreapta credință, încît mulți, care fuseseră amăgiți cu eresul, s-au întors la dreapta credință, iar împărăteasa Eudochia, cunoscînd greșeala ei în credință, s-a pocăit mult, lipindu-se iarăși de Biserica ortodocșilor.

Mănăstirea Cuviosului Gherasim era departe de Sfînta cetate a Ierusalimului, ca la 35 de stadii, iar de rîul Iordanului, ca de o stadie. Acolo primea pe cei începători, iar părinților, celor mai înaintați, le da în pustie chilii sihăstrești. Și erau sub mîna lui, în pustie, nu mai puțin de șaptezeci din acești viețuitori, cărora le era dată de Cuviosul Gherasim acest fel de rînduială a vieții: Cinci zile pe săptămînă fiecare ședea în pustniceasca chilie, singur, în tăcere, avînd lucru de mînă, mîncă puțină pîine uscată, pe care o aducea cu sine din mănăstire, apă și curmale; iar a gusta o fiertură nu le era slobod, nici foc nu-i lăsa să aprindă în chiliile lor, ca, nici cu cugetul, să nu dorească ceva, în acele cinci zile. Iar sîmbăta și Duminica, toți veneau în mănăstire și se adunau în biserică, la dumnezeiasca Liturghie, și se împărtășeau cu preacuratele și de viață-făcătoarele Taine ale lui Hristos. După aceea, intrînd în trapeză, mînceau fiertură și beau puțin vin, întru slava lui Dumnezeu. Apoi, fiecare își aducea lucru mîinilor sale, pe care îl lucrased în cele cinci zile, și-l punea înaintea starețului, iar Duminica după amiază, iarăși, fiecare se ducea la pustniceasca chilie, luînd puțină pîine și curmale și un vas cu apă, cum și mlădițe de finic, pentru împletit coșnițe. Și atît de mare le era sărăcia, încît fiecare nu avea nimic altceva, decît numai o haină veche, ce-i acoperea trupul, o rogojină, pe care se odihnea, și un vas de lut, cu apă. Și aveau poruncă de la părintele lor ca, ieșind din chilie, să nu-și închidă ușa, ci să lase chilii deschisă, ca oricine ar fi voit să intre și să ia ce i-ar plăcea din acele lucruri, să nu fie oprit. Ei aveau, totuși, o inimă și un suflet, deși, fiecare dintr-înșii, zicea că nimic nu este al său, ci toate sînt de obște.

Încă se mai povestește și aceasta, că unii din părinții pustnici, venind la Cuviosul Gherasim, îl rugau ca să le poruncească să aprindă uneori luminare în sihăstreștile lor chilii, pentru citirea de noaptea, iar uneori să aprindă și foc, ca să-și încălzească apă, pentru trebuință lor. Sfîntul le răspundea: "De voiți să aveți foc în pustie, atunci veniți de petreceți în mănăstire, împreună cu începătorii, că eu nu voi lăsa să se facă foc în lăcașurile pustnicești, în toate zilele vieții mele". Auzind de o viață așa de aspră a pustnicilor, care erau sub oblăduirea Sfîntului Gherasim, cei din Ierihon și-au făcut obicei, ca în toate sîmbetele și duminicile, să vină la locașul Sfîntului Gherasim și să aducă îndestulare de toată hrana și vin, și toate cîte erau de trebuință mănăstirii. Și atît era de postitor Cuviosul Gherasim, încît, în sfîntul și marele Post, nimic nu gusta, pînă la luminata zi a Învierii lui Hristos, decît numai își întărea trupul și sufletul numai cu Sfînta Împărtășanie.

Lîngă acest Cuvios povățuitor, a petrecut în singurătate și fericitul Chiriac, precum se află scris în viața lui, unde se zice: "Eftimie Cuviosul a primit cu dragoste pe Chiriac, cînd acesta a venit la dînsul, văzînd într-însul, prin proorocie, darurile lui Dumnezeu, care aveau să fie la el; și degrabă l-a îmbrăcat în schimă cu mîinile sale și l-a trimis la Iordan, la Sfîntul Gherasim, fiindcă, marele Teoctist se dusese către Domnul". Sfîntul Gherasim, văzînd pe Chiriac tînăr, i-a poruncit să viețuiască în mănăstirea de obște și să slujească la ascultări, iar el se arăta gata la toate ostenețile; toată ziua se îndeletnicea în slujbele mănăstirii și toată noaptea sta la rugăciune, rar avînd puțin somn. Iar postul lui era că gusta la două zile, pîine și apă. Văzînd o înfrînare, ca aceea, la vîrsta lui cea tînără, Sfîntul Gherasim se minuna și îl iubea. Și avea obicei Cuviosul, în Postul cel mare, să meargă în pustia cea mai adîncă, ce se numea Ruva, în care se sălășluia cîteodată și Cuviosul

Eftimie. Deci, iubind pe Chiriac pentru înfrînarea lui cea mare, îl lua cu dînsul și, acolo, Chiriac se împărtășea în toate Duminicile cu Sfintele Taine, din mîinile lui Gherasim și petrecea în liniște pustnicească, pînă la Duminica Stîlpărilor, apoi se întorcea în mănăstire, cu mult folos în suflet. Iar după cîtăva vreme, a murit Cuviosul Părintele nostru Eftimie, a cărui mutare Cuviosul Gherasim a cunoscut-o, pe cînd ședea în chilia sa, că a văzut pe îngerii lui Dumnezeu înălțînd la cer, cu bucurie, sufletul Cuviosului Eftimie. Și, sîcîlîndu-se, a luat pe Chiriac și s-a dus în lavra lui Eftimie și l-a găsit adormit întru Domnul. Și, îngropînd cîinstul lui trup, s-a întors la chilia sa, împreună cu Chiriac, ucenicul său iubit.

Acestui mare plăcut al lui Dumnezeu, Gherasim, i-a slujit și o fiară necuvîntătoare, ca un om cu pricepere, de care lucru fericiții părinți Ioan Evirat și Sofronie cărturarul scriu așa, în Limonar: "Am venit în lavra lui ava Gherasim, care era depărtată de Iordan ca de o stadie și ne-au spus nouă monahii care viețuiau acolo, despre ava Gherasim, că, umblînd el prin pustia sfîntului Iordan, l-a întîmpinat un leu bolnav, care îi arătase piciorul, în care intrase un ghimpe mare, de se umflase piciorul; și leul se uita spre stareț cu ochii blînzi, deși nu spunea cuvinte, ca un necuvîntător ce era, însă, cu chip smerit, ruga pe stareț să-l vindece. Iar starețul, văzîndu-l că este într-o nevoie ca aceea, a șezut și, luînd piciorul fiarei, a scos spinul și, curățîndu-i rana bine, a învelit-o cu un petec și l-a slobozit. Iar leul, după ce s-a vindecat, nu mai părăsea pe stareț, ci, ca un ucenic, umbla după dînsul, oriunde se ducea, încît se mira starețul de cunoștința cea bună a fiarei și, de atunci, îl hrănea, dîndu-i uneori pîine, iar alteori linte.

Părinții aveau, însă, în lavră, un catîr, cu care-și aduceau apă de la Iordan, pentru trebuințele fraților, și starețul a poruncit să dea catîrul în seama leului, să umble cu el și să-l pască pe lîngă apa Iordanului. Într-una din zile, păzind leul pe catîr, s-a dus leul de lîngă el la o depărtare cam mare și a adormit la soare. Și, trecînd din Arabia, un om cu cămile, a văzut catîrul sigur, fără păzitor, și l-a prins, luîndu-l cu dînsul. Leul, deșteptîndu-se și căutînd catîrul, nu l-a găsit; apoi a venit în lavră la ava Gherasim, trist și mîhnit, că pierduse catîrul. Starețul, gîndind că leul a mîncat catîrul, i-a zis: "Unde este catîrul?" Iar el, stînd ca omul, tăcea, căutînd în jos. Starețul i-a zis, iarăși: "Oare, l-ai mîncat? Bine este cuvîntat Domnul, că nu te vei duce de aici și tot lucrul care îl făcea catîrul, îl vei face tu, slujind la trebuințele mănăstirii". De atunci, din porunca starețului, au pus asupra leului sarcina ce se punea pe catîr, care era, să care de la Iordan, cu un vas mare, apă în mănăstire.

Într-una din zile, a venit la stareț un oarecare ostaș, pentru rugăciuni, și, văzînd pe leu aducînd apă și aflînd pricina, i-a fost milă de leu și a dat părinților trei galbeni, ca să cumpere un catîr, pentru trebuințele lor, iar pe leu să-l elibereze de o robie ca aceasta. Și, s-a făcut așa, adică s-a cumpărat alt catîr, pentru slujbele mănăstirii, iar pe leu l-au eliberat. După puțină vreme, neguțătorul acela din Arabia, care luase catîrul, trecea iarăși cu cămilele la Sfînta cetate a Ierusalimului, să vîndă grîu, avînd cu el și catîrul acela. Și, după ce a trecut Iordanul, din întîmplare, l-a întîmpinat leul, care, văzînd pe catîr mergînd împreună cu cămilele, l-a recunoscut și, răcnind, s-a repezit deodată la el, iar neguțătorul și cei ce erau cu dînsul, văzînd leul, s-au înspăimîntat și au fugit. Deci, leul, prinzînd pe catîr de frîu cu gura, cum era obiceiul lui mai înainte, l-a dus, împreună cu trei cămile, legate una după alta, încărcate cu grîu, bucurîndu-se foarte și mugind că a aflat catîrul pe care îl pierduse; și l-a dus la stareț. Cuviosul, zîmbînd, a zis către frați: "În zadar am ocărît pe leu, crezînd că el a mîncat catîrul". Și l-a numit pe leu cu numele de Iordan. De atunci, leul, adeseori venind la stareț și luînd hrana de la dînsul, nu s-a despărțit de lavră, vreme de cinci ani.

Iar, după ce Cuviosul Gherasim s-a dus către Domnul și a fost îngropat de părinți, prin purtarea de grijă a lui Dumnezeu, leul nu s-a aflat atunci în lavră, și, venind el după puțină vreme, îl căuta pe stareț. Iar Savatie, ucenicul lui Gherasim, văzînd leul, a zis către el: "Iordan, starețul nostru ne-a lăsat sărmani și s-a dus către Domnul". Apoi i-a dat hrana, zicîndu-i: "Ia și mîncă". Dar leul nu vroia să primească hrană, ci tot privea mereu înapoi și încolo, căutînd pe starețul său, adică pe Cuviosul Gherasim, și mîhnindu-se, răcnea foarte tare. Iar Savatie și ceilalți bătrîni încercau să-l mîngîie, zicîndu-i: "S-a dus starețul către Domnul, lăsîndu-ne pe noi." Și, cu cît părinții socoteau a-l mîngîia prin cuvinte, el cu atît mai mult se tînguia și făcea mai mare strigare, răcnind și schimbînd glasuri, și, cu fața și cu ochii, arătîndu-și mîhnirea pe care o avea. Atunci i-a zis părintele Savatie: "Dacă nu ne crezi, mergi cu noi și-ți vom arăta locul în care zace starețul". Și, luîndu-l pe el, l-au dus la mormînt, unde era Cuviosul Gherasim îngropat. Mormîntul era departe ca la cinci pași de biserică și, stînd la mormîntul Cuviosului, părintele Savatie a zis către leu: "Iată, aici este îngropat starețul nostru". Și, plecîndu-și genunchii deasupra mormîntului, părintele Savatie se ruga, lacrimînd. Iar leul, auzind acestea și văzînd pe Savatie plîngînd, se bătea și el cu capul de pămînt, răcnind tare; după aceea, îndată a murit pe mormîntul starețului.

Însă, aceasta s-a făcut nu fiindcă leul a avut suflet cuvîntător, ci Dumnezeu a voit să preamărească pe cela ce L-a mărit pe El, adică pe Sfîntul și Cuviosul Gherasim, nu numai în viața aceasta, ci și după moarte și să ne arate nouă cîtă ascultate aveau fiarele către Adam în Rai, mai înainte de a lui neascultare și cădere. Iar, de aci, se vede cît a fost de plăcut lui Dumnezeu Cuviosul Gherasim cel Mare, care, din tinerețe și pînă la bătrînețe, a slujit Domnului și, a trecut către El, spre viața cea neîmbătrînită, unde împreună cu Sfinții sălășluindu-se, slăvește pe Tatăl, pe Fiul și pe Duhul Sfînt, în veci. Amin.

Întru această zi, cuvînt din Limonar.

A zis un oarecare stareț: "Să mă credeți pe mine, fiilor, că mare slavă și laudă este pentru împăratul, care se leapădă de împărăție și se face monah și rabdă pentru Domnul, de vreme ce mai cinstite sînt cele cerești, decît cele pămîntești. Și, iarăși, mare rușine și necinste este pentru un monah, care își lasă rînduiala lui monahicească și se face împărat și nu-și pune nădejdea sa în Dumnezeu, Care răsplătește fiecăruia, după faptele sale". Dumnezeului nostru slavă, acum și pururea și în vecii vecilor! Amin.

Luna martie în 5 zile: pomenirea Sfîntului Cuviosului Mucenic Conon, cel din Isauria.

Acesta a trăit pe vremea Apostolilor și era din satul Vidania, din țara numită Isauria, fecior al lui Nestor și Nadia. Încă înainte de a veni el la credință, părinții săi, însurîndu-l cu o fecioară, numită Ana, Sfîntul s-a învoit a petrece în curăție cu

femeia sa, fiind și ea la un gând cu dînsul. Și, primind el credința și Sfîntul Botez, la îndemnul Arhanghelului Mihail, atîta și-a umplut sufletul de sfintele învățături, încît a înduplecat pe soția și părinții lui să se boteze. Și, ducînd o viață smerită de muncă și de înfrînare, Cuviosul Conon propovăduia fără încetare cuvîntul lui Dumnezeu, încît a primit și darul facerii de minuni.

Deci, cu rîvna lui pentru răspîndirea credinței și cu puterea făcătoare de minuni, cea dată lui, Sfîntul Conon a adus la credința cea adevărată pe mulți închinători la idoli. Așa, voind odată poporul să aducă jertfă unui idol, ce era într-o peșteră din munte, Sfîntul Conon a făcut pe demonul, ce era ascuns în chipul acela idolesc de piatră, să mărturisească singur că nu este el Dumnezeu. Iar poporul, auzind aceasta, într-un glas striga: "Unul singur este Dumnezeu, Cel al lui Conon." Și s-au botezat toți, făcîndu-se închinători Domnului Hristos.

Iar pătîmirea fericitului Conon a fost așa: Pornindu-se prigoană împotriva creștinilor, poruncită de păgînul împărat de la Roma, Domițian, a venit în Isauria, ca dregător, trimisul împărătesc Magnus, care a început a prinde pe creștini, silindu-i să se lepede de Hristos. Deci, în mulțimea de creștini, care au suferit atunci prigoana, s-a aflat și Sfîntul Conon, care, dovedindu-se neclintit în credință, cu răbdare a suferit cumplite bătăi și schingiuri de moarte. Dar locuitorii cetății, auzind cîte pătîmește Sfîntul Conon, cel cunoscut și prețuit de ei, au alergat ca să-l izbăvească, iar pe Magnus, prinzîndu-l să-l ucidă. Deci, începînd a se strînge poporul, Magnus a prins de veste și a fugit. Iar poporul, slobozînd pe Sfîntul și legînd rănile lui, l-a dus la casa lui, unde a mai trăit doi ani, după aceea, cu pace, și s-a mutat la Domnul.

Întru această zi, cuvînt despre vedenia îngerului, care scria pe cei ce intrau în biserică la rugăciune.

Preotul Amonie, slujind Liturghia în biserică, a văzut pe un înger, stînd de-a dreapta altarului, care scria numele celor ce intrau în biserică și ștergea numele celor ce, din pricina lenei, ieșeau din biserică, iar aceștia, din urmă, după treisprezece zile, au și murit.

Deci, aceasta știindu-o, fraților, să nu ieșiți din biserică, mai înainte de terminarea a toată cîntarea și pravila.

Întru această zi, cuvînt al Sfîntului Ioan Gură de Aur, pentru cei ce zic că nu se pot mîntui în lume.

În știință să ne fie, că nu ne va mîntui pe noi locul, dacă nu vom face voia lui Dumnezeu, ci, pe fiecare, îl mîntuiește, mintea cea cu bunăvoie către Dumnezeu. Că nu este ajutor nici din dregătoria cea cinstită, nici din locul cel sfînt, pentru cel care nu face porunca lui Dumnezeu. Că, ce dregătorie este mai mare decît dregătoria lui Adam, cea fără de moarte, sau ce loc este mai frumos, decît Raiul, din care a fost izgonit Adam, prin călcarea poruncii lui Dumnezeu? Și, dimpotrivă, ce este mai de ocară, decît gunoîul, pe care șezînd, Iov a păzit porunca lui Dumnezeu și în Rai s-a sălășluit? Iar, Saul, la împărăție fiind și în palate de

mult preț stînd, și viața aceasta a pierdut-o și nici pe cealaltă n-a cîștigat-o. Iar Lot, aflîndu-se în Sodoma, în mijlocul unui popor fără de lege, făcînd poruncile lui Dumnezeu, s-a mîntuit și cunună cu sfinții a luat. Și de va zice cineva, că nu se poate mîntui în lume, cu femei și cu copii, unul ca acela, cu nebunie, se înșeală, că pretutindeni, ne primește pe noi Dumnezeu, dacă împlinim poruncile Lui. Locul pe nimeni nu mîntuiește, nici nu osîndește, ci, pe fiecare, faptele îl osîndesc, sau îl mîntuiesc.

Deci, măcar, că în lume petrecem, o, fraților, să nu ne deznădăjduim chiar de am și greși cu ceva, ci, iarăși, prin pocăință, să alergăm la Dumnezeu, și să fim milostivi și darnici cu cei săraci și neputincioși, din averile noastre. Căci, mai mult pentru unii ca aceștia ți-a încredințat ție Dumnezeu averea, că ea cu nimeni nu s-a născut împreună. Pentru aceea, să dai milostenie singur, de bună voie, că de mult ajutor este sufletului tău, adică, a da cu mîna sa. Și să nu ai martori lîngă tine, cînd faci milostenie. Pe rudele cele apropiate ale tale, să nu le treci cu vederea. Mai întîi, pe cei din casa ta, și pe rudeniile tale, fără de grijă să-i faci, apoi, după aceștia, și la alții să faci milostenie. Că este fățarnicie, ca, la săracii cei străini să împarți milostenie, iar neamul tău, sau cei din casa ta să fie goi, desculți și flămînzii. Deci, cum zici că te îngrijești de sufletele lor, iar de trupeză lor nevoie nu te îngrijești? Cum, dar, îi vei duce pe dînșii la frica lui Dumnezeu, atîta timp cît îi necăjesc pe ei trupezile neajunsuri? O, cîtă nepricepere și cîtă inimă rea!

Au n-ai auzit Scriptura care zice: "Fericit este cel ce miluiește sufletele robilor săi și nu-și lasă neamul său în nevoi". Că de vei supăra pe ai tăi, iar pe alții vei milui, îți va zice ție Domnul: Fățarnice, orbitule de răutate, scoate mai întîi bîrna din ochiul tău și atunci vei vedea să scoți și gunoiul din ochiul fratelui tău. Deci, auzind acestea acum, așa, să miluiești pe cei de aproape ai tăi și să te îngrijești de hrana lor, ca să faci milostiv pe Dumnezeu față de tine. A Căruia este slava în veci! Amin.

Întru această zi, cuvînt din Pateric, despre ascultate.

Doi frați trupești au venit să locuiască într-o mănăstire. Unul era postitor, iar celălalt și-a ales ascultarea. Și orice-i zicea lui părintele, făcea fără de îndoială, că de multe ori îi zicea: "Mănîncă dimineață" și el mîncea. Și iar îi zicea: "Să nu mănînci pînă seara" : și nu mîncea. Și la alte asemenea, orice i se porunceă, cu bucurie împlinea. Și, pentru ascultarea lui era vestit la toți în mănăstire.

Și, pizmuindu-l pe el, fratele lui, a zis întru sine. "Îl voi ispiti pe el de are ascultare." Și, venind la părintele, a zis: "Trimite, cu mine, pe fratele meu, ca să facem, împreună, cutare treabă". Și l-a slobozit pe el starețul. Deci, dacă a venit la rîu, întru care era mulțime de crocodili, a zis postitorul către fratele său: "Pogoară-te în rîu și treci". Și s-a pogorît și au venit crocodilii și-i lingeau trupul lui și nu l-au vătămat. Și, văzînd postitorul, i-a zis: "Ieși din rîu". Și a ieșit nevătămat. Deci, călătorind ei, au aflat un trup lepădat pe cale și a zis postitorul: "De am avea o haină veche, am pune-o peste el". Răspuns-a fratele: "Mai bine să ne rugăm, poate, cumva, va învia acesta". Și, au stat la rugăciune și, rugîndu-se ei, a înviat mortul. Și se lăuda postitorul, zicînd: "Pentru postirea mea a înviat acesta". Dar a descoperit Dumnezeu părintelui mănăstirii toate. Și dacă s-au întors, a zis starețul

către postitor: "De ce ai ispitit așa pe fratele tău, pînă la rîu? Că, iată, pentru ascultarea lui, a înviat Dumnezeu mortul". Dumnezeului nostru slavă, acum și puterea și în vecii vecilor! Amin.

Luna martie în 6 zile: pomenirea celor patruzeci și doi de Sfinți, Mari Mucenici: Teodor, Constantin, Calist, Teofil și Vasoiu cu însoțitorii lor, care au pățimit în Amoreea († 845-847).

Aceștia au trăit în zilele împăratului Teofil, luptătorul împotriva Sfințelor icoane (829-842), toți viteji creștini, din oastea împăratului. Și era pe vremea cînd turcii cucereau cetate după cetate, apropiindu-se de Constantinopol și, ajunseră, acum, lîngă cetatea Amoreea, din Frigia, cetatea de naștere a împăratului Teofil. Întru apărarea cetății sale, Teofil a trimis multă oaste și pricepuți conducători în meșesugul războiului. Dar, îndată au năvălit turcii, cu și mai multă oaste cu conducători vestiți, însă n-au putut intra în cetate, ci, încercuind-o, așteptau. Și a trimis împăratul Teofil multe daruri, ca să înlănzească pe căpetenia agarenilor, dar acela rămînea neînduplecat.

Și, cu adevărat, turcul ar fi plecat, în loc de atîta așteptare, de nu s-ar fi făcut o vicleană vînzare a cetății, de către Vaditis, unul din căpeteniile oastei grecilor. Deci, intrînd turcii în cetate pe calea arătată de trădător, s-a făcut multă vărsare de sînge și au nimicit cu foc toată cetatea, iar poporul creștin, care a scăpat de foc și de sabie, a fost vîndut în robie. Și au fost prinse cele patruzeci și două de căpetenii trimise de împărat, întru apărarea cetății, poruncind turcul, să fie păziți în temniță, ferecați în lanțuri, cu picioarele în butuci, voind cu foame și cu sete să-i omoare și, zicîndu-le, că nu vor fi eliberați, decît dacă vor trece la necurata credință a lui Mahomed. Și, vreme de șapte ani, din cînd în cînd, trimiși de ai căpeteniei turcilor, venind în temniță, îi tot ispiteau cu tot felul de momeli pe luptătorii lui Hristos, dar nimic n-au izbîndit, ci dimpotrivă, aceștia se întăreau și mai mult în credință, cîntînd neîncetat psalmii lui David și petrecînd ziua și noaptea în rugăciuni.

Deci, venind ziua lor cea din urmă, nu pentru frică, nici pentru dragostea de viață, nici pentru slăbiciune, nici pentru pătimirea cea rea ce au suferit vreme de mulți ani, în robie, luptătorii Domnului nu și-au schimbat credința lor în Hristos. Ci, cu socoteală bărbătească și cu vitejia sufletului luptîndu-se, au blestemat pe Mahomed și, întru liniștea bucuriei stînd, au mărturisit vitejește, toți, credința în Hristos și s-au încununat, tăindu-li-se capetele. Iar, după tăierea Sfinților Mucenici, căpetenia turcilor a poruncit să fie ucis cu sabia și călcătorul de lege Vaditis, trădătorul, care vînduse cetatea, zicînd: "Cela ce a fost necredincios față de ai lui, nu va fi credincios nici față de străini". Dumnezeului nostru slavă!

Întru această zi, cuvînt al Sfîntului Antioh, pentru Împărăția Cerurilor și pentru rugăciune.

Toate poruncile lui Dumnezeu păzindu-le noi, fraților, să ne gîndim la veșnica Împărăție, pentru care este multă nevointă, dar care aduce neștiută odihnă. Că de ar pofti cineva numai împărăția cea vremelnică, apoi cîte vitejii nu trebuie să

arate în războaie și în primejdii? Și câte privegheri, griji și dureri? Și întru nimic socotește toate necazurile, ce i s-ar întâmpla lui, bucurându-se de nădejdea împărăției aceleia, ca într-un vis văzută de dînsul, măcar că este vremelnică și trecătoare. Se întâmplă, de multe ori, că cineva își sfîrșește toate durerile și ostenele și i se pare, iată, ca și cum ar avea în palmă împărăția cea nădăjduită, dar, fără de veste, în locul lui, altul ia cununa. Deci, câte nevointe, nu ne trebuie nouă, ce sîrguințe și sporiri, privegheri și griji, încă și ispite în taină și la arătare, răni și chiar moarte, dacă voim să împărațim neîncetat, împreună cu Hristos. Pentru aceasta, pînă la moarte, s-au nevoit cei mai înainte decît noi, bărbați, femei și tineri, ca să dobîndească Împărăția Cerurilor, că Împărăția Cerului însemnează nevointă. Și cei ce întru toate se silesc și se nevoiesc, aceia o dobîndesc pe ea.

Că ceta ce, cu adevărat, s-a făcut famen pe sine, pentru Împărăția Cerului și în feciorie petrece, dator este să se arate pe sine în tot timpul vrednic de împărăție. Că nu prin cuvinte, nici cu chipul, nici cu numele, nici cu neamul, nici cu virtutea, nici cu vremea, nu se cîștigă Împărăția, ci cu puterea credinței, arătată prin fapte. Dar ce înseamnă "prin fapte?" Înseamnă ca, prin fapta cea lucrătoare a poruncilor lui Hristos, să se depărteze omul de la cele potrivnice și trupești, adică de la socotelile diavolului, care sînt acestea: desfrînarea, necurația, mînia, clevetirea, urîciunea, pomenirea de rău. Să se depărteze, de asemenea, de rădăcina tuturor răutăților: iubirea de arginți, deșarta mărire, iubirea de slavă, iubirea de sine, îngîmfarea, care stă împotriva lui Dumnezeu. Că, dacă ar avea cineva întru sine aceste patimi și cele asemenea acestora, truesc este și fiu al vrăjmașului, că numai cele pămîntești cugetă. Că înțelegerea și cugetarea cea trupească, vrăjmășie este lui Dumnezeu, fiindcă Legii lui Dumnezeu nu se supune și nici nu poate, și întru unii ca aceștia, nu petrece Duhul lui Dumnezeu. Iar, dacă cineva nu are pe Duhul Sfînt, acela nu este al Lui. Iar ceta ce are pe Duhul lui Dumnezeu, acesta Duhului lui Dumnezeu se supune și cu Duhul lui Dumnezeu își omoară faptele trupești.

Că, încă viețuiește lui Dumnezeu ceta ce se înfrînează, robindu-și trupul, ca să se sălășluiască într-însul Sfîntul Duh, și El să se învețe a face rodul credinței, al faptei bune, al înțelepciunii, al curăției, al înfrînării, al dragostei, al bunătății, al răbdării, al nădejzii, al gîndului celui bun, al întregii înțelepciuni, al laudei, al sfînteniei. Acestea, și cele asemenea acestora, ne duc pe noi la Împărăția Cerurilor. Dumnezeului nostru slavă, acum și pururea și în vecii vecilor! Amin.

Luna martie în 7 zile: Pomenirea Sfîntilor, sfîntiților Mucenici, care au fost episcopi în Cherson: Efrem, Vasilevs, Evghenie, Agatodor, Elpidie, Capiton și Eterie.

În al șaisprezecelea an al împărăției lui Dioclețian (301 d. Hr.) a trimis Ermon, patriarhul Ierusalimului, episcopi apostolici, care să vestească și la alte neamuri cuvîntul lui Dumnezeu și să propovăduiască pe Hristos. Deci, doi din acești episcopi, Efrem și Vasilevs, au fost trimiși în țara Sciților, pe Efrem în părțile de la Dunăre, iar pe Vasilevs la Cherson (Crimeia). Și intrînd ei în Cherson și mult ostenind împreună, pe mulți din cei ce zăceau în întunericul închinării idolești, i-au adus la lumina credinței în Hristos. Iar, după o vreme, Sfîntul Efrem, voind să meargă la sciții de lîngă Dunăre, a lăsat pe chersoneni în grija Sfîntului Vasilevs.

Și Efrem propovăduind și acolo, cu multă trudă și multe înfruntări, pe mulți i-a adus la Hristos. S-a ridicat, însă, împotriva lui, mulțimea necredincioșilor, învinuindu-l ca pe un stricător al vechilor obiceiuri, de la părinți. Și, prinzându-l, după destule chinuri și suferințe, i s-a tăiat capul în ziua de 7 martie.

Iar Sfântul Vasilevs, propovăduind neîncetat pocăința și calea cea dreaptă a mântuirii prin credință și prin fapte bune, a pornit mânia necredincioșilor. Și, prinzându-l, acei păgâni l-au bătut fără milă și l-au izgonit din cetate. Și, ducându-se el în mun. 3, ședea într-o peșteră, ce se numea Partenon, și se bucura cu duhul că s-a învrednicit a suferi pentru Hristos și se ruga lui Dumnezeu, cu lacrimi, pentru întoarcerea lui între oameni. În cele din urmă, poporul dreptcredincios îl aduse, din nou, cu mare cinste, la scaunul său. Dar, minunile ce făcea și propovăduirea lui au adus un nou val de furie a necredincioșilor, împotriva Sfântului episcop și, năvălind în casa lui, l-au luat și l-au tîrît pe ulițe și, călcîndu-l în picioare, l-au ucis tot în ziua de 7 martie.

Au venit apoi, în scaunul Chersonului, alți episcopi: Evghenie, Elpidie și Agatodor, care, și ei, au pus multă rîvnă în propovăduirea drepte credințe. Toți au primit cununa muceniciei, în aceeași zi de 7 martie, după multe chinuri îndurate cu bărbăție și cu tare credință.

Iar, după cîțiva ani, a fost trimis din Ierusalim episcopul Eterie, care, văzînd sălbăticiunea poporului, s-a dus în Constantinopol și a vorbit cu împăratul despre dînsii, că atunci ocîrmea marele Constantin, împărăția romanilor (306 – 337). Și, luînd cuvînt și sprijin de la împărat, a potolit furia necredincioșilor și a zidit, în cetatea Cherson, o preafrumoasă biserică. Și, venind din nou la Constantinopol, ca să dea seama împăratului de cele înfăptuite, Sfântul s-a îmbolnăvit pe cale și și-a dat sufletul, în insula Aas, unde a și fost îngropat. Și era, și acum, o zi de 7 martie.

Creștinii din Cherson au făcut, deci, rugămintele către împărat, și li s-a trimis un alt episcop, pe Sfântul Capiton, și s-au bucurat credincioșii că, pe lîngă iscusit propovăduitor, episcopul lor era și făcător de minuni. Deci, cu ostenele și cu ajutor de la Hristos, noul episcop a adus la credință pe toți necredincioșii din cetate și din împrejurimi. Iar, după o vreme, a voit Sfântul Capiton să meargă la Constantinopol, ca să ducă vestea cea bună a biruințelor credinței și în părțile Chersonului. S-a ridicat însă o năpraznică furtună pe mare, iar corabia, rătăcind drumul, a fost dusă spre gurile Niprului. Și, căzînd în mîșinile unor păgâni, au fost jefuiți și aruncați în mare, toți cei din corabie, împreună cu episcopul lor. Și, astfel, s-a sfîrșit, mucenicește, Sfântul Capiton, la 22 ale lunii decembrie.

Dar, Biserica Ortodoxă a rînduit ca toți acești episcopi, care s-au nevoit pentru răspîndirea drepte credințe, în părțile de la Dunăre pînă la Cherson, să fie pomeniți la 7 martie, în fiecare an.

Întru această zi, pomenirea Cuviosului Părintelui nostru Emilian monahul.

În cetatea Roma, era un om, anume Victorin, care, din tinerețe, își petrecuse viața întru multe păcate. Acela, mai pe urmă, la bătrînețele sale, și-a venit întru sine și, aducîndu-și aminte de păcatele sale, se cutremura de Judec

Dumnezeu. Deci, intrînd într-una din sfintele mănăstiri și rugînd pe egumen ca să-l primească pe el, s-a lepădat de toate lucrurile lumii acesteia și s-a făcut monah și numele său, în chipul monahicesc, era Emilian. Și s-a dat pe sine întru toată supunerea și ascultarea, păzind porunca cea dată lui și ostenindu-și trupul său ziua și noaptea. Și, avînd neîncetată pomenirea morții, în sufletul său, se gătea totdeauna spre înfricoșătoarea Judecată a lui Dumnezeu, gîndind cum va da răspuns pentru păcatele sale, în ziua ispitirii, și fiind, totdeauna, în frica veșnicelor chinuri ale gheenei. Cu o frica de aceasta atît și-a obosit și și-a uscat trupul său, încît toți frații, care în dragostea lui Dumnezeu petreceau în mănăstire, se mirau de atîta nevoiță, smerenie și osteneală. Și toți se sîrguiau să urmeze vieții lui, și să cîștige nevoițele lui în ascultări, pentru ca să-și curețe, și ei, păcatele, printr-o pocăință ca aceea, cu multă osteneală. Că îl vedeau pe el în toate zilele flămînzînd și însetoșînd, muncindu-și și sfărîmîndu-și trupul său; și aceasta le era de mult folos.

Și era mănăstirea aceea într-un munte înalt și în munte era o peșteră; și avea obicei fericitul Emilian, ca, tănuț de toți, tîrziu, seara, a ieșit din mănăstire la peștera aceea și, acolo, se ruga cu lacrimi toată noaptea, pînă la cîntarea Utreniei. Iar, după multă vreme, a simțit egumenul că Emilian ieșea din mănăstire, tîrziu, în vreme de noapte, și, neștiind la ce fel de lucru iese fratele acela din mănăstire, egumenul, lăsîndu-și chilia sa, a mers în taină, pe urmele lui. Și văzîndu-l pe el intrînd în peșteră, a stat aproape și voia să aștepte pînă ce va ieși, ca să-l întrebe pentru care pricină intră în peștera aceea. Iar, după puțină vreme, o lumină cerească, mai mult decît razele soarelui, a strălucit deodată, în muntele acela și a văzut egumenul pe Cuviosul Emilian în peșteră, stînd și avînd mîinile întinse și rugîndu-se lui Dumnezeu. Și lumina aceea cerească se pogora peste capul fericitului. Aceasta văzîndu-o, egumenul s-a înspăimîntat și frica s-a abătut asupra sa, și, întorcîndu-se a fugit la mănăstire, tremurînd, abia putînd să fugă, de mare spaimă. Și, sosind la porțile mănăstirii, a auzit un glas din cer, zicînd: "Emiliane, iartă-ți-se ție păcatele tale". Și, înspăimîntîndu-se și mai mult, egumenul a intrat în chilia sa și tăcea, așteptînd lumina zilei.

Iar, după cîntarea Utreniei, vrînd egumenul să se folosească frații, a întrebat, înaintea tuturor, pe Cuviosul Emilian, zicînd: "Unde ai fost frate, în noaptea aceasta?" Iar Cuviosul, închinîndu-se egumenului, a răspuns: "În mănăstire, împreună cu frații, toată noaptea m-am odihnit". Dar, vădit, fiind de egumen și silindu-l ca să nu tănuiască mila lui Dumnezeu, cea arătată păcătoșilor, celor ce cu adevărat se pocăiesc, a mărturisit, fără voie, toată taina aceea, la toți frații, cum, adică, lumina și glasul din cer, de la scaunul milostivirii, peste dînsul s-a pogorît. Atunci, a început egumenul a grăi către frați: "Ascultați, dragii mei frați, ar fi putut Dumnezeu, Cel atotputernic, și tăcînd, să ierte păcatele acestui frate, dar, pentru noi, i-a trimis lui, în chipul luminii, mila Sa, cu glas puternic, ca să deștepte și inimile noastre spre pocăință și, ca să știm și să ne minunăm de mila și de iubirea de oameni a Făcătorului nostru, că El nu rămîne departe de acei ce se pocăiesc, cu adevărat".

După o vestire ca aceasta, pentru iertarea de greșelile sale, Cuviosul Emilian, săvîrșindu-și, întru bucurie, cealaltă vreme a vieții sale, s-a dus spre lumina cea neapropiată, ca să audă glasul de bucurie al celor ce în ceruri viețuiesc, în lăcașurile dreptilor, în veci.

Întru această zi, povestire despre un monah, căruia i-a descoperit Dumnezeu, ce se întâmplă cu cei ce iau milostenii.

Un oarecare monah, era slăvit într-o mănăstire, avînd viață cinstită din tinerețe, că, lepădînd toate dulcele și zăvorîndu-se pe sine într-o chilie strîmtă, slujea lui Dumnezeu, omorîndu-și trupul său, cu postul și cu veghea cea de toată noaptea, aducînd Stăpînului a toate, rugăciuni pentru sine și pentru toată lumea și îndeletnicindu-se, cu tot cugetul, întru gîndirea la Dumnezeu. Și primea, la vremea cea obișnuită, puțină hrană din mîinile chelarului. Iar, din cele ce trimitea Dumnezeu, prin creștini, la mănăstire, fraților, aur și argint, hrană și vin, din acelea nimic niciodată nu primea. Și i s-a făcut lui o arătare, despre cei ce iau milostenie.

Într-una din zile, mai marele cetății a intrat în mănăstirea aceea, ca să facă milostenie și le da tuturor cîte un ban de argint. Și a mers și la cel închis, dîndu-i un galben, și ruga pe stăpînul bătrîn ca să primească galbenul. Iar bătrînul, rușinîndu-se de acel cinstit bărbat, a luat galbenul și l-a pus în buzunarul său. După aceea, săvîrșindu-și rînduiala sa cea obișnuită noaptea, bătrînul s-a culcat pe rogojina sa, vrînd să doarmă puțin. Și s-a făcut în vis, că se vedea pe sine stînd împreună cu ceilalți frați ai mănăstirii aceleia, într-un cîmp larg, și tot cîmpul acela era plin de spini și, venind un oarecare tînăr înfricoșător (iar acela era îngerul Domnului), silea pe toți monahii acelei mănăstiri, zicîndu-le: "Secerați acești spini". Apoi, a mers și la bătrîn și i-a zis: "Încinge-te și seceră la spini". Iar acela, nevîrînd și lepădîndu-se, i-a zis lui îngerul: "Nu ai nici un cuvînt să te împotrivești, că ai fost plătit ieri, împreună cu monahii ceilalți, care au luat de la acel om iubitor de Dumnezeu, cîte un ban de argint, iar tu un galben ai luat, deci, și mai mult ești dator să te ostenești secerînd spini, mai mult decît alții, ca unul care ai luat mai multă plată. Iar spinii aceștia, pe care îi vezi, sînt faptele rele ale omului aceluia, de la care ați luat ieri milostenia. Deci, apropie-te și seceră împreună cu ceilalți".

Iar după ce s-a deșteptat din somn postitorul acela, înțelegînd acea vedenie, s-a mîhnit și, trimițînd, a chemat pe acela ce îi dăduse lui milostenia și-l ruga să-și ia galbenul său. Iar acel iubitor de Hristos, nu voia să-l ia, ci zicea către pustnic: "Ține-l la tine, părinte, sau dă-l cui vei voi". Atunci, a zis bătrînul: "Nu vreau să secer spinii păcatelor străine, eu care nu pot dezrădăcina mulțimea de spini a păcatelor mele". Și, aruncînd galbenul acela afară de chilia sa, a închis ferăstruica. Iar bărbatul acela, înștiințîndu-se din care pricină i-a lepădat bătrînul milostenia lui, a început a-și îndrepta viața sa și a face mai multă milostenie la săraci și la lipsiți, aducîndu-și aminte de Scriptura care zice că milostenia și credința curățesc păcatele.

Luna martie în 8 zile: pomenirea Preacuviosului Părintelui nostru și mărturisitorul Teofilact, episcopul Nicomîdiei (sec. IX).

În zilele cînd Biserica era tulburată de prigonitorii Sfintelor icoane, trăia în părțile Răsăritului un binecredincios bărbat, Teofilact cu numele, prieten cu Sfîntul Tarasie, încă de pe cînd amîndoi erau mireni și mari dregători ai împărăției.

Și era pe vremea când, murind împăratul Leon, pe tronul împărătesc se urcase fiul său Constantin și maica sa Irina, iar pe scaunul patriarhal era Sfântul Tarasie, sub care se ținuse și cel de al Șaptelea Sinod a toată lumea (787), cel care hotărîse dreapta credință a Bisericii, cu privire la cinstirea Sfintelor icoane, odată pentru totdeauna.

Deci, într-o vreme ca aceea, a intrat în cinul monahicesc și Sfântul Teofilact, cel pomenit, și, o dată cu el, s-a făcut monah și un alt prieten al său, Sfântul Mihail al Sinadelor; și, părăsind lumea, au fost trimiși de Sfântul Tarasie patriarhul la o mănăstire, pe malul Mării Negre, unde, cu ostenele monahicești nevoindu-se, au sporit mult în faptele cele bune și au cîștigat îndrăzneală către Dumnezeu în rugăciunile lor, încît și semne minunate se lucrau printr-înșii.

Vestindu-se pretutindeni multele lor fapte bune și adîncă lor înțelepciune, Sfântul Tarasie patriarhul a judecat că asemenea monahi sînt vrednici de rînduiala cea înaltă a arhieriei, spre a cîrmui lucrul Domnului în Biserică, după cuviință. Deci, pe Mihail sfințindu-l, l-a trimis la Sinade, iar pe fericitul Teofilact, în Nicomidia l-a pus episcop. Aici a strălucit Sfântul, prin rîvna arhipăstoriei sale: purta grija celor sărmani, ridica spitale și case de adăpostire pentru străinii călători, iar, pe bolnavi, el singur îi cerceta și îngrijea, tămăduindu-i.

În vreme ce Sfântul Teofilact cîrmuia cu dragoste de părinte pe dreptcredincioșii din Nicomidia, a murit Sfântul Tarasie patriarhul și, în locul lui, s-a ridicat patriarh Nichifor cel Înțelept, iar pe tronul împărătesc a ajuns Leon Armeanul (813-820), care a pornit un nou val de prigonire împotriva sfintelor icoane.

A adunat, atunci, preafericitul patriarh Nichifor pe cei mai de seamă arhieriei ai vremii, între care se aflau Emilian al Cizicului, Eftimie al Sardiceii, Iosif al Tesalonicului, Mihail al Sinadelor și pe acest Sfânt Teofilact al Nicomidiei și a mers cu dînșii la răucredinciosul împărat, și-l sfătuiau să nu facă tulburare Bisericii, cu acea rătăcire, care a fost osîndită la cel de al șaptelea Sinod a toată lumea. Dar, împăratul s-a arătat neînduplecat în erezia lui și a poruncit ca, îndată, toți acei episcopi să fie alungați din scaunele lor și trimiși în surghiun. Și, astfel, împăratul i-a alungat pe toți în locuri deosebite, în frunte cu patriarhul Nichifor, iar pe fericitul Teofilact l-a izgonit la Strovilon, cetatea care este în locul chiverioților, lîngă mare.

Și, acolo, mărturisitorul lui Hristos și-a petrecut toată cealaltă vreme a vieții sale, ca la 30 de ani, în strîmtoare și chinuire; și, făcîndu-se el mare ajutător al dreptei credințe, s-a mutat la Domnul, la adînci bătrîneți, aflîndu-se în surghiun. Iar pe vremea împărătesei Teodora (842-856) erezia cea fără de lege, cu totul pierind, moaște ale Sfîntului Teofilact au fost aduse, din izgonire, și așezate în biserica zidită de el în Nicomidia, în mijlocul păstoriților săi. Dumnezeului nostru, slavă!

Întru această zi, cuvînt al Sfîntului Vasilie, pentru poruncile cele legiuite creștinilor.

Legea lui Hristos și poruncile Apostolilor Lui nu s-au dat numai călugărilor, ci și mirenilor. Și dovada este că, atunci cînd zice Pavel: "Privegheați întru toată răbdarea și rugăciunea și îngrijirea trupului să nu o faceți pentru poște", arătat este

că nu către călugări a scris și nici către cei ce ținneau viață pustnicească și liniștită, ci, a scris acestea, mai ales, către toți cei ce viețuiesc prin cetăți și prin sate, cu femei și cu copii. Au doară i se cuvine mireanului să aibă ceva mai multă slobozenie decât călugărului? Ba nu. Fără numai atîta iertăciune are mireanul, ca, împreună cu femeia să viețuiască, iar alte iertăciuni nu are, ci, toate cîte are călugărul să le lucreze, aceea este legiuit și mireanului. Și nu fără primejdie mare va fi, adică, mireanului care calcă poruncile. Drept aceea, puțini sînt cei care au putut, prin multă sîrguință, să scape de gîlcelele cele omenești și să fugă de strigătele cele din cetăți, de viața cea deșartă, de griji și de împătîniri; în afară de cei ce au ieșit afară din gîlcelele lumești și au ales viața călugărească și au îmbrățișat-o.

Și s-au umplut de ei Egiptul și Libia, Etiopia și India, Mauritania și Tebaida. Apoi Siria și Cilicia, Galatia, Pontul și Armenia, Mesopotamia și Persia toată. De aceștia s-au umplut Palestina și Arabia și Ciprul, precum și insulele cele dinprejur și țara grecilor toată. Încă și Roma și Spania și Galia și, pînă la marginile pămîntului, pline sînt locurile de mănăstiri și de pustnici și tot pămîntul se blagoslovește și se sfințește.

Deci, arătat este că David, înțelegînd această monahicească rînduială, prin a sa cîntare a psalmilor, cu o mai înainte cunoștință cînta, zicînd: "Iar eu am cîntat mult pe prietenii tăi, Dumnezeu, și mult s-a întărit stăpînirea lor. Și-i voi număra pe ei și mai mult decât nisipul se vor înmulți" (PS. 183, 17-18). Că aceștia stăpînesc peste patimi și peste draci și, mai mult decît puternicii lumii, mai stăpîni s-au arătat și mai întemeiați.

Cine, dar, să nu-i laude pe aceștia, care au scăpat de mrejele cele mult împletite ale vieții și crucea purtînd și lui Hristos urmînd, în toată ziua și ceasul se roagă lui Dumnezeu, pentru neamul omenească? Încă și Grigorie, preaînțeleptul, cel numit Teologul, lăudîndu-i pe aceștia, le zice: "Cîntînd și slăvind și învățîndu-se în legea lui Dumnezeu, ziua și noaptea, și înălțările lui Dumnezeu în gura lor purtîndu-le, cu hainele își smeresc înălțarea, cingătoare fără podoabă, împodobirile cele frumoase le micșorează, pășire au cu bună rînduială, ochi nerătăcit, zîmbire cuvioasă, cuvîntul cu folos rostit, tăcerea mai cinstită decît cuvîntul, lauda cu sare dreasă, iar nu cu fățarie. Înstrăinarea de rîs, certarea mai iubită decît lauda, măsura umilinței și a zîmbirii, bogăția cea întru sărăcie, rînduiala cea în pămînt străin, slavă, din necinste, puterea cea întru neputință, filii duhovnicești, cei bine-născuți din neînsurare, smerenia cea mai presus de ceruri, nimic fiind în lume, și mai presus de lume în trup fiind, sînt afară din trup, săraci pentru împărăție, și a căror parte este Dumnezeu, iar, pentru sărăcia lor, împărătesc împreună cu Domnul nostru Iisus Hristos. Dumnezeuului nostru, slavă! Amin.

Întru această zi, cuvîntul Sfințului Ioan Gură de Aur, despre mîndrie.

Precum răsadul și pomul cel necurățit de crengi uscate nu poate să crească, așa și omul mîndru nu poate să se mîntuiască, dacă nu-și va curăți mîndria prin smerenie și prin pocăința cea plecată. Că la înălțime se suie sufletul celui mîndru, iar, de acolo, întru adîncul iadului se pogoară. Deci, precum rodul cel putred, netrebnic este grădinarului, așa rugăciunile celui mîndru neprimite sînt la Dumnezeu. Sufletul celui mîndru nu are parte cu Dumnezeu, ci, dracilor bucurie

le face. Că, pentru mândrie, au fost lepădați îngerii din cer și diavoli s-au făcut. Gîndul cel smerit la ceruri urcă pe om și, împreună cu îngerii a dăntui îl face, iar mîndria îl pune în rîndurile dracilor.

Rugăciunea celui smerit vine la Dumnezeu, iar a celui mîndru mînie pe Dumnezeu și, precum greutatea de roduri rupe ramurile, așa mîndria pierde sufletul cel îmbunătățit. Omul cel mîndru este ca pomul ce nu are rădăcină și degrabă cade, așa și cel mîndru, în prăpastia iadului se pogoară. Pentru ce te înalți, omule, tină fiind și cenușă, pentru ce cu mîndrie iscodești, o, necunoscătorule, de ești mare cu dregătoria, să ai smerenie și să nu disprețuiești pe nimeni. De păcate străine să nu întrebi, ca să fii slăvit în ziua judecății și să nu lași scîrbit pe cel ce plînge ca să nu ți se treacă cu vederea rugăciunile tale.

Omule sărac, cine te-a zidit pe tine, sau de unde ești luat? Întru ce îți pui nădejdea, că nu te temi de Dumnezeu, ci, te mîndrești și, prin trufie, rău îți pierzi sufletul tău? Pentru ce te umfli ca o picătură de ploaie, că pămînt ești, și nu după multă vreme, în pămînt, iarăși, vei merge; acum mîndru, iar, după puțin, hrană viermilor. O, omule, cunoaște-ți neputința și nu te mai mîndri! A lui Dumnezeu zidire fiind, nu te lepăda de Ziditorul tău. Cercetează firea ta, și vezi pe rudeniile tale, pentru că și ei, de aceeași fire sînt. Și nu te lepăda, din mîndrie, de firea ta. Măcar de ai fi și tu bogat, iar acela ar fi, sărac, înaintea lui Dumnezeu, acela poate fi mai sus decît tine. O, bogaților, nu vă mîndriți cu averile voastre, cu cele stricăcioase nu vă lăudați. Dumnezeu singur este bogat, avînd bogăție nestricăcioasă, căci averea voastră nu este a voastră. Pînă este liniște, rînduiți-vă în pace, cele spre mîntuirea voastră. Pentru că bogăția omului îi este dată spre izbăvirea lui. Dumnezeului nostru, slavă!

Luna martie în 9 zile: pomenirea Sfinților patruzeci de Mucenici care au mărturisit în cetatea Sevastiei († 320).

Acești patruzeci de Mucenici au trăit pe vremea crudului împărat Licinius (308–324), toți din părțile Capadochiei fiind cu neamul, și toți din aceeași ceată la oaste. Patruzeci de ostași creștini, bărbați viteji și vrednici în războaie, iar conducătorul oastei lor era Agricola, om păgîn și rău din fire și locul slujbei lor era cetatea Sevastiei, din Armenia.

Deci, aflînd Agricola de credința lor creștină, a dat poruncă să fie aduși în fața lui și le-a spus: "Cum v-ați arătat neascultători către mai marii voștri în războaie, așa să ascultați și acum porunca împăratului, aducînd jertfă zeilor". La acest îndemn, Chirion, căpetenia celor patruzeci, a răspuns: "Cum am luptat și am biruit pe vrăjmași, pentru împăratul pămîntesc, tot așa, voim și vom lupta și pentru împăratul ceresc, împotriva vrăjmașilor Lui".

Pentru acest răspuns, au fost închiși în temniță, ca să se răzgîndească. Dar ei n-au încetat a se ruga fierbinte lui Hristos, să-i întărească pentru mărturisirea cea adevărată. Drept aceea, toate amăgirile, toate făgăduințele și toate amenințările nu i-au clintit în credința lor. Deci, venind în Sevastia un mare conducător de oaste, anume Lizie, acesta le-a poruncit, din nou, să aducă jertfă zeilor. Cu aceeași

nestrămutată credință, ostașii creștini s-au împotrivit. Înfuriați peste fire, căpeteniile au poruncit să fie dezbrăcați și siliți să intre într-un iaz, care era aproape înghețat, că era iarnă, iar pe maluri au pus păzitori, ca nimeni din ei să nu fugă. Și, iată, unul din ostași, nemaiputând îndura gerul, a primit să aducă jertfa ce i se cerea: dar, ieșind din iazul înghețat și intrând în baia caldă, anume pregătită, acesta a murit îndată, în vreme ce Mucenicii, după o noapte întreagă, petrecută în iazul înghețat, erau încă vii și se rugau.

Aceasta văzînd, temnicerul Aglaie a avut un vis și un tainic îndemn și, mărturisind cu glas tare: "Și eu sînt creștin", a sărit în apa cea înghețată, făcîndu-se părtaş muceniceștilor patimi și întregind ceata celor patruzeci, în locul celui ce se lepădase de Hristos. Au fost, apoi, scoși din apă și li s-au sfărmat gleznele cu ciocane grele și, fiind arși de vii, au primit cununa Mucenicilor.

Iar numele lor este: Kirion, Candid, Domnos, Isihie, Iraclie, Smaragd, Evnichie, Valent, Vivian, Claudie, Prisc, Teodul, Evtihie, Ion, Xantie, Ilan, Sisinie, Aghie, Alexandru, Ilie, Gorgonie, Teofil, Dometian, Gaie, Leontie, Atanasie, Chiril, Sacherdon, Nicolae, Valerie, Filoctimon, Severian, Hudion, Meliton și Aglaie.

Cu ale lor sfinte rugăciuni, Doamne miluiește-ne și ne mîntuiește pe noi. Amin.

Întru această zi, cuvînt al Sfîntului Ioan Gură de Aur, despre cinstirea preoțimii.

Purtătorul de Dumnezeu Ignatie, poruncește, zicînd episcopilor: "Luați aminte de voi înșivă, ca și Dumnezeu să primească sufletele voastre și să le mîntuiască. Iar cei ce se supun episcopilor și preoților, slujitorii Bisericii, împreună cu dînsii va fi și partea lor, întru Dumnezeu". Și iarăși: "Martor îmi este mie Acela, pentru care am luat lanțurile, că nu din gură omenească am cunoscut, ci, Duhul îmi propovăduiește mie așa, zicînd: Fără de episcop, nimic să nu faceți. Că unde se va arăta episcopul, acolo mulțime de bunătăți vor fi. Că unde se numește Hristos, acolo și soborniceasca Biserică se va aduna. Oile nu se pasc unde vor ele, ci, acolo unde le păzesc pe ele păstorii. Iar pe oile cele rămase afară de turmă și de păstor, le răpesc fiarele și se hrănesc cu ele".

Deci, nu se cade, fără de arhiereu, nici a boteza, nici nuntă a face. Acest lucru, dar, este bine plăcut Domnului: cinstirea arhiereului. Și, cela ce cîntește pe arhiereu, va fi de Dumnezeu cinstit. Iar a face ceva fără de episcop, necuviincios lucru este. Iar preoților se cade a li se supune, cum se supuneau Apostolii lui Hristos. Încă se cuvine și diaconilor, adică slujitorilor tainelor lui Hristos, după toată rînduiala, întru toate a-i cinsti, pentru că, nu bucatelor, nici băuturii sînt slujitori, ci bisericilor lui Dumnezeu slujesc, deci, se cade a păzi cuvîntul lor, ca focul. Drept aceea, dar, să cînstiți pe slujitor ca pe un părinte, iar pe episcop, ca pe Însuși Hristos. Iar pe preoți, ca pe cei de un scaun și apropiați cu Apostolii, că, fără de dînsii, nu se sfințește Biserica. Mărturisește în privința aceasta, și păzitorul Legii: "Toate, orice-ți va zice ție preotul, să le faci; nu te abate nici la stînga, nici la dreapta, din cele zise". Pentru că omul, de va trece cu vederea și nu ascultă pe preot, este vrednic de moarte. Încă a zis și Proorocul Maleahi: "Cuvintele din gura

preotului să le păzești. Înțelegerea și Legea din gura lui să le cauți. Că este vestitor al lui Dumnezeu Atotțiitorul, și umblă îndreptînd în pace, pe mulți întorcînd de la nedreptăți". Și altul a zis: "Cu tot sufletul tău să cinstești pe Domnul și preoților Lui să le dai cinste. Cu toată puterea ta să iubești pe Făcătorul tău și pe slugile Lui să nu le defăimezi. Teme-te de Dumnezeu și slăvește pe preot". Iar Pavel, către Timotei, scrie așa: "Preoții cei ce se nevoiesc bine, de îndoită cinste să se învrednicescă". Și iarăși, se zice în Lege: "Aceștia sfințiți sînt de Domnul Dumnezeu, pentru că jertfe și daruri îi aduc lui Dumnezeu, iar, pentru tine, și sfinți sînt". Iar Isaia zice: "Și voi, preoții, vă veți numi slugile lui Dumnezeu".

Și Jeremia zice: "Mări-voi și voi adăpa sufletul preotului." Iarăși Pavel zice: "Orice arhiereu aduce lui Dumnezeu daruri și jertfe, care slujesc chipului și umbrei celor cerești, iar acum, Arhiereul nostru mai bună slujire a dobîndit, cu cît și Legea, al cărei mijlocitor este El, este mai bună și mai așezată pe mai bune făgăduințe". Asemenea, și David zice: "Preoții Tăi se vor îmbrăca cu dreptate și cuvîșii Tăi se vor bucura. (Ps. 131, 9). Rugămu-vă dar, pe voi, fraților, să cunoașteți pe cei ce se ostenesc la voi și să-i aveți pe dîșii în dragoste. Că se cade, iubiților, a cinsti pe preoți, ca pe niște prieteni al lui Dumnezeu, pe care i-a ales Domnul și i-a proslăvit. Și oamenii trebuie să le dea lor cele cuvenite; că nu de la sine își ia cineva lui cinstea aceasta, ci se dă numai celui chemat de Dumnezeu. Nu-i îngăduit a se împotrivi preotului, fiindcă cei ce se împotrivesc își iau asupra lor judecată. Că scris este: "Pe mai marele poporului tău să nu-l vorbești de rău". Iar Domnul, arhierescul povățuitor, zice: "Cel ce vă primește pe voi, pe Mine mă primește; și acela ce Mă primește pe Mine, primește pe Căla ce M-a trimis pe Mine. Căla ce primește pe prooroc, în nume de prooroc, plata proorocului va lua și acela ce primește un drept, în nume de drept, plata dreptului va lua..." Dumnezeului nostru slavă, acum și pururea și în vecii vecilor!

Întru această zi, cuvînt despre Pafnutie monahul și despre descoperirea bunătăților unui mai mare dintr-un sat.

Sfințul Pafnutie pustnicul se ruga oarecînd lui Dumnezeu, ca să-i arate lui, cu care dintre oamenii sfinți este asemenea. Și i-a venit lui un glas dumnezeiesc zicîndu-i: "Asemenea ești cu mai marele din satul din apropiere". Deci, el degrabă alergînd la dînsul și bătînd la poarta lui, îndată a ieșit acela, precum îi era lui obiceiul, de primea pe cei străini. Și, primindu-l, i-a spălat lui picioarele și, punîndu-i masă, i-a poftit pe el să mănînce. Însă Pafnutie îl întreba de faptele lui și zicea: "O, omule, spune-mi, te rog, viața ta, pentru că pe mulți călugări, precum mi-a arătat mie Dumnezeu, îi întreci". Iar el se numea pe sine păcătos și netrebnic și pustiu de tot lucrul bun.

Deci, după ce l-a mai întrebat pe el cu dinadinsul, i-a răspuns lui omul, zicînd: "Eu n-aș fi voit, nici silit, să-ți spun faptele mele, dar, de vreme ce-mi spui mie că de la Dumnezeu ai venit, iată cele despre mine ți le voi spune. Eu acum am treizeci de ani, de cînd trăiesc și m-am despărțit de bună voie de soție, fiindcă, numai trei ani am trăit cu dînsa și trei fii am avut cu ea, care îmi slujesc mie la treburi. Și, neîncetat am iubit pe străini, pînă în ziua de astăzi, și nu se va putea lăuda cineva de aici, că mai înainte de noi ar fi primit străini. Și n-a ieșit săracul,

nici străinul din casa mea, cu mâinile goale. Nici pe un sărac sau scăpătat nu l-am trecut cu vederea, ci i-am dat lui mîngîiere cu îndestulare. Nu m-am lăudat către fiul meu, nici n-au intrat, în casa mea, roduri străine. N-a fost sfadă pe care să n-o fi împăcat, nici n-a vorbit cineva de rău faptele mele. Iar fiii mei nu s-au atins de roduri străine, nici nu au semănat mai întîi țarinile mele, ci am dat ajutor, mai întîi, celor ce aveau trebuință de semănat, iar, mai pe urmă, mi-am semănat și pe ale mele. Și n-am lăsat pe cel tare, ca să asuprească pe cel sărac, nici am supărat pe cineva, în viața mea, nici n-au fost strîmbătați, pe care eu să le fi pus pe seama altcuiva. Acestea, Dumnezeu ajutîndu-mi, știu că le-am făcut".

Deci, Pafnutie auzind, faptele bune ale acestuia, l-a sărutat pe creștet, zicîndu-i: "Blagoslovi-te-va Domnul Dumnezeu din Sion și vei vedea bunătățile Ierusalimului, dar faptele cele bune nu ți-au ajuns pînă la aceea, care este capul bunătăților, adică, la înțeleapta înțelegere, cea întru Dumnezeu, pe care nu o vei putea cîștiga fără de osteneală, măcar că nu puțină grijă de Dumnezeu a fost în viața ta. Nu-ți asupri, dar sufletul tău, pentru că Dumnezeu mi-a descoperit mie despre tine că, luîndu-ți crucea ta, vei merge în urma mîntuitorului".

Iar El, cum a auzit acestea, îndată, nici la ai săi spunîndu-le, a mers în urma lui Pafnutie. Apoi, mergînd ei la un rîu, n-au văzut nici o corabie. Deci, Pafnutie i-a poruncit lui să treacă rîul, pe care nu-l trecea nimeni din cei care erau din locurile acelea, pentru adîncimea lui. Iar cînd treceau ei rîul, numai pînă la brîu le ajungea lor apa. Deci, l-a așezat pe el la un oarecare loc, unde, mai înainte, se săvîrșiseră alți doi. După aceea, Pafnutie s-a despărțit de dînsul și se ruga lui Dumnezeu, ca să-i arate lui despre el.

Și, nu după multă vreme, a văzut sufletul lui înălțîndu-se de îngeri, care lăudau pe Dumnezeu și ziceau: "Fericit este cel pe care l-ai ales și l-ai primit, ca să se sălășluie în curțile Tale", iar Dreptii, răspunzînd, ziceau: "Pace multă este celor ce iubesc numele Tău". Și a cunoscut Pafnutie că bărbatul acela s-a mutat la Dumnezeu. A Căruia este slava acum și în veci! Amin.

Luna martie în 10 zile: Sfîntul Mucenic Codrat, cel din Corint și cei împreună cu dînsul: Ciprian, Dionisie, Pavel, Anecton și Crescent.

Aceștia erau de fel din Corint și au trăit în zilele împăraților Decius și Valerian (250-260) și ale lui Iason, stăpînitorul Greciei.

În acele zile, fiind prigonire asupra creștinilor, mulți din cei credincioși, temîndu-se de chinurile cele cumplite, părăseau cetățile și averile lor și se ascundeau prin pustietăți și prin munți, ca să-și păzească fără prihană sfința lor credință a iubirii, a dreptății și a libertății, dată nouă de Dumnezeu, prin trimisul Său, Domnul Iisus Hristos.

Deci, Sfîntul Codrat, rămînînd foarte mic, la moartea mamei sale, care umbla prin munți, a fost crescut de rudele sale și, venind la vîrsta tinereții, s-a împrietenit cu alți tineri, care ardeau de aceeași dragoste pentru credință, ca și el. Dar Codrat și cei cinci prieteni ai săi au fost prinși și, în temniță fiind, toți șase povățuisu, cu

multă rîvnă, pe creștinii închiși, să nu se lăpede de Hristos. Deci, după cîteva zile, au fost scoși la păgîneasca judecată a stăpînitorului Iason. Și mărturisind, ei toți, cu tinerească putere, aceeași credință în Hristos și fiind bătuți, strujiți, arși cu foc și tîrîți prin cetate, în cele din urmă, au fost dați spre tăierea capului lor cu sabia. Și așa au luat cununa biruinței din dreapta lui Hristos, Dumnezeu.

Întru această zi, Preacuvioasa maica noastră Anastasia patriciana, care, luînd chip bărbătesc, s-a făcut Anastasie famenul (†567).

În zilele împăratului Justinian (527-565) a fost o văduvă oarecare în Constantinopol, Anastasia cu numele, binecredincioasă și temătoare de Dumnezeu, din părinți de bun neam și bogați, cu dregătorii înalte în palatele împărătești. Aceasta, avînd în inima sa frică de Dumnezeu, cu rîvnă păzea dumnezeieștile porunci, umblînd întru ele, fără de prihană. Și a fost dăruită și cu frumusețe trupească, la vedere; și încă și mai frumoasă era cu faptele bune, cele sufletești. Că atît de bună era la obiceiuri, cît toți se foloseau, văzîndu-i viața ei, și mulți se sîrguiau să urmeze faptelor ei bune și împăratul însuși o cinstea pe ea mult.

Iar semănătorul de neghine, diavolul, cel ce zăvistuiește pe cei buni și nu încetează a se lupta cu neamul omenesc și învrăjbiri a face între oameni; a adus și asupra acestei fericite Anastasia război de vrajbă; că a pus în inima împărătesei Teodora, ură asupra ei și vrăjmășie împotriva roabei lui Dumnezeu cea nevinovată. De care lucru Anastasia înștiințîndu-se, de la un oarecare cunoscut al ei, și plină fiind de dumnezeiasca cunoștință, și-a adunat gîndurile sale, zicînd: "O, Anastasia, pricina aceasta venind la vreme, ostenește-te, mîntuind sufletul tău, iar pe împărăteasa slobozește-o de păcatul urii, cel pe nedrept, și mijlocește-ți tie cereasca Împărăție".

Niște gînduri ca acestea cugetînd, și-a tocmnit în taină o corabie, și luînd din aurul său o oarecare parte, iar pe celelalte toate lăsîndu-le, a plecat la Alexandria, neștiind nimeni. Și la un oarecare loc, ca la cinci stadii departe de cetate, zidindu-și o mică mănăstire, viețuia acolo slujind lui Dumnezeu și sîrguindu-se numai Lui a-I plăcea. Și avea totdeauna cu sine lucrul de mînă potrivit îndemînării femeiești, iar pe buzele ei, cîntarea neîncetată de psalmi și lauda lui Dumnezeu. Și s-a întîmplat mai pe urmă, că acea mănăstire a ei, mare și slăvită a ajuns a fi, îmbelșugată cu toată îndestularea, pînă la venirea turcilor, avînd numire patriciană, după fericita Anastasia patriciana.

Trecînd cîteva ani după ieșirea Sfintei Anastasia din Constantinopol, împărăteasa Teodora, cea care a fost învrăjbită asupra ei, s-a sfîrșit. Și, împăratul aducîndu-și aminte de Anastasia patriciana, a trimis în toate părțile, căutînd-o cu multă stăruință. De aceasta, mieluseaua lui Dumnezeu înștiințîndu-se iarăși, a lăsat noaptea mănăstirea sa și s-a dus în Schit, la avă Daniil, și toate cele despre dînsa, le-a spus acelui fericit stareț. Iar el, îmbrăcînd-o pe ea în haine bărbătești, în loc de Anastasia a numit-o pe ea Anastasie famenul și a dus-o într-o peșteră, ce era departe de lavră și a închis-o acolo, dîndu-i ei pravilă și rînduială de viață. Și i-a poruncit ei să nu iasă nicăieri din peșteră, nici să lase pe cineva să vină la dînsa. Și a însemnat unuia dintre frații ce slujeau lui, un loc în fața peșterii și i-a poruncit ca să aducă sihastrului, odată pe săptămînă, puțină pîine și un vas cu apă și să le pună

înaintea peșterii, la locul acela, apoi luînd de la sihastru blagoslovenia cea de rugăciune, îndată să plece. Deci, acolo, acel suflet ca de diamant a petrecut, fără să iasă douăzeci și opt de ani, rînduiala cea dată păzind-o neschimbată... Și n-a fost văzută de nimeni, că nimeni nu mergea la dînsa, nici altcineva nu știa de dînsa, fără numai fratele care-i aducea pîine și apă. Încă și acela nu știa, că era femeie cu firea, ci socotea că este bărbat famen.

Dar cine va putea ajunge, cu mintea sa, ostenele și nevointele făcute de dînsa întru acei douăzeci și opt de ani, în peștera aceea, sau, cu limba să povestească, sau va putea să dea în scris, felul viețuirii sale, pentru Dumnezeu: lacrimile, suspinele, tînguirile, privegherile, cîntările, rugăciunile, citirile, starea în picioare, plecarea genunchilor, postul, lipsirea celor de trebuință, iar, mai mult decît toate, năpădirile cele drăcești și luptele cu diavolii, care îi aduceau mereu aminte de dulcele de mai înainte, din lume, și de desfătările trupești și de toate celelalte poftes lumești, și cum, pe acelea toate, Sfînta le gonia și biruia pe vrăjmaș? Pe lîngă acestea, n-a ieșit din peșteră în toate zilele anilor acestora, ea care, mai înainte, ani de-a rîndul, petrecea în împărăteștile palate, ca o doamnă ce era, fiind și cea dintîi dintre patriciene, și cu mulțimea de bărbați și de femei, la mese și la veselii lumești, se adunau. Toată mintea și gîndul se înspăimîntă de lucrul acesta, cum adică, toate acelea le-a trecut cu vederea și pomenirea lor din mintea ei a șters-o, cum a ajuns la o atît de mare smerenie, la post, la înfrînare și la toată strîmtorarea căii celei înguste și cu necazuri. Așa, Sfînta, nevoindu-se bine, s-a făcut vas al Sfîntului Duh și, plăcînd lui Dumnezeu pînă la fericitul sfîrșit al ei.

Deci, mai înainte văzînd mutarea ei către Domnul, a scris pe o scîndură, către starețul, așa: "Cînstite părinte, să iei împreună cu tine, cu sîrguință, pe ucenicul cel ce-mi aduce mie pîine și apă, încă să iei și uneltele cele trebuitoare de îngropare și să vii ca să îngropi pe fiul tău, Anastasie famenul". Aceasta scriind, a pus-o în afara peșterii, înaintea ușii. Iar starețul, noaptea, înștiințîndu-se de aceasta, prin descoperire de la Dumnezeu, a zis către ucenic: "Aleargă fiule degrabă la peșteră, unde petrece fratele nostru Anastasie famenul și caută dinaintea ușii peșterii și vei afla acolo o scîndură scrisă: pe aceea, luînd-o, cu multă sîrguință să te întorci la noi". Iar fratele ducîndu-se și, după cuvîntul starețului, aflînd scîndura aceea scrisă, a adus-o pe ea la bătrînul. Și, citind-o, starețul a lăcrimat și, luînd cele trebuincioase de îngropare, s-a dus cu fratele acela. Și, deschizînd peștera, au aflat pe famenul cuprins de durere înfocată și căzînd pe pieptul lui, avea Daniil plîngea, zicînd: "Fericit ești, frate Anastasie, că de această zi și ceas al morții totdeauna îngrijindu-te, n-ai luat seama la împărăția cea pămîntească". Iar ea a zis: "Fericit ești tu, noule Avraam". Și a zis iarăși starețul: "Roagă-te, dar, pentru noi, către Domnul". Iar ca a grăit: "Cînstite bătrîne, eu mai multă trebuință am de ale voastre rugăciuni, în ceasul acesta".

Deci, șezînd ea pe rogojină, a sărutat capul starețului și, rugîndu-se pentru dînsul, grăia cuvinte binecuvîntate. Apoi, pe ucenicul său luîndu-l, starețul l-a plecat pe el la picioarele ei, zicînd: "Blagoslovește pe acest ucenic al meu și al tău fiu". Iar ea a zis: "Dumnezeul părinților mei, Cel ce îmi stă mie înainte în ceasul acesta, ca să mă despartă pe mine de trupul acesta, Cel ce știe pașii mei în peștera aceasta și strîmtorarea vieții, cea pentru Numele Lui, și această durere trupească o vede, Acela să odihnească pe Duhul Părintelui Lui peste dînsul, precum s-a odihnit duhul lui Ilie peste Elisei." Și, întorcîndu-se către stareț, a zis: "Pentru Domnul, părinte, să nu dezbrăcați de pe mine, după moarte, haina, cu care sînt îmbrăcat, ca nimeni să nu știe cele despre mine". Apoi, împărtaşindu-se cu preacuratele lui Hristos Taine, a zis: "Însemnează-mă pe mine părinte, cu semnul lui Hristos și va

rugăți pentru mine". După aceasta, privea spre răsărit și a strălucit fața ei ca focul. Apoi, însemnându-se cu semnul crucii, a zis: "Doamne, în mîinile Tale dau duhul meu", și îndată cu acel cuvînt și-a dat sufletul.

Iar avă Daniil și ucenicul, au săpat înaintea peșterii o groapă și starețul, dezbrăcînd de pe sine rasa pe care o purta, a zis ucenicului: "Îmbracă pe fratele, fiule". Și ucenicul, îmbrăcînd pe Sfînta, din întîmplare, a văzut că este femeie și a tăcut, nespunînd starețului. Și au îngropat sfîntul trup al Anastasiei, cu cîntarea cea obișnuită deasupra gropii. Iar după îngropare, ducîndu-se la locurile lor, a zis ucenicul către stareț: "N-ai știut părinte, că famenul Anastasie a fost femeie?" Iar starețul a răspuns: "Am știut, fiule, și pentru aceasta în haină bărbătească am îmbrăcat-o pe ea și am numit-o Anastasie famenul, ca să nu fie de sminteală, nici să știe cineva despre dînsa și să nu străbată vestea în toate părțile. Că multă cercetare a fost pentru dînsa de la împăratul, prin toate țările, iar, mai ales, întru aceste hotare, dar, iată, cu Darul lui Dumnezeu, la noi s-a păzit. Și atunci a spus starețul ucenicului său toată viața Sfîntei, cu de-amănuntul, care lucru, după aceea, a fost știut și în toată lavra. Și i-au scris viața spre folosul celor ce vor citi și o vor asculta și întru slava lui Hristos Dumnezeu. Celui între sfinții Săi proslăvit, în vecii Amin.

Întru această zi, cuvîntul din Pateric, despre Marcu monahul.

Se spune despre Marcu monahul din Egipt, că a petrecut treizeci de ani, neieșind din chilia sa. Însă, avea obicei, un preot, de venea la dînsul și, săvîrșindu-i Sfînta Liturghie, îl împărtășea pe el cu Sfîntele Taine. Iar diavolul, pizmuind bunătățile lui și răbdarea, a voit să-l ispitească pe el cu osîndirea. Că a adus la el un om, ce avea duh viclean, cu chip de a primi rugăciuni de la el. Deci, omul fiind învățat de diavolul, mai înainte de toate, a zis aceasta către stareț: "Preotul tău este plin de toată stricăciunea păcatului și, de acum, să nu-l mai primești pe el să intre la tine". Însă, bărbatul cel de Dumnezeu insuflat, Marcu, a zis către dînsul: "Fiule, toți oamenii aruncă afară spurcăciunea, iar tu la mine ai adus-o. Că scris este: Nu judecați, ca să nu fiți judecați. Însă, chiar de este el păcătos, Dumnezeu îl va mîntui pe el, că scris este: Rugați-vă unul pentru altul, ca să vă vindecați". Și, acestea zicînd, a făcut rugăciune și a gonit pe dracul din om și l-a slobozit pe el sănătos. Iar, după ce a venit preotul, îndată l-a primit pe el starețul, cu bucurie. Iar bunul Dumnezeu, văzînd lipsa de răutate a starețului, i-a arătat lui un semn, precum însuși ne-a povestit. Cînd preotul stătea înaintea Sfîntului prăstol, am văzut, zicea el, pe îngerul Domnului, din cer pogrîndu-se, și punîndu-și mîna pe capul preotului. Și s-a făcut preotul, cu totul, ca un stîlp de foc. Iar eu, minunîndu-mă de vederea aceea, îndată am auzit un glas, zicîndu-mi mie: "O, omule, ce te minunezi de lucrul acesta? Că dacă un împărat pămîntesc nu lasă pe dregătorii săi să stea întinați înaintea sa, de s-ar întîmpla să nu fie ei cîndva cu știință curată și cu slavă multă, apoi, cu atît mai mult, Împăratul ceresc nu-și va curăți El, oare, pe slujitorii Sfîntelor Taine, pe ei care stau înaintea scaunului Său, și nu-i va lumina cu slava cerească?

Iar viteazul și nevoitorul lui Hristos, Marcu Egipteanul, s-a învrednicit de semnul acesta, mare făcându-se, pentru că n-a osîndit pe preot și a propovăduit tuturor să nu osîndească de nici un păcat pe preoți, de vreme ce, înaintea lui Dumnezeu sînt stătători și împreună petrec cu îngerii. Dumnezeuului nostru, slavă!

Luna martie în 11 zile: pomenirea celui dintru Sfinți, Părintelui nostru Sofronie, patriarhul Ierusalimului († 638).

Sfîntul Sofronie era din țara Feniciei, din cetatea Damascului, avînd părinți dreptcredincioși, ce se numea Plintos și Mira și a trăit în zilele împăratului Iracle (610-641), de la Constantinopol.

Încă din tinerețe și-a îmbogățit viața, iubind înțelepciunea, afit cea duhovnicească, din petrecerea pustnicilor, cît și cea din afară, a sfințelor din vremea lui, cîștigînd ceea ce pe atunci se numea întreaga înțelepciune. Deci, bine deprinzînd filozofia cea din afară, a mers la Ierusalim la o mănăstire, lîngă cetate, și acolo a petrecut douăzeci de ani. Aici, în mănăstirea Sfîntului Teodosie, începătorul vieții de obște, a avut ca îndrumător pe pustnicul Ioan Moscul, scriitorul vestitei cărți Limonarul (Pășune duhovnicească), dar n-a îmbrățișat viața monahilor. Acela, aflîndu-se întru liniște, și-a întocmit gîndurile și inima după citirea dumnezeieștilor Scripturi, dăruindu-și tot cugetul întru ascultarea lui Hristos.

Și, cu acest cuvios Ioan, a călătorit Sfîntul Sofronie, înainte de călugăria sa, la mai multe locuri sfințe: la Sfîntul Sava, lîngă Iordan, la Antichia, cînd au năvălit perșii în Palestina, luînd cu ei lemnul Sfintei Cruci, iar, de acolo, dorind mai multă învățătură a filozofiei, s-au dus la Alexandria, în Egipt. Aci, îmbolnăvinduse, Sofronie a fost tuns în monahism de către dascălul său. Iar, cît au stat acolo, au fost folosiți de Sfîntul Ioan cel Milostiv, patriarhul scaunului apostolesc al Alexandriei, la stîrpirea rădăcirii lui Eutihie din cetate, iar, de acolo, murind Sfîntul patriarh Ioan, s-au dus în Italia, la Roma. De acolo, stingîndu-se dascălul său, Sofronie s-a întors la Ierusalim, unde a îngropat moaștele sfîntului său îndrumător, în mănăstirea Sfîntului Teodosie.

Biruind pe perși, împăratul Iracle a adus din nou lemnul Sfintei Cruci în Ierusalim și, o dată cu el, din robie și pe Zaharia, patriarhul Ierusalimului. După moartea patriarhilor Zaharia și Modest, a fost ales Sofronie patriarh al Ierusalimului. Atunci s-a ridicat în creștinătate o nouă erezie, a monotelitilor, adică, a celor ce mărturisesc o singură voie și o singură lucrare în persoana lui Hristos. Acestei rădăcite învățături, privind taina persoanei lui Hristos, s-a împotrivit cu totul, Sfîntul patriarh Sofronie și, adunînd sinod, a osîndit asemenea rădăcire și a întocmit scrieri, care fiind citite la al șaselea Sinod a toată lumea, s-au mărturisit de toți Sfinții Părinți, ca scrieri temeinice și dreptcredincioase.

A mai lăsat el și multe alte scrieri vrednice de pomenire în Biserică, privind îndreptarea vieții și viețuirea cea dumnezeiască, între care este: **Viața** cea prea minunată a acelei întocmai cu îngerii, între femei, Maria Egipteanca, cea care, în pustie, cu nevointe peste fire, s-a nevoit, precum și Cuvîntul despre viața Sfîntului Ioan cel Milostiv, care arată comora cea nespusă a milosteniei sale și

viața lui cea înaltă. Dar Sfântul Sofronie a avut durerea să vadă cucerirea Ierusalimului de către arabi, sub cârmuirea califului Omar, în anul 638, ceea ce el a numit "urâciunea pustiirii în locul cel sfânt". Atunci, Sfântul patriarh a încheiat cu Omar o învoială de pace, înainte de a-i deschide porțile cetății, după o împresurare de doi ani, dar acesta nu și-a ținut cuvântul și creștinii au avut mult de suferit. Și așa, după numai trei ani de păstorire, degrabă și-a săvârșit viața Sfântul patriarh Sofronie și a trecut, de la pămîntescul Ierusalim, cel plin de lacrimi, la Ierusalimul cel de Sus, plin de bucurie, unde este locașul tuturor celor ce bine viețuiesc, întru Hristos Iisus, Domnul nostru.

Întru această zi, cuvînt al Sfîntului Grigorie, despre milostenie.

Întru această să cunoașteți, fiilor, cît de mare lucru este milostenia, pentru că și în acest veac ajută și întru cel de dincolo, de bucurie duhovnicească umple, spre Dumnezeu apropie și asemenea cu îngerii ne face. Că despre ea se zice în Scriptură: "Faceți milostenie, ca și vouă să vă fie milostiv Domnul. Dați, zice, și vi se va da vouă. Că scris este: "Pe focul cel aprins îl stinge apa, iar milostenia curățește păcatele". Și iarăși zice: "Să ascundeți milostenia din sînurile săracilor, că aceștia se roagă pentru voi". Și iarăși, ne învață pe noi, bunul Dumnezeu, zicînd: "Dacă ai îndestulare multă, apoi mult să dai, iar dacă ai mai puțin, apoi după putere să te sîrguiești a da cu bucurie". Că, fraților, mare este puterea postirii și a primirii de străini, precum se scrie: "Cela ce primește pe prooroc în nume de prooroc, plata proorocului va lua și acela ce primește pe cel drept, în nume de drept, plata dreptului va lua".

Deci, acestea să ne fie știute, iubiților frați, și să ne silim a face mai ales milostenie, care este vîrfurile tuturor bunătăților, ca să cîștigăm viața cea veșnică, întru cereștile lăcașuri. Dumnezeuului nostru slavă, acum și pururea.

Întru această zi, cuvînt din Pateric, despre pocăință.

Zis-a un stareț: "Toți sîntem datori a sta înaintea, la Judecata cea nesfășarnică a lui Hristos. Și fiecare din voi va da răspuns pentru cele ce a făcut, ori bune, ori rele. Să acopeți darul Tău, Doamne, toate stricăciunile noastre, în ziua descoperirii celor ascunse, cînd fiecare își va purta faptele sale înaintea ta, Dreptule Judecător. Dreptii își vor aduce înfrînările cele iubite, iar păcătoșii, patimile cele rele și de rușine. Gura fiecăruia va tăcea înaintea Judecătorului celui drept și nu va fi nevoie cineva să fie întrebat, fiindcă tot trupul va fi atunci ca oglinda și se vor vedea toate faptele luminos, închipuite pe trupul fiecăruia și puse înaintea, spre vederea tuturor. Deci, din trupurile celor curați se vor ivi înfrînările și ostenele, iar din trupurile celor necurați se vor arăta necurația și ticăloșia cea multă. Și la aceasta să vă încredințați, din pilda ce se va arăta mai jos: Roadele pomilor sînt ascunse înlăuntrul lor, iar cu zilele de primăvară se ivesc afară și încălzindu-se încetîșor,

cu vremea, înaintea tuturor, ies la iveală, spre vedere. Deci, dacă luna aprilie poate să facă oricînd, ca vîntul cel cald să scoată florile din pomi și cu îmbrăcămintea cea din taină să le îmbrace pe din afară, la arătare, apoi, cu atît mai mult va face aceasta Domnul, poruncind tuturor trupurilor noastre ca, în ziua Judecării, să-și arate tainele cele dinlăuntru, punînd, înaintea ochilor tuturor, faptele și cuvintele și gîndurile, faptele ca niște roade, iar cuvintele și gîndurile ca niște frunze?

Dar, se poate arăta încă aceasta și din însăși trupeasca noastră așezare, că sînt în noi oarecare lucruri, care, pînă la o vreme, sînt tănuite în trupul nostru și care, la vremea lor, de la sine se arată. Așa sînt, mai întîi, dinții, apoi barba, după ce crește, precum și căruntețea părului, la bătrînețe. Deci, așa și faptele fiecăruia și cuvintele și gîndurile, care acum sînt ascunse și neștiute de toți, atunci, în ziua cea mare a Judecării, fiecare, la arătare, le vom purta, pentru că nimic nu este ascuns, care să nu se descopere, nici vreun lucru tănuit, care să nu se știe, a zis Domnul.

Slavă, pentru toate, fericitei și începătoarei de viață Treimi, Tatălui și Fiului și Sfîntului Duh. O, iubitorule de oameni, Bunule, acoperă și ascunde stricatul chip al nostru, ca să nu se arate necurăția noastră cea tănuită, înaintea îngerilor și a arhanghelilor, apostolilor și a dreptilor. Toiagul lui Aaron, Doamne, a înflorit și a adus roade de fapte bune. Iar trupul nostru, în care este necurăția și rușinea cea tănuită, fă, Doamne, să nu-și arate prihana lui în ziua dumnezeieștii Tale veniri. Ci atunci, numai așa se cade a striga: "Slavă Ție, Hristoase, Mîntuitorule, Cela ce ești milostiv spre noi. Deci, de vreme ce, precum s-a zis, toate tainele se cade să se arate înaintea înfricoșătoarei Judecări, apoi, acum, să ne curățim de toate stricăciunile sufletului și trupului, făcîndu-le curate întru frica lui Dumnezeu. Că, arătîndu-se faptele și gîndurile noastre cele ascunse, întru slavă și cinste să ne îmbrăcăm, iar nu întru rușine.

Deci, spre Dumnezeu să fie mîntuirea noastră, spre cereștile priveliști, spre frumusețile Raiului, spre locașurile cele de-a-pururea fiitoare, spre cetele îngerilor, spre petrecerea cea de acolo, unde sînt acum sufletele dreptilor: Sau, să cugetăm cum va fi arătarea marelui Dumnezeu și Mîntuitorului nostru Iisus Hristos, cînd, după cuvîntul Sfîntului Apostol Petru cerurile cu sunet vor trece, iar stihiiile, arzînd, se vor topi, pămîntul și lucrurile cele de pe el vor arde, apoi fiecare suflet își va lua trupul său cel însoțitor. Oare în ce chip vor fi aceia, care, de la Adam și pînă la sfîrșit, împreună se vor aduna? Cum vom vedea fața lui Hristos cea înfricoșătoare și mult mai strălucitoare decît lumina soarelui? Cum vom auzi glasul Lui, cel mai de pe urmă? În ce așezare ne vom afla pe atunci, cînd dreptii vor lua Cereasca Împărăție, iar păcătoșii se vor trimite în veșnica pierzanie? De-a pururea, dar, ni se cade nouă, să ne învățăm și să gîndim la cele bune și întru acelea să viețuim. Pentru că, din unele ca aceste cugetări, se umilește sufletul și aduce roadă de fapte bune, întru Hristos, adevăratul nostru Dumnezeu, a Căruia este slava, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin.

Luna martie în 12 zile: pomenirea Preacuviosului Părintelui nostru Teofan mărturisitorul, egumenul din Singriana († 814).

Acest Sfînt Teofan a fost fiul marelui dregător Isac și al Teodatei și se înrudea de-aproape cu împărații Leon Isaurul și Constantin Copronimul. Pierzînd pe tatăl său la vîrsta de trei ani, a fost crescut de maica sa, la curtea rudei sale

Constantin Copronim, măcar că, la curte bîntuia, în acea vreme, erezia luptei împotriva Sfintelor icoane. Din iconimia lui Dumnezeu, s-a aflat, însă, în preajma copilului un slujitor temător de Dumnezeu și înțelept, care a purtat grijă de sufletul lui, învățîndu-l, în taină, calea drepte credințe. Cu vorbirea acestuia și îndemnîndu-se de Duhul Sfînt, în tînărul Teofan se aprinse o mare dorință după întreaga înțelepciune a fecioreștii curății, dorind din tot sufletul chipul și viața monahicească.

Deci, după moartea mamei sale, silit fiind să se căsătorească, a descoperit, tot din iconomia lui Hristos, că și mireasa lui avea aceeași dorință ca și el. Și, în camera lor de nuntă, au făcut legămînt în taină, să trăiască în curățire, pînă se va ivi prilejul de a merge fiecare într-o mănăstire, ea în mănăstirea de fecioare, el în mănăstirea de călugări. Deci, trăind ei ca un frate cu o soră, în înfrînare și rugăciune de zi și de noapte, au început să împartă săracilor din foarte multa lor avere, iar, în fața lumii, el își împlinea felurile lui îndatoriri, ca orice dregător împărătesc.

Drept aceea, a ieșit poruncă de la împărat să meargă Teofan, ca ispravnic împărătesc, în părțile Cizicului, a cărui cetate, atunci, se zidea. Și, făcîndu-și el calea cu luntrea pe râul Rindacos, s-a oprit la un loc foarte frumos, în munți, numit Singriania, plin de păduri, de schituri și de mănăstiri. Și, mult plăcîndu-i acest loc, a coborît din luntre și l-a cermetat și i s-a arătat, în vis, că acolo, își va petrece viața sa, ceea ce s-a întîmplat aievea. Și se ducea adesea de la Cizic la Singriania, că nu era departe un loc de altul, cunoscînd mulți părinți duhovnicești, din acele mănăstiri.

Deci, toate sfințindu-le bine, s-a întors Teofan de la Cizic, la Constantinopol. Și murind împăratul Leon, precum și socrul lui Teofan, au devenit liberi amîndoi, au mers cu cinstita lui mireasă Megalusia, luînd numele de Irina, la o mănăstire din insula Prinkipo, dăruind mănăstirii de acolo averi multe, iar Teofan, împărțind săracilor ce rămăsese din averea sa și oprind ceva aur, s-a dus la Singriania, unde, tunzîndu-și părul în monahicescul chip, a zidit o mănăstire, cu aurul ce-i rămăsese. Și, deprinzînd el nevoințele monahicești, mulți veneau la dînsul, dorind să viețuiască împreună cu el, în mănăstirea întemeiată de el. Iar el ținea mănăstirea, scriind cărți, că era bun scriitor, cîștigîndu-și hrana cu meșteșugul său.

Într-acele vremi, stăpînind împărăteasa Irina, iar Sfîntul Tarasie fiind patriarh în Constantinopol, s-a adunat cel de-al șaptelea Sinod a toată lumea, de la Niceea (787), care a învățat dreapta credință a Sfintelor icoane. La acest Sinod, a fost chemat și Sfîntul Teofan, arătîndu-i-se înalta cinstie, de care se bucura în Biserică, și, acolo, Sfîntul egumen a rostit, atunci, înțelepte cuvinte în cinstea Sfintelor icoane.

Deci, luînd împărăția Leon Armeanul, acesta a tulburat, iarăși, Biserica, înnoind lupta împotriva icoanelor, chinuind, întemnițînd și ucigînd mulți creștini, pentru cinstirea icoanelor. Voind să tragă de parteă sa pe Teofan, împăratul a căutat în toate chipurile ca să-l cîștige: prin înfricoșări, făgăduințe și dese întemnițări. Toate, însă, s-au dovedit zadarnice. Deci, silindu-l în fiecare zi să se supună voii sale și neputîndu-l pleca, l-a trimis în surghiun, în insula Samotraciei. Dar exilul l-a adus și despărțirea sufletului de trup, că era singur, bătrîn și bolnav. Și, numai douăzeci și trei de zile trăind în insulă, a răposat acolo, mîergînd la Domnul, cu cuviință și cu pace, într-o zi de 12, lunii martie.

Întru această zi, Preacuviosul Părintele nostru Grigorie Dialogul, papă al Romei († 604).

Sfântul Grigorie Dialogul s-a născut la anul 540, în zilele împăratului Justinian (527-565). Mama lui se numea Silvia și tatăl, Gordian, fiind, cu dregătoria, senator în Roma cea veche. Acesta, după nașterea fiului său, a intrat ca diacon în slujba Bisericii, purtînd de grijă săracilor, în una din cele șapte coline ale Romei. Și era cinstit neamul Sfântului Grigorie, ca unul care dăduse mulți sfinți Bisericii. Pe un neam sfînt ca acesta, fericitul Grigorie l-a împodobit și mai mult cu sfințenia vieții sale.

În vremea cît i-au trăit părinții, Sfântul Grigorie și-a împlinit toată învățătura cărții și, curînd, a fost chemat, ca și tatăl său, în dregătoria lumești. Avea numai 34 de ani, cînd împăratul Iustin I-a făcut prețor, adică, primul judecător în Roma, dar gîndul lui era la cele duhovnicești și neîncetat se ruga în inima sa, dorind să fie monah. Deci, murînd părinții săi și făcîndu-se monah, a zidit șase mănăstiri în Sicilia, unde era o mare parte din moșiile sale, înzestrîndu-le cu toate cele de trebuință și a început a împărți averea sa săracilor. A mai înființat, apoi, o mănăstire și la Roma, chiar în casa lui părintească cu hramul Sfântului Andrei.

Mult prețuit de papa Pelaghie, Sfântul Grigorie a fost trimis, ca sol al papei, pe vremea împăraților Tiberiu și Mauriciu, la curtea din Constantinopol, unde a legat prietenie cu Sfîntul Leandru, episcopul Sevillei, aflat și el acolo. La întoarcerea din Constantinopol, Sfîntul a fost numit stareț al mănăstirii din casa sa, și arhidicon al papei; iar după moartea papei Pelaghie, Sfîntul Grigorie, egumenul mănăstirii Sfîntului Andrei, a fost ales, de tot poporul, episcop al Romei, pe scaunul Sfîntului Petru, deși el se socotea nevrednic. În viața lui, au strălucit totdeauna încrederea în rugăciune, umilința și mai ales milostenia. În semn de smerenie, în toate epistolele sale, ca papă, el se numea "sluga slugilor lui Dumnezeu" și se socotea pe sine cel mai din urmă nevrednic. Dar negrăită era milostivirea lui spre săraci, văduve, orfani, bolnavi și străini. A zidit multe case pentru săraci și străini, nu numai în Roma, ci și în Ierusalim și la muntele Sinai, iar pe săracii Romei, avîndu-i scriși pe nume, adesea îi aducea la masa sa, slujindu-le el singur. Trecînd o dată prin piață, Sfîntul Grigorie a descoperit o altă față a ticăloșiei omenești, negușătoria de sclavi; și aflînd că sînt din Britania și că sînt păgîni, i-a eliberat din robie, i-a botezat și a trimis în Britania cete de propovăduitori, care i-a adus la dreapta credință pe britani.

Ca semn al încrederii lui în rugăciune, se spune că acest mare plăcut lui Dumnezeu l-a izbăvit, cu rugăciunile sale, pe împăratul Traian, din veșnicele munci, măcar că fusese un împărat păgîn și închinător la idoli. Că Sfîntul, făcînd rugăciuni pentru iertarea lui Traian împăratul, a auzit un glas de la Dumnezeu, zicînd: "Rugăciunea ta am auzit-o și dau iertare lui Traian, dar tu să nu mai faci rugăciuni pentru păgîni." E vrednică de amintit și tradiția după care el ar fi fost acela care a întocmit, în Biserică, Liturghia darurilor înainte sfințite, care se face în zilele Postului mare.

Învrednicit și cu darul scrisului de cărti, Sfîntul Grigorie ne-a lăsat și multe scrieri, o adevărată comoară de învățături de folos duhovnicesc. Amintim dintre ele: Tălmăcire la cartea lui Iov, Tălmăcire la cartea lui Iezechiel și o bogată

culegere de scrisori. Dar cartea lui cea mai prețuită a fost **Fapte din viața sfinților care au trăit pe pământul Italiei sau Dialogul**. E cartea care l-a făcut cunoscut în toată creștinătatea, și de la care a primit numele de "Dialogul".

Deci, păstorind Biserica lui Dumnezeu treisprezece ani, șase luni și zece zile, Sfântul Grigorie s-a mutat la Domnul, pe vremea împărăției lui Foca tiranul, într-o zi de 12, a lunii martie.

Întru această zi, cuvînt al Sfîntului Ioan Scărarul, despre Avachir monahul.

Să auzim înțelepciunea lui Dumnezeu, arătată în vase de lut, și să ne minunăm. Mirîndu-mă eu, zice Sfîntul Ioan, cînd petreceam acolo, într-o mănăstire de obște, de credința, de răbdarea și de neclintita stăruință a unora din cei de curînd veniți, cu toate certările și ocările, uneori și prigonirile, care se făceau, nu numai de cel mai mare, ci și, de cei foarte de jos și de pe urmă, am întrebat, pentru folosul și zidirea mea, pe un oarecare dintre frați, cu numele Avachir, care era de cincisprezece ani în mănăstire, pe care îl vedeam că este nedreptățit, aproape de toți, întrucît, acest frate era, din fire, prea puțin slobod cu limba. Și am zis către dînsul: "Frate Avachir, pentru ce te văd eu pe tine în fiecare zi gonit de la masă și de multe ori dormind nemîncat?"

Și a zis către mine: "Crede-mi mie, părinte, că părinții mei mă ispitesc să vadă de sînt bun de monah; că, nu întru adevăr fac ei astea. Iar eu, cunoscînd scopul starețului și al celorlalți, rabd toate fără greutate. Și, iată, acum sînt cincisprezece ani, de cînd socotesc aceasta, că și ei, la intrarea mea aici, mi-au zis mie, că și la treizeci de ani, ispitesc pe cei ce se leapadă de lume. Și aceasta, cu dreptate este, părinte Ioan, că fără de cercare, aurul nu se lămurește".

Deci, după întoarcerea mea la mănăstire, viteazul acesta Avachir, după doi ani, s-a dus către Domnul, zicînd aceasta părinților, cînd era să se săvîrșească: "Mulțumesc, mulțumesc Domnului și vouă, pentru că, ispitit fiind de voi, spre mîntuirea mea, am rămas neispitit de draci, iată, șaptesprezece ani". Drept aceea, Păstorul cel drept Judecător, a poruncit ca Avachir să fie pus după vrednicie, ca un Mărturisitor, împreună cu Sfinții cei ce zăceau acolo.

Luna martie în 13 zile: aducerea moaștelor, celui dintre Sfinți, Părintele nostru Nichifor, patriarhul Constantinopolului.

Acest mare arhieru, Sfîntul Nichifor, patriarhul Constantinopolului, a fost izgonit din scaunul său, în insula Proconis, pentru cinstirea icoanelor, de rău credinciosul împărat Leon Armeanul. Și, viețuind el în surghiun, în lipsuri și în strîmtori, vreme de cincisprezece ani, Sfîntul apărător al dreptei credințe a răposat

cu pace, în anul 828, și a fost îngropat în biserica Sfîntului Teodor, din acea insulă, biserică de dînsul zidită.

Și au trecut ani mulți și au pierit mulți rău credincioși împărați: Leon Armeanul, Mihail cel Gîngav și fiul său, Teofil. Iar după moartea împăratului Teofil, binecredincioasa Teodora împărăteasa și fiul ei Mihail cel foarte tînăr, au luat sceptrul împărăției grecești și au lepădat rătăcirea împăraților dinainte, care luptaseră împotriva Sfîntelor icoane. Asemenea, au pierit de pe pămîntul celor vii și mulți rău-credincioși patriarhi. Iar acum era pe scaunul patriarhicesc din Constantinopol, arhieru, după pravilă, Sfîntul Metodie patriarhul; și s-a întors, o dată cu el, și cinstirea Sfîntelor icoane.

Deci, după ce s-a sărbătorit, cu multă strălucire, biruința dreptei credințe în Duminica Ortodoxiei, la anul 842, Sfînta Teodora împărăteasa și fiul ei Mihail, primind sfatul Sfîntului Metodie patriarhul, au hotărît să aducă în cetatea de scaun și moaștele Sfîntului patriarh Nichifor, din locul lor de izgonire, spre împăcarea poporului credincios, după surghiunul nedrept, în care s-a stins cinstitul Mărturisitor al dreptei credințe.

Drept aceea, nezăbovind, fericitul Metodie a luat cu sine mare sobor de arhierii, de clerici și de monahi și mulțime de popor și, mergînd în insula Proconis, au aflat moaștele Sfîntului Nichifor. Și le-au așezat cu cinste și evlavie în raclă nouă, de mare preț și, purtîndu-le în alai sărbătoreasc, le-au adus pînă la Constantinopol. Și au ieșit, în întîmpinarea sfîntelor moaște însuși împăratul cu maica sa și mult popor, cu lumînări, cu cîdări și cu cîntări, s-au închinat lor cu smerenie și negrăită bucurie.

Au luat, apoi, sfînta raclă și au dus-o, mai întîi, în marea biserică a Sfintei Sofii, de unde Sfîntul Nichifor fusese izgonit. Și, a fost dat ca, în ziua în care fusese izgonit, adică la 13 martie, în aceeași zi, după 33 de ani, să se și întoarcă. Iar, a doua zi, după această prea frumoasă întîmpinare, a fost dusă racla cu sfintele moaște, din Sfînta Sofia, în biserica Sfîntilor Apostoli a fost așezată, acolo, ca un dar de mare preț, la loc de cinste, rînduindu-se și această zi de prăznuire în Sinaxarul cel de peste an, întru pomenirea Sfîntului Nichifor Mărturisitorul, și întru slava lui Hristos, Dumnezeuul nostru, Celui slăvit împreună cu Tatăl și cu Duhul Sfînt în veci. Amin.

Întru această zi, cuvînt despre un preot, care sluja cu îngerii.

Spunea un oarecare stareț, că a fost un preot sfînt și curat, iar, cînd sluja Liturghia, vedea îngerii de-a dreapta și de-a stînga sa. Dar, el deprinsese slujba Liturghiei de la eretici, pentru că era neînvățat și neiscusit la dumnezeieștile Taine și la cuvinte. Deci, cînd sluja Liturghie, în neiscusință și nerăutate zicea și ceea ce era greșit și nu știa aceasta. Iar, după purtarea de grijă a lui Dumnezeu, a venit la dînsul un oarecare diacon, care știa dumnezeieștile Scripturi. Deci, s-a întîmplat preotului acestuia, fiind diaconul de față, de a făcut Sfînta Liturghie. Și a zis diaconul către preot: "Acestea pe care le zici, nu sînt ale credinței celei drepte, ci eretice sînt, adică ale potrivnicului lui Hristos". Însă preotul nădăjduindu-se că vedea pe Sfîntii îngeri cînd sluja, nu lua arhine la cele zise de diacon. Iar diaconul

nu-l slăbea pe el zicîndu-i: "Părinte, te răătăcești, pentru că Biserica ortodoxă a lui Dumnezeu nu primește pe cei ce zic cuvintele acestea".

Deci, după ce a văzut preotul că în acest chip este ocărit și muștrat de diacon, pe cînd sluja chiar Liturghia, și a văzut, după obicei, pe Sfinții îngeri în preajma sa, atunci i-a întrebat pe ei, zicînd: "De vreme ce diaconul acesta mă ocărăște pe mine, ce trebuie să fac?" Și i-au zis îngerii: "Să te lași, că bine te sfătuiește". Iar preotul a zis: "Dar voi, de ce nu mi-ați spus mie?" Zis-au lui îngerii: "Dumnezeu a rînduit ca oamenii, pe oameni să-i îndrepteze".

Întru această zi, învățătură a Sfîntului Simeon, făcătorul de minuni, cel din muntele minunat.

Iată, taină vă spun vouă, acum. Știu pe un om în neamul acesta, care a luat vestire că puțini sînt aceia, care își dau sufletele lor în mîinile îngerilor, la moarte. Pentru că s-au înmulțit fărădelegile și nedreptățile, răcindu-se dragostea, și dracii s-au făcut primitorii sufletelor. Pentru aceasta, le fac lor vămă fără de milă, și despărțirea lor de trup cu amară judecată se face. Și zice că, de la Duhul Sfînt este, dintru o mie de suflete, abia un suflet, în vremile de acum, să se afle în mîinile îngerilor, la vremea ieșirii lor din trup.

Deci, pe unul ca acela, drept fiind și neîntinat, cu sîrguință îl primesc îngerii, întru cîntări, fericindu-l, și-l apără de puterea vrăjmașului, după cum scrie, și se înalță el mai presus de suirea vămilor acestuia. Iar sufletul cel păcătos este oprit să se suie la cele mai presus ale văzduhului, că îi cere diavolul răspuns și face judecată cu cei ce-l duc, pentru păcatele lui, fiindcă vinovat este și nu are el șansa de șapte bune, ca să treacă și să scape. Că de acesta, ca de un judecător, ce șade, întru înălțime, grăiește și dumnezeiescul Apostol Pavel, numindu-l domn și stăpînitor al văzduhului, care lucrează în fiili cei nesupuși. Iar pe noi să ne izbăvească Dumnezeu de acesta. Dumnezeului nostru slavă, acum și pururea și în vecii vecilor! Amin.

Luna martie în 14 zile: pomenirea Preacuviosului Părintelui nostru Benedict (†543).

Cuviosul Benedict, care în limba noastră se tălmăcește "Binecuvîntat", era din pămîntul Italiei, din cetatea ce se chema Nursia, nu departe de Roma cea veche, unde se născuse, din părinți dreptcredincioși și cu bună stare (480). Și era pe vremea cînd la Roma murise cel din urmă împărat al romanilor (476), iar în Italia stăpînea o căpetenie din popoarele năvălitoare, Odoacru. Și avea Sfîntul Benedict și o soră ce se chema Scolastica, pomenită și ea în Sinaxarul sfinților.

Setos de cunoștințe, Sfântul Benedict, după învățătura din cetatea sa, a fost trimis de părinții săi la școlile mai înalte de la Roma. Însălmîntat de viața plină de patimi a tinerilor din vremea lui, care învățau carte, a părăsit lumea și pe părinții săi și s-a retras într-o peșteră, la Subiaco, unindu-se pe sine cu Dumnezeu, prin faptă bună, rugăciune și nevoiță. Și, petrecînd acolo, l-a văzut pe el un monah, anume Roman, de la o mănăstire apropiată, și l-a îndrumat, făcîndu-l monah și, la zile rînduite, îi pogora de sus, pîinea, cu o funie cu clopoțel, pînă în dreptul peșterii în care viețuia viteazul pustnic. Deci așa, petrecînd vreme de trei ani, Cuviosul Benedict n-a cunoscut pe nimeni, afară de fericitul Roman. Dar Dumnezeu a purtat de grijă, ca lumina cea mare a slujitorului Său să nu stea la întuneric, ci să fie pusă în sfeșnic și să lumineze toată lumea.

A fost descoperit, mai întîi, de un preot din apropiere, printr-un vis, în ziua Învierii Domnului. L-au mai aflat apoi și niște păstori, care l-au făcut cunoscut, ca pe un om al lui Dumnezeu. Și au început să vină la dînsul mulțime de tineri, printre care, tinerii ucenici Maur și Placid. Ei îi aduceau cele de trebuință pentru trup, el le da cele duhovnicești. Împreună cu ei, Sfântul Benedict a înființat douăsprezece mănăstiri, cu cîte doisprezece călugări, în fiecare mănăstire. Și s-a îmbogățit Sfântul cu puteri de la Dumnezeu, cu darurile facerii de minuni, de tămăduiri și de înaintă vedere.

Dar și duhul cel rău a ridicat ură și vorbire de rău împotriva omului lui Dumnezeu, mai întîi, prin preotul Florentin. Cu darul lui Dumnezeu cel de mîntuire, Sfântul a biruit însă pe duhul cel ispititor. Altădată, cuprins fiind de cumplite ispite trupesti și, fiind acolo, aproape, urzici și spini, Sfântul s-a dezbrăcat și s-a aruncat între ele și, tăvălindu-se multă vreme și sîngerîndu-și tot trupul și răbdînd cu vitejie durerile, s-a izbăvit, pentru totdeauna de acest gînd; și, de aici înainte, învăluindu-se inima lui de darul Duhului Sfînt, a dat și mai bogat rod de învățatură. Tot o ispită de la cel rău a fost și paharul cu băutură otrăvită, ce i s-a dat și care s-a sfîrșit prin semnul Sfintei Cruci, pe cînd Sfântul Benedict era egumen într-o mănăstire străină, la Vicovaro.

În urma acestor semne, el s-a mutat, de la Subiaco, în Campania italiană, și s-a așezat la Monte Casino, cu ucenicii săi (529). Din ruinele templului lui Apolo, ce se găseau acolo, Sfîntul a zidit o mănăstire și două paraclise. Dar, în singurătatea de la Monte Casino, Sfîntul a scris Rînduiala sa, pentru viața de mănăstire, care a fost ca un testament ce vădește trăirea lui duhovnicească și iscusința sa, în orînduirea vieții de obște. Pentru Sfîntul Benedict, mănăstirea este o școală, unde se învață a sluji pe Dumnezeu în tăcere, singurătate, smerenie și ascultare, în muncă și rugăciune, cu dreaptă socotire împărțite. Drept aceea, pravila lui a ajuns rînduiala care, mai tîrziu, a fost primită și urmată, un timp, de toți călugării din părțile Apusului. Trăind după legile ei, nenumărați ucenici ai Sfîntului Benedict au lucrat, de-a lungul istoriei, cu osîrdire, la luminarea popoarelor din Apus, iar ucenicii săi, călugării benedictini, trăiesc după rînduiala lui și astăzi.

Despre alte ale lui preaslăvite faceri de bine ne grăiește, pe larg, istoria lui, din care aflăm că a făcut multe faturi de minuni: morți înviind, de cele viitoare proorocind, pe oameni luminînd și ajutînd. Iar sfîrșitul lui așa a fost: cu șase zile înainte de cînsita lui adormire, a poruncit să i se sape groapa și, îndată, s-a îmbolnăvit, cu fierbințeală mare, care îi ardea trupul. Iar cînd a fost a șasea zi, a cerut ucenicilor săi să-l ridice și să-l ducă în biserică. Apoi, ducîndu-l acolo, s-a împărțășit cu Sfintele Taine. Și, stînd în mijlocul ucenicilor săi, ținut și rezemat, și-a ridicat mîinile la cer și, așa, căușînd în sus și rugîndu-se, și-a dat sfîntul său suflet.

Era în vîrstă de 63 de ani și petrecuse paisprezece ani la Monte Casino, cînd fericitul Benedict, care este socotit Patriarhul călugărilor din tot Apusul s-a mutat la Domnul. Dumnezeuului nostru, slavă!

Întru această zi, povestire din viața Preacuviosului Părintelui nostru Benedict, de la Grigorie Dialogul.

Într-o zi, s-a dus Cuviosul la țarină, împreună cu frații, iar, un lucrător de pămînt, ținînd în brațele sale trupul fiului său care, atunci, cu puțin mai înainte, murise, a venit la mănăstire, plîngînd și pe luminatul părinte Benedict căutîndu-l. Și, înștiințîndu-se că este la țarină, împreună cu frații, și lucrează și are să zăbovească, a lăsat trupul înaintea porții mănăstirii și a alergat la Cuviosul, în ceasul acesta lăsase lucrul și venea spre mănăstire cu frații. Văzîndu-l pe el, tatăl copilului a strigat cu lacrimi către Cuviosul și a zis: "Dă-mi pe fiul meu, dă-mi pe fiul meu". Iar Cuviosul, înspăimîntîndu-se de aceste cuvinte, s-a oprit și a zis către dînsul: "Au doară, omule, am luat eu pe fiul tău?" Zis-a acela: "A murit fiul meu, cinstite părinte: ci, vino de-l învie pe el". Acestea auzindu-le, acel făcător de minuni părinte, tare întristîndu-se, a zis: "Asemenea lucruri nu sînt în puterile noastre, ci ale Sfinților Apostoli. De ce voiți să ne îngreunați cu sarcini, pe care nu le putem ridica?" Iar tatăl celui mort stăruia și-l ruga, adevărind și jurîndu-se: "Nu mă voi duce, dacă nu vei învia pe fiul meu".

A întrebat, deci Cuviosul, zicînd: "Unde este trupul copilului?" "La poarta mănăstirii, cinstite părinte", a răspuns tatăl. Atunci, venind acolo Sfîntul, cu frații, și-au plecat genunchii la rugăciune, Cuviosul plecîndu-și cinstitul cap peste trupul copilului. Apoi, s-a sculat și și-a ridicat mîinile către cer și a zis: "Doamne Dumnezeu, nu căuta la păcatele mele, ci la credința omului acestuia, care se roagă și cere să i se învieze fiul lui, și întoarce în trupul acesta sufletul pe care l-ai luat". Încă nu se sfîrșise rugăciunea și a intrat sufletul în trup și s-a cutremurat tot trupul copilului și, tremurînd, pipăia cu mîna. Și toți cei de față acolo, văzînd o lucrare ca aceasta, făcută de Sfîntul, s-au minunat, iar Sfîntul apucîndu-l de mîna, l-a dat viu tatălui său.

Această minune nu era în stăpînirea lui, ci s-a rugat și a cerut ca să o poată face. Dar, sînt niște lucruri pe care cîteodată le cer Sfinții de la Dumnezeu, și nu le iau. Cine este întru această viață mai sus decît Pavel? Dar și acesta, pentru neputința trupului său, de trei ori l-a rugat pe Domnul și nu l-a auzit, iar ceea ce dorea, nu a putut dobîndi. Și despre Sfîntul Benedict vreau să vă povestesc, că a voit un lucru și nu l-a putut săvîrși. Avea fericitul o soră, Scolastica numită, care, prin bună voirea Atotputernicului Dumnezeu, din tinerețe, ducea viață sfîntă. Deci, aceasta, o dată pe an, obișnuia a veni la fericitul său frate. Iar Cuviosul, cu ucenicii săi, se pogorau acolo, aproape, afară de poarta mănăstirii, la o casă, ce o făcuse anume pentru aceasta, și vorbeau. Deci, mergînd într-o zi, după obicei, în casa aceea, au petrecut toată ziua în sfințitele cuvinte și în povestirile Scripturilor, celor de Dumnezeu insuflate. Iar, după ce s-a făcut seară și a înnoptat, au stat și au mîncat. Și, mîncînd și vorbind din Sfintele Scripturi, au înfirziat și a trecut cea mai mare parte a nopții. Deci, acea preasfîntită și cinstită fecioară și soră după trup a Sfîntului a cerut, zicînd: "Te rog, pe tine, fratele meu, să nu lăsăm noaptea aceasta,

ci să o petrecem. ajungînd la ziuă, vorbind despre cereasca bucurie și despre viața veșnică". Iar fericitul, i-a răspuns ei: "Ce zici, soră? Afară din chilia mea nu pot să rămîn".

Și era o vreme așa de bună și senin, încît nu se vedea nici un nor. Iar acea Preasfîntă fecioară, văzînd că fratele său nu s-a plecat la rugămintea ei, și-a împreunat degetele mînilor și și-a pus mîinile sale pe masă și, plecîndu-și capul pe mîini, ruga pe Atotputernicul Dumnezeu. Și, îndată ce și-a ridicat capul de pe masă, s-au făcut atîtea fulgere și tunete și atîta ploaie s-a pogorît, încît nici fratele său, nici însoțitorii lui, nu se puteau duce la mănăstire și nici măcar să iasă în pragul ușii. Iar aceasta s-a făcut pentru rugăciunea surorii Sfîntului și pentru lacrimile ce le-a vărsat, rezemîndu-și capul pe masă. Iar Sfîntul, văzînd că a se duce la mănăstire, după cum voia și zicea, era cu neputință, pentru învolburarea cea mare a fulgerelor și a tunetelor și pentru potopul ploii aceleia, s-a întristat și a zis către sora sa: "Să te ierte pe tine, soră, Atotputernicul Dumnezeu, pentru ceea ce ai făcut". Iar ea, răspunzînd, a zis: "Eu te-am rugat și nu m-ai ascultat. Am rugat pe Dumnezeu și m-a ascultat pe mine. Acum ieși, de poți, și, lăsîndu-mă, du-te la mănăstire". Deci, rămînînd Sfîntul, fără voia sa, au petrecut toată noaptea aceea priveghînd, întru cuvintele vieții veșnice și întru povestirile Sfîntelor Scripturi. Și aceasta am spus-o, ca să arăt că Sfîntul a voit să facă un lucru și n-a putut: că, precum am spus, sînt lucruri pe care uneori Sfînții le cer de la Dumnezeu și nu le dobîndesc. Iar dimineața, cinstita fecioară s-a dus la chilia sa, iar omul lui Dumnezeu, la mănăstire.

Și după trei zile, stînd în chilia lui, și-a ridicat ochii în văzduh și a văzut sfîntul suflet al cuvioasei sale surori, că ieșise din trup, în chip de porumbel, și se suia la cele cerești. Și, împreună bucurîndu-se de atîta slavă a surorii sale, Atotputernicului Dumnezeu i-a mulțumit, în laude și în cîntări și sfîrșitul ei l-a arătat fraților.

Întru această zi, cuvînt al Cuviosului Părintelui nostru Palladie, despre nevoia...

Zis-a Cuviosul, Părintele nostru Palladie, către frații cei ce veneau la dînsul: "Fiilor, vremea Sfîntului post să o păzim bine și cu răbdare. Să ne nevoim acum puțin, ca în veci de bunătățile cele mari să ne îndulcim. Vedeți pe mucenici, vedeți pe postitori, cum, cu neslăbire, au răbdat, cum, bărbătește, nevoindu-se, s-au încununat. Că ne minunăm de răbdarea lor totdeauna, cum, mai presus de firea omenească, au fost; unii, adică, cu ochi scoși, iar alții tăierea mîinilor și a picioarelor au suferit, pe unii cu foc i-au ars, iar pe alții în mări și în rîuri i-au afundat de vii, și ca pe niște făcători de rele, i-au pierdut, iar pe alții, fiarelor sîngeroase i-au dat. Și, aceștia toți, lăudînd pe Dumnezeu, au răbdat. Și pe cît de multe munci asupra Sfînților mucenici și postitori aducea diavolul, pe atît ei, mai vîrtoși, nevoindu-se, neputința trupească, prin duhovniceasca bărbăție, au biruit-o și bunătățile cele nădăjduite, asemenea ca și darurile, de la Dumnezeu le-au luat.

Că nu fără de minte s-au ostenit, nici uitate sînt chinurile lor înaintea lui Dumnezeu, ci i-a lăudat în ceruri și i-a proslăvit pe pămînt și le-a dăruit a săvîrși faceri de minuni, a lumina orbii, a curăți leproșii, a izgoni dracii, a vindeca bolile.

Și, deschizându-le ușile cerești, la veșnica viață i-a dus pe dînsii, în Ierusalimul cel de Sus, unde este veșnica veselie. Drept aceea, rogu-vă pe voi, fraților, să nu ne lenevim de a noastră mîntuire, nici să deznădăjduim pentru păcatele noastre, pentru că Hristos este Cel ce curățește păcatele noastre; măcar, de acum, să părăsim toate lucrurile cele rele: minciună, clevetire, mînia, iuțimea, îmbuibarea, beția, desfrînarea, pomenirea de rău, nemilostivirea, furtişagul, războaiele și de toate, întru care este pieirea sufletului. Și de faptele cele bune, să ne apucăm cu încetul, că însuși Domnul ne va ajuta nouă.

Postul curat să-l pățim, pace și dragoste între voi să aveți, de Dumnezeu să vă temeți, pe săraci să miluiți, de păcate să vă căiți. Ca aici, bine viețuind, să moșteniți viața ce va să fie, împreună cu toți Sfinții, cei ce i-au plăcut Lui, și pătași să fiți veșnicilor bunătăți. Amin.

Luna martie în 15 zile: pămîntirea Sfinților Mucenici: Agapie, Plisiu, Timolau, Romil, alți doi cu numele Alexandru și, iarăși, alți doi cu numele Dionisie (303-305).

Acești Sfinți, mult pămîntori, au trăit pe vremea împăratului Dioclețian (284-305). Agapie era de fel din Gaza, cetate așezată între Mediterana și pustul Arabiei, și era bărbat cinstit și încercat între creștini și slăvit pentru nevoia sa cea purtătoare de chinuri, de vreme ce, încă mai înainte, de mai multe ori, arătase mare îndrăzneală întru mărturisirea numelui lui Hristos și multe feluri de chinuri suferise. Deci, acest Agapie, rîvnitor a se face urmaș Apostolilor, a făcut legămînt cu alți șapte tineri, să nu înceteze a propovădui Evanghelia Domnului, gata fiind să îndure orice primejdie. Iar ceilalți șapte tineri, înfocați vestitori ai Cuvîntului Scripturilor, erau: Timolau cel din Pont, Plisiu și doi bărbați ce se chemau Alexandru, de fel din Egipt, Romil, care era ipodiacon din Diospolis, și doi cu numele Dionisie, unul fiind din Tripolisul Feniciei, iar celălalt din Egipt și sluitor al lui Agapie.

Deci, dîndu-se pămîntă poruncă împărătească, prin toate părțile și cetățile, ca, adică, să fie siliți creștinii la închinarea la idoli și la spurcatele lor jertfe, totuși acești tineri au pămînt în Cezareea Palestinei, de la dregătorul Urban. Că, înlocuindu-se, atunci, în Cezareea Palestinei, unde era dregătorul acesta, un mare praznic păgînesc și de Dumnezeu urît, s-a adunat la acest praznic popor fără număr, din satele din jur, iar pricina praznicului era pămîntirea unor creștini, care, de mai înainte, erau osîndiți la moarte și ținuți în legături și temnită.

Văzînd că se săvîrșea o priveliste sîngeroasă ca aceasta, cei opt viteji tineri, pe care astăzi îi cinstim ca mucenici, aprinzîndu-se de rîvna cea după Hristos, au alergat și degrabă au stat în mijlocul mulțimii și au strigat cu glas mare: "Și noi sîntem creștini". Deci, auzind aceasă neînfîcătă mărturisire a credinței celei noi, Urban dregătorul nu voia ca, îndată, să-i piardă, văzîndu-i frumoși și tineri cu trupul, ci a încercat să-i amînească cu daruri și făgăduințe de cinstiri, dregătorii și averi și-i sfătuită să nu se piardă singuri, întru o frumusețe ca aceea a tinereții lor fiind. Dar, Sfinții au rămas neclintii în credința lor. Atunci a poruncit să fie puși în

legături și aruncați în temniță. Și așa, mult fiind ținuți în legături și de multe ori fiind ispitiți și în felurite chipuri chinuți, de vreme ce nu s-au lepădat de Hristos și toate pătimirile cu vitejie le-au răbdat, Urban a poruncit de li s-au tăiat capetele și toți, în aceeași zi, și-au pus capetele lor pentru credința cea nouă a Capului tuturor, Hristos Domnul, și cununile biruinței de la Dînsul, și-au luat în Biserica cea din ceruri.

Întru această zi, cuvîntul despre mai-nainte-văzătorul Serghie pustnicul.

Ne spunea nouă monahul Gheorghe din Armenia, zicînd: De multe ori, măsilea pe mine avea Grigore, egumenul Lavrei Faranului, ca să-l duc pe el la Serghie pustnicul, care era în părțile Mării Moarte. Deci, o dată, l-am dus pe el la stareț, iar acesta i s-a închinat lui, cu dragoste, și a adus apă și i-a spălat picioarele și toată ziua a vorbit cu dînsul, de folosul sufletului, și a doua zi l-a slobozit pe el. Iar după plecarea lui Grigore, am zis starețului: "Oare, știi, părinte, că m-am tulburat, de vreme ce episcopi și preoți am adus la tine, însă nici unuia nu i-ai spălat picioarele; în afară de cele ale lui Grigore?" Mi-a zis mie starețul: "Cine este Grigore, fiule, eu nu-l știu pe el. Însă, știu că l-aro primit pe el, ca pe Patriarh, în peștera mea. Că l-am văzut pe el cu omoforul la gît și Evanghelie în mîini avînd. Că noi nu căutăm la față, ci străbatem cu privirea cele dinlăuntru ale fiecăruia, precum Domnul ne-a dăruit nouă". Iar, după cinci ani, a învrednicit Dumnezeu pe Grigore să fie făcut patriarh, în sfînta cetate a Antiohiei, precum a proorocit starețul despre dînsul.

Întru această zi, cuvînt despre semnul creștinului desăvîrșit.

Credința cea dreaptă și lucrările cele cuvioase sînt semnele adevăratului creștin. Creștinul este o adevărată casă a lui Hristos, alcătuită din faptele bune și din învățăturile cele sănătoase. Iar adevărata credință, prin fapte se arată. Credința fără de fapte, este moartă, precum și faptele, fără de credință. Drept aceea, se cuvine ca cei curați să se păzească cu toată puterea de faptele cele necurate, ca nu, pentru noi, să se zică acel cuvînt: "Cu gura ei mărturisesc, că știu pe Dumnezeu, iar cu faptele se leapădă de El". Pentru că a zis Domnul: "Dacă cineva Mă iubește pe Mine, apoi păzește și cuvîntul Meu și Tatăl Meu îl va iubi pe el și la dînsul vom veni și locaș întru el. Ne vom face". De aici, să cunoaștem că, din credința cea dreaptă și din faptele cele bune, se zidește casa sufletului. Și așa, Dumnezeu petrece întru noi, precum este scris: "Mă voi sălăslui întru dînșii, zice, și cu ei voi umbla". Aceasta arătînd-o, și Apostolul zice: "Sau nu știți că Iisus Hristos este întru voi, fără numai de sînteți neiscușiți și neluători în seamă".

Deci, diavolul nu știe de este, sau nu, Stăpînul Hristos în mintea ta. Dar, de te vede pe tine mîniindu-te, sau sfădindu-te, sau grăind cuvinte necurate, sau jurîndu-te, sau clevetind, sau urînd pe cineva, sau trufindu-te, sau rîzînd mult, sau

glumind, sau nerugîndu-te adeseori, nici aducîndu-ți aminte de moarte, atunci el cunoaște că nu este în sufletul tău. Căla ce te păzește pe tine. Și așa, ca un tâlhar, intră diavolul cel viclean, fiindcă nu este lumina lui Dumnezeu în inima ta, și-ți fură casa sufletului tău. Și se fac cele mai de pe urmă, mai rele decît cele dintîi. De acestea să ne izbăvească pe noi Domnul, cu darul Său și cu iubirea Lui de oameni.

Întru această zi, cuvînt al Sfîntului Teodor Studitul, despre cum să petrecem zilele postului.

Fraților și părinților, bun este postul, numai de va avea și pe însoțitoarele lui, pe cele care i se cuvin lui, care sînt: pacea, buna-voire, buna ascultare, blîndețea, milostivirea și toate celelalte, cîte sînt îndreptările bunătății. Ci diavolul, ca un vrăjmaș și tulburător al mîntuirii noastre ce este, ce meștesugeste și ce iscodește? Toate cele potrivnice pune în postitori și îi face pe ei să fie obraznici și să întoarcă vorba, aspri, mînioși, iuți, măreți în zadar, pizmuitori, grăitori de cele urîte. Și în ce chip? Pricinuindu-le celor ce postesc, mai multă vătămare și pagubă din patimile acestea, decît folosul prin postirea lor. Ci noi să cunoaștem înțelegerile și meșesugirile lui și să petrecem aceste cuvinte și, totdeauna, cu pace, cu blîndețe și cu liniște, suferind fiecare pe cei mulți, cu dragoste, cunoscînd că, o postire ca aceasta, este plăcută și bine primită la Dumnezeu. Iar dacă ne vor lipsi acestea, orișicîta osteneală vom face, ea va fi zadarnică și ne alegem numai cu greaua pătimire a postului.

De trebuință este, dar, să postim, pentru că postul vestejește trupul, iar sufletul îl înputernicește, îl înnoiește. Că pe cît omul nostru, cel din afară, slăbește pe atît cel dinlăuntru, se înnoiește, din zi în zi, precum grăiește Apostolul. Și ușurința cea de un ceas a necazului, ne pregătește nouă multă mulțime a slavei celei veșnice, în ceruri. Deci, socotind și aducîndu-ne aminte de răsplătirea cea viitoare, să răbdăm ostenelele bunătății, cu îndelungă-răbdare, mulțumind lui Dumnezeu Tatăl, că ne-a învrednicit pe noi să avem parte cu Sfinții, întru lumină, și ne-a izbăvit pe noi din stăpînirea întunericului și ne-a mutat întru împărăția.

Au nu ne împărtășim în toate zilele din preacuratul Său Trup și Sînge? Și ce altceva ar fi mai dulce decît Sfînta Împărtășie, care dăruiește viață veșnică, celor ce se împărtășesc cu cunoștința curată? Au nu vorbim în toate zilele și nopțile împreună cu dumnezeiescul David și cu ceilalți Sfinți Părinți și luminători ai Sfintei noastre Biserici? Ce altă mîngîiere a sufletului, mai mare decît aceasta, este? Au nu ne-am despărțit și am ieșit din prieteșugul lumii celei mincinoase și din rudenile noastre cele după trup, pentru Domnul? Ce altă viață, iarăși, ar fi mai fericită sau mai înaltă decît aceasta, că viețuirea noastră este în ceruri, de unde așteptăm Mîntuitor, pe Domnul nostru Iisus Hristos. Care va schimba trupul smereniei noastre, spre a se face el asemenea cu Trupul mării Lui, prin lucrarea care-a supus Lui toate? Deci, fraților, să avem bucurie și veselie, defăimînd și călcînd tot felul de poște rele ale trupului. Pentru că tot trupul este ca iarba și toată slava omului, ca floarea ierbii. Uscatu-s-a iarba și floarea ei a căzut, iar lucrul bunătății rămîne în veac.

De pătimește rău cineva dintre noi, să se roage, precum grăiește Scriptura. Dacă, altul este voios, să cînte. Altul este ispitit de patima cea rea a păcatului, de

vreme ce și diavolul nu conținește niciodată lupta cu noi, să rabde, auzind pe cela ce grăiește: "Fericit este acela care rabdă ispita, că, iscusit făcîndu-se, va lua cununa vieții, pe care a făgăduit-o Domnul celor ce-L iubesc pe El". Dacă pe acestea le cunoașteți, a zis Domnul, fericiți sînteți de le veți face. Acestuia slavă în veci. Amin.

Luna martie în 16 zile: pomenirea Sfîntului Mucenic Sabin Egipteanul († 287).

Patria Sfîntului Sabin a fost Egiptul și cetatea Ermopolis și era bărbat slăvit, avînd dregătorie mare în cetatea sa. Pe vremea împărăției lui Dioclețian (284–305), tulburîndu-se tot Egiptul, din pricina prigonirii celei cumplite ce se pornise, mulți creștini fiind prinși, chinuiți și uciși, Sabin și-a lăsat casa, averea și prietenii și, ieșind pe ascuns din cetatea sa, s-a adăpostit într-un sat îndepărtat, în care erau ascunși și alți creștini. Și, acolo, neștiut, într-o casă mică și sărăcăcioasă, petrecea în post și rugăciune, ziua și noaptea. Dar, slujitorii de idoli îl căutau neîncetat pe Sabin, cel de bun neam, din Ermopolis, ca să-l prindă spre chinuire, și negăsindu-l, erau mîhnîți de multă vreme.

S-a găsit însă un vînzător care, ca și Iuda s-a dus la slujitorii de idoli și a zis: "Ce-mi dați, ca să vă arăt unde este Sabin, pe care îl căutați?" Iar ei i-au dat doi galbeni. Au mers, apoi, după dînsul, pînă în satul acela și, văzînd casa, au înconjurat-o și au bătut în ușă. Și erau cu Sfîntul Sabin, în casa aceea, șase creștini care, crezînd că a venit la dînsii cineva din frații credincioși, pentru vreo trebuință, au deschis ușa. Deci, slujitorii de idoli, intrînd înăuntru, cu mare ură, i-au prins și i-au legat pe toți, însă pe Sfîntul Sabin l-au legat deosebit, cu lanțuri mai grele, și l-au dus la dregătorul locului aceluia, care se numea Avian. Și, dus fiind la păgîneasca judecată și, silit să jertfească idolilor, nu s-a lepădat de Hristos. Drept aceea, l-au chinuit cumplit, cu unghii de fier zgîriindu-l și cu foc arzîndu-l, iar, mai pe urmă, l-au înecat într-un rîu. Și așa s-a sfîrșit nevointa muceniciei și la Hristos s-a dus, ca să-și ia cununa biruinței. Asemenea și ceilalți șase creștini, prinși împreună cu dînsul, chinuiți fiind, și-au dat duhul cîștigînd aceeași slavă, de la Hristos, în ceruri.

Întru această zi, cuvînt de învățătură al Sfîntului Efrem Sirul pentru bogați.

Auțiți, bogaților, și luați aminte, ascultați cei ce țineți case, să nu vă mîndriți întru averea voastră cea stricăcioasă, lăudîndu-vă. Că numai Dumnezeu este bogat, El care are bogăție nestricăcioasă și din destul și dă tuturor, celor ce cer. Iar ființa bogăției noastre este praful. Și, pînă ce este liniște, vă veseliți cu ea și o stăpîniți, și

vin la voi mici și mari, slăviți și fără slavă, bogați și săraci, aducându-vă vouă cinste și daruri și la picioare căzându-vă; și, de aceea, bine este să mulțumiți lui Dumnezeu. Dar să vă păziți, ca nu cumva, bogăția să fie adunată cu păcat, cum ar fi de pildă, să iei mită de la vreunul care ar voi a birui pe vreun potrivnic al său și tu, atunci, cu nedreptate, să osîndești pe omul cel făcut după chipul lui Dumnezeu, pentru care Hristos Și-a vărsat sîngele.

Destul să-ți fie ție și casei tale ceea ce ți se cuvine, cu dreptate, iar nu într-ascuns. Iar de vei lua pe deasupra, atunci, iei ca o băutură tulbure și să cunoști că ești bolnav cu sufletul. Păzește-te cu înțelepciune și-ți curăță sufletul tău cu frica lui Dumnezeu. Să nu aduni lucruri spurcate și nedrepte în viața aceasta, fiindcă averea aceea naște în sufletul tău boală netămăduită. Deci, precum mai înainte ți-am zis, strecoară-ți toate, ca să nu fie în casa ta nedreptate, nici spurcăciune, ci toate curate și drepte. Toate, ca și printr-o strecurătoare să le strecoari, și să le speli, cu dreptate și cu vrednicie, ca să fie curate și nespurcate de-a pururea, ca o apă curgătoare. Zis-a înțeleptul că se cade să ne spălăm și să ne curățim sufletul nostru de rușinea și de însăși spurcăciunea lui, adică, să-l păzim de bogăția cea nedreaptă. Să primești și să aduci în casa ta pe cel străin și pe cel sărac și să-i hrănești și să-i încălzești, iar Dumnezeu îți va răsplăti ție însutit, pentru că El Însuși a făgăduit așa, și nemincinos este.

Întru această zi, cuvînt al Sfîntului Ioan Gură de Aur, că pe cel, pe care îl iubește Domnul, îl și ceartă.

De vei vedea pe vreun om nedrept și rău, întru îndestulare petrecînd și întru sănătate, să nu te minunezi de el, pentru că a făcut și el puțin bine, înaintea lui Dumnezeu, și, pentru aceasta, își ia plata sa aici, iar acolo, va auzi, ca și bogatul: "Tu ți-ai luat cele bune în viața ta, pentru că acel bine făcut de tine". Iar de vei vedea pe acela ce în dreptate viețuiește, suferind chiar multe primejdii și necazuri, să-l ferecești pe el, și, ca el, să rîvnești a fi, pentru că, aici unul ca acela, se curățește de păcate, iar, acolo, la multă bucurie merge. Că, pe cel, pe care îl iubește Dumnezeu, îl și ceartă.

Pentru ce te tulburi, omule, văzînd pe sfinți, în viață, cu necazuri? Că acei ce rabdă aici necazurile, aceia, întru Cerească Împărăție, se vor sălășui, cu bucurie. Iar, pentru cei ce sînt răi, lacomi, tâlhari, răpitori, clevetitori și întru îndestulare petrec, pentru unii ca aceia, veșnicile osînde în foc li se găsesc; precum și bogatul acela, care în văpaie fiind, ruga pe Avraam, iar Avraam i-a zis: "Tu, fiule, ți-ai luat cele bune în viața ta, iar Lazăr, pe cele rele: și pentru aceea, el, aici se mîngîie, iar tu te chinuiești, în văpaie arzîndu-te".

Ascultați, însă, ce fel de bine a luat bogatul: bogăție, sănătate, hrană, băuturi multe, vin scump, stăpînire, slavă și cinste de la toți. Dar Lazăr, oare nu a greșit și el ceva? Cu adevărat, avea și el puține greșeli. Așadar, cînd bogatul și-a luat cele bune în viață, pentru puținul bine pe care l-a făcut, și Lazăr asemenea, și-a luat cele rele, pentru puținele lui greșeli; de aceea, acum, se desfată, iar bogatul se chinuiește. Drept aceea, fraților, de veți vedea pe vreun drept suferind, aici, boli și primejdii, să-l fericiti pe unul ca acela, pentru că aici, de păcate slobozindu-se, va merge curat acolo, la Dumnezeu. Și, chiar de i se vor și îndelunga lui primejdiile, încă, mai mult, i se va înmulți lui răsplata dreptății. Că și dreptul Iov, care fără

prihană a păzit poruncile lui Dumnezeu, cîte chinuri n-a luat în trupul lui, aici! Și pentru ce altceva pătimea, fără numai ca, acolo, mai mare cinste să primească? Iar la alții, răi fiind, chiar dacă numai în sănătate ar petrece și nici o primejdie nu le-ar veni, la unii ca aceștia, fraților, și la slava lor de oameni păcătoși, nimeni să nu rîvnească, ci mai mult, să plîngă pentru dîșii, că sabia judecării se gătește asupra lor.

Drept aceea, nu acela ce începe bine și face rău pe urmă este drept, ci, de va avea cineva sfîrșit bun, acela este drept. Că unii greșesc la arătare, iar în taină mult se pocăiesc și nouă ni se pare că sînt păcătoși, iar, la Dumnezeu, se află dreptii. Pentru aceea, nu se cade a osîndi pe nimeni, Dumnezeului nostru slavă, acum și pururea!

Luna martie în 17 zile: pomenirea Cuviosului Alexie, omul lui Dumnezeu († 411).

În vremea dreptcredinciosului împărat Honorius (395—423), a fost la Roma cea veche un bărbat credincios, anume Eufimian, mare dregător la cîrma împărăției, cu multă avere, mii de slugi și multe palate, iar femeia lui, Agaida cu numele, era credincioasă și cu frica lui Dumnezeu: dar nu avea copii. Și erau oameni buni și darnici, că, iubind pe Dumnezeu, iubeau și pe săraci și, în fiecare zi, puneau trei mese în casa lor, sărmanilor, văduvelor, străinilor și bolnavilor. Și, adesea, el se smerea înaintea lor, zicînd: "Nu sînt vrednic să calc pe pămîntul lui Dumnezeu."

Deci, aducîndu-și Dumnezeu aminte de el, le-a dăruit rod pîntecelui lor și au născut fiu și, veselindu-se, l-au botezat și i-au pus numele Alexie. Iar cînd s-a făcut mare, l-au dat pe el la învățatura cărții și tînărul s-a făcut preaînțelept. Și cu cît înainta în vîrstă, cu atît creștea în sufletul lui și dorința nemuririi și a vieții veșnice. De multe ori, se simțea răpit în altă lume, numai cu gîndul veșniciei fericiri. Toate bunătățile pămîntului i se păreau lucruri de nimic, puse alături de bucuria acestei dulci nădăjduiri. Drept aceea, și-a pus în mintea sa să se lepede de toate bunătățile, cele de puțină vreme și trecătoare ale vieții de aici, și, așa, cu sufletul liber de ispite, să moștenească viața cea veșnică, dulcea desfătare a credinței în Hristos. Deci, a început a se înfrîna, purtînd, în taină, pe trupul său, o haină de păr, aspră.

Asemenea, ca să nu-și supere familia, a primit să se căsătorească, dar chiar în noaptea nunții, a fugit, în taină, îmbrăcat în haine sărăcăcioase, luînd însă din ale sale, aur și pietre scumpe din destul.

Deci, a tocmit o corabie și, plecînd, s-a ascuns departe, în părțile din răsărit ale împărăției, tocmai în cetatea Edesa, din Mesopotamia. Iar, dacă s-a închinat chipului celui nefăcut de mîină, trimis de Domnul Iisus lui Avgar, regele din Edesa, și-a petrecut cealaltă parte a vieții, necunoscut și în sărăcie, vreme de șaptsprezece ani, locuind lîngă biserica Născătoarei de Dumnezeu, din cetate.

Și-a vîndut, apoi, toate lucrurile de preț, ce luase de acasă și, împărțind la săraci aurul ce cîștigase, s-a îmbrăcat în haine și mai sărace și s-a făcut pe sine ca unul din cei care cer milostenie, totdeauna postind, puțină pîine și apă gustînd și

împărtășindu-se în toate duminicile, cu dumnezeieștile Taine ale lui Hristos. Iar, de lua vreo milostenie de la creștini, o împărțea cu ceilalți săraci, mai bătrâni. Și avea totdeauna fața lui plecată, iar mintea lui era sus, întru dumnezeiești gânduri îndeletnicindu-se, și atât i se uscaseră trupul, de atîta înfrînare, încît i se vestejise frumusețea feței lui, vederea i se întunecase, ochii i se adînciseră, numai pielea și oasele i se vedeau și ajunsese de nerecunoscut.

Deci, fiind el iubit de Dumnezeu, s-a făcut descoperire, despre dînsul, printr-un vis; și un glas îl numea pe Alexie, "Omul lui Dumnezeu", arătînd că, precum pe capul împăratului stă coroana, așa Duhul Sfînt odihnește peste dînsul și că rugăciunea lui, ca o tămîie cu bun miros, de-a pururea urcă înaintea lui Dumnezeu.

Și s-a știut atunci, de mulți, viața lui cea sfîntă și au început a-l cinsti. Iar Sfîntul, fugind de slava omenească, a plecat din Edesa, neștiind nimeni și, aflînd o corabie la malul mării, care mergea în Cilicia, s-a urcat într-însa, gîndind să petreacă în cetatea Sfîntului Pavel, unde nu-l știa nimeni, în Tarsul Ciliciei. Dar, fără de veste, din voia lui Dumnezeu, s-a făcut aprigă furtună pe mare și corabia, purtîndu-se de valuri, a ajuns la Roma.

Hotărît să petreacă în casa părinților săi, ca un necunoscut, Sfîntul a ieșit în întîmpinarea tatălui său, cel iubitor de săraci și de străini. Și, fără să fie recunoscut, sub înfățișarea unui călător sărac, a căpătat învoirea de la dînsul să i se facă o colibă, chiar la porțile palatului, și, în amintirea fiului său înstrăinat, tatăl a poruncit slugilor să aibă grijă de a-i da hrană de la masa stăpînilor. Și a petrecut Sfîntul aici multă vreme, alți șaptesprezece ani, batjocorit și umilit de slugile tatălui său, dar iubit de sărmanii din cetate, care găseau la el un cuvînt bun, un sfat înțelept și un braț oricînd gata să-i ajute să-și poarte povara sărăciei lor.

Deci, cu voia lui Dumnezeu, i s-a descoperit Sfîntului, mai dinainte, și ziua morții sale și și-a scris atunci Sfîntul toată viața sa, păstrînd scrisoarea la sîn. Iar, trecînd pe acolo, ca din întîmplare, chiar în ziua cînd Sfîntul Alexie și-a dat sfîrșitul, împăratul Honorius a întrebato cine este săracul cel mort în uliță. Și, căutînd printre zdrențele Sfîntului, slujitorii împăratului au aflat în sînul lui scrisoarea, pe care au dat-o împăratului să o citească. Și s-au minunat toți, aflînd viața înaltă și ascunsă a "Omului lui Dumnezeu" și văzînd cît de multe căi de sfințenie are Dumnezeu în lumea celor care ascultă de chemările Duhului Său.

Și s-a mutat la ceruri Sfîntul Alexie la 17 martie, împărățind în Roma Honorius, în vremea lui Inochentie papa, iar la Constantinopol ținînd împărăția Teodosie cel Tînăr, iar peste toți, stăpînind Domnul nostru Iisus Hristos, împreună cu Tatăl și cu Duhul Sfînt, Căruia se cîrvine slava în veci. Amin.

Întru această zi, cuvînt din Pateric.

Ne-a spus nouă avă Ioan sihastrul, că auzise pe părintele Ștefan, spunînd așa: "Cînd eram, în viața de obște a marelui Părinte Teodosie, începătorul vieții de obște, se aflau acolo doi frați, care își făcuseră legămînt, că nici în viața lor, nici după moarte, nu se vor despărți unul de altul. Deci, cît au fost în mănăstire, la toți le erau de folos. Iar unul dintr-înșii a început a fi mult ispitit de demonul desfrînării și, neputînd suferi războiul, a zis fratelui său: Slobozește-mă pe mine, frate, că mă supără rău desfrînarea și mă voi duce în lume. Iar fratele a început a-l ruga pe el, zicînd: Nu frate, să nu-ți pierzi ostenelile tale. Dar el i-a zis lui: Să mergem

împreună în lume, ca să-mi împlinesc pofta mea, sau lasă-mă să mă duc singur. Iar fratele, nevoind să-l lase, s-a dus cu dînsul în cetate. Deci, fratele cel cu războiul a intrat într-o casă de desfrîu, iar celălalt, stînd afară, a luat țărîna și și-a presărat-o pe capul său, cu lacrimi udîndu-se pe sine și muncindu-se.

Iar după ce a ieșit din casa aceea, cel ce se desfrînase, i-a zis lui celălalt frate: Cu ce te-ai folosit, frate din desfrînare? Vezi ce pagubă ai primit; să mergem măcar, de acum încolo, iarăși, la mănăstirea noastră. Iar el i-a răspuns lui: Nu mai pot, de acum, să merg în pustietate, dar tu, de voiești, du-te, că eu în lume vreau să petrec. Și, mult rugîndu-l pe el, fratele n-a putut să-l plece ca să meargă cu dînsul în pustie. Deci, a început și acela a petrece cu dînsul în lume și se învoiau cu oamenii la lucru, ca să se hrănească.

Într-acea vreme însă, un părinte, Avramie, care era blînd și foarte bun și care, mai pe urmă, a fost făcut episcop în Efes, zidea o mănăstire, după ce mai zidise alta în Constantinopol, care se numea mănăstirea lui Avramie.

Deci, mergînd acolo amîndoi frații, s-au tocmnit la lucru și își luau plata lor cea hotărîtă. Și fratele acela, mergea în fiecare seară în cetate, cheltuindu-și, în desfrînări, cîștigul său. Iar celălalt frate, în fiecare zi, postea în tăcere, nevorbind cu nimeni. Iar lucrătorii, văzîndu-l pe el în toate zilele, nici mîncînd, nici vorbind cu cineva, ci luînd aminte la sine, cu toată tăcerea și smerenia, au spus fericitului Avramie despre dînsul și despre viața lui. Atunci, fericitul Avramie l-a chemat pe el și i-a zis: De unde ești, frate? Și care-i lucrul tău? Iar el, pe toate, pe rînd, i le-a spus lui. Pentru fratele, a zis el, toate le rabd, ca să-mi vadă Dumnezeu necazul meu și să mîntuiască pe fratele meu.

Acestea auzindu-le, fericitul Avramie i-a zis lui: Domnul ți-a dăruit ție sufletul fratelui tău. Și, după ce a slobozit părintele Avramie pe fratele, îndată, ieșind din chilie, iată și fratele cel rătăcit a venit și i-a zis lui: Frate iubite, du-mă pe mine în pustie, ca să mă mîntuiesc. Deci, îndată, luîndu-l pe dînsul, l-a dus în peștera cea aproape de rîul Iordan și l-a închis pe el acolo și, acela, după puțină vreme, mult sporind după Dumnezeu, a răposat întru Domnul. Apoi, fratele său a petrecut, după moartea celui care se pocăise, întru aceeași peșteră, după făgăduință, ca și el să se sfîrșească tot acolo.

Însă, la acest frate, a venit un oarecare bătrîn, din Lavra Sfîntului Gherasim, și i-a zis lui: Spune-mi mie, frate, întru atîta vreme a liniștii tale și a postirii, ce ai izbîndit? Și i-a răspuns lui fratele: Să mergi acum la chilia ta, părinte, iar după zece zile să vii și-ți voi spune ție. Deci, bătrînul, după cele zece zile venind, a aflat pe fratele răposat, iar deasupra lui a găsit scris așa: "Iartă-mă avă, dar niciodată, făcîndu-mi pravilă, nu mi-am lăsat pe pămînt mintea mea". Dumnezeului nostru slavă, acum și pururea și în vecii vecilor, Amin.

Luna martie în 18 zile: pomenirea celui dintre Sfînți Părintelui nostru Chiril, arhiepiscopul Ierusalimului († 386).

Acesta a fost din părțile Ierusalimului, născut pe vremea împărăției marelui Constantin, din părinți dreptcredincioși. Avea doisprezece ani, cînd se ținea Sinodul de la Niceea (325) și, ca unul ce primise de la Hristos îndemînarea și darul propovăduirii tainelor lui Dumnezeu, a fost creștin.

Era pe vremea cînd săpăturile, poruncite de împăratul Constantin, descopereau la Ierusalim, locul Golgotei, mormîntul Domnului și lemnul Crucii sfinte, a mîntuirii noastre. Era vremea cînd împăratul ridica marea biserică a Sfîntului Mormînt și biserica Învierii, vremea cînd Ierusalimul, păgînizat de romani, începea să fie din nou Maica credinței creștine. În această biserică a Învierii, a slujit, ca preot în tinerețea sa, Sfîntul Chiril, și tot aici, cu binecuvîntarea episcopului său Maxim, a rostit el vestitele Cateheze (Cuvîntări), ce ne-au rămas de la el, pregătind pentru botez pe cei ce doreau să se încreștineze, în fiecare an, la Paști.

Către anul 350, mutîndu-se la veșnica viață, Maxim, episcopul Ierusalimului, a fost înălțat fericitul Chiril la episcopia Cetății Sfinte, învoindu-se la aceasta și mitropolitul său, Acachie, din Cezareea Palestinei.

În anul următor, la 7 mai 351, a avut loc arătarea unui semn luminos pe cerul Ierusalimului, în chipul Sfintei Cruci, despre care lucru episcopul a înștiințat amănunțit pe împăratul Constanțiu, dar, după aceasta, au început zile grele pentru dreapta credință. Împărații arieni Constanțiu și Valens, împreună cu episcopii arieni, îndeosebi cu mitropolitul arian Acachie, au izbutit să-l scoată de două ori din scaun pe Sfîntul Chiril, apărătorul dogmelor apostolești.

După mai bine de șaisprezece ani de surghiun, spre sfîrșitul vieții, Sfîntul Chiril s-a întors la episcopia sa. Om iubitor de pace, el căuta să vindece rănile dezbinărilor din episcopia sa, cu duhul cald și înțelegător al adevăraților părinți ai Bisericii. Îndemnul lui sînt pline de măsură. Adevărata pocăință, după el, e schimbarea vieții și a obiceiurilor și viața creștinului este o astfel de necurmată schimbare, ca să-l facă pe om să simtă în el îndemnul Duhului Sfînt. Încercările vieții l-au învățat că, fără iubire, adevărul este orb.

Și așa, păstorindu-și cu dragoste turma sa și cu plăcere slujind lui Dumnezeu și pe semenii și la sînd Bisericii zestrea prețioasă a celor 24 de cateheze și pilda vieții lui creștine, a răposat întru fericire, la anul 386, după ce luase parte la Sinodul al doilea a toată lumea, din Constantinopol, la anul 381, pe vremea împărăției lui Teodosie cel Mare.

Întru această zi, cuvînt despre Daniil Monahul, clevețit, pe nedrept, de desfrînare.

Ne spunea novă un oarecare părinte, despre Daniil Egipteanul, zicînd: "Ava Daniil s-a suit odată la tîrg, ca să-și vîndă lucrul mîinilor sale. Iar un tînăr ruga pe stareț, zicînd: Pentru Dumnezeu părinte, să mergi la casa mea și să faci femeii mele o rugăciune, că este stearpă. Deci, starețul, silit fiind de acel tînăr, a mers la casa lui și, făcînd rugăciune femeii lui, cu voia lui Dumnezeu, a zămislit femeia în pîntece. Iar unii oameni, netemîndu-se de Dumnezeu, au început a cleveți pe stareț, zicînd că, tînărul sterp fiind, femeia lui a fost îngreunată de ava Daniil. Deci, a venit aceasta la auzul starețului, iar starețul a zis bărbatului: După ce va naște femeia ta, să-mi spui mie. Și, după ce a născut, a spus tînărul starețului în Schit, zicînd: Pentru rugăciunile tale, părinte, cu voia lui Dumnezeu, ni s-a născut nouă pruncuț.

Atunci, ava Daniil, venind, a zis tînărului: Cînd vei boteza pruncuț și vei face masa și cumetria botezului, să mă chemi și pe mine și rudeniile și prietenii tăi.

Iar el a făcut așa. Și, cînd se ospătau, luînd starețul pe prunc în mîinile sale, înaintea tuturor, a poruncit să vorbească pruncul și l-a întrebat pe el: Cine este tatăl tău? Și a zis pruncul: Acesta este, întinzînd mîna sa și arătînd cu degetul spre acel tînăr. Și era pruncul numai de douăsprezece zile. Și toți cei ce au văzut, au proslăvit pe Dumnezeu. Drept aceea, nimeni să nu osîndească, din auzire numai, ca să nu cădem în păcatul osîndirii. Dumnezeului nostru, slavă!

Întru această zi, cuvînt al Sfîntului Ioan Gură de Aur, despre voia liberă a omului.

Pricina pentru care a fost făcut omul stăpîn pe sine, este că, așa ne-a iubit Stăpînul Hristos, să fim liberi; ca, adică, numai cu voia noastră să-L iubim și voia Lui să o facem, iar nu siliți. Că, și tu nu primești cu bucurie să-ți fie slugă cineva, atunci cînd îl ții pe el legat în obezi, ci cînd el, după a sa voie, te slujește și te iubește pe tine. Apoi, cu atît mai mult, Dumnezeu nu voiește și-i pare rău de răutățile noastre și nu încetează, învățîndu-ne pe noi, prin Sfintele Scripturi și prin proroci. Așa și Unul Născut, Fiul lui Dumnezeu, întrupîndu-Se, ar fi putut, adică, să piardă pe toți cei ce greșesc și se abat de la Dînsul; dar nu aceasta iubește El, ci ca, de voia sa, fiecare din noi să ne lipim de Dînsul. Pentru aceasta, și osînda a rînduit-o, dar și Împărăția a făgăduit-o. Că, adică, singuri să ne alegem nouă înșine ori Raiul, ori osînda, fiindcă sîntem făcuți de Dumnezeu, de sine stătători, ca, ori de mîntuim, ori de pierim, cu voia noastră să fie.

Mulți zic că, adică, din firea noastră, sîntem mînioși sau desfrînați și de aceea, nu putem noi să ne păzim de acestea. Dacă-i așa, atunci spune-mi mie: De te-ai afla furînd, sau desfrînîndu-te undeva și ai vedea pe cineva trecînd alături, oare ai zice că de nevoie și din fire faci așa? Nu, ci îndată ai fugi și ai înceta de a face răul acela. Și dacă frica omenească a putut schimba ceea ce se făcea, apoi, cu atît mai mult, nu o va schimba frica de Dumnezeu, Care va să judece viii și morții? Spune-mi mie, dar, cînd asupra slugii sale se mînie stăpînul și-l bate, și îi spune cuvinte rele, pentru ce sluga aceea rabdă și nu se răzbună? Acela rabdă, știindu-se vinovat în fața omului, ci lui Dumnezeu vinovați sîntem; pentru aceea, dar, rabdă, frate, învinuirile și ocările și nu te răzbuna.

Deci, de credeți în Dumnezeu, fraților, sîrguiți-vă să faceți cele plăcute Lui. Pentru că, dacă mintea fiecăruia va sta înaintea lui Dumnezeu, atunci rob îi va fi ei trupul. Iar dacă cineva își iubește trupul, unuia ca acela toate voile lui i se fac și nu va moșteni Împărăția Cerului și nu se va putea mîntui. Iar pe noi, învrednicească-ne Dumnezeu, ca să facem toate faptele cele bune și să cîștigăm mila de la Dînsul. Că a Lui este slava în veci, Amin.

Întru această zi, cuvînt despre Gheorghe, egumenul muntelui Sinai.

A fost un egumen la muntele Sinai, anume Gheorghe, foarte mare pustnic și foarte înfrînat. Deci, acesta, în Sîmbăta cea mare, șezînd în chilia sa, se gîndea așa, zicînd: "Aș fi voit să fac ziua Sfintei Învieri în cetatea Ierusalimului și să mă

împărtășesc cu Sfintele Taine în biserica Sfintei Învieri a lui Hristos, Dumnezeuul nostru". Și a petrecut starețul toată ziua cu gândul acela. Apoi, după ce a înserat, a venit ucenicul lui, zicînd: "Poruncește-mi mie să am grija Împărtășirii". Iar starețul i-a zis lui: "Cînd va fi vremea de împărtășire, să-mi spui mie ca să viu, atunci, să mă împărtășesc și eu". Și așa a petrecut starețul în chilia sa. Iar cînd a fost vremea împărtășirii în sfînta biserică, atunci s-a aflat starețul în Ierusalim, în biserica Sfintei Învieri și fericitul patriarh Petru i-a dat preoților săi, Sfînta Împărtășanie. Și, văzîndu-l patriarhul a zis către epitropul său: "Cînd a venit egumenul de la muntele Sinai?" A răspuns epitropul, zicînd: "Așa mă jur, că nu l-am văzut pe el mai înainte, fără numai acum." Iar patriarhul i-a zis lui: "Spune-i să nu plece, că voiesc, împreună cu mine, să mănînce bucate". Și spunînd epitropul starețului, acesta a zis: "Voia Domnului să fie!"

Apoi, după ce s-a sfîrșit Sfînta Liturghie, sărutînd starețul Sfîntul Mormînt, îndată s-a aflat în chilia sa. Și, iată, ucenicul lui a bătut la ușă, zicînd: "Părinte, să mergi să te împărtășești". Deci, starețul, mergînd, s-a împărtășit iarăși și întru această biserică. Iar patriarhul Petru, al Sfintei cetăți, mult s-a întristat, pentru ducerea și neascultarea lui.

Iar, după praznic, a trimis epistolă către episcopul Faranilor, Fontin și către părinții Sinaiului, ca să-l aducă pe egumen. Și, venind, trimisul a dat scrisoarea. Și a trimis și avă Gheorghe, egumenul, la patriarh, trei preoți: pe avă Ștefan Capadochianul, pe marele părinte Zosima și pe avă Docletie. Și a scris patriarhul în acest fel: "Să nu fie mie stăpîne, ca să trec cu vederea pe fericirea ta, nicidecum. Și ceea ce i s-a întîmplat lui a scris. Și, a adăugat și aceasta, zicînd: "Să știe fericirea ta, stăpîne, că după șase luni, amîndoi, împreună, vom întîmpina pe Stăpînul Hristos, Dumnezeuul nostru, și atunci ne vom vedea". Iar aceia, mergînd, au dat cartea patriarhului și au spus: "Șaptezeci de ani are starețul, de cînd n-a ieșit din muntele Sinai". Iar Sfîntul Petru a adus martori episcopi și clerici, care văzuseră atunci pe stareț, și aceia au zis: "Noi toți l-am sărutat pe el". Iar, după șase luni, a răposat starețul și patriarhul, cum proorocise starețul. Dumnezeuului nostru slavă, acum și pururea și în vecii vecilor! Amin.

Luna martie în 19 zile: pomenirea Sfinților Mucenici Hrisant și Daria († 283).

Sfîntul Hrisant era fiul unui bărbat vestit din Alexandria Egiptului, anume Polemon, om de neam domnesc, însă păgîn cu credința, care, cîstit fiind de împăratul Numerian (283-284) cu dregătoria de senator, în sfatul țării, s-a mutat din Egipt la Roma, împreună cu fiul său. Și se străduia Polemon să dea fiului său toată învățătura păgînească, cea mai înaltă a vremii sale, foarte bogat fiind. Iar Hrisant, multă îndemînare spre îndeletnicirea cărturărească arătînd, în scurtă vreme a ajuns a cunoaște toată filozofia păgînă. Dar, aflînd și de dumnezeiasca înțelepciune cuprinsă în Sfintele Scripturi, cu înfocată rîvnă și cu multă luare aminte, cerceta cărțile Evangheliei și ale Apostolilor, adîncindu-le pe ele. Și zicea către sine: "Ți se cădea ție, Hrisant, să citești scripturile neamurilor, cîta vreme nu

cunoșteai lumina adevărului, iar acum, că ai aflat-o, păzește-o pe ea. Că roadele ostinelilor se dau celor ce le cer, precum ai citit: Caută și vei afla. Ai aflat aur, ai aflat argint, ai aflat pietre scumpe, dar le-ai aflat, ca să și urmezi ceea ce ai aflat. Deci, ferește-te să nu-ți pierzi comoara!"

Și-a ales, drept aceea, ca dascăl pe Carpofor preotul, care era iscusit în dumnezeieștile Scripturi, trăind ascuns într-o peșteră din munți. Și a auzit de la dînsul Cuvîntul lui Dumnezeu și taina credinței creștinești și, povățuindu-se de dînsul, în scurtă vreme a primit și Sfîntul Botez. Și atît s-a întărit în sfînta credință și în dragostea lui Hristos, încît, la șapte zile după Botezul său, Hrisant a și început a propovădui, la arătare, în popor, pe Hristos, Fiul lui Dumnezeuu.

Mîhnire mare a cuprins pe tatăl său, Polemon, cînd a văzut înflăcărarea fiului său, pe calea credinței și defăimarea zeilor și, mîniindu-se, l-a certat și l-a închis în casă. Dar, cu toate muștrările, Hrisant nu s-a lepădat de credința sa. Deci, neputînd el nicidecum să-l întoarcă, l-a însoțit cu o fecioară frumoasă, însă păgînă, pe nume Daria, din Atena, cu chip ca, aceea să-l facă pe Hrisant să-și lase credința lui cea creștinească, pentru dragostea ei. Dar, în loc să-l întoarcă pe el, ea însăși a primit credința în Hristos, și, lepădîndu-se de păgînatate, a primit Sfîntul Botez. Și doreau împreună, cu atîta înflăcărare, a sluji lui Hristos, încît au făcut legămînt amîndoi să trăiască în deplină feciorie. Și își împărțeau multele lor avuții săracilor și întorceau pe mulți la credința lui Hristos, sfătuindu-i pe tineri la viața feciorească. Și le zideau acestora case deosebite, ca niște mănăstiri, case de tineri cu viață curată și case de fecioare, miresele lui Hristos. Și s-a făcut fără de veste tulburare în Roma, că, acestea văzîndu-le, păgînii au mers la eparhul cetății, Celerin, și s-au plîns de străina lucrare a lui Hrisant și a Dariei. Și îndată, acela a poruncit să-i prindă pe amîndoi. Deci, i-a dat, la întrebări, în seamă unui tribun, anume Claudiu, și a ostașilor lui, și i-au supus la chinuri, silindu-i să lepede mărturisirea lui Hristos. Dar atît de mare a fost și tăria cu care Sfînții au îndurat chinurile, precum și înțelepciunea cu care ei au răspuns meșteșugitelor întrebări ce li se puneau, încît însuși Claudiu tribunul și ostașii lui au cunoscut dreapta credință și, lepădîndu-se de idoli, au crezut în Hristos. Dar, ajungînd vestea pînă la împărat, acesta a dat poruncă să fie uciși. Și s-a sfîrșit Claudiu fiind înecat în apă, iar ostașii lui au fost uciși, tăindu-li-se capetele.

Deci, Hrisant și Daria au primit și ei moarte de mucenici, că, fiind aruncați într-o groapă, au fost înmormîntați de vii, mărturisind pe Hristos pînă la capăt, la 19 martie, anul 283; iar moaștele lor au fost puse, pe vremea împărăției marelui Constantin, în catacombele de pe calea Salaria din Roma.

Întru această zi, Sfîntul Mucenic Panharie.

Cînd împărăteau Dioclețian și Maximian în Roma cea veche, toată lumea era plină de înșelăciunea idolească și tot cel ce se mărturisea creștin, se lipsea nu numai de toată averea sa, ci, încă, și de viață, după ce, mai întîi, suferea tot felul de chinuri. Deci, era atunci un oarecare, Panharie cu numele, din părțile Uzanilor, din Cetatea Vilapati, creștin din strămoșii săi, bărbat înalt de statură și frumos. Și, ducîndu-se la Roma, s-a împrietenit cu Dioclețian, datorită căruia a ajuns cel dintîi bărbat la curte și foarte mult era iubit de împărat, încît, pentru multa dragoste ce

aveau între ei, Panharie – vai, nouă –, s-a lepădat de credința lui Hristos și s-a făcut de un cuget cu împăratul. Și a poruncit împăratul să ia Panharie în fiecare an, de la împărăție, multe venituri, unele cu hrîsoave, iar altele numai din poruncă împărătească, ca, prin acestea, să aibă tot cîștigul și odihna.

Și, înștiințîndu-se de aceasta, fericita sa maică și sora lui, prin scrisoare, îl sfătuiau pe el să aibă, în pomenirea sa, frica de Dumnezeu, apoi, înfricoșata Judecată, și-i adevereau lui ca să cunoască ce fel de făgăduință le-a dat Hristos, celor ce L-au cunoscut pe El și L-au mărturisit, cu îndrăzneală, înaintea împăraților și a domnilor, precum și, dimpotrivă, ce fel de osîndă au luat cei ce au tăgăduit și s-au lepădat de dumnezeirea Lui, ca să nu-i fie necunoscute aceste lucruri. Pe lîngă aceasta, i-au scris și cuvîntul Domnului, ce zice: "Omul de va dobîndi toată lumea și-și va pierde sufletul său, nu va afla răsplată, deopotrivă, cu paguba sufletului său".

Acest fel de scrisoare primind de la maica sa și citind-o Panharie, venindu-și în sine, a început a plînge și aruncîndu-se la pămînt, striga: "Miluiește-mă, Doamne, Atotțiitorule, și nu mă rușina pe mine, robul tău, înaintea îngerilor și a oamenilor. Ci, fie-Ți milă de mine, pentru mare îndurarea Ta". Deci, văzîndu-l pe el cineva din palat, plîngînd și rostind unele ca acestea, a vestit pe împărat. Și, mergînd el de față i-a zis împăratul: "Spune-mi prea iubitule Panharie au doar nazarinean ești?" Zis-a Sfîntul: "Nazarinean sînt, o împărate, și creștin". Și împăratul i-a zis: "Leapădă-te de numirea aceasta, pentru dragostea mea cea către tine. Că știut să-ți fie, nu voi hotări asupra ta moarte grabnică, pînă ce nu te voi topi mai întîi cu felurite chinuri." Iar Sfîntul i-a zis: "Eu, împărate, pentru că m-am făcut de un cuget cu tine pînă acum, mă cutremur și mă tem, ca nu cumva venind foc din cer, să mă ardă. Ci, de acum înainte, să nu-mi fie mie a mă lepăda de Hristosul meu, chiar dacă astăzi, sau după mulți ani, cu multe chinuri, precum zici tu, vei topi trupul meu".

Atunci, fiind dezbrăcat Sfîntul, l-au bătut cu vine de bou și, toată curtea fiind de față, a zis împăratul: Știți că Panharie, marele dregător al împărăției, a căzut în credința galileenilor. Deci, spuneți-mi mie, ce îi voi face lui?" Iar ei au zis lui: "Poruncește, împărate, ca el să fie bătut în piață, gol fiind, apoi să fie trimis la stăpînitorul din Nicomidia, spre a fi pedepsit acolo, de acela. Ca să nu ne facem și noi părtași la sîngele lui, iubit ție fiindu-ți". Deci, a plăcut sfatul acesta împăratului, că mult îl iubea pe el și nu voia să vadă moartea lui. Și, aducîndu-l pe el în piață, l-au bătut cumplit, apoi, dîndu-l ostașilor, împăratul a poruncit să se facă scrisorile către stăpînitorul din Nicomidia, în multe chipuri îndreptățind moartea Sfîntului. Și, mergînd Sfîntul la Nicomidia și înfățișîndu-se înaintea stăpînitorului, fiindcă era silit de acela la răspunsuri, a zis: "Iată, din împărătească poruncă, ai înțeles cine sînt; deci, dar, fă cele ce socotești, cu osîrdie și fără frică". Și stăpînitorul a zis: "Cum îți este numele?" Și mucenicul a răspuns: "Panharie îmi este numele. Creștin am fost din strămoși și, amăgindu-mă de înșelăciunea împăratului, m-am făcut de un cuget cu el, rău socotind. Dar, îndreptîndu-mă, cu ajutorul lui Dumnezeu, de maica și de sora mea, m-am apropiat de Hristosul și Dumnezeul meu și, acum, mă grăbesc să mor pentru El, ca să șterg lepădarea de El, pe care am săvîrșit-o". Iar stăpînitorul i-a zis: "Lasă acestea, ce zici, și fă porunca împăratului; nu vreau ca pomenirea unui astfel de om, bine încuviințat și frumos ca tine, să se piardă de pe pămînt". Iar Sfîntul i-a zis lui: "Această pierzare, ce zici, este vremelnică, dar pricinuitoare de veșnică viață, celor ce au ales-o pe ea, pentru Hristos".

Deci, văzînd neînduplecarea lui, stăpînitorul a dat hotărîrea și, după ce și-a făcut rugăciunea, i s-a tăiat capul mucenicului lui Hristos, Panharie, în 19 zile ale lui martie, în Nicomidia. Și așa a luat fericitul cununa muceniei.

Întru această zi, cuvînt despre o femeie, ce și-a junghiat doi copii ai săi.

Ne spunea monahul Paladie, zicînd: "Am auzit de la un corăbier, care spunea așa: Plutind pe mare, zicea, odată, aveam în corabie bărbați și femei. Și, dacă am ajuns în larg, pe cînd alte corăbii călătoreau bine, unele spre Constantinopol, altele spre Alexandria, altele aiurea, vîntul fiindu-le bun, corabia noastră nu putea merge mai departe. Și așa am petrecut trei zile, corabia nemîșcîndu-se din loc, iar eu, întru necaz fiind și întru nedumerire, mă întrebam ce putea fi aceasta. Și, fiind necăjit pentru corabie, ca un cîrmaci ce eram, am început a ruga pe Dumnezeu; și toți, cei ce erau cu mine, au făcut asemenea. Iar odată, mi-a venit un glas, grăindu-mi mie: Aruncă pe Maria întru adînc și cu bine vei pluti. Iar eu, nedumerindu-mă, am grăit: Ce oare va să fie aceasta? Și cine este Maria? Și aceasta spunînd, iarăși mi-a venit glasul, grăindu-mi mie: Am zis ție, aruncă pe Maria jos și veți fi mîntuiți. Atunci, așa socotind, îndată am strigat: Maria! Iar aceea dormea pe așternutul ei și mi-a răspuns, grăind: Ce poruncești stăpîne? Și am zis ei: Te rog să vii aici. Și, sculîndu-se, îndată a venit și, venind, am luat-o pe dînsa singură și i-am zis: Vezi, soră Maria, ce fel de păcate am eu, încît pentru mine, toți veți pieri. Iar aceea, mult suspinînd, a zis: Cu adevărat, domnule cîrmaci, eu sînt păcătoasa. Și am zis către dînsa: Ce păcate ai? Iar ea mi-a zis: Cumplite pentru mine, vai mie! Că nu este păcat, pe care eu nu l-am făcut, și pentru păcatele mele, toți veți pieri.

Atunci mi-a mărturisit toate pe rînd, grăind: Cu adevărat, domnule cîrmaci, eu, păcătoasa și foarte ticăloasa, am avut bărbat și doi copii, și cînd unul era de nouă ani, iar altul de cinci ani, a murit bărbatul meu și am rămas văduvă. Și viețuia aproape de mine un oarecare ostaș și am vrut a mă mărita cu dînsul. Și am trimis pe cineva la el, iar acela a zis: Nu voi lua femeie ce are copii de la alt bărbat, iar eu ticăloasa, auzind că nu vrea să mă ia pe mine, pentru copii, și aprinzîndu-mă mult cu dragostea către dînsul, am înjunghiat pe amîndoi copiii mei și am trimis către dînsul veste: Iată, acum nu mai am nici un copil. Iar ostașul, auzind ceea ce am făcut copiilor mei, a zis: Viu este Domnul, Cel ce în ceruri locuiește, că nu o voi lua pe ea. Aceasta auzind, eu, ticăloasa, m-am temut ca nu după Lege să fiu chinuită și ucisă și am fugit.

Acestea auzind de la femeia aceea, nici așa nu am vrut a o arunca pe ea întru adînc, ci am zis ei: Iată, eu voi intra în barcă și, să știi, femeie, că, de va merge corabia cea mare, apoi numai păcatele mele au ținut-o pe ea. Și, dacă m-am pogorît în barcă, nu s-au mișcat din locul lor nici corabia cea mare, nici barca. Atunci, am intrat eu în corabia cea mare și am grăit femeii: Pogoară-te tu în barcă. Iar aceea s-a pogorît și, îndată, barca, puțin depărtîndu-se, s-a scufundat în adînc, iar corabia cea mare a mers așa de bine, încît, în trei zile, am străbătut, plutind, cît aveam să mergem în cinci zile".

Întru această zi, cuvînt al lui Atanasie, egumenul Sinaiului, despre aducerea aminte a răului.

Mult poate rugăciunea dreptului, care se ajutorează cu fapta. Dar se ajutorează, dacă cel ce se căiește va începe a se osteni și roade de pocăință a face. Iar, dacă de o parte zidește, iar pe alta risipești, apoi ce folos va fi? Fără numai greutate își dobîndește lui. Că mare răutate este ca, adică, să meargă cineva la biserică, avînd invidie asupra altcuiva: căci, cum o să se roage cu o minciună, zicînd la rugăciune: "Tatăl nostru, iartă-ne nouă greșelile noastre, precum și noi iertăm greșiților noștri?" O, omule, care grăiești și fără de minte te ostenești la rugăciune, purtînd în inima ta veninul vrăjmașului, cum strigi, cu minciună, la Dumnezeu: "Iartă-mi mie, precum și eu am iertat?" Oare să te rogi ai venit, sau ca să minți? Oare să cîștigi darul, sau mînie să primești? Mîntuire voiești să iei, sau osîndă? Au nu auzi ce spune preotul, în vremea dumnezeieștei Liturghii: "Să ne iubim unii pe alții", adică să lepădăm toate nedreptățile și asprimile inimii? Ce faci, omule? Îngerii slujind, heruvimii cei cu ochi mulți acopăr Trupul lui Hristos pe Sfînta Masă și sêrafimii, cei cu șase aripi, cîntă cîntarea întreit sfîntă și cu multă frică stau înaintea, iar preotul, pentru tot poporul rugîndu-se, Duhul Sfînt se pogoară și îngerii scriu numele celor ce fără răutate intră în biserică; cum, oare, iubitele, de nu te înspăimîntezi? Sau cum ceri iertăciune, iar tu nu ierți. Că de nu vei ierta, pe cei ce ți-au greșit ție, nici Domnul nu te va ierta pe tine. Iar de vei ierta, iertat vei fi; și de vei milui, miluit vei fi.

Să nu zici: "De multe ori am iertat pe fratele meu și iarăși rău mă ocărăște și multe răutăți aduce asupra mea și nu pot să-l mai iert pe el". Nu, iubitele, să nu zici acestea, ci să te asemeni cu Ștefan și cu Iacov, ruda Domnului, și să te rogi pentru cei ce-ți fac ție rău. Și Stăpînului tău, Celui ce a primit moarte pentru noi, să te asemeni; să rabzi răutatea și ocara de la prietenul tău, ca să ți se ierte păcatele cele multe. Să fugim, fraților, de păcatul cel amar al aducerii aminte de rău, pentru că tot păcatul, în scurtă vreme, se săvîrșește și degrabă trece, dar pomenirea de rău este o patimă cumplită înfocată. Că, cineva, ori umblînd, ori șezînd, ori sculîndu-se, veninul balaurului în inima sa îl poartă. Cel ce se lasă cuprins de această patimă, nu va moșteni Împărăția lui Dumnezeu și iertării nu se va învrednici. Că, pentru acela, nici o faptă bună nu se folosește, nici postul, nici milostenia; că pomenirea de rău pe toate le pierde. Deci, de-ți vei aduce darul tău la altar și acolo îți vei aminti de răutate, mergi, mai întîi, de te împacă, și, așa, să-ți aduci darul și primit va fi. Dumnezeuului nostru slavă, acum și pururea și în vecii vecilor! Amin.

Luna lui martie în 20 de zile: pomenirea Sfinților, Cuvioșilor Părinți: Ioan, Serghie, Patrichie și cei dimpreună cu dînsii, uciși de arabi, în mănăstirea Sfîntului Sava Sfîntitul.

Acești părinți au trăit pe la anul 800, pe cînd la Constantinopol împărăteau Constantin și maica sa Irina (790-802), pe vremea cînd Sfînta cetate a Ierusalimului era sub stăpînirea arabilor și în zilele preafericitului Ilie, patriarhul

Ierusalimului. Adunați din mai multe locuri, părinții, astăzi pomeniți, viețuiau în vestita mănăstire a Sfântului Sava, pe cînd stărețea minunatul egumen Vasile, slujind-cu toții lui Dumnezeu, ziua și noaptea, după rînduiala monahicească, cu multă nevoință și îmbunătățită petrecere. Pacea lor era, însă, adeseori, tulburată de năvala păgînilor arabi, care, gîndind că vor găsi averi, jefuiau sfintele locașuri de toate odoarele lor.

Așa s-a întîmplat și în anul pe care-l pomenim astăzi; că, la vremea Postului mare, în săptămîna dinaintea Stîlpărilor, cînd monahii se aflau la rugăciune, fără veste, a năvălit peste ei o ceată de șaizeci de jefuitori, înarmați cu sulite, arcuri și săbii și au făcut cumplit măcel în mănăstire. Au dat foc chiliilor, prădînd sărăcăciosul avut al smeriților călugări. Dar, cînd a fost să dea foc și mănăstirii, li s-a părut că vine o oaste în ajutor și au fugit.

În Joia cea mare, din săptămîna Patimilor Domnului, făcînd război arabii între ei, în Palestina, jefuitorii au năvălit din nou în sfînta mănăstire și au ucis pe cei ce mai rămăseseră în viață, semănînd urgie în urma lor. Că, dacă au mers și n-au găsit nimic, i-au omorît, unora tăindu-le capetele, pe alții făcîndu-i bucăți, pe alții junghiindu-i și vîrsîndu-le sîngele, iar, pe alții, în tot felul de grozăvii, chinuindu-i. O seamă de părinți s-au ascuns într-o peșteră din munte, cu odoarele mănăstirii și, nevoind să le dea, păgînii au pus foc la gura peșterii și au pierit toți cei dinăuntru, înăbușiți de fum.

Și așa au primit cununa muceniciei părinții Ioan, Serghie și Patrichie și toți care se aflau atunci, împreună cu ei în mănăstirea Sfântului Sava, ostași ai Domnului Hristos, care nu aveau arme și zale, ci numai arme dohovnicești; platoșa nădejzii, pavăza credinței și coiful mîntuirii. Iar Sfinții, mulțumind, și-au dat sufletul în mîna lui Dumnezeu, dobîndind fericita și veșnica viață și Împărăția Cerurilor. Că, pentru Hristos, truda pustniciei purtînd, de la Hristos au luat și cununa credinței, Dumnezeului nostru, slavă!

Întru această zi, cuvînt al Sfîntului Anastasie, egumenul din Sinai, pentru a nu osîndi.

Să nu osîndiți, zice Domnul, ca să nu fiți osîndiți. Iată că, pe mulți am auzit, zicînd: "Amamie mie, cum pot să mă mîntuiesc? A posti nu pot, chiar dacă nu dorm, nu sînt treaz cu mintea, a-mi păzi curăția nu pot, a mă despărți de lume nu rabd, milostenie nu am; deci, nu știu cum mă voi mîntui". Însă eu îți spun ție: "Lasă, și ți se va lăsa ție. Iartă, și iertat vei fi. Nu osîndi, ca să nu fii osîndit, și, cu acestea, te vei putea mîntui. Dacă avere aici nu ai, nici trupul nu voiești să-ți ostenești, nu osîndi, dar, măcar și, cu ochii tăi, de vei vedea pe cineva greșind. Singur Judecător este Dumnezeu, Care va răsplăti fiecăruia, după faptele lui. Pentru că cela ce judecă păcate străine, potrivit lui Hristos este și antihrist se numește, pentru că răpește judecata lui Hristos. Să nu judecăm, fraților, pe nici unul care greșeste, ca să luăm de la Dumnezeu iertare de păcatele noastre. Măcar de ai și vedea pe cineva greșind, să nu osîndești, pentru că nu știi cum trece viața aceasta. Tîlharul acela, care a fost răstignit împreună cu Hristos, ucigaș de oameni era, iar Iuda era Apostol al lui Hristos. Însă tîlharul a intrat în Împărăție, iar ucenicul în gheenă.

Măcar de ai și vedea pe cineva greșind, să nu osîndești, că tu nu știi și fapta lui cea bună. Că mulți au greșit la arătare, iar în taină s-au pocăit. Iar noi păcatele lor le-am văzut, dar pocăința lor nu o știm. Drept aceea, fraților, pe nimeni să nu osîndim, ca să nu fim osîndiți. Dar, mai ales, pe preot să nu-l osîndim, măcar de l-ai și vedea pe el greșind ceva; să nu-i zici lui că păcătos ești și cu nevrednicie slujești. Ci, să te apropii de curată încredere și să te împărtășești du dumnezeieștile Taine, ca să dobîndești sfîntenia. Pentru că măcar și înger de ar fi acela ce ar aduce Jertfa cea fără de sînge, dacă te-ai apropia tu cu nevrednicie, chiar îngerul nu te va curăți nicidecum pe tine de păcate. Că, iată, cu adevărat se mărturisește despre Iuda, că din înseși preacuratele mîini ale Stăpînului Hristos a primit Pîinea cea preasfîntă, dar, pentru nevrednicia lui, îndată, a intrat într-însul satana. Aceasta, spre dovadă, să vă fie vouă că, de nu va osîndi cineva, neosîndit va fi. Și pentru aceasta mulți mărturisesc. Încă și un bărbat oarecare, în rînduiala monahicească fiind, își cheltuia zilele sale într-o toată nepurtarea de grijă. Și, într-o lenevire, viața petrecîndu-și, de sfîrșit s-a apropiat. Și, după ce s-a îmbolnăvit, cu durere de moarte a ajuns la cea de pe urmă răsuflare, nicidecum nu se temea de moartea sa, ci de trup, se despărțea cu toată mulțumirea, vesel și zîmbind. Iar frații și părinții, ce ședea lîngă el, împreună cu egumenul, i-au zis lui: "Noi te-am văzut pe tine, frate, că într-o nebăgare de seamă ți-ai petrecut viața ta, de unde îți este ție în ceasul acesta înfricoșător o astfel de nemîhnire și dulce zîmbire? Nu știm! Însă, cu puterea lui Iisus Hristos, Dumnezeuul nostru, întărindu-te, scoală-te de ne spune nouă, ca toți să știm să proslăvim măririle lui Dumnezeu". Iar fratele, ridicîndu-se puțin de pe pat, a zis către dîșii: "Cu adevărat, cinstiți părinți, într-o toată nebăgarea de seamă mi-am petrecut viața mea și acum s-au adus înaintea mea, scrise, toate lucrurile mele cele rele și s-au citit. Și mi-au zis mie îngerii lui Dumnezeu: Le știi acestea? Iar eu am răspuns către dîșii: Adevărat, cu încredințare, le știu. Însă, de cînd m-am lepădat de lume și m-am călugărit, n-am osîndit om, nici răutate asupra cuiva n-am ținut și mă rog ca să se îplinească cu mine, cuvîntul lui Hristos: Nu osîndiți, ca să nu fiți osîndiți, iertați și vi se va ierta vouă. Pe acestea, dacă le-am grăit, îndată sfînții îngeri au rupt zapisul păcatelor mele, și pentru aceasta, cu bucurie și fără mîhnire mă duc către Dumnezeu". Aceasta zicînd, fratele acela și-a dat cu pace sufletul său Domnului, mult folos făcînd la toți.

Deci, aceasta auzind-o, fraților să ne sîrguim a nu osîndi, nici a avea pomenire de rău, ca Domnul Dumnezeu să nu ne osîndească pe noi, nici să pomenească păcatele noastre.

Întru această zi, cuvînt din Pateric, despre doi frați ce erau în vrajbă.

În vremile prigoanelor, cînd erau chinuți și uciși creștinii, pentru credința întru Hristos, au fost prinși, atunci, și doi frați călugări și au fost aruncați în temniță, urmînd ca, a doua zi, să-i scoată, să-i chinuie și să-i omoare. Și acești doi frați aveau vrajbă și pizmă unul cu altul. Deci, fiind ei în temniță, unul din ei, umilindu-se în inima sa, a zis celuilalt: "Frate, iată, mîinile ne vor scoate pe noi la judecata lor, și ne vor chinui și ne vor omori și vom merge către Domnul. Pentru aceea, dar, vrajba și pizma ce a fost între noi, și acum mai este, se cade să o lăsăm și să ne împăcăm și să ne iertăm unul pe altul, acum, mai înainte de moartea noastră, ca să

luăm curați fiind, chinurile și moartea pentru credința și dragostea lui Hristos și, așa, ne vom învrednici să luăm cununile mucenicești, din mâinile lui Hristos, și vom fi primiți în ceata mucenicilor". Și acestea zicînd, i-a făcut lui metanie, după obiceiul călugăresc, zicînd: "Iartă-mă, frate, și să fii și tu iertat de mine și de Dumnezeu". Iar acela, fiind biruit de vrăjmășească pizmă, n-a vrut nicidecum să-l ierte.

Iar a doua zi, dacă s-a făcut ziua, i-au scos pe ei din temniță la judecată. Deci, acela care n-a vrut nicidecum să se împace și să ierte pe fratele lui, văzînd că vor să-l taie, înspăimîntîndu-se, s-a lepădat de Hristos. Iar pe fratele său, care credea în numele Domnului, l-au tăiat. Iar pe cel ce s-a lepădat de Hristos, l-a întrebat dregătorul, zicînd: "Pentru ce ieri nu te-ai lepădat de Hristos, ca să nu te fi chinuit?" Răspuns-a lui acela: "Cînd am lăsat eu pe Dumnezeul meu și nu m-am împăcat cu fratele meu, atunci și ajutorul Lui m-a lăsat și m-a părăsit pe mine și, rămîind gol de dînsul, m-am lepădat de Hristos".

Deci, aceasta știind-o fraților, împăcați-vă și întru dragoste să petreceți, ca aici cu plăcere dumnezeiască viețuind, veșnicilor bunătăți părtași să ne facem, Dumnezeului nostru slavă, acum și pururea și în vecii vecilor! Amin.

Luna lui martie în 21 de zile: pomenirea Preacuviosului Părintelui nostru Iacob, episcopul, Mărturisitorul (sec. VIII).

Acest mărturisitor Iacob, iubind viața cea pustnicească, s-a făcut monah din tinerețe, înfrînîndu-se pe sine cu postiri, cu privegheri, și alte aspre nevoițe și a trăit în zilele împărăției lui Copronim (741-775). Și se îndeletnicea cu scrierea dumnezeieștilor cărți, curățîndu-și mintea mai întîi cu rugăciunea cea din inimă curată. Iar, învrednicindu-se și de treapta episcopiei, mult a suferit pe vremea prigonirii lui Copronim, silit fiind să lepede închinăciunea cinstitelor icoane. Deci, neprimînd el a mărturisi că Sfintele icoane sînt idoli, a fost osîndit să îndure multe chinuri, izgoniri, închisori, foame și sete și multe strîmtori, dar nimic nu a slăbit tăria dreptei lui credințe. Și așa, întru acele chinuri, și-a dat fericitul său suflet în mâinile lui Dumnezeu, pe Care, pînă la moarte L-a mărturisit și de la Dînsul a luat Împărăția Cerurilor, în veci bucurîndu-se.

Întru această zi, cuvînt de folos al presbiterului Cosma.

Mulți ies din lumea aceasta și intră în mănăstire; însă, neputînd să rabde oboselile și ostenele de acolo, fug și se întorc, în viața lumească, iar alții, în deznădăjduire căzînd, mai rău decît înainte greșesc, unii prin cetăți petrecînd, fără de minte, se tulbură, în zadar mîncînd pîne străină, nefolosiți fiind de amîndouă ostenele, trecîndu-și rău zilele lor și, pîndind unde se fac ospete, robi se fac

pîntecelui, iar nu lui Dumnezeu. Și le sînt lor cele de pe urmă, mai rele decît cele dintîi. Drept aceea, fraților, dacă sînteți în lume și întru bogăție trăitori, ascultați ce zice fericitul Pavel Apostolul, către Timotei: "Celor bogați în veacul cel de acum poruncește-le să nu se semețească, nici să-și pună nădejdea în bogăția cea nestatornică ci, în Dumnezeu cel viu, Care ne dă din belșug toate, spre îndulcirea noastră, să facă ce e bine, să înavuțească în fapte bune, să fie darnici, să fie cu inimă largă, agonisindu-și lor bună temelie în veacul viitor". (I Tim. 6, 17-18).

Văzut-ați, oare, că nu este rea bogăția, dacă o rînduim pe ea bine? Dar dacă cineva, fugind de sărăcie, neputînd să se îngrijească de femeie și de copii, se duc la mănăstire, apoi, acela nu dragostea lui Dumnezeu o caută, nici pentru a se osteni iese din lume, ci poartă a se odihni și pîntecului a sluji. Cea ce face așa se leapădă de-a pururea de credință. Unul ca acesta este mai rău decît bogatul, precum a zis Apostolul. Încă se face și pricină de mult blestem. Căci, "copiii săracului, de foame pierind și de frig chinuindu-se, apoi, întru multă plîngere" îl blesteamă pe el, zicînd: "De ce ne-au mai născut tată și maica noastră, că ne-au părăsit pe noi întru atîta ticăloșie și în toată nenorocirea". Căci, dacă pe cei străini și săraci, ni s-a poruncit nouă a-i hrăni, apoi, cu cît mai mult să nu-i lăsăm să piară, pe ai noștri.

Dar, în orice stare am fi, ne primește pe noi Domnul, de vom viețui drept, după Legea Lui. Că nu ne mîntuiesc pe noi hainele cele negre, nici nu ne pierd cele albe, dacă facem lucruri plăcute lui Dumnezeu. Drept aceea, de ești bogat, atunci cu milostenia și cu rugăciunea, să te mîntuiești și să citești, adeseori, sfintele cărți, ca să faci cele poruncite de ele. Iar de ești sărac, apoi, cu mîinile tale să-ți cîștigi pîinea, pe care o mîncîci și pe ai tăi să-i hrănești. Ferește-te de furtisag și de tot răul. Încă, să lauzi pe Dumnezeu și de aceasta, că, adică, în sărăcie, și nu întru bogăție, te ostenești lui Dumnezeu, în viața ta, întru curăție și întru celelalte faceri de bine, ca mai multă plată să iei, precum a zis Domnul: "Căruia i s-a dat mult, mult se va cere de la dînsul". Drept aceea, fărămitura ta dată săracului întrece cu multe darurile cele mari, care se dau de cei bogați. Că s-a zis: "Gol am fost și nu M-ați îmbrăcat; străin am fost și nu M-ați adus în casele voastre; bolnav și în temniță și nu M-ați cercetat". Și iarăși a zis: "De postești, unge-ți capul tău și fața ta o spală, ca să nu te arăți oamenilor că postești, ci numai lui Dumnezeu". Drept aceea și noi fraților, să ungem capul sufletului, cu untdelemnul iubirii de săraci, spălîndu-ne fața noastră cu lacrimi în taină. Pentru că vedem pe unii sîrguindu-se cu creșterea părului și cu neîngrijirea trupului, care se aseamănă cu cei fățarnici, care, după cuvîntul Domnului, își pierd plata lor. Ci, încă, sînt și grățieri împotriva, neascultînd pe cei care îi învață pe dînsii. Și, asemănîndu-se pe ei cu luminătorii cei mari, zic: "Cum a făcut Antonie, cum Sava și alți Părinți, de au scăpat de deșertăciunile lumii?" Însă, de voiești să începi lucrul cel bun, să socotești, dacă, începînd, putea-vei să suferi și chinurile acelorora? Pentru că aceia nu au avut un ceas de odihnă și multe pătimiri au luat de la dracii cei vicleni. Apoi, încă, înfrînările lor cele pustnicești au fost mari, și setea de apă și foame și alte pătimiri ale lor cine le va spune? Însă, de vreme ce tu așa te bizuiești că vei pătimi, ispitește-te, frate, mai întîi, în casa ta șezînd, măcar trei ani, învățîndu-ți sufletul a răbda patimile, pe care Domnul Iisus Hristos, pentru noi, le-a suferit. Iar, de te grăiește cineva de rău, să nu lași să iasă din gura ta cuvinte de mînie. Sau, de-ți face ție cineva vreun rău, să nu cîrtești asupra lui, nici să fii împotriva lui. Ci, să te rogi lui Dumnezeu pentru dînsul, ca să-l împace cu tine. Însă, să postești cu postul cel duhovnicesc, mai mult decît trupesc. Să nu te bucuri cînd pătimește vrăjmașul tău, nici să te mîhnesci văzînd că se îmbogățește fratele tău. În tot ceasul Numele Domnului să izbucnească din inima ta; fie mîncînd, fie bînd, ori altceva, făcînd, să

zici: Doamne, Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluiește-mă!" Și, acestea toate, în taină, să se facă.

Și, dacă te vei vedea pe tine întru toate desăvârșit, păzește-te bine de vicleanul drac al mândriei, să nu-ți semene ție în inimă pierzarea: că, adică, să ți se pară că ești om mare, ori îți va zice ție gândul că ești plăcut lui Dumnezeu. Atunci să gîndești la păcatele tale, cele dintîi, și să zici: "Măcar că m-a iertat pe mine de păcate milostivul Dumnezeu, pentru Împărăția Lui cea fără de sfîrșit, dar, încă, tot mi se cade mie a fi osîndit". Iar, de-ți pui ție, în minte, mulțimea păcatelor, ce s-au făcut de tine în tinerețe, zicînd întru tine: "Mult am greșit și nu voi fi iertat," să nu ascuți de acel gînd, nici să nu deznădăjduiești, ci să zici: "Domnul meu Iisus Hristos pe cei păcătoși a venit să-i mîntuiască".

Deci, dacă te va vedea pe tine că poți suferi toate patimile, atunci, să te duci la mănăstire și să te supui egumenului, ca lui Dumnezeu, pentru Hristos, lepădîndu-ți toată voia ta, iar voia lui să o păzești, pînă la moartea ta. Să cinstești pe egumen, ca pe Dumnezeu, iar pe frați, ca pe îngeri. Și să nu dai voie inimii tale să caute Roma și Ierusalimul. Ci, rugăciunile tale, cele date ție de egumen, să le faci, petrecînd în chilia ta. Și, acolo fiind tu, Însuși Domnul Iisus Hristos, împreună cu Tatăl și cu Sfîntul Duh, va veni, aducînd cu sine pe Petru și pe Pavel și pe alți Sfînți, pe care voiești a-i căuta; și, nu numai în chilia ta îi vei afla pe ei, ci, încă, și în inima ta vei vedea ce sînt, de vreme ce Însuși Domnul a făgăduit că, împreună cu Tatăl Său, va veni între unii ca aceștia și lăcaș întru dînșii își va face.

Iar, de ți s-ar întîmpla ție strămutare din loc, din pricina năpădirii vrăjmașilor, sau din oarecare altă pricină, apoi, în orice parte te va scoate Domnul și unde Însuși îți va arăta ție loc, acolo să petreci, de cea dintîi lucrare ținîndu-te. Că nu va omori Domnul, cu foamea, sufletele dreptilor. Antonie cel Mare a zis: Precum peștele, afară din apă, așa și călugărul, despărțindu-se de mănăstire, piere. Și precum găina, sculîndu-se, adeseori, de pe cuibul său, face ouăle sterpe, așa și călugărul, ieșind din mănăstire, adeseori și de a sa voie, își uită slujba cea dată lui. Iar acestea toate le-au scris Sfînții Părinți, spre mîntuirea celor ce le ascultă.

Întru această zi, cuvînt din Pateric.

De vom voi să grăim și să arătăm toate despre acest mare stareț (Antonie) întru mulțime multă se vor întinde cele scrise, pentru că multe altele și înfricoșătoare povestiri sînt despre darurile și felurile lui nevoițe, dintre care spunem și pe aceasta: "Mergînd eu, cîndva, pe cale, era împreună cu mine, un călugăr. Și, mergînd noi mai înăuntru, la un loc foarte ascuns, în muntele cel mai des, am aflat un locaș zidit și înăuntru călugări. Deci, după ce am intrat am găsit acolo călugări cu desăvîrșire tăcuți. Și nici mie, ca unui străin, nu mi-au grăit vreun cuvînt. Încă, era și un izvor în mijlocul locașului. Și am văzut pe unul dintr-înșii, arătînd cu mîna sa și zicîndu-mi: "Aceștia sînt robii lui Dumnezeu". Iar altceva, mai mult, nici un cuvînt, nici mic, nici mare, n-am auzit acolo.

Deci, am ieșit și m-am tulburat. Și, ducîndu-mă de la locul acela, la o oarecare depărtare, am aflat niște păstori, pascînd oile și grăiam eu cu dînșii, ocărind pe călugării aceia. Iar acei păstori mi-au zis mie: "De mulți ani sîntem

născuți și crescuți și trăim în locul acesta, însă n-am văzut aici mănăstire, nici călugări, precum grăiești tu".

Acestea auzindu-le, marele stareț, a cunoscut că locul acela era ascuns și Dumnezeu, cu judecățile care le știe, l-a arătat pe el numitului stareț. Asemenea, cu aceasta se arată, și în patericul monembașilor, despre aceeași mănăstire ascunsă, unde, după porunca lui Dumnezeu, păsările aduceau poame, la fiecare vreme a lor, spre hrana călugărilor de acolo. Deci, și din aceasta, cunoaștem că sînt daruri, ce se dau, și acum și pînă la sfîrșit, la cei ce se nevoieșc și doresc, precum și mai sus am zis. Așa, între tăinuți și ascunși, se află, adică, și cete de mai mulți viețuitori împreună, și, cui voiește Dumnezeu, pe aceștia, și acum, îi arată.

A întreat avă Pamvo pe avă Antonie: "*Ce voi face?*" Zis-a lui starețul: "Să nu deznădăduiești, pentru dreptatea ta, nici să te mîhnești, pentru lucrul cel trecător: și să-ți înfrînezi limba și pîntecele". Dumnezeului nostru slavă, acum și pururea și în vecii vecilor! Amin.

Luna martie în 22 de zile: pomenirea Sfîntului, sfințitului Mucenic Vasile, preotul bisericii din Ancira († 326).

Acesta a trăit în vremea împăratului Iulian Apostatul, cel lepădat de credință, iar Saturnin era dregător al cetății Ancira (Ancara de astăzi). Sfîntul Vasile era preot în Ancira, propovăduind acolo, fără odihnă, cuvîntul lui Hristos și stînd străjer neadormit al dreptei credințe, în calea tuturor rătăcirilor, căci, două mari primejdii pîndeau pe creștinii, din vremea aceea: pe de o parte, rătăcirea urmașilor lui Arie, care aveau, alături de ei, pe însuși împăratul Constanțiu, fiul marelui Constantin (337-361), iar, pe de altă parte, păgînii, care, cu sprijinul împăratului Iulian (361-363), urmăreau întoarcerea creștinilor la păgînatate și idolatrie. Drept aceea, avea obicei acest sfînt preot Vasile că, în fiecare zi, dădea ocol cetății, învățînd, fără frică, pe toți, calea cea dreaptă a mîntuirii.

Deci, sub cuvînt că tulbură cetatea, potrivnicii Sfîntului l-au prins și l-au adus înaintea dregătorului Saturnin, om rău la suflet, care prigonea fără milă și osîndea la moarte pe cei neînduplecați. Și-l îndemna dregătorul să se lepede de Hristos, îngrozindu-l cu chinurile ce îi stau înaintea. Iar Vasile mărturisea că dorește, mai degrabă, să moară stăpîn pe credința liberă a cugetului său, decît să viețuiască rob, încătușat în rătăcirea închinării la idoli ai cei mulți și neputincioși. La acest răspuns, îndată, a poruncit Saturnin de l-au spînzurat pe Vasile de un lemn, l-au bătut de moarte, i-au strujit tot trupul, apoi, plin de răni și sîngerînd, l-au aruncat într-o temniță umedă și întunecoasă.

Peste cîteva zile, trecînd pe acolo împăratul Iulian, cel lepădat de credință, înaintea lui a fost adus și preotul Vasile, dar nimic nu l-a putut clinti din credința sa. Deci, împăratul l-a dat pe el în seama lui Flaventiu comitele, căpetenia gărzii sale, ca să-i scoată curele de piele de pe trup, ceea ce s-a făcut îndată. Și, scoțîndu-i multe curele de piele și aruncînd pe cele dinapoi, înaintea, și, pe cele dinainte, înapoi, încît îi spînzurau pe umeri. Sfîntul s-a întărit în inima sa și, rupînd o curea din pielea trupului său, a aruncat-o în obrazul lui Iulian. Deci, a

poruncit împăratul să-l ardă cu țepușe de fier, înroșite în foc, și i-au găurit pînțele și spatele și toate încheieturile și așa, în acele chinuri grozave, Sfîntul Vasile preotul și-a dat sufletul în mîinile lui Dumnezeu, neîncetat lăudînd și preamărînd pe Hristos.

Întru această zi, cuvînt al Sfîntului Ioan Gură de Aur, despre judecată.

Pînă ce sîntem vii, să ne gîndim, deci, fraților, cîtă frică va veni peste noi, în ziua Judecării, cînd vom sta triști, pentru faptele cele rele, pe care le-am făcut în viața aceasta: deșertăciuni și prostii, cîntece și jocuri și alte multe răutăți, care nu se cuvin creștinilor a le face. Să nu zicem aceasta o, fraților, nici să nu ne îngîmfăm: "De ar fi poruncit Dumnezeu să nu mîncăm și nici să bem, nici să nu ne veselim, apoi, pentru ce a făcut El toate acestea pe pămînt?" Ascultați și eu vă voi spune vouă. Ilie Proorocul, oare, n-a avut el pîine și vin și îndestulare omenească?" Dar, toate lăsîndu-le, s-a dus în munte și, după nevointa cea de patruzeci de zile, s-a putut sui cu trupul la cer. Și alt Prooroc, Daniil, oare, nu avea el, la casa lui, lîngă împăratul fiind, cu dregătoria cea mare, mult aur, și toată podoaba împărătească și mărgăritare și pietre scumpe neprețuite? Și, pe toate acestea lăsîndu-le, a mărturisit pe Dumnezeu și și-a cîștigat lui viață veșnică. Iar, cînd l-au aruncat în groapă, lei îi lingeau picioarele lui și l-a scos pe el Duhul Sfînt de acolo.

Iar voi, oameni nepricepuți, spre cine nădăjduiți, de nu vă temeți de Dumnezeu, ci, în îngîmfare și mîndrie umblînd, sufletul vostru rău îl pierdeți cu zgîrcenia. Pentru ce nu vă miluiți pe voi singuri, o, nepricepuților oameni? Să nu vă înșelați, zicînd: "Acum să trăim bine, că mîine vom putrezi și pămîntul, în pămînt se va duce". Iar eu aceasta îți zic ție: "Dacă ai prieteșug cu pămîntul, atunci, îți pierzi și averea și sufletul tău". Să înțelegem, fraților, că, dacă cineva aici este întristat, pentru sufletul său, acela, acolo, cu cerească slavă, va fi proslăvit. O, fraților, înfrînați-vă de prea mult sațiu și de beție și astupați-vă urechile la auzul cuvîntelor de rușine și opriți-vă mîinile de la jefuire. Și picioarele noastre să le facem să alerge spre biserică și să fim milostivi și darnici la săraci și, cu pocăință, să strigăm, căzînd către Domnul Dumnezeu, căci ați auzit de ocara Răsugnirii, pe care a răbdatoarea Făcătorul, de la robii Săi. Iar noi, oamenii, spre lucruri bune sîntem făcuți și pentru ce să nu răbdăm înfruntări?

Părinților și fraților, mamei și surorilor, să nu grăim acest cuvînt. Iată, noi ne-am trecut anii și nu putem să plecăm genunchii noștri la metanii. O, bătrînilor, vouă vă sînt gata răspunsurile, deci, să nu vă leneviți de mîntuirea voastră. O, fraților tineri, o, surorilor, să nu vă slăbiți, zicînd: "Tineri sîntem acum, să mîncăm și să bem și să ne veselim, iar mîine dimineață ne vom pocăi". O, fraților, nu știți, oare, că, precum soarele usucă roua, așa și tinerețea voastră se slăbește, prin faptele cele rele? O, omule, cînd dormi, oare simți pe tîlharul ce vine la casa ta? Așa, nici aceasta nu o știi: cînd, adică, va veni îngerul și-ți va răpi sufletul și nepregătit fiind, vei începe, atunci, fără de nici un folos, a te căi. Deci, pînă ce avem vreme, fraților, să viețuim cu fapte bune, făcînd poruncile lui Dumnezeu, ca Împărăția Cerească să o primim".

Întru această zi, cuvînt din Pateric, despre ava Serapion, de la Paladie.

Un bărbat egiptean, anume Serapion, cu porecla Sidonie, fiindcă, niciodată, altă haină nu purta, decît un "Sindon", adică o haină, care așa se numește, la toată fapta bună iscusindu-se desăvîrșit, cu neagoniseala pe mai toți i-a întrecut. Pentru care, nici în chilie nu a putut să se liniștească, ca să nu se înstrăineze cu mintea, sau să aibă ceva al său. Ci, umblînd, așa își petrecea viața, nimic altceva neavînd decît numai sindonul, pe care îl purta. Acest bărbat, printr-un pustnic cunoscut, s-a vîndut pe sine, într-o cetate, la un măscărici elin, pentru douăzeci de galbeni, pe care îi păstra la el. Deci, el slujea măscăriciului și femeii lui și casei acestora, cu silință mare și cu îndemînare, nimic alta nemîncînd, decît pîine și apă și hrănindu-și mintea, neîncetat, cu citirea Sfintelor Scripturi.

Deci, petrecînd cu dînșii vreme îndelungată, iar, cînd era timpul, vorbindu-le de creștinătate, întîi, pe măscărici l-a lămurit, apoi, pe femeie, după aceea, și toată casa lui. Și, fiind botezați, au încetat să mai joace în piața orașului. Deci, după ce a venit la viața cea plăcută lui Dumnezeu, Serapion era rugat mult, de către stăpîn, care îi zicea lui: "Vino, frate, să te eliberăm, fiindcă tu, din robie, ne-ai slobozit pe noi". Atunci le-a zis: "Fiindcă a lucrat Dumnezeuul meu și voi împreună ați lucrat și s-au mîntuit, prin sine, sufletele voastre, de acum, vă voi descoperi vouă taina. Eu, fiind pustnic liber, de neam egiptean, și făcîndu-mi-se milă de voi, care petreceați cu multă rătăcire, m-am vîndut pe mine rob vouă, ca voi, slobozindu-vă din mari păcate, să vă mîntuiți. Deci, de vreme ce, ceea ce a voit, a făcut Dumnezeu, mă voi duce, ca și altora să le ajut". Acestea zicînd, le-a dat aurul lor. Iar ei nu voiau să-l ia și îl îndemneau pe el să dea săracilor aurul, și ziceau: "Arvună de mîntuire ni s-a făcut nouă". Iar el le-a zis: "Voi dați-l, fiindcă al vostru și este, că eu bani străini nu dăruiesc săracilor".

Iar ei, luînd aurul, îl rugau pe el, zicînd să rămîna cu dînșii, încredințîndu-l: "Te vom socoti ca pe un părinte și stăpîn al sufletelor noastre, de acum înainte". Iar, după ce l-au rugat mult și n-au putut să-l plece, îl poșteau, măcar în fiecare an să-i cerceteze pe dînșii. Deci, luîndu-și ziua bună de la dînșii, s-a dus acolo în Lacedemonia și, aflînd pe un oarecare din cei dintîi ai cetății, că este maniheu cu credința, împreună cu toată casa lui, iar că celălalt este bărbat îmbunătățit și evlavios, la acesta, iarăși, printr-un alt om, s-a vîndut pe sine. Și vreme de doi ani depărtîndu-l pe dînsul de rătăcire și toată casa lui, i-a adus la dreapta credință. Apoi, lăsîndu-i și pe aceștia, înconjură lumea, făcînd bine oamenilor, pe cît putea. Dumnezeuului nostru slavă, acum și pururea și în vecii vecilor! Amin.

Luna martie în 23 de zile: pomenirea Sfîntului Mucenic Nikon și a ucenicilor săi o sută cincizeci și nouă (+251).

Acest Sfînt Nikon era din cetatea Neapole, cînd stăpînea acolo Cvintilian dregătorul. Se trăgea din tată păgîn și din mamă creștină și era bărbat frumos la chip și ostaș viteaz în războaie, biruind, cu sulita și cu sabia, acolo unde lupta era

mai grea și ocrotindu-se cu semnul Sfintei Cruci, cum învățase de la maica sa, încît uimea pe toți cu vitejia isprăvilor sale. Deci, întorcîndu-se, încununat de biruințe, dintr-un asemenea război, a spus maicii sale gîndul său, că voiește a se boteza și căuta aceasta să-l îndrumeze pe calea creștinătății și în credința acestei învățături. Și era, atunci, vreme de prigoană, împotriva creștinilor, iar preoții lui Hristos și învățătorii dreptei credințe stăteau mai mult ascunși, din pricina urgiei.

Deci, l-a îndemnat maica sa ca să plece spre părțile Răsăritului, unde, în munți și în insule, se aflau ascunși mulțime de preoți și călugări ai Domnului. A călătorit, drept aceea, fericitul Nicon spre părțile Constantinopolului și, ajungînd în insula Chios, s-a apropiat de un munte și, stînd acolo, vreme de șapte zile, se nevoia în post, în privegheri și rugăciuni. Și i s-a vestit lui, noaptea, în vis, de un înger, în chip de preot, ca să se pogoare la mare și, urcîndu-se într-o corabie, a mers la muntele Ganos. Și, ca din întîmplare, i-a ieșit înaintea episcopul Teodosie, în chip de monah, care era egumen acolo, peste o obște de 190 de călugări. Și de dînsul fiind învățat, a primit fericitul Nicon creștinescul Botez, în numele Sfintei Treimi, împărtășindu-se și cu Sfintele Taine și s-a făcut monah. Iar, trecînd trei ani, același episcop l-a hirotonit preot, apoi, și episcop l-a sfințit pe el. Și, dîndu-i sarcina de îndrumător al tuturor celor 190 de monahi, ce se adunaseră în jurul lui, bătrînul episcop îl sfătuia să plece, din acel munte, în Sicilia.

Deci, după sfîrșitul episcopului Teodosie, a plecat fericitul Nicon cu cei 190 de monahi ai săi, mai întîi, în Mitilene și apoi în Italia; iar, de acolo, după ce a îngrijit și îngropat pe maica sa, fericitul s-a dus în Sicilia, așezîndu-se la muntele Tauromeniei. Și, ducîndu-se vestea despre el, pe nouă din foștii lui ostași, de altădată, i-a adus la adevărata credință. Deci, a întemeiat, aici o mănăstire, cu bună rînduială, petrecînd viață de folos oamenilor și plăcută lui Dumnezeu, cu toată obștea celor 199 de ucenici ai săi.

A aflat și dregătorul Cvintilian cele despre Sfîntul și, trimițînd îndată ostași, l-a adus la întrebare înaintea lui, cu toți ucenicii. Și ne voind ei să se întoarcă la păgînească cinstire a idoloilor, i-a pus la pămînt, i-a sfărîmat rău cu rani și, la sfîrșit, le-a tăiat capetele, iar pe Sfîntul Nicon l-au chinuit fără milă și, după ce l-au ars cu torțe, l-au tîrît pe pietrele drumului, în goana cailor, și, zdrobindu-i chipul, i-au tăiat limba, apoi și capul cu sabia. Și așa au primit de la Hrisots cununile Mucenicilor.

Întru această zi, învățătură pentru cei ce s-au lepădat de lume.

Oare știi, frate, cîte zile ai suferit dinaintea porților mănăstirii pînă astăzi, cînd te-am primit pe tine? Deci, de te vei deprinde de la început la obiceiul mănăstirii și la fapta cea călugărească, atunci vei putea să călătorești bine pe calea aceasta, pe care ai dorit-o și rob al lui Hristos degrabă te vei face pe tine. Că, precum celor ce slujesc cu osîrdie Domnului, slavă și cinste li s-a făgăduit, așa și celor ce se lenevesc și cu nebagare de seamă se apropie de lucrul acesta călugăresc, osîndă amară li se gătește. Că, mai de folos îți este, după Scriptură, a nu te făgădui, decît, făgăduindu-te, să nu împlinești, după cum s-a zis: "Blestemat este cel ce face lucrul lui Dumnezeu cu nebagare de seamă". Că, pentru aceea, atît de multe zile ne-am întors asupra cererii tale și nu voiam să te primim. Nu pentru că nu-ți voiam

mîntuirea ta, ci, ca nu cumva, primindu-te cu îndrăzneală și la întîmplare, să fim judecați de Dumnezeu, ca niște necunoscători și netrebnici și să te facem vinovat de o și mai mare osîndă, ca unii ce, primindu-te degrabă și nedeprins încă fiind, cu deamăruntul, cu viața călugărească, să te afli, după aceasta leneș și fără grijă.

Pentru aceasta, precum, s-a zis, dator ești ca pricina lepădării de lume cu deamăruntul să o știi. Că, dacă aceasta o știi bine, vei putea cunoaște ce ți se cade ție să faci. Deci, lepădarea de lumea aceasta, să nu o socotești că nimic nu este, pentru că ea cruce și moarte însemnează. Drept aceea, să știi, de astăzi, că ai murit și te-ai răstignit, față de lume și lumea față de tine, după dumnezeiescul Apostol. Și să te deprinzi cu puterea răstignirii acesteia, de vreme ce nu mai viezi pentru tine, ci viază, întru tine. Cea ce, pentru tine, S-a răstignit. Deci, cu acest chip, cu care Stăpînul pe cruce S-a răstignit, așa și noi să ne răstignim, adică, pentru dorințele și poftele noastre. Precum și dumnezeiescul David se roagă: "Cu frica lui Dumnezeu, să se pătrundă trupul tău". Că, precum cel ce este răstignit cu trupul pe lemn, nu poate să facă precum voiește, sau gîndește, așa și cea ce-și are gîndul său pătruns de frica lui Dumnezeu, neabătut rămîne spre nici o voie a sa. Și precum cel răstignit pe cruce, nu se mai gîndește la cele pămîntești, nici nu se supune voilor sale, nici nu se tulbură de dorirea vreunui lucru oarecare, nici nu se îngrijește să cîștige cele pămîntești, nici nu se înalță cu mîndria, nici nu răspunde împotriva, nici cu urîciunea se ațîță, nici știe pomenire de rău, pentru ocările cele din trecut, ci ieșire cu moarte așteaptă, prin cruce, așa și cel ce, cu adevărat, s-a lepădat de lume și, pe frica de Dumnezeu, ca pe Cruce, s-a răstignit, în toate zilele, ieșirea din viața aceasta așteptîndu-și neabătut este și nemișcat spre orice pofță trupească.

Întru această zi, cuvînt despre un negustor, care, venind la călugărie, s-a mîntuit.

Cel dintre Sfinți, Părintele nostru Pafnutie se ruga lui Dumnezeu ca să-i arate lui, cu cine este asemenea? Și a auzit un glas, zicîndu-i lui: "Asemenea ești tu cu negustorul, care caută mîrgăritarul cel bun. Deci, scoală-te, nu te lenevi, și vei întîmpina pe acela căruia ești asemenea". Apoi, el ducîndu-se, a văzut pe un negustor din Alexandria, om cucernic și iubitor de Hristos, care făcea negustorie cu două grămezi de galbeni, și pogorîndu-se din Tebaida cea de sus, pe Nil, cu trei corăbii, toată averea sa, cea din negustorie, o împărțea la călugării cei săraci. Încă și zece saci de linte aducea cu slugile sale.

Deci, întîmpinîndu-l, Pafnutie i-a zis lui: "Ce este aceasta, frate iubit?" Iar el i-a răspuns: "Acestea sînt roadele negustoriei mele, care se aduc lui Dumnezeu, spre odihna dreptilor". Și i-a zis lui Pafnutie: "Dar tu, oare, vei moșteni numele nostru?" Iar el a făgăduit că se va sîrgui spre aceasta. Zisu-i-a, iarăși, Pafnutie: Pînă cînd, dar, faci negustorie cu lucruri pămîntești, de cele cerești neatingîndu-te? Deci, acelea de acum, să le părăsești, iar pe cele mai mari să le primești și Mîntuitorului să-l urmezi; apoi, puțin viețuind, te vei duce la Dînsul". Iar el s-a făgăduit că se va sîrgui.

După aceea, nezăbovind cu slugile sale, și-a împărțit averea la săraci. Și suindu-se la munte, s-a închis pe sine la un loc, unde mai înainte alți doi se săvîrșiră, și se nevoia, rugîndu-se lui Dumnezeu. Apoi, după ce a trecut puțină vreme, a lăsat trupul cel pămîntesc, dîndu-și obștescul sfîrșit.

Luna martie în 24 de zile: Înainte-prăznuirea Bunevestiri a Preasfintei Născătoare de Dumnezeu.

Bine este cuvîntat Dumnezeu Tatăl, Domnul Atotîitorul, Făcătorul cerului și al pămîntului și al tuturor celor văzute și nevăzute; Bine este cuvîntat Unul-născut Fiul și Cuvîntul lui Dumnezeu, Cel fără de început și fără de ani, din Tatăl Său Născut: Dumnezeu din Dumnezeu, Întelepciunea cea ipostatică și Puterea cea stăpînitoare, Care pe toate le-a făcut; bine este cuvîntat Mîngîietorul, Sfîntul de viață făcătorul de Duh, Cel ce din Tatăl purcede și prin Fiul S-a arătat oamenilor; bine este cuvîntată Sfînta Treime cea, în trei Ipostasuri, împreună de o ființă. Care prin Cuvîntul a făcut toată făptura. Același Cuvînt și pe cel dintîi om pe pămînt l-a zidit, după al Său chip l-a făcut pe el și cu slavă l-a încununat. Și a zidit Raiul la răsărit și l-a așezat pe om într-însul, punîndu-l pe el, împărat a toată făptura. Și cu voie liberă l-a cinstit pe el și o poruncă i-a poruncit să țină, că, de o va păzi, să fie în veci viu, slăvind pe Dumnezeu împreună cu îngerii, iar de o va călca, morții și stricăciunii să o dea.

Iar sfătuitoarul a tot răul, diavolul, și urîtorul a tot binele, pizmuindu-l pe el, cu a sa sălbăticie, l-a învățat pe el, ca să calce porunca lui Dumnezeu. Deci, pentru aceasta, l-a izgonit pe el Dumnezeu din Rai, zicîndu-i lui: "Să lucrezi pămîntul și, întru sudoarea feții tale, să-ți mănînci pîinea ta; și cu moarte vei muri, pentru că pămînt ești și în pămînt iarăși vei merge". Deci, de atunci, fraților, a intrat în noi suferința și moartea. Și, pentru aceasta, S-a pogorît la noi Domnul, Dumnezeul nostru Iisus Hristos, trupul nostru asupra Sa luîndu-l, vrînd să înnoiască chipul Lui cel rănit cu călcarea poruncii, și ne-a arătat nouă calea cea dintîi, pe care mergînd, vom intra în același Rai.

Și aceasta este calea ce ne-a arătat-o nouă: curăția, blîndețea, smerenia, dragostea, dreptatea, credința, ascultarea, milostenia, înfrînarea, pocăința și postirea. Că, prin pocăință, prin postire și prin milostenie se curăță toate păcatele. Iar, de trebuință este să știm și aceasta: Astăzi este Înainte-prăznuirea Bunevestiri către Stăpîna noastră și pururea Fecioara Maria, Bunăvestirea Arhanghelului, că, în sfatul Lui cel tainic, Făcătorul lumii a ales-o pe ea, Fecioara Maria, să fie mamă lui Dumnezeu, Care S-a făcut om, Mîntuitorul lumii, Cel de-a pururi binecuvîntat, Dumnezeu și omul, Domnul nostru Iisus Hristos. Să vă adunați, deci, în biserică și să vă sîrguiți la fapte bune și la rugăciune, încă și mai mult în aceste sfînte zile. Că acestea sînt zile de Dumnezeu așezate, spre curățirea sufletelor și a trupurilor și nu se cade ca să le cheltuim pe ele în lenevire și în fapte rele. Că aurul de-l va pierde omul, sau orice alt lucru, apoi va putea afla, iarăși, ceva asemenea, de vremea aceasta pierzînd-o, alta nu vom mai afla, pentru că este trecătoare. Drept, aceea, să nu o petrecem pe ea cu inimă împietrită, ci, cu sîrguință să ne nevoim și pe toți

să-i îndemnăm la rugăciune. Lenea să o scuturăm, poftele să le omorîm, invidia să o călcăm, minia să o lepădăm, iar pacea să o luăm. Ca și nouă să ne zică iubitorul de oameni, Domnul: "După credința voastră, să vă fie vouă". Și toate cererile cele bune le vom primi, rugîndu-ne lui Hristos, Dumnezeuului nostru.

Întru această zi, pomenirea celui dintîi dintre Sfinții, Părintele nostru Artemon, episcopul Seleucie, din Pisidia.

Fericitul Artemon a avut patrie Seleucia, cetate din Pisidia, întru care fiind născut și crescut, viață cinstită petrecea, în zilele Sfinților Apostoli ale celor ce luminau lumea cu bunăvestirea lui Hristos. Mergînd în cetatea aceea, Sfîntul Apostol Pavel l-a aflat pe Artemon, ca pe un luminător strălucind cu fapte bune, între toți cetățenii, și care nu se cădea să stea ascuns sub obroc. Deci, Sfîntul Apostol, aflîndu-l pe acesta întărit în credința lui Hristos și plin de dumnezeiască înțelepciune, l-a pus păstor și învățator al poporului, hirotonindu-l pe el, ca întîiul episcop în Seleucia Pisidiei. Iar el, bine păstorind turma încredințată lui, a fost tuturor liman de mîntuire, văduvelor și săracilor purtători de grijă, sufletelor și trupurilor doctor, făcător de minuni. Și așa, toate zilele vieții sale întru bună plăcere dumnezeiască petrecîndu-și, și-a sfîrșit viața la adînci bătrîneți.

Întru această zi, cuvînt despre neiertarea păcatelor fără canon.

Un preot oarecare, ce venise din insula Cipru, ne-a spus nouă un lucru, în acest fel zicînd: "O femeie se îndeletnicea cu descîntece și vrăji și o rugase cineva ca să-i facă lui o vrajă pentru altul, ca să-l tragă pe acela la a lui voie. Deci, femeia aceea, ce se îndeletnicea cu răutăți, a trimis îndată la dînsul doi demoni, vrînd să-i facă pe voie. Dar acei spurcați demoni, ducîndu-se s-au întors fără de nici o ispravă. Și, întrebîndu-i cea care îi trimisese spre acea răutate, demonii i-au spus ei pricina, zicînd: Noi, aflîndu-l pe acela sub canon, n-am îndrăznit nici a ne apropia de el. Că se mărturisise acela, la preotul cel mai sus-zis, și, de la dînsul, canon luase, precum poruncesc dumnezeieștile rînduieli.

După aceea, i-a întrebat pe dînșii femeia: Oare cu toți cei ce au canon vi se întîmplă vouă așa? Iar ei au zis către dînsa: Ba nu, ci numai cu aceia cărora le dă canon un preot, care îi învață pe ei din Legea lui Dumnezeu și din Scripturi și, din acestea, le dă porunci. Și pentru aceasta nu îndrăznim să ne apropiem, fiindcă ne temem de Legea lui Dumnezeu. Iar de cei care învață și dau canoane de la sine, de unii ca aceia, nu ne temem și nu fugim, nicidecum. Deci, femeia, acesiea auzindu-le, de la dracii cei necurați, nădăjduind în buna învățătură a preotului, degrabă alergînd, s-a apropiat de dînsul și, pe toate ale sale mărturisindu-le, cerea canon. Însă preotul, crușînd-o pe ea, nu-i punea asupra ei canoanele ce i se cădeau după pravilă. Iar ea se ruga, zicînd: "Nu mă cruța pe mine nicidecum, ci după Legea lui Dumnezeu și cu dumnezeieștile Scripturi să mă judeci pe mine, pentru că de acestea au mărturisit dracii că se tem. Deci, i-a dat ei preotul poruncă și canon. Și, de atunci, s-a înțelepțit femeia, cu darul lui Hristos".

Acestea le-a spus acel preot, care, însuși, aflase unele ca acestea. Și, de atunci, preotul mai cu pază încă, învăța și porunceă din dumnezeieștile Scripturi, iar nu după a lui voie. Această întâmplare se aseamănă cu cea scrisă în Pateric, despre bătrînul ce a avut tată un slujitor la idoli și a auzit, de la demoni și chiar de la însuși domnul lor, despre înălțimea vieții călugărești și, de atunci, a început, nădăjduindu-se, să se apropie de viața călugărilor.

Întru această zi, cuvînt al Sfîntului Ioan Damaschin, despre împărtășirea cu Trupul lui Hristos.

Pe mulți îi vedem primind Trupul lui Hristos fără pregătire, din obicei, iar nu așa precum se cade, după lege, a-L primi, în Sfîntul post și în ziua de Paști, cu gîndul și cu mintea curată. Că se cade să păzim Sfîntul post întru nevinovăție și să ne curățim cugetul, și așa, să ne împărtășim. Pentru că, cel necurat nu este vrednic să primească, de pe Sfînta Masă, Trupul lui Hristos. Să înțelegi, dar, că, cei de demult, care se împărtășeau Jertfelor, de multă frică aveau trebuință și se curățeau mai înfii. Iar tu primești, cu spurcate mîini și buze, fără de nici o frică, Trupul și Sîngele lui Hristos, pe Cel de Care îngerii se cutremură. Vremea o aștepti, dar osteneala o treci cu vederea. Pe împăratul cel pămîntesc nu îndrăznești să-l săruți cu buze necurate, pentru că de ocară îi este lui acest lucru. Apoi, leneșule, oare, cum poți să săruți, așa, pe Împăratul Ceresc? Au nu auzi, pe propovăduitorul Ceresc, zicînd: "Cei chemați, ieșiți și cei care sînt întru nepocăință, să nu îndrăznească!"

Drept aceea, mulți primesc această dumnezeiască Jertfă, o dată pe an, iar unii de două ori, iar alții, de multe ori. Dar cuvîntul nostru nu este numai către aceștia din urmă, ci și către cei ce stau în pustie, fiindcă aceștia o dată pe an se împărtășesc, iar, de multe ori, și după doi ani. Atunci, dar, în care chip să se primească sfînta Jertfă? Oare, ca cei care, o dată pe an sau mai rar, se împărtășesc, sau ca acei ce de multe ori primesc Trupul și Sîngele lui Hristos? Ci, așa să știți, că aceia ce au cugetul curat și dezlegare de la duhovnic, unii ca aceia de-a pururea să se apropie. Iar, de nu sînt așa, atunci, niciodată să nu se împărtășească. Dar, oare, pentru ce? Pentru că, spre Judecata lor, o primesc, și spre osîndă și spre pedeapsă și chin. Căci acela ce va mîncea Pîinea aceasta și va bea paharul Domnului cu nevrednicie, vinovat va fi de Trupul și de Sîngele Domnului. Pentru aceea, și preotul, mai înainte rostește: "Sfintele sfinților, de este, adică cineva dezlegat de păcate, să se apropie, cu frică de Dumnezeu, cu credință, cu nădejde și cu dragoste". Dumnezeuului nostru slavă, acum și pururea și în vecilor! Amin.

Luna martie în 25 de zile: Bunavestire a Preasfintei, Stăpînei noastre de Dumnezeu Născătoare și pururea Fecioarei Maria.

Iubitorul de oameni și milostivul Dumnezeu, Care pururea poartă grijă de neamul omenesc, ca un părinte iubitor de fii, văzînd fapta mîinilor Sale înrobite și tiranizată de diavolul și trasă spre patimi de ocară și supusă slujirii idolești, a

binevoit și S-a milostivit și a trimis pe Unul-născut Fiul Său, pe Domnul nostru Iisus Hristos, să ne izbăvească. Iar, dacă a voit să ascundă sfatul Său, nu numai de satana, ci chiar și de puterile cerești, a încredințat această taină numai unuia din slujitorii Săi, slăvitului Gavriil Arhanghelul.

Deci, l-a trimis pe acesta, mai înainte cu nouă luni de nașterea Fiului, la Sfânta Fecioară Maria, din Nazaret, curată fiind ea și vrednică de slujirea aceasta. Și, venind îngerul în cetatea Nazaret, i-a zis: "Bucură-te ceea ce ești plină de har. Domnul este cu tine" (*Luca*, 1, 28).

Fiind mai mult nedumerită, decât înspăimântată. Fecioara Maria se întreba în taină ce poate să însemneze cereasca salutare. Arhanghelul a înțeles-o și a liniștit-o, zicând: "Nu te teme, Marie, că ai aflat har la Dumnezeu. Și iată, vei lua în pîntece și vei naște fiu și vei chema numele lui Iisus. Acesta va fi mare și Fiul Celui Preaînalt se va chema, și Domnul Dumnezeu Îi va da Lui tronul lui David, părintele Său și, împărăția Lui nu va avea sfîrșit". (*Luca*, 1, 30-33).

Era limpede. Dumnezeu cere Preacuratei să primească a fi mamă a Celui mai mare binefăcător al lumii: Regele Regilor, Împăratul Împăraților, lui Dumnezeu făcut om, Mîntuitorul și Viața lumii.

Iar ea a zis: "Cum va fi mie aceasta, de vreme ce eu nu știu de bărbat?" Și răspunzînd, îngerul i-a zis: "Duhul Sfînt se va pogori peste tine și puterea Celui Preaînalt te va umbri. Că la Dumnezeu nimic nu este cu neputință". (*Luca* 1, 34-37). La auzul acestor încredințări, Fecioara Maria primește să răspundă chemării lui Dumnezeu și suspinelor lumii, zicînd: "Iată, roaba Domnului. Fie mie după cuvîntul tău". (*Luca* 1, 38).

Și aceasta zicînd Fecioara, Fiul și Cuvîntul lui Dumnezeu S-a zămislit, ca prunc omenesc, prin venirea Duhului Sfînt, în pîntecele Preacuratei, iar îngerul s-a făcut nevăzut de dînsa. Și așa s-a început taina Cuvîntului: Fiul lui Dumnezeu, Fiu omului Se face, Dumnezeu S-a făcut om, ca pe om să-l mîntuiască, și cu vrerea și cu rînduiala Lui, și pentru a noastră mîntuire, Dumnezeului nostru, slavă!

Întru această zi, cuvînt la Bunavestire a Preasfîntei Născătoarei de Dumnezeu, Stăpîna noastră și pururea Fecioara Maria.

Acum, se cuvine, fraților, ca să ni se spună nouă, cu mare glas cuvîntul Apostolului, despre această zi mare, pentru că acesta a propovăduit lumina și a arătat, cu întemeiere, că începătură a praznicelor și împărătească este ziua aceasta luminată. Că, zice Sfîntul Apostol Pavel: "Prin Sfîntul Duh, noaptea a trecut, iar ziua s-a apropiat".

Astăzi, Fiul și Cuvîntul lui Dumnezeu, Domnul și Dumnezeul nostru, negrăit, încape în pîntecele Fecioarei, vrînd să îndumnezeiască, cu a Sa înomenire, făptura cea zidită de mîinile Sale și, în Raiul cel de demult, iarăși să o aducă. Astăzi, Cel nezidit, întru a Sa zidire încape. Astăzi, Cel nevăzut, Se face văzut; Cel neîncăput în ceruri, încape în pîntecele Fecioarei; Astăzi, Cel neatins, în pîntecele Fecioarei zămislindu-se, se atinge de oameni. Astăzi, Fiul lui Dumnezeu trup primește, Fiul lui Dumnezeu se face fiu Fecioarei.

Astăzi, Cel mai înainte de toți vecii, din Tatăl fără de maică, negrăit S-a născut, acum, fiind în ceruri minunat și înfricoșat, pe pămînt, fără de tată, în

pîntecele Fecioarei Se întrupează. Îndoit după fire, Dumnezeu și om înțelegîndu-se; cu noi este Dumnezeu! Și măcar că, dorind mîntuirea oamenilor, a venit pe pămînt, era totuși în ceruri, cu totul, împreună cu Tatăl și cu Duhul și, mereu cu totul, pe pămînt, asemenea proslăvindu-Se și închinîndu-le și împreună împărățind. Minunată și înfricoșătoare naștere a fost, căci nu altul, mai înainte de veci, S-a născut din Tatăl, fără de mamă, ci același este, Care și din Fecioară S-a născut, Unul-născut, Fiul lui Dumnezeu, Care, din ființa Tatălui răsărind, S-a arătat nouă. Lumină din lumină Dumnezeu adevărat născut, iar nu făcut, ziditorul lui Adam a venit pe pămînt, ca să caute pe omul cel rătăcit. Că, văzîndu-ne pe noi căzuți, întru multe închinări de idoli și, cu înșelăciunea aceloră, fiind împiedicați și robiți, n-a suferit Dumnezeu să vadă turma Sa risipită de diavolul, ci, a trimis mai întîi prooroci să propovăduiască venirea Lui. Că zice prin Isaia: "Iată, Fecioara în pîntece va lua și va naște fiu și vor chema numele lui Emmanuil, care se înțelesce: cu noi este Dumnezeu". Iar, după ce a venit plinirea vremii, a trimis de sus pe Arhanghelul Său, Gavriil, zicîndu-i: "Să mergi la Fecioara Maria și să-i zici ei: Bucură-te, cea plină de har, Domnul este cu tine, binecuvîntată ești tu între femei și binecuvîntat este rodul pîntecelui tău. Prin tine, blestemul strămoșei Eva se va strica. Căci, prin femeie s-a arătat cele rele și de stricăciune, iar prin tine, acum, vor veni cele mai bune. Că, iată, vei zămisli în pîntece și vei naște fiu și vei chema numele Lui Iisus, pentru că Acesta va mîntui poporul Său de păcatele lui", cum ați auzit zicînd și Evanghelistul.

Acestea, toți să le socotim, fraților, ca să cunoaștem cît de mare dar am luat astăzi și de cîte bunătăți ne-am învrednicit. Că astăzi, vrăjmașul nostru, diavolul, a fost legat și drăceasca lui lucrare a fost zdrobită. Astăzi, ușile Raiului se deschid și sabia cea de vîpaie, care izgonea firea noastră, a pierit. Iar neamul omenesc, prin credința lui Hristos și prin fapte bune, iarăși intră în Rai. Astăzi, Adam dănuiește, primind întru a sa alcătuire pe Ziditorul său. Astăzi, Eva, sfărîmînd capul șarpelui celui amar, înșelătorul ei, spre veselie cheamă pe toată lumea, zicînd: "Bucurați-vă împreună cu mine, că astăzi am aflat bucuria mea negrăită și slobozirea din toate păcatele". "Astăzi, și noi, fraților, de bucurie umplîndu-ne și cu fapte bune împodobindu-ne, să ne sîrguim să petrecem cu vrednicie aceste zile sfînte ale Postului, înfrînîndu-ne de la sațiu și de la beție și de la poftele trușesti, de la mînie și de la clevetiri, de asupriri și de pizmă și de somnul cel mult, pentru că aceste lucruri întunecă sufletul și de la Dumnezeu despart.

Drept aceea, pe toate acestea lepădîndu-le, să ne nevoim, ca să săvîrșim cu pace aceste sfînte zile, ca să nu ne apuce pe noi ziua morții în lene și în păcate. Că nu este mincinos Cea ce a zis, prin Proorocul de demult: "Întru ce te vei afla pe tine, întru aceea te voi și judeca". Drept aceea, rogu-vă pe voi și vă îndemn, cu dragoste, cu trezvie să priveghem, postind, pentru ca să ne afle pe noi ziua morții, în fapte bune, iar nu în rele. Că, iată, Dătătorul de cununii înainte stă și cununii întinde, gătindu-le pe acestea celor ce postesc. Și Se veselește, văzînd biserica, în toate zilele, fiind plină de noi și de cei ce se grăbesc să apuce loc într-însa. Întru care și scaldătoare se află, ca să spele păcatele noastre; încă și masă gătită, avînd vițelul cel hrănit, pe Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu, înainte pus de dînsa, înjunghiat, pentru toată lumea. Și pe toți credincioșii îi cheamă la Sfînta Prăznuire și la purtătoarea de viață Mîncare, prin care, tot cel ce O primește cu credință, va fi viu în veci, precum Însuși Domnul a zis: "Cel ce mănîncă Trupul Meu și bea Sîngele Meu, întru Mine petrece și Eu întru el. Precum Eu visez prin Tatăl, așa și cel ce Mănîncă pe Mine, va fi viu în veci". Iar, prin Proorocul ne cheamă pe noi, zicînd: "Gustați și vedeți, că bun este Domnul". De acestea să ne apropiem, ca niște

prunci, fără de răutate, ținând în mâini ramuri, adică fapte bune, strigând și zicând lui Hristos: "Osana, bine ești cuvântat, Cel ce vii întru numele Domnului". Dumnezeu este Domnul și S-a arătat nouă!

Al celui între Sfinți, Părintelui nostru Dimitrie, mitropolitul Rostovului, cuvînt la Bunăvestire a Preasfintei Născătoare de Dumnezeu și în Lunea cea luminată a Învierii lui Hristos.

"Hristos a înviat din morți. Și Cuvîntul S-a făcut trup și S-a sălăsluit între noi." (Ioan 1, 14).

Două prea luminate praznice, Învierea lui Hristos și Bunăvestire a Preasfintei Născătoare de Dumnezeu, acum, împreună le avem, iubiții mei ascultători, două Praznice luminate. Întru amîndouă aceste prăznuiri, Sfînta Biserică ridică pe fiii săi spre bucurie. Întru Bunăvestire cîntă: "Bine vestește, pămîntule, bucurie mare; lăudați, ceruri, slava lui Dumnezeu". Iar, întru Învierea Domnului zice: "Aceasta este ziua pe care a făcut-o Domnul, să ne bucurăm și să ne veselim întru dînsa".

Au doar, știți, o, iubiților, cum s-ar putea numi, cu un cuvînt, cea de acum îndoită prăznuire? Să o numească fiecare, cum va voi, dar eu o voi numi pe ea Brîu cu care se încinge Mireasa lui Hristos, Biserica cea sfîntă. Că precum brîul are două capete, departe unul de altul, cînd însă se va încinge cineva cu el, atunci, amîndouă capetele se împreună la un loc și într-o legătură se leagă. Așa, și întru taina mîntuirii noastre, aceste două praznice: al Buneivestiri și al Învierii sînt ca două capete ale unui brîu. Că întru Bunăvestire, mîntuirea noastră s-a început, precum se citește în troparul acela: "Astăzi este începătura mîntuirii noastre și arătarea tainei celui din veac". Iar, la înviere, mîntuirea noastră și-a aflat al său sfîrșit, cu bună norocire, zicînd pe cruce Hristos: "Săvîrșitu-s-a!" Lung este acest brîu al mîntuirii noastre, că, de la începutul lui, pînă la sfîrșit, adică a la Bunăvestire pînă la Înviere, au trecut treizeci și patru de ani. Și cînd Mireasa lui Hristos, Biserica cea Sfîntă ce s-a răscumpărat cu sfînt Sîngele Lui, cu acest brîu al mîntuirii s-a încins, atunci, amîndouă aceste capete sînt: Bunăvestire și Învierea, începutul mîntuirii noastre și săvîrșirea ei, într-un loc și într-o legătură s-au împreunat. Că Acela a pătimit, Care și din morți a înviat, Acela Care întîi în pîntecele Fecioarei S-a întrupat. Și cine S-a întrupat? Acela care avea să învieze din morți. Iar noi, pe amîndouă acestea, întru o unire prăznuindu-le, și pe Hristos înviat Îl cîntăm și Întruparea Lui o proslăvim, că Hristos a înviat din morți și Cuvîntul trup S-a făcut și S-a sălăsluit între noi.

Pe aceste neunite cîntări bisericești ale acestor două praznice, Tipicul bisericesc, prin capitolele lui Marcu, ce sînt puse spre citire, le aduce la o unire. Iar mie, dați-mi voie, prin dragostea voastră, ca lucrarea acestor praznice, întru o unire a o aduce și a o arăta: că Bunăvestirea Preasfintei Născătoare de Dumnezeu și Învierea lui Hristos au întru ele multă unire, în lucrarea lor.

Nu numai întru acest an, 1706, praznicul Învierii lui Hristos și praznicul Buneivestiri al Preasfintei Născătoare de Dumnezeu s-au unit în Lunea cea luminată, că, în toți anii, Învierea lui Hristos, nu se săvîrșește fără de Bunăvestire. Pentru că, în fiecare an, cînd prăznuim Paștile lui Hristos, întru însăși ziua întîi a

Paștilor, în Duminica Paștilor, auzim propovăduindu-se, în Evanghelie, aceste cuvinte: "Și Cuvîntul trup S-a făcut". Ce, oare, ne spun nouă aceste cuvinte? Au nu propovăduiesc Bunavestire, întru care cu glasul Arhanghelului și cu umbrirea Duhului Sfînt, Dumnezeu Cuvîntul trup S-a făcut? Vedeți, dar, că pururea Învierea și Bunavestirea petrec împreună? Să vedem, dar, și lucrarea unirii acestor două praznice, Să începem de la Bunavestire, pentru că aceasta este începătura mîntuirii noastre și să o aducem pînă la Înviere, fiindcă aceasta este și sfîrșitul și săvîrșirea mîntuirii noastre.

Întru Bunavestirea Preasfîntei Născătoarei de Dumnezeu, întruparea Cuvîntului lui Dumnezeu s-a făcut cu bunăvoința lui Dumnezeu Tatăl și prin umbrirea și lucrarea Sfîntului Duh și cu împreună-voința Cuvîntului. La fel, Învierea lui Hristos din morți, cu a Aceluiași Dumnezeu Tatăl, împreună și cu bunăvoința și lucrarea Duhului Sfînt și cu însăși bunăvoința lui Hristos, a fost. Cînd Sfîntul Petru, pe acel olog, lîngă poarta bisericii, l-a tămăduit, a zis, către arhieriei și către stăpînitorii evreilor: "În știre să vă fie vouă tuturor și la tot norodul lui Israel, că în numele lui Hristos Iisus Nazarineanul, pe Care voi L-ați răstignit, pe Care Dumnezeu L-a înviat din morți, întru acela stă acest olog, înaintea voastră sănătos". Cu aceste cuvinte, arăta Apostolul că, prin bună-voința lui Dumnezeu Tatăl, a înviat Hristos, împreună-lucrînd și Sfîntul Duh, după Scriptura lui Ezechiel: "A venit asupra Mea Duh și M-a pus pe picioarele Mele", dar și Însuși Hristos voind, ca unul ce avea, la această lucrare, stăpînire, pentru că El zicea: "Puteți am a-Mi pune sufletul Meu și putere am, iarăși, a-l lua pe el". Precum, cînd murea pe cruce, și pe al său Duh l-a încredințat Tatălui, zicînd: "Părinte, în mîinile Tale îmi dau Duhul Meu". Tot așa, a luat Duhul Său din mîna Părintelui, sculîndu-se din mormînt și înviînd din morți.

Întru Bunavestire, îngerul Gavriil a fost slujitor minunii, că îngerul cel înainte stătător, a fost trimis din cer să zică Născătoarei de Dumnezeu: "Bucură-te!" Și Învierea lui Hristos nu a fost fără îngerească slujire, că îngerul Domnului, pogorîndu-se din Cer, a prăvălit piatra, și doi îngeri în mormînt au fost văzuți; și pe îngerul, care a venit către Născătoarea de Dumnezeu și i-a binevestit ei Învierea lui Hristos, îl adevă rează Biserica, atunci cînd cîntă: "Îngerul a strigat, celei pline de Dar, Curată Fecioară, bucură-te, că Fiul Tău a înviat a treia zi din mormînt".

La Bunavestire s-a arătat Preasfînta Fecioara îngerului întru a Sa feciorească nevinovăție, ca cea ce nu știa de bărbat, zicînd: "Cum va fi Mie aceasta, fiindcă de bărbat nu știu și de trupească însoțire sînt nevinovată". Iar, la pătîmirea Domnului, cea mai înainte de Înviere, a mărturisit Pilat pentru nevinovăția lui Iisus, zicînd: "Eu nici o vină nu aflu întru omul acesta și morții nu este vinovat".

Întru Bunavestire, voința Preacuratei Fecioare a fost împreună cu voința Domnului, că a răspuns îngerului: "Iată roaba Domnului, fie mie acum după cuvîntul Tău". Tot așa, la primirea paharului și a pătîmirii, ce avea să se săvîrșească, a fost împreună și voința lui Hristos, că a zis către Părintele: "De este voia Ta, îl voi bea".

Întru Bunăvestire a Cuvîntului lui Dumnezeu, Cuvîntul Tatălui, Cel Unul-născut, S-a îmbrăcat în trup omenesc, precum se propovăduiește în Evanghelie: "Și Cuvîntul trup S-a făcut și S-a sălășluit între noi". Iar după Înviere, trupul s-a îmbrăcat întru dumnezeiere, precum se zice: "Domnul a împărătit, întru podoabă S-a îmbrăcat", în podoaba dumnezeirii. Că a pătîmit ca un om, iar ca un Dumnezeu a înviat întru slavă, și mărturisește iubitul Lui ucenic, Ioan Evanghelistul: "Am văzut slava Lui, ca slava Unuia-născut din Tatăl, plin de dar și de adevăr".

Întru Bunăvestire, Preasfînta Născătoare de Dumnezeu a avut, mai întîi, ocară și necinste, că Iosif, cugetînd în inima sa, vîfor de gînduri necredincioase, îi zicea: "Marie, ce este lucrul acesta ce vîd întru tine, ca în loc de cinste, prihană, în loc de veselie, întristare, și, în loc de a mă lăuda, mi-ai adus ocară?" Dar și la Învierea lui Hristos, a mers mai înainte ocară și necinstea, cînd era pe cruce, socotit cu cei fără de lege și în mijlocul a doi tîlhari răstignit. Amîndouă aceste praznice nu sînt fără de mucenie, că, precum Hristos, pe cruce era mucenic, așa și Preacurata Fecioara Maria, cea Preaînțeleaptă, trăia, cu adevărat, cruce și mucenie, căci răbda fără de vină, ocări, de la Iosif și bănuieli, de la alții, ca pentru un lucru fără de lege și ca și cum ar fi fost furată de nuntă. Dar, la amîndouă praznicele, acea necinste s-a întors întru slavă: că Hristos, pătimind, a intrat în slava Sa, iar Preacurata Născătoare de Dumnezeu, după acea ocară, mai cinstită decît heruvimii și mai sîă vită decît serafimii, s-a proslăvit. La Bunăvestire, Hristos, Și-a logodit Lui firea omenească iar la Înviere, Și-a proslăvit Lui această fire, îmbrăcînd stricăciunea întru nestricăciune și pe moarte îmbrăcînd-o întru nemurire.

La Bunăvestire a Preacuratei Fecioare, s-a sfărîmat capul balaurului, călcîndu-se veninul păcatului celui întîi zidit, iar la Înviere, Fiul ei, Domnul nostru a stricat iadul și a sfărîmat pe diavolul și a surpat împărăția lui.

La Bunăvestire, moartea din pricina păcatului s-a zdrobit, iar la Înviere și moartea trupului s-a biruit, că Domnul nostru, cu moartea, pe moarte a călcat și viață celor din mormînt a dăruit.

La Bunăvestire s-a pregătit, mai dinainte, peștera, întru care Hristos avea să se nască. Dar, pe același Hristos, L-a primit și peștera și mormîntul: că peșteră era la naștere, peșteră și la Înviere.

Întreagă, fecioria Născătoarei de Dumnezeu s-a păzit, la Bunăvestire; întregi, și pecetele mormîntului s-au păzit, la Învierea lui Hristos. Că așa a trecut Hristos prin mormîntul cel pecetluit, precum S-a născut din Născătoarea de Dumnezeu, cu curăția fiind ca pecetluită și cu fecioria păzită.

La Întrupare, Hristos a fost ca un miel, fără de prihană, care în pîntecele Fecioarei s-a păscut, iar la Înviere, același miel a crescut Leu, că, iată, a biruit Leul din seminția lui Iuda. Și, dănuind, zice către ai Săi: "Îndrăzniți, că Eu am biruit!"

După Bunăvestire, Preacurata Fecioara s-a dus la munte, iar după Înviere, Hristos a mers în muntele Galileii, unde a poruncit și Ucenicilor Săi să meargă: "Spuneți și ucenicilor și lui Petru că voi merge, mai înainte de voi, în Galileea".

După Bunăvestire, Preacurata Fecioara, umplîndu-se de mare bucurie, a cîntat: "Mărește suflete al meu, pe Domnul și s-a bucurat duhul meu de Dumnezeu Mîntuitorul meu". Iar întru Învierea Fiului său și Dumnezeu, o, cine poate povesti cu ce fel de bucurie s-a umplut, văzîndu-l pe Acela viu, ea care, pentru moartea Lui, se tînguia, nemîngîiată. Pe a ei bucurie o pomeneste și Sfînta Biserică, ceea ce se bucură împreună cu dînsa, cîntînd: "Iar tu, Curată veselește-te, întru Învierea Celui născut al tău".

Iată, dar, precum vedeți, o, ascultătorilor, că Bunăvestirea Preacuratei Născătoarei de Dumnezeu și Învierea lui Hristos au multă unire în multe din lucrările lor și cu cuviință este a sărbători aceste două praznice, împreună.

Să prăznuim, dar, umplîndu-ne cu îndoită bucurie duhovnicească. Să mărească sufletul nostru pe Domnul și să se bucure duhul nostru, de Dumnezeu, Mîntuitorul nostru, Cel ce a înviat a treia zi din mormînt. Și, iarăși, să mărească sufletul nostru pe Preacurata Doamnă Maria, și să se bucure duhul nostru de Născătoarea de Dumnezeu, apărătoarea noastră, prin care am aflat mîntuirea.

Pentru că, prin Născătoarea de Dumnezeu, a mântuit Hristos Dumnezeu lumea. Fie deci lui Hristos Dumnezeului nostru, Celui ce întru preacuratul pîntec fecioresc S-a întrupat și, fără de stricăciune, S-a născut și a pătimit pentru mîntuirea noastră și a înviat din mormînt, fie Lui de la noi, robii Săi, împreună și Preacinstitei de Dumnezeu Născătoare, cinste, slavă, mulțumire și închinăciune, acum și pururea și în vecii cei nesfîrșiți.

Dar, încă nu amin. Că mai am ceva de spus către cei mai neștiutori, spre folos. Că, ceea ce am vorbit pînă acum, pentru cei ce cunosc Scriptura, am vorbit și nu vreau ca, pe cei ce nu o cunosc să-i slobozesc, fără să le fiu de folos.

Au știe dragostea voastră de aceste două praznice? Că ieri, adică, s-a început Învierea lui Hristos, iar astăzi se pr. znuiește Bunavestire a Preacuratei Născătoare de Dumnezeu; și ce ne învață ele pe noi?

Ne învață a învia din moartea sufletească, spre viața cea cu fapte bune și a ne uni cu Dumnezeu, cu acel fel de ~~care~~ și redespărțită legătură, precum S-a unit Dumnezeu Cuvîntul cu firea trupului omenesc, întru preacuratul pîntece al Fecioarei.

Învierea lui Hristos ne învață pe noi a învia din moartea sufletească, spre viața cea cu fapte bune, după apostolescul cuvînt: "Că precum Hristos S-a sculat din morți, prin mărirea Tatălui, așa și noi, întru înnoirea vieții să umblăm."

Au știți voi ce este moartea sufletească? Moartea sufletească este păcatul cel greu, de moarte, pentru care omul are a se chinui în veci, în iad. Și pentru ce, dar păcatul cel greu este moartea sufletului? Pentru aceea că ia pe Dumnezeu din suflet, prin Care sufletul viețuiește. Că precum sufletul dă viață trupului, așa Dumnezeu dă viață sufletului. Și precum trupul fără de suflet se face mort, așa, și sufletul, fără de Dumnezeu, mort este. Pentru aceasta Sfîntul Calist, patriarhul Constantinopolului zice: "Mulți au suflet mort în trupul cel viu, ca și cum ar fi îngropați în mormînt. Mormînt trupul, mort sufletul, mormîntul umblă, iar sufletul dintr-însul este neînsuflețit, adică, fără de Dumnezeu, pe Dumnezeu neavîndu-L într-însul, că trupul cel viu poartă întru el pe sufletul cel mort".

Și de nu crede cineva cele grăite, să asculte înseși cuvintele Domnului. Că Domnul, arătîndu-se, oarecînd, lui Ioan, iubitul Său ucenic, i-a zis: "Îngerului Bisericii din Sardes scrie-i: "Știu faptele tale, îți merge numele că trăiești, dar ești mort". Să luăm aminte la cuvintele Domnului. Că pe un bărbat cinstit, cu chip de sfințenie, cu rînduială de înger, îngerul Bisericii din Sardes, îl numește viu, dar îi zice că este mort. Nume ai că trăiești, dar ești mort, cu numele viu, dar cu faptele mort, cu numele sfînt, iar cu faptele păcătos, cu numele înger, iar cu fapte nu de înger, ci cu faptele celui potrivnic îngerului, cu trupul viu, iar cu sufletul mort. Pentru ce? Însuși Domnul arată pricina zicînd: "N-am aflat faptele tale depline înaintea Domnului tău". O, cît de plin de spaimă și de frică este acest lucru. Avea, deci, acel înger din Sardes oarecare lucruri bune, avea la vedere și viață sfîntă și de către oameni se socotea și se numea înger, precum nici Însuși Domnul titlul cel îngeresc nu i-l ia, pentru că înger îl numește pe el. Dar, fiindcă nu era desăvîrșit în faptele cele bune, nu era deplin sfînt, nu era desăvîrșit înger în trup, ci, doar, cu numele și cu părerea era înger și sfînt, dar cu faptele bune și lucrurile în alt fel era, pentru aceea, ca pe un mort, l-a socotit pe dînsul Dumnezeu.

Ce, dar, vom socoti, atunci, despre noi păcătoșii, neavînd nici o faptă bună, ci întru păcatele cele pătimase, ca porcul în noroi tăvălindu-ne? Oare, în ce fel ne aflăm noi înaintea lui Dumnezeu? Au nu ca niște morți sîntem socotiți? Au nu va zice Dumnezeu și către fiecare dintre noi, aceleași cuvinte: "Nume ai că trăiești, dar ești mort, cu trupul ești viu, o, păcătosule nepocăit, dar cu sufletul ești mort?"

Pentru ce? Pentru că a plecat Dumnezeu din sufletul tău, din pricina păcătoaselor tale fapte."

Dar, în ce fel, păcatul cel greu, de moarte și mare, ia din suflet pe Dumnezeu, prin Care el putea să trăiască, și face sufletul mort, aceasta luminat se arată în pilda din Evanghelie, cu fiul cel desfrînat, întors la părintele său, care a zis: "Acesta mort era și a înviat". Dar să cercetăm puțin tîlcuirea acestei pilde. Un om oarecare avea doi feciori: Dumnezeu, Cel ce S-a făcut om, pentru iubirea de oameni, are două fapte înțelegătoare, ca pe doi fii: pe înger și pe om, îngerul ca un fiu mai vîrstnic al Lui, care a fost zidit mai înainte de om și este, cu locul, cu darul și cu slava, așezat mai sus decît omul, iar omul, ca un fiu mai tînăr, mai pe urmă făcut, și care, fiindcă este micșorat, cu puțin, față de înger, este ca un frate mai mic.

Fiul cel mic, pînă cînd viețuia pe lîngă părintele său, nu era fiu al desfrînării, ci fiu al părintelui, cinstit moștenitor. Dar, după ce s-a dus într-o țară, departe, și și-a risipit toată avuția sa, viețuind în desfrînare, atunci, s-a numit fiu desfrînat și mort, că era într-adevăr mort. Omul, pînă cînd se află alături de Dumnezeu, făcătorul și viața sa, prin Care viețuiește și se mișcă și este, pînă atunci, nu se socotește a fi mort, cu sufletul, înaintea lui Dumnezeu, pînă atunci în sufletul lui viețuiește Dumnezeu, pînă atunci Darul lui Dumnezeu înviază sufletul său. Iar, de se va smulge omul de la Dumnezeu, din viața cea adevărată și cu fapte bune, cum se cuvine unui creștin, și se va cufunda în spurcătele fărădelegi, atunci, îndată se depărtează Dumnezeu din sufletul său. Se duce de la el, împreună cu Darul Său cel făcător de viață, cum se duce o albină ce este izgonită de fum, așa și Dumnezeu, de stricăciunea păcatului fiind izgonit. Se duce, și, acel suflet, se face ca un mort. Și atunci se poate zice despre acel om că este mort: nume are că este viu, dar este mort.

Pentru un suflet mort, în acest fel, care a murit prin păcate, jare îi stă lui înainte vreun fel de înviere? Îi stă; și nu o dată, ci de mai multe ori. Una este învierea trupurilor celor moarte, pe care o așteptăm în ziua cea de apoi, cum zicem în Crez: "Aștept învierea morților și viața veacului ce va să fie". Iar, sufletului, care îndrăgește răutatea, adeseori i se face învierea. Și care este învierea sufletului? Sfînta pocăință. Că, precum păcatul este moartea sufletului, așa și sfînta pocăință, este învierea sufletului. Fiului celui desfrînat, cînd cu pocăință s-a întors către tatăl său, i s-a zis: "Acesta era mort și a înviat". Căci, atunci, cînd era departe de părintele său, în țara păcatului, era mort. Iar, după ce s-a întors și s-a pocăit, îndată a înviat, cu sufletul, că mort era și a înviat. Și precum am zis, învierea această a sufletului, adesea se face. Că, de cîte ori omul păcătuiește, moare cu sufletul și de cîte ori se pocăiește, de atîtea ori înviază, după cuvîntul care zice: "De cîte ori vei cădea, de atîtea ori scoală-te și te vei mîntui".

Praznicul acesta de față, al Învierii Domnului, ne învață pe noi a învia din moartea sufletească, adică, a ne pocăi pentru păcate. Și nu numai a învia, ci să înviem după chipul lui Hristos, precum zice Apostolul: "Hristos S-a sculat din morți și nu va mai muri, că moartea pe Dînsul nu-l mai stăpînește"; așa și noi întru învierea vieții să umblăm. Că, precum Hristos, după a Sa înviere, nu mai moare, așa și noi, după pocăința noastră să nu ne mai întoarcem la păcatele noastre de moarte de la început. Că ce folos avem dacă, după spălare de noroi, iarăși în noroi ne întoarcem? Ce folos, dacă ieșind din prăpastie, iarăși în prăpastie ne aruncăm? Ce folos, dacă după ce ne-am tămăduit de răni, iarăși amar ne rănim? Ce folos este a învia din moarte sufletească și, iarăși, a ne omorî sufletul cu păcatele? Aceea este

adevărata înviere a sufletului ca, o dată înviind cu Hristos, la moarte să nu ne mai întoarcem și mai mult a nu muri.

Iar celălalt praznic ce ne stă în față, praznicul Bunevestiri a Preasfintei Născătoare de Dumnezeu, întru care Dumnezeu Cuvîntul S-a unit, tare și nedespărțit, cu trupul omenesc, ne învață și pe noi a ne uni cu Dumnezeu. Că nu-i destul numai să înviezi din moartea sufletească, ci trebuie și a ne uni, tare, cu Dumnezeu, că dacă cu El nu ne vom uni, atunci, iarăși, cădem în moarte și, iarăși, prin păcate, murim. Iar cela ce se va uni tare cu Dumnezeu, va petrece fără de moarte, fără a căde, neîntorcîndu-se, la cele mai dinainte răutăți.

Cum, deci, ne vom uni cu Dumnezeu? Așa precum S-a unit și Dumnezeu întru a Sa întrupare, cu trupul omenesc. Că atît S-a unit Dumnezeu cu trupul omenesc, încît niciodată nu-l va mai lăsa pe el, întru nesfîrșiți veci, cu dînsul are să petreacă și cu dînsul are să împăratească în cer. Așa și omul care a înviat din păcate, dator este a se uni cu Dumnezeu, făcătorul și răscumpărătorul său, ca niciodată să nu-L părăsească pe El, nu numai prin fapte, dar nici cu gîndurile și niciodată să nu se îndepărteze de la El. Că se zice în Psalm: "Cei ce se depărtează de Tine, vor pieri".

Dar nu voiesc a lungi mai mult cuvîntul, la aceste praznice, de acum, îngreunîndu-vă auzul. La aceste praznice, Învierea și Bunavestire, și Bunavestire cu Învierea, vă doresc vouă tot folosul sufletec, ca și tot folosul trupesc.

Și nu uitați acestea: Precum mlădița nu poate să aducă roadă întru sine, de nu va fi în viță, așa și voi, de nu veți fi în Hristos, temelia pocăinței; Iuda era făcător de minuni, pînă a nu cădea în păcatul iubirii de arginți;

Iacob pustnicul era făcător de minuni, pînă a nu cădea în păcatul cel trupesc, cu fecioara pe care o slobozise din îndrăcire;

Preotul Saprachie era mucenic, dar pentru că, din răutate, s-a împietrit și n-a iertat pe fratele său, apoi îndată și de Hristos s-a lepădat;

Sufletul pînă nu se desparte de Dumnezeu prin păcate, este viu și lucrător, dar cum se smulge de la Dumnezeu, prin căderea în păcate, îndată se face mort și nelucrător Amin.

Luna martie în 26 de zile: prăznuirea soborului Arhanghelului Gavriil, așa cum s-a prăznuit de la început și cum ni s-a predat nouă, ca unul care a slujit Tainei dumnezeiești, celei negrăite și mai presus de fire, a Întrupării lui Dumnezeu.

Acest Sfînt Arhistrateg Gavriil este unul din cei șapte domni mari ai ostilor cerești, care, de la început, se trimiteau de Dumnezeu pe pămînt și făceau tot binele firii omenesti. Cînd fugise Moisi, de la Faraon, în pustie, tradiția spune că Gavriil este cel care-l învața să scrie cărțile Facerii, despre cele dintîi neamuri și timpuri, începînd de la zidirea lumii. Apoi, iarăși, tot marele Gavriil s-a arătat lui Zaharia, pe cînd slujea în Sfînta Sfintelor, vestindu-i neșterea, din cea stearpă, a Înaintemergătorului și zicîndu-i: "Ia aminte, eu sînt cel ce bine îți vestesc cuvîntul adevărului și împart bucuria neamului omenesc". Și, iarăși, același Arhanghel

Gavriil a fost trimis în cetatea Nazaret, către Fecioara Maria, binevestindu-i ei Întruparea Fiului lui Dumnezeu, Care avea să vină și să mântuiască lumea.

Pentru aceea dar, acum îi facem soborul acestui mare Arhanghel Gavriil și cu bucurie îl prăznuim, mulțumindu-i pentru marea lui facere de bine adusă neamului omenesc, și pentru aripa ocrotitoare a rugăciunilor lui, pentru noi, pe care neîncetat le înalță către Dumnezeu cel întrupat, pe Care neconținut Îl slujește. Dumnezeului nostru, slavă!

Întru această zi, Cuviosul Părintele nostru Ștefan Mărturisitorul, ce a fost egumen în mănăstirea Iriglia (sec IX).

Ștefan Mărturisitorul, cuviosul lui Hristos, a trăit în anii împăratului Leon Armeanul (813–820) și, iubind din tinerețe viața pustnicească, s-a înfrumusețat cu toate faptele bune și a fost egumen al Mănăstirii Trighiei, după rugămintea monahilor, celor de acolo. Și, pe mulți, cu învățătura sa, i-a sfătuit să viețuiască spre plăcerea lui Dumnezeu și, întru curăție, să petreacă. După aceea, rău credinciosul împărat, începînd a surpa cinstitele și Sfintele icoane și gonire cumplită ridicînd împotriva dreptcredincioșilor, a chemat pe Cuviosul Ștefan și-l silea pe el să se lepede de închinarea Sfintelor Icoane și să iscălească, cu mîna sa, împotriva dreptei credințe, lupta pentru surparea icoanelor. Dar, Cuviosul, nu numai să facă aceasta n-a primit, ci și pe împăratul l-a ocărit, numindu-l pe el păgîn și străin de adevărata credință.

Deci, a fost chinuit mult, cu bătaii și cu legături, în temniță: apoi trimițîndu-l în surghiun și în rele pătămiri și cu dureri fiind chinuit, a trecut către Hristos Dumnezeu, pentru Care multe nevoințe a îndurat și chinuri a răbdat.

Întru această zi, pomenirea Sfîntului Montanus, preotul, și soția sa, Maxima

Edictele de persecutare a creștinilor, de la începutul veacului al IV-lea, prevedeauă dărîmarea locașurilor lor de cult, interzicerea adunărilor, arderea cărților sfinte și distrugerea arhivelor, pierderea averii și funcțiilor de stat pe care le deținuseră credincioșii, exilul și pedepsirea aspră a Clericilor care nu apostaziază de la credința în Hristos.

Al patrulea edict de persecuție, din ianuarie-februarie 304, smuls lui Dioclețian de Maximian Galeriu, era și mai aspru decît cele trei publicate mai înainte, căci el imita edictul împăratului Daciu din 249, acela care declarase război general creștinismului pînă la nimicirea lui totală.

Prevederile de mai sus s-au aplicat cu cea mai mare strictețe în părțile răsăritene și în provinciile dunărene ale Imperiului Roman, unde domneau Dioclețian, cu reședința la Nicomidia, în provincia Bitinia, și ginerele său, Galeriu, care-și avea reședința la Sirmium, în provincia romană Panonia Inferior. De aceea

24 anp
HUTARA

numeroși creștini și clerici au căzut mărtiri în greaua prigoană dezlănțuită de către cei doi împărați.

Măsurile de persecuție ale celor patru edicte s-au aplicat și în cetatea Singidunum, așezată pe Dunăre, în provincia amintită, locuită atunci de strămoșii noștri daco-romani. Astfel, la 26 martie 304, a pățimit pentru credința în Domnul Hristos preotul daco-roman Montanus și soția sa, Maxima.

Martiriul lor s-a petrecut astfel: văzînd Preotul Montanus că mai marele cetății Singidunum face începutul prigonirii slujitorilor lui Hristos, și-a adus aminte de cuvintele Domnului, Care a spus: "Iar cînd vă vor urmări în cetatea aceasta, fugiți în cealaltă" (*Matei 10, 22*). El a plecat deci din Singidunum la Sirmium, reședința prefecturii în care locuia, unde l-au prins prigonitorii și l-au adus în fața lui Probus, guvernatorul Panoniei Inferior.

Iar acesta, stînd pe scaunul de judecată, a început cercetarea Preotului Montanus, întrebîndu-l cum se numește, dacă este creștin și ce îndeletnicire are. Slujitorul altarului a răspuns cu curaj că este creștin și preot al Bisericii lui Hristos din Singidunum.

Probus l-a îndemnat să se supună poruncilor împăraților și să aducă jertfă zeilor. Preotul Montanus a răspuns astfel: "Cine cinstește pe zei și nu pe Dumnezeu va fi smuls din rădăcină". Guvernatorul insistă în continuare: "Împărații preaîndurători au poruncit ori să aduci jertfe, ori să fii pus la chinuri". Fiind silit să aleagă între călcarea legilor sfinte și schingiuire, slujitorul Domnului a mărturisit neclintit credința sa creștină: "Eu am primit învățătura să îndur mai bine chinurile decît, lepădîndu-mă de Dumnezeu, să aduc jertfă demonilor". La amenințarea repetată cu caznele, Montanus a răspuns: "Mă bucur dacă ai să faci așa ceva, ca să mă aflu și eu părtaş la Patimile Domnului meu, Iisus Hristos".

Probus a poruncit să fie pus la chinuri numaidecît; și pe cînd îl schingiuiau cu cruzime, el îl întrebă: "Ce zici, Montanus, aduci acum jertfă zeilor?" Iar preotul replică senin: "Mă aduc jertfă prin chinurile acestea Dumnezeului meu, Căruia mereu l-am jertfit".

Atunci, Probus, văzînd tăria și îndelungata răbdare a desăvîrșitului preot, a chemat pe Maxima, soția acestuia, crezînd, nelegiuitul, că femeia, mai slabă din fire fiind, se va înduioșa de chinurile soțului ei și-l va îndemna să jertfească zeilor. Dar spre uimirea păgînului, Maxima preoteasa a cerut să fie și ea dusă la munci, ca să se facă părtaşă la Patimile Mîntuitorului.

Uluit de curajul celor doi soți, guvernatorul glăsui tulburat: "Voi, creștinii, sînteți nebuni, nu prețuiți viața!" Folosind cuvintele Sfîntului Apostol Pavel, Preotul Montanus zise: "Dumnezeu Și-a ales pe cele bune ale lumii, ca să rușineze pe cei înțelepți" (*I Cor. 1, 27*).

Guvernatorul Probus a stăruit pe lîngă Montanus să jertfească, spre a nu fi chinuit și mai rău. Dar acesta a consimțit: "Fă ce vrei; ai să vezi cîtă răbdare îmi va da mie Domnul Iisus Hristos împotriva curselor tale". Probus, văzînd răbdarea și stăruința Preotului Montanus și a soției sale, Maxima preoteasa, în credința Domnului și Mîntuitorului Hristos, a dat hotărîrea aceasta: "Poruncesc ca Montanus și Maxima să fie aruncați în rîu, fiindcă s-au arătat nesupuși poruncilor împărătești".

Iar fericitul Montanus și soția sa Maxima, auzind această hotărîre de moarte, ca și cum ar fi primit un dar neprețuit, slăviră pe Dumnezeu: "Mulțumim Ție, Doamne Iisuse Hristoase, că ne-ai dat răbdare și ne-ai găsit vrednici de mărirea cea veșnică".

Și, pe cînd slujitorii demonilor au ajuns cu ei la malul rîului Sava, la vărsarea lui în Dunăre, și le-au legat cîte o piatră de gît, înainte de a-i arunca, robul lui Dumnezeu ridicîndu-și mîinile către cer s-a rugat și mai fierbinte: "Doamne Iisuse Hristoase, Care Te-ai jertfit pentru mîntuirea lumii, primește sufletele robilor Tăi, Montanus și Maxima care pătinesc pentru numele Tău. Sporește, Doamne, și apără turma cea credincioasă a Bisericii Tale din Singidunum și de prin toate văile Dunării. Cu ochii minții văd, Stăpîne, cum în această latură de pămînt se ridică un popor nou, care cheamă numele Tău cel Sfînt prin biserici, în limba romană".

Astfel, nelegiuirii înecară în rîul Sava pe cei doi neînfricați fii ai Bisericii. Valurile apelor traseră la maluri moaștele lor preacinstite. Iar credincioșii, întru ascuns, le ridicară și păstrară trupurile lor cu scumpătate, ca pe niște odoare de mare preț.

În acest chip au primit cununa de martiri robul lui Dumnezeu, Sfîntul Montanus, preotul bisericii din Singidunum, împreună cu soția sa, Maxima preoteasa, pe vremea păgînului stăpînitor Dioclețian și a cîrmuitorului Probus, împărățind în veci Domnul Iisus Hristos.

Cu ale lor sfinte rugăciuni, Doamne Iisuse Hristoase, mîntuiește-ne pe noi. Amin.

Întru această-zi, povestirea folositoare, despre Malh monahul, cel robît de saracini.

Malh monahul, în tinerețea sa, a fost lucrător de pămînt în satul Maroniei, care se afla la treizeci de stadii de Antiohia Siriei. Era singurul fiu al părinților săi, care voiau să-l lase moștenitor al casei, și-l sileau spre nuntă. Iar el le răspundea lor: "Vreau, mai bine, să fiu monah, decît mirean". Deci, tatăl, cu multe îngroziri, iar mama, cu îmbunări, îl sileau pe el spre însurătoare. Însă el a fugit pe ascuns, părăsind casa și părinții și însurătura, pentru Dumnezeu. Și, ducîndu-se în niște locuri pustii, care sînt între Imma și Veria, a aflat acolo o mănăstire cu monahi plăcuți lui Dumnezeu și s-a supus la învățătura aceloră, deprinzîndu-se întru monahiceștile nevointe, și, cu osteneli și cu posturi, omorîndu-și, întru sine, patimile trupești.

Iar, după mulți ani, i-a venit lui un gînd, ca să se ducă în patria sa, să-și mîngîie mama, fiind văduvă, că auzise de moartea tatălui său. Și gîndea să-și vîndă averile sale și pe unele să le împartă la săraci, pe altele la mănăstiri, iar pe unele să le țină, spre a sa trebuință. Și, înștiințîndu-se de acea socoteală, egumenul lui, a început să ridice glasul asupra lui, spunîndu-i că aceasta este ispită diavolească și, sub chipul cel de lucru bun, este meșteșugirea vechiului vrăjmaș, că aceasta zicea el, este ceea ce zice Scriptura: "Cîinele s-a întors la spurcăciunea sa." Întru acest chip muți monahi s-au amăgit, pentru că diavolul niciodată nu se luptă pe față cu cineva. Și punea egumenul, înaintea lui Malh, multe feluri de istorii din cărți. Întîi, aducîndu-i aminte de Adam și Eva, care, prin nădejdea îndumnezeirii, s-au împiedicat de diavolul și au pierdut Raiul. Și, egumenul neputînd să-l plece pe el, a căzut la picioarele sale, rugîndu-l să nu-și lase pe duhovniceștii lui frați, nici să nu se piardă pe sine singur, nici punînd mîna pe plug, să nu caute înapoi. Iar Malh, neascultînd, cît de puțin, pe egumen, s-a dus din mănăstire. Și l-a

petrecut pe el egumenul cu lacrimi, ca pe un mort la îngropare; și depărtându-se de dînsul, i-a zis lui cel mai de pe urmă cuvînt: "Te văd pe tine, fiule, cu semnul satanei însemnat, pricini!e despărțirii tale de noi, acum, nu le mai întreb, răspunsurile tale eu nu le primesc. Dar, oaia cea ieșită din ogradă, se face îndată mîncare lupilor". Și așa s-au despărțit, iar Malh s-a dus în calea sa.

Și nu departe de pustia aceea, era un drum mare de obște, care mergea de la Veria la Edesa, spre care, adeseori, năvăleau saracinii. Deci, călătorii care voiau să meargă pe acolo se adunau împreună mai mulți, că, de s-ar fi întîmplat să vină saracinii, aceștia să nu-i atace, din cauza mulțimii. Și, era Malh cu niște călători, ce se adunaseră, ca la șaptezeci, între care erau și cîteva femei. Și, mergînd ei toți pe calea aceea, iată, deodată, mulțime de ismailiteni, înfricoșători la chip, pe jumătate goi, s-au ivit înarmați ca la război și, sărind asupra acelor călători, i-au prins pe toți, pînă la unul, împreună cu Malh, și i-au dus în robie.

Atunci Malh și-a cunoscut gîndul său zadarnic și amăgire a vrăjmașului și se căia că, neascultînd sfatul egumenului, s-a despărțit de duhovniceasca însoțire și s-a lipit de mireneasca tovărășie, prin care a căzut în robia barbarilor. Dar, acum, căința aceea nu mai era la bună vreme, fiindcă cel ce voise să fie moștenitor averilor părintești, el însuși a rămas rob la saracini. Deci, cînd și-au împărțit aceia robii, Malh monahul, împreună cu o oarecare femeie, au venit, ca parte, unui arap, care, punîndu-i pe amîndoi pe o cămilă cu pas de călătorie grabnică. Malh cu femeia ședeau pe dînsa și se țineau unul de altul, ca să nu cadă: și, așa, în calea aceea, au alergat. Iar hrana lor, pe cale, era carne nefiartă, iar băutură, lapte de cămilă. Și, după trecerea căii celei lungi, prin pustia aceea, și peste un oarecare rîu mare, au ajuns saracinii la locurile lor. Acolo, arapul, ducînd pe robii săi la femeia sa, le-a poruncit să se închine la femeia lui și la copiii lor, după obiceiul saracinilor. Deci, plecîndu-și grumajii Malh și cea împreună robită cu sine, s-au închinat stăpînei lor. Iar aceea l-a pus pe Malh în slujba casei: să aducă apă, să măture gunoiul, încă și alte slujbe mai grele să le facă. Și slujea Malh, pentru neascultarea de părinți, avîndu-și schimbat chipul monahicesc, umblînd gol, după obiceiul țării aceleia, în care, pentru arșița soarelui cea mare, abia își acoperea acele părți ale trupului, pe care se cădea să le acopere.

I s-a poruncit, după aceea, ca să pască oile în pustie, unde avea o singură răcorire și mîngîiere în necazurile sale, că, adică, fiind în singurătate cu oile, rareori își vedea pe stăpîni și pe cei împreună-robi, și gîndea la Sfîntul Iacov și la Moise, care, oarecînd, au păscut în pustie turmele. Și se hrănea cu brînză și cu lapte și se ruga, cîntînd psalmii pe care îi învățase în mănăstire și cu care, în robia sa, se veselea, mulțumind judecăților lui Dumnezeu, că viața monahicească, pe care era să o piardă în patria sa, o afla pe ea, acum, în pustie.

Însă negrăite sînt meșteșugurile diavolului în tot locul, că și acolo, într-o viață ca aceea, Malh a fost aflat de pizmașul său, precum îndată vom auzi.

Deci, arapul acela văzînd pe robul său Malh slujindu-i lui întru toate cu osîrdie și cu credință și văzînd că i se înmulțiseră dobitoacele sale, gîndea în ce chip să-i facă lui răsplătire pentru acea credincioasă slujbă a lui: și a socotit să-i dea lui Malh de soție pe femeia cea robită, care, cu dînsul, pe aceeași cămilă fusese adusă. Și, chemînd pe Malh, i-a grăit lui despre dînsa, ca să o ia de soție. Și acesta, nevrînd, i-a spus lui că este creștin și că nu i se cade să ia de soție o femeie care are bărbat viu, că și bărbatul ei era dus rob la alt stăpîn. Dar, arapul, mîniindu-se, și-a scos sabia și sta să-i lovească; și, de n-ar fi alergat Malh ca să se apuce cu mîinile de grumajii aceleia, l-ar fi tăiat stăpînul lui în acel loc. Deci, după ce a sosit noaptea, a luat monahul pe femeia aceea în peștera sa. Și ce a fost între dînșii

acolo, însuși fericitul Malh a mărturisit, mai pe urmă, așa: "Mîhnire a tost asupra mea, în loc de veselie, și întristare, în loc de mîngîiere. Că ne îngrețoșam unul pe altul și unul altuia nu îndrăzneau să ne zicem nimic. Atunci, cu adevărat, mi-am cunoscut robia și, căzînd la pămînt, am început a plînge pentru călugăria mea, cea atît de năpraznic primejdută. Și, plîngînd, ziceam așa: Pînă la atît am ajuns eu, ticălosul; pînă la aceasta m-au adus păcatele mele, să-mi pierd neprihănirea mea și să fiu bărbat unei femei străine. Ce mi-a folosit mie că am lăsat, pentru Dumnezeu, în tinerețele mele, casa, părinții și însurătoarea, dacă voi face acum, ceea ce, la început, de bună voia mea, am trecut cu vederea? Să rabd toate acestea, numai pentru că, petrecînd în mănăstire oarecînd, am dorit iarăși să văd cetatea mea. Ce să facem, o, suflete al meu? Oare vom pieri, ori vom birui? Oare să așteptăm mîna lui Dumnezeu cea ajutătoare, ori cu a noastră sabie să ne ucidem? Întoarce sabia ta, spre tine, o, suflete! Că ți se cade ție să te temi, mai mult de moartea sufletului, decît de moartea trupului, că și curata neprihănire este mucenicie. Aceasta zicînd și ridicîndu-mă de la pămînt, am luat sabia mea și am întors vîrful ei foarte ascuțit spre pieptul meu și am zis către femeie: Fii sănătoasă și vie, o, femeie; iar pe mine, să ai, mai bine, mucenic mort, decît bărbat viu. Iar ea a căzut la picioarele mele, zicîndu-mi: Cu Domnul nostru Iisus Hristos, și în acest greu ceas, te jur pe tine și te rog să nu-ți verși sîngele tău pentru sufletul meu. Și eu mi-am ales partea, că, și de s-ar întoarce bărbatul meu, să-mi păzesc, pînă la sfîrșit, curăția la care m-am deprins în robia aceasta; și, mai bine, doresc a muri, decît să o pierd. Eu aș fi dorit să mor, dacă ai fi cerut să te împreunezi cu mine. Deci, să mă ai soție a curăției și să iubești unirea sufletească, încît stăpînii noștri să te socotească că-mi ești bărbat și numai Hristos să te știe că-mi ești frate duhovnicesc. Și așa, stăpînii noștri, de ne vor vedea iubindu-ne între noi cu lesnire ne vor crede, părăindu-li-se că sîntem în însoțire trupească. Iar eu, a zis Sfîntul Malh, m-am înspăimîntat și m-am mirat de o minte întreagă ca a femeii aceleia și am iubit-o pe ea și am întărit cuvînt ca să petrecem împreună în curăție, însă niciodată n-am privit spre trupul ei, nici n-am atins-o cu mîna pe dînsa, temîndu-mă să nu-mi pierd neprihănirea mea, în petrecerea cea pașnică cu dînsa".

Într-o duhovnicească însoțire ca aceea, Cuviosul Malh a petrecut zile multe cu acea femeie întreagă la minte și se făcuseră prea iubiți de stăpînii lor, care n-aveau nici o teamă de plecarea lor de la dînsii, pentru că uneori Malh, și cîte o lună întreagă nu mergea la casa stăpînilor săi, stînd în pustie, ca un credincios și osîrdnic păstor al turmei lui.

După multă vereme a robiei sale, Malh Cuviosul, șezînd odată singur în pustie și nevăzînd pe nimeni, decît numai cerul și pămîntul, a început, în tăcerea lui, a-și aduc aminte de petrecerea sa dinainte, cînd era în mănăstire cu monahii; și mai ales își aducea aminte de fața egumenului său, de la care învățase Scriptura și viața monahicească. Și cugeta la cuvintele cu care fusese sfătuit de dînsul ca să nu se despartă de obștea fraților. Și, aducîndu-și aminte de aceasta și cugetînd, a văzut înaintea sa niște furnici, mișcîndu-se într-un loc strîmt; unele duceau sarcini mai mari decît ele, altele trăgeau semînte; unele scoteau pămîntul afară și își făceau ca o apărare de ploaie, altele își găteau hrană pentru iarnă și mărunteau grăunțele cu gura, ca nu cumva, muindu-se, să încolțească și să se prefacă în iarbă, iar altele scoteau afară pe morții lor. Dar, ceea ce era mai de mirare, era că, atîta mulțime fiind, intrau și ieșeau fără să se împiedice una pe alta, ci mai mult, dacă vedeau pe una ducînd sarcină grea, altele îndată alergau și o ajutau, Malh, privind la ele, și-a adus aminte de cuvintele lui Solomon, care zice: "Mergi la furnică, o, leneșule, și rîvnește, văzînd căile ei, pentru că ea își gătește în vremea secerîșului multă

hrană". Însă a gîndit și aceasta, că viața în mănăstire este asemenea furnicarului, unde slujesc toți împreună și nimeni nu are nimic al său, ci toate sînt de obște. Și a început a se întrista foarte în robia sa, suspinînd și dorind să-și vadă mănăstirea lui și să viețuiască în chilia sa, ca mai înainte.

Iar după ce s-a întors el în casa stăpînului său, mergînd la bordeiul lui, l-a întîmpinat pâruta lui femeie, și, văzîndu-l trist la față și tulburat, l-a întrebat de ce este mîhnit. Malh i-a spus gîndurile sale, iar ea îl sfătuia să fugă și îl ruga să nu o lase nici pe ea, ci să o ia cu dînsul și s-o dea la vreo mănăstire de fecioare. Deci, mult sfătuindu-se, au început a se pregăti de fugă, șoptind între dînșii, avînd nedejde, dar și gînduri de frică.

În turma pe care o păștea Malh erau doi țapi mari, pe care i-a tăiat și, din pielea lor, a făcut doi saci, iar carnea au uscat-o și s-au pregătit de drum. Apoi, într-o seară tîrziu, avînd nădejdea în Dumnezeu, au luat sacii aceia și carnea și au plecat, alergînd repede. Sosind la rîul cel mare, care era departe ca la zece stadii de casa arapului, au luat sacii, i-au legat tare și s-au lăsat pe rîu, încălecînd pe ei și, folosind picioarele ca pe niște vîsle, au înotat, ajungînd în partea cealaltă. Iar carnea pe care o aveau de drum, udîndu-se de apă, s-a afundat în rîu, rămînînd numai puțină, că abia numai trei zile puteau să le ajungă; și au băut apă, pentru setea ce-i aștepta înainte. Și s-au pornit în cale, mergînd repede, fugind mai mult noaptea decît ziua, pe de o parte, de frica saracinilor, iar, pe de alta, pentru arșița soarelui, care ardea cumplit pe acolo; însă uneori și ziua mergeau, deși se ardeau de zăduf, și se uitau înapoi adeseori, temîndu-se să nu-i gonească din urmă stăpînul lor.

Iar, în a treia zi, mergînd, s-au uitat înapoi și au văzut de departe, doi saracini, după dînșii, călări pe două cămile, mergînd repede. Și au cunoscut, îndată, că este stăpînul lor, care, luîndu-le urma pe nisip, gonia după dînșii, și s-au temut mult, înmărmurind ca niște morți și așteptînd ca să-i ucidă arapul. Dar, după rînduiala lui Dumnezeu, au văzut, de-a dreapta lor, o peșteră adîncă, ce se întîmplase acolo, și au intrat într-însa și au stat de partea stîngă, neîntrînd mai adînc, că se temeau ca, nu cumva, fugind de moarte, să cadă în altă moarte, fiindcă în niște peșteri ca aceea se întîmpla de erau animale sălbatice, scorprii, sau alte jivine purtătoare de otravă. Deci, de amîndouă părțile, adică, și de stăpînul lor, care-i gonia, și de primejdiile cele înfricoșătoare, ce se ascundeau în peșteră, temîndu-se, stăteau, tremurînd, ca și cum ar fi fost morți, gîndind numai la aceasta: "Dacă ne va ajuta Dumnezeu, vom scăpa de moarte, iar de ne va osîndi pe noi, păcătoșii, apoi, îndată această peșteră ne va fi nouă mormînt". Deci, arapul ajungînd, cu sluga, la peștera aceea și, legîndu-și cămilele una de alta, sta în ușa peșterii cu sabia, iar pe slugă a trimis-o în peșteră, ca să-i scoată afară, pentru că voia ca, el însuși, să-i taie pe amîndoi.

Deci, sluga aceea, intrînd în peșteră ca la trei sau patru coți, a trecut de ei, deoarece, intrînd de la strălucirea soarelui la umbră, nu putea îndată să-i vadă, stînd de aproape, dar ei vedeau pe sluga aceea, care striga: "Ieșiți țîlharilor, ieșiți la moarte, pentru ce zăboviți? Ieșiți, că vă așteaptă stăpînul". Așa strigînd acela, îndată, alergînd o leoaică din adîncimea peșterii, l-a apucat de grumaji și omorîndu-l, l-a tras în culcușul său. O, Doamne, cît este de mare purtarea Ta de grijă, pentru robii tăi și cît de grabnic este ajutorul Tău, în cea mai de pe urmă primejdie! Aceasta o vedea și Malh și femeia, și erau cu inima plină, dar și de frică, pentru că văzuseră un vrăjmaș al lor pierînd, fără știrea celuiilalt, care stătea, înaintea ușii plin de mînie. Văzînd că sluga zăbovește în peșteră și nici glasul lui nu se auzea, arapul a socotit că se împotrivesc doi împotriva unuia și nemaiputînd,

de mînie, să aștepte mai mult, a intrat în peșteră cu sabia scoasă răcnind cu sălbăticie, ca o fiară cumplită. Iar leoaica, auzind glasul, a alergat asupra lui și l-a prins, încă neajungînd el la cei doi fugari și, ucigîndu-l și pe acela, l-a tras alături de celălalt, în culcușul său. Un ajutor ca acela minunat și neașteptat al lui Dumnezeu văzînd fericitul Malh, cu aceea fericită femeie, au mulțumit milostivului Dumnezeu. Cel prea mare. Dar și după bucuria aceea, încă le era frică să nu-i mănînce leoaica aceea și pe dînsii, măcar că, mai cu voie le era lor, ca de fiara să piară, decît să cadă în mîinile oamenilor celor fără de omenie.

Iar leoaica, luîndu-și cu gura puiul sau, a ieșit din peșteră. Și ei, atunci, mult timp tăcuți și văzînd că leoaica nu se mai întoarce, au ieșit, ziua, acum, apunînd. Și au văzut cămilele stînd aproape de peșteră, avînd pe dîinsele pîine și hăutură și, mîncînd și bînd, s-au întărit și s-au veselit, apoi, încălecînd pe ele, s-au dus în calea lor, mulțumind lui Dumnezeu. Și în zece zile, trecînd pustia aceea, au sosit la oștile grecești și au spus tribunului toate cele despre dînsii, iar tribunul i-a trimis la Sabin, ducele Mesopotamiei. Deci, ducele, cumpărînd cămilele de la dînsii și bine pregătindu-i pe ei de cale, i-a trimis cu bucurie, unde voiau fiecare. Pe femeia aceea, Cuviosul Malh a dat-o într-o mănăstire de femei. Iar el s-a întors la al său locaș, din care a ieșit, unde a aflat mort pe egumenul, părintele său, și a spus fraților toate cele ce i s-au întîmplat lui. Și ședea în mănăstire, fără să iasă, sfătuiind și pe ceilalți ca, niciodată, să nu treacă cu vederea pe egumen, nici să iasă din mănăstire.

Și așa, viețuind cealaltă vreme a vieții sale, a plăcut Domnului și a trecut la Domnul, lăsînd, după dînsul, chip de întreagă înțelepciune, ca să știe, și cei mai de pe urmă, că, întreaga înțelepciune, nici de sabie, nici de pustietate, nici de fiare, nu se biruiește. Că cel ce se dă pe sine lui Hristos, poate, după dreptate, muri cu trupul, dar, cu duhul, nu poate fi buruit, întărîndu-l pe dînsul Hristos, Dumnezeului nostru, Căruia se cuvine slava în veci! Amin.

Luna martie în 27 de zile: pomenirea Sfintei Mucenițe Matroana, cea din Tesalonic (sec. III-IV).

Sfinta Matroana era din Tesalonic, fiică de oameni săraci, deprinsă a munci din greu, ca să-și agonisească cele de trebuință. Învățase din copilărie, credința creștină și ajunsese slujnică la femeia căpeteniei Tesalonicului, anume Pautilla, care era păgînă. Și mergea Pautilla, adeseori, la templul din cetate, ca să se roage în legea ei, și-și lua însoțitoare și pe slujnica sa, dar Matroana nu intra niciodată în templu, măcar că stăpîna ei o silea, ci, creștină fiind, alerga la biserica creștinilor, unde se ruga fierbinte pentru răbdare și pentru liniștea sufletului ei. Deci, într-una din zile, Pautilla i-a zis ei: "De ce nu mergi la templul nostru, ci umbli totdeauna la creștineasca biserică?" Și, luînd îndrăzneală, Matroana i-a răspuns: "Pentru că, în biserica noastră, viețuiește Dumnezeu, iar în templu, Dumnezeu nu este".

Aflînd, deci, că slujnica ei este creștină și de aceea nu se supune îndemnurilor ei, Pautilla a început a o bate și a o chinui în tot felul, iar Matroana toate le răbda pentru Hristos și la biserică se ducea pe ascuns de stăpîna ei. Știa că nu

greșise cu nimic stăpînei sale, știa că muncise din răputeri, ca să-i împlinească voile, știa că, toată crunta mînie a Pautillei, nu pornea decît din ura ei nesfîrșită față de credința creștinilor, dar știa și că înaintea lui Dumnezeu, bogat și sărac, stăpîn și rob, femeie și bărbat, toți sînt deopotrivă și fiecare va fi răsplătit numai după credința și faptele sale. Toate aceste gînduri treceau mereu luminoase prin mîntea tinerei fecioare, ce adesea sîngera în adîncul temniței și gîndurile acestea erau ca un balsam vindecător pentru sufletul ei nedreptățit.

Dar o dată, după ce fericita a petrecut în închisoare patru zile, fără hrană, nici băutură, întărită numai de Dumnezeu, Matroana, a fost scoasă din închisoare și supusă din nou la grele chinuri și bătăi, de curgea sîngele dintr-însa. Singurele ei cuvinte erau mărturisirea că nici moartea nu o va îndepărta de la dreapta credință în Hristos.

Deci, fiind iarăși aruncată în temniță, după mai multe zile de chin, și-a dat duhul, jertfă nevinovată în mîinile Domnului, iar trupul ei a fost luat de creștini și îngropat cu multă cinste, ca sfînte moaște, Dumnezeului nostru, slavă!

Întru această zi, povestirea Cuviosului Părintelui nostru Daniil, despre Evloghie, tăietorul de piatră.

Ne-a spus nouă avă Daniil, preotul Schitului, zicînd: Cînd eram mai tînăr, am mers la Tebaida și m-am pogorît la un oraș să-mi vînd lucrul mîinilor mele. Și, era acolo un om cu numele Evloghie, care avea meșteșugul pietrării și lucra toată ziua și nimic nu gusta pînă seara. Iar, după ce se însera, mergea prin tot orașul și, pe cîți străini afla, îi ducea în casa sa, și, spălîndu-le picioarele cu mîinile sale, îi hrănea pe ei, iar, din fărîmiturile ce rămîneau, mîncea el, iar ce mai prisosea le arunca la cîini. Deci, suindu-mă ca să-mi vînd lucrul mîinilor mele în orașul acela, am înserat. Și, Evloghie, m-a luat și pe mine, cu alți străini în casa sa și, după obicei, ne-a spălat picioarele și ne-a ospătat pe noi; și aceasta, de mai multe ori, mi-a făcut și mie și altor frați, care erau cu mine.

Deci, eu vîzîndu-i bunătățile lui, m-am minunat și am început a posti cîte o săptămînă, rugîndu-mă lui Dumnezeu pentru dînsul, ca să-i dea Dumnezeu lui mai multă avere, să poată hrăni pe și mai mulți străini. Și, postînd trei săptămîni și mai mult, am slăbit de post, încît abia mai trăiam și, iată, am văzut pe Cineva, cu sfîntă cuviință, venind către mine și zicîndu-mi: "Ce este, părinte Daniile?" Iar eu am zis către Dînsul: "Am făgăduit lui Dumnezeu să nu gust pîine, pînă ce mă va auzi, pentru Evloghie, săpătorul de piatră, să-i dea lui bogăție, ca și pe mai mulți străini să-i odihnească". Și mi-a zis mie: "Nu este de trebuință, că bine îi este lui, precum se află acum". Iar eu am zis: "Nu, Doamne, ci să-i dai lui, ca toți să proslăvească numele Tău cel sfînt". Și mi-a răspuns mie iarăși: "Eu ți-am spus ție, că bine se află. Însă, de vorești să-i dai lui, te faci chezaș pentru sufletul lui, cum că se va mîntui, dacă îi voi da lui mai multă avere?" Iar eu am zis către Dînsul: "Din mîinile mele să ceri sufletul lui". Și acestea zicînd, m-am aflat stînd ca la o Sfîntă Înviere și am văzut pe un tînăr, cu sfîntă cuviință, sezînd pe piatra cea sfîntă, iar Evloghie sta de-a dreapta Lui. Apoi, a trimis la mine Tînărul acela pe unul din cei ce stăteau înaintea Lui și mi-a zis mie: "Oare, tu ești cel ce te-ai prins chezaș, pentru Evloghie?" Iar cei ce stăteau de față au zis: "Așa, Stăpîne, acesta este". Și, iarăși,

mi-a zis mie: "Chezășia de la tine o voi cere". Eu am zis: "Așa, Stăpîne, de la mine, numai să-i înmulțești lui averea". Deci, am văzut îndată, pe doi voinici băgînd în sînul lui Evloghie aur mult și, cu cît aceia îi dădeau, cu atît sînul lui și mai încăpător se făcea.

Iar, după ce m-am sculat din somn am cunoscut că mi s-a ascultat rugăciunea și am proslăvit pe Dumnezeu. Iar, Evloghie, ieșind după obiceiul său la lucru a lovit într-o piatră și a auzit un sunet și iarăși a lovit și a aflat o ferestruică. Deci, a lovit a treia oară și a găsit-o din nou și era plină cu aur. Și, înspăimîntîndu-se se întreba: "Ce să fac? Nu știu. De-i voi lua pe aceștia în casa mea va auzi stăpînul și-i va lua el, iar eu în ispită voi cădea. Dar, îi voi lua eu și-i voi pune unde nu știe nimeni și, cumpărînd dobitoace, voi zice că piatră car cu ele". Deci, părăsindu-și lucrul cel bun, pe care îl făcea în toate zilele cu străinii, a intrat într-o corabie și s-a dus la Constantinopol. Iar în acea vreme împăratea Iustin, unchiul lui Justinian. Și, dînd aur mult împăratului și dregătorilor lui, ei l-au pus pe el dregător al cetății. Și și-a cumpărat case mari, care se numesc "ale egipteanului", pînă în ziua de astăzi.

Iar, după doi ani am văzut, în vis pe Tînărul acela cu sfîntă cuviință iarăși la Sfînta Înviere stînd pe Sfînta piatră. Și, aducîndu-mi aminte de Evloghie, am zis în sinea mea: "Oare unde este Evloghie?" Și, după aceea am văzut pe Evloghie, izgonit de la fața Tînărului și tîrît de un arap. Iar, deșteptîndu-mă din somn, am cunoscut ce însemnează visul și am zis întru sine-mi: "Vai mie, păcătosul, ce am făcut? Mi-am pierdut sufletul meu".

Deci, sculîndu-mă, m-am dus în orașul acela, unde, mai înainte, fusese Evloghie tăietor de piatră, făcîndu-mă a-mi vinde lucrul mîinilor mele și așteptam să vie Evloghie și să mă ia, după obicei, în casa lui, însă n-a fost cine să mă ia. Atunci, sculîndu-mă, am rugat-o pe o bătrînă, zicînd: "Rogu-mă ție, maică, să-mi aduci mie puțină pîine, ca să mîncînc, că n-am mîncat astăzi". Iar ea, degrabă ducîndu-se, mi-a adus pîine și fiertură și, șezînd aproape de mine, a început a-mi grăi mie cuvinte duhovnicești și folositoare: "Nu-ți este ție de folos, zicea, ca să umbli prin lume. Au nu știi că viața călugărească, de liniște are trebuință?" Încă și altele multe cuvinte folositoare mi-a grăit mie. Iar eu am zis: "Dar cum mă sfătuiești să fac? Că lucrul mîinilor mele am venit să-l vînd". Iar ea mi-a răspuns mie: "Măcar că și lucrul mîinilor îți vinzi, să nu zăbovești așa noaptea prin oraș". Iar eu i-am zis ei: "Cu adevărat, așa este". Și iarăși am întreat-o pe ea: "Spune-mi maică, nu cumva este în orașul acesta vreun om temător de Dumnezeu și primitor de străini?" Iar ea mi-a zis: "Părinte și stăpîne, am avut aici pe un tînăr tăietor de piatră, care multă milă făcea cu străinii, dar Dumnezeu văzîndu-i fapta lui cea bună i-a dat lui dar, că am auzit de dînsul că, acum, este senator în Constantinopol". Deci, auzind aceasta, am zis în sine-mi: "Eu am făcut uciderea aceasta".

Și, intrînd într-o corabie, am mers la Constantinopol și, întrebînd și găsind casa lui Evloghie, ședeam lîngă poartă, vrînd să-l văd pe el, cînd va ieși. Deci, iată, l-am văzut pe el ieșind cu multă mîndrie, înconjurat de oameni mulți și am strigat: "Miluiește-mă, că am să-ți grăiesc ceva în taină". Iar el n-a voit nici măcar să se uite la mine, iar slugile lui chiar să mă bată au început. Dar eu, la alt loc ieșindu-i înainte, iarăși am strigat. Iar el a poruncit, ca să mă bată, încă mai mult. Și, așa, am stat patru săptămîni înaintea ușilor casei lui, învîforîndu-mă de zăpadă și de ploaie, și tot n-am putut să vorbesc cu el. Atunci, supărîndu-mă, m-am dus la biserică și m-am aruncat înaintea chipului Domnului nostru Iisus Hristos, cu lacrimi, și mă rugam, zicînd: "Doamne, iartă-mă de chezășia omului acestuia, iar, de nu, atunci și eu rămîn în lume". Acestea zicîndu-le, în cugetul meu, îndată am adormit și, iată,

a început un sunet mare și se auzea că vine împărăteasa și înaintea ei și în preajma ei mergeau mulțime de mii de oameni. Iar eu am strigat, zicând: "Miluiește-mă, Stăpîină". Iar ea, stînd mi-a zis mie: "Ce vorești?" Eu i-am zis ei: "Pe Evloghie, prefectul, l-am luat în chezășie și să poruncești să fiu slobozit de chezășia aceasta". Iar ea mi-a răspuns mie: "În lucrul acesta, eu nu am amestec, ci, precum știi, așa să-ți împlinești chezășia ta". Și deșteptîndu-mă, am zis în sinea mea: "Măcar de-mi va fi mie să mor, dar nu mă voi depărta de la porțile lui Evloghie, pînă nu voi vorbi cu el".

Și am mers iarăși înaintea porții lui și cînd voia să iasă ei, iar am strigat. Deci, alergînd una din slugile lui cu un băț atîta bătaie mi-a dat mie, încît mi-a sfărîmat tot trupul meu. Atunci, mîhnindu-mă, am zis în sinea mea: "Mă voi duce la Schit și, de va voi Dumnezeu, îl va mîntui pe Evloghie, cu judecățile care le știe. "Deci, ducîndu-mă să caut o corabie, care să meargă la Alexandria, am aflat. Și cum am intrat ca să mergem cu corabia, îndată, de mîhnire și de bătaie, am căzut ca un mort și am adormit. Și m-am văzut pe mine, în vis, că eram la Sfînta Înviere și Tînarul acela șezînd pe Sfînta Piatră a cinstului mormînt. Și căuta spre mine cu mînie, încît de frică m-am cutremurat, ca o frunză, și nu puteam să-mi deschid nici gura mea, că mi se împietrise inima din mine. Și mi-a zis mie: "Dar nu te duci ca să-ți împlinești chezășuirea ta?" Deci, a poruncit la doi, din cei ce stau de față, ca, legîndu-mă, să mă spînzure, apoi m-au bătut destul și-mi ziceau mie: "Să nu începi nici un lucru mai presus de măsura ta și să nu te sfădezi cu Dumnezeu!" Și, încă fiind cu spînzurat, iată, s-a făcut un glas: "Vine Împărăteasa". Și, văzînd-o pe ea, am luat îndrăzneală și am zis către dînsa cu glas lin: "Miluiește-mă, Stăpîină a lumii". Iar ea mi-a zis iarăși: "Ce vorești?" Și eu am zis: "Pentru chezășuirea lui Evloghie sînt spînzurat aici". Și mi-a zis mie: "Iată, eu mă voi ruga pentru tine!" Deci, am văzut-o că a mers și a început să sărute picioarele Tînarului aceluia. După aceea mi-a zis mie Tînarul: "Mai mult să nu mai faci un lucru ca acesta". Eu am zis: "Nu, Stăpîne. Că eu mă rugasem, la început pentru dînsul, ca mai mare să fie, dar am greșit, Stăpîne, iartă-mă". Apoi a poruncit ca să mă slobozească pe mine și mi-a zis: "Să mergi la chilia ta, că Eu, iarăși voi aduce pe Evloghie la cea dintîi rînduială a lui: tu nu te îngriji de aceasta". După aceea, îndată deșteptîndu-mă, m-am bucurat foarte tare, izbăvîndu-mă de o chezășuire ca aceasta, și am mulțumit lui Dumnezeu și Stăpîinei, celei cu totul fără prihană.

Deci, după trei luni, am auzit că a murit Iustin împăratul și, în locul lui s-a făcut alt împărat. Și a început prigoană asupra stăpînitorilor și pe dregătorii cei mari, i-au ucis și le-au jefuit averile. Asemenea au făcut și lui Evloghie, iar el singur a fugit din Constantinopol, și poruncise împăratul ca, oriunde l-ar afla, să-l ucidă. Deci, Evloghie s-a întors la locul său cel dintîi și și-a schimbat hainele sale, ca și mai întîi, cînd era sărac. Și s-au adunat locuitorii orașului aceluia, ca să-l vadă pe el, și-i ziceau lui: "Auzisem de tine că te-ai făcut dregător mare". Iar el răspundea: "De m-ar fi pus pe mine mare dregător, nu m-ați mai fi văzut pe mine aici, ci alt egiptean este acela de care ați auzit, dar eu am fost și m-am închinat la Sfintele Locuri."

Deci, venindu-și întru sine, zicea: "Smeșitule Evloghie, acum du-te, ia-ți uneltele tale, și mergi de lucrează, că aici nu este Constantinopolul, ca nu cumva și capul tău să-l pierzi". Apoi, luîndu-și uneltele sale, a ieșit la piatra de mai înainte, unde aflase comoara aceea, socotînd că va mai afla și alta și, lovind în piatră pînă la al șaselea ceas, n-a aflat nimic. Deci, a început a-și aduce aminte de hrană și de dulceața mîncărurilor pe care le avea în palate și de amăgirea mîndriei lumii acesteia, și, iarăși zicea către sine: "Scoală-te de lucrează că aici este Egiptul".

Apoi, puțin câte puțin, l-a îndreptat pe el Mîntuitorul și Sfînta noastră Stăpîină la cea dintîi a lui orînduială. Și, făcîndu-se seară, iată Evloghie a venit, chemînd pe străini la găzduire.

Și, văzîndu-l pe el, am suspinat și, lăcrimînd, am zis către Dumnezeu: Cît s-au mărit lucrurile Tale, Doamne, toate cu înțelepciune le-ai făcut. Cu adevărat, Tu, Doamne, faci săraci și îmbogățești, smerești și înalți și Judecățile Tale sînt neurmăte. Și, luîndu-mă și pe mine, împreună cu alți săraci, ne-a dus la casa lui și spălîndu-ne picioarele, ne-a pus masa. Și, după ce am mîncat noi, luîndu-l de o parte, i-am zis lui: "Cum te afli, frate Evloghie?" Iar el a zis: "Roagă-te pentru mine, ava, că sînt sărac, neavînd nimic". Iar eu am zis către el: "O, de n-ai fi avut nici acestea pe care le ai!" Iar el a zis: "Pentru ce, ava? Nu te-am smintit cîndva, cu ceva?" Atunci, i-am povestit lui toate cele ce s-au petrecut. Și, plîngînd de ajuns, a zis: "Roagă-te, ava, ca să trimită Dumnezeu cele de trebuință, că, de acum, mă îndreptez". Iar eu am zis: "Cu adevărat, fiule, să nu nădăjduiești să ți se încredințeze altceva de la Hristos, cît vei fi în lumea aceasta, afara de plata ostenelii tale acesteia". Și, urîndu-i cele bune, m-am întors, și a rămas Evloghie așa, săpînd în piatră și primind pe străini, pînă la sfîrșitul zilelor sale. Și, făcîndu-se de o sută de ani, nu s-a lăsat de această lucrare, ci îi da lui Dumnezeu putere, pînă cînd s-a împlinit călătoria vieții.

Să ne minunăm, dar, de iubirea de oameni a lui Dumnezeu, Care, după ce l-a înălțat, pentru puțină vreme, așt de mult, apoi, iarăși l-a smerit pe el, pentru a-i fi de folos. Să ne rugăm, deci, să ne smerim și noi în frica Domnului pentru Iisus Hristos, că doar vom afla milă la înfricoșătorul lui Scaun, pentru rugăciunile Preasfîntei Născătoare de Dumnezeu și pururea Fecioarei Maria și a tuturor Sfîinților Lui.

Întru această zi, cuvînt despre cel ce a ales pe Dumnezeu, mai mult decît averile.

Ne-a spus nouă un părinte: "Mergînd eu, zicea, pentru o trebuință la Constantinopol, ședeam în biserică și a intrat un oarecare iubitor de Hristos și, văzîndu-mă că sînt străin, mi s-a înclinat, cu mulă dragoste și cucernicie, și, îmbrățișîndu-mă, a stat și a început a mă întreba despre mîntuirea sufletului. Iar eu i-am zis lui: Celora ce rînduiesc bine cele pămîntești, li se dăruiesc cele cerești. Zis-a acela: Bine ai grăit, părinte, și, cu adevărat, fericit este acela ce-și pune toată nădejdea sa spre Dumnezeu. Și mi-a zis așa: Eu am fost, zicea, fiul unuia, din cei foarte slăviți în lume. Însă era tatăl meu milostiv și mult da la săraci. Iar într-una din zile, m-a chemat și mi-a arătat toate averile sale și mi-a zis: Fiule, ce-ți este ție mai de folos, oare, să-ți las eu ție averile acestea sau pe Hristos? Iar eu, luînd aminte la cele ce îmi grăia, i-am zis lui: Mai bine să-mi lași mie pe Hristos. Că aceste averi, astăzi sînt, iar mîine se duc și trec. Deci, după ce a auzit așa de la mine, îndată a început a împărți neîncetat, încît, cînd a murit el, puțină avere a rămas; și eu am rămas sărac și cu smerenie umblam, avîndu-mi nădejdea spre Hristos. Căruia mă lăsase pe mine.

Și — a mai zis el — era un oarecare om bogat, iarăși din cei mari, și avea femeie de Hristos iubitoare și de Dumnezeu temătoare. Aveau ei o fiică, singură la părinți. Zis-a, către dînsul, femeia lui: Numai pe această fiică o avem și atîtea bunătăți

ne-a dat nouă Domnul; apoi, de ce folos va fi aceasta, dacă vom căuta să o dăm pe ea după cineva, asemenea nouă și care, năravuri rele avînd, o va necăji pe dînsa? Să căutăm, mai bine, un om temător de Dumnezeu, care, cu frica lui Dumnezeu și cu dragoste, să o primească pe dînsa. Și i-a zis ei bărbatul său: Bine ai socotit. Să mergem, dar, la biserică și să ne rugăm lui Dumnezeu și, care mai întîi va intra în biserică, acela este cel trimis nouă de Dumnezeu, bărbat fiicei noastre. Și au făcut așa. Și, după ce au făcut rugăciune și au stat, am venit eu. Deci, au trimis o slugă de m-au chemat și au început a mă întreba pe mine. De unde ești? Iar eu le-am răspuns lor: Dintru această cetate sînt, fiu al cutăruia. Iar ei au zis: Oare al aceluia milostiv? Și mi-a zis iarăși: Dar ai soție? Și am zis: Nu am. Și apoi le-am spus lor cele ce mi-a zis mie tatăl meu. Iar ei au proslăvit pe Dumnezeu și au zis: Iată, Rînduitorul cel bun Hristos. Dumnezeuul nostru, pe Care L-ai ales, ți-a dat ție soție și avere; primește-le, deci, pe amîndouă, cu frica lui Dumnezeu, adică, pe fiica mea și averea. Deci, mă rog Domnului Dumnezeu ca să-mi ajute a umbla, pe calea tatălui meu, pînă la sfîrșitul vieții mele".

Întru această zi, cuvînt al Sfîntului Ioan Gură de Aur, despre milostenie și despre slugi.

În așa fel, adică, să fim cu slugile noastre, precum voim să fie spre noi Stăpînul Hristos. Că mare este milostenia aceasta, ca, adică, nu fără voie și în silă să ținem casa noastră și nici cu bătaie să cîrmuim slugile. Că, chivernisirea aceasta mai mare este decît rugăciunile, decît postul și decît alte bunătăți. Și, iarăși, zic că jertfele cele nedrepte, care nu sînt din ostenele noastre, ci din apucări și jefuiri, unele jertfe ca acestea, nu numai că nu le primește Dumnezeu, ci încă și fața Își întoarce de la ele și le urăște, că nu ne poruncește ca să miluim din jafuri și din apucări. Că necurată și spurcată este o jertfă și o milostenie ca aceea și mai mult mînie și întărită pe Dumnezeu. De vreme ce și Cain, cele nedrepte ale sale aducîndu-le lui Dumnezeu, mai mult L-a mîniat pe El. Că aceasta este milostenie, să miluim pe slugile noastre, și nu să le muncim pe dînsule, iar ceea ce luăm pe nedrept de la unul, să dăm altuia, nu este milostenie, ci fățarnicie.

Cel ce voiește să se îmbogățească aici are nevoie de cîștigurile cele nedrepte. Iar cel ce voiește să se îmbogățească în veacul cel viitor, același, cele ce sînt ale lui, le dă la săraci. Acela se sîrguiește să adune din lăcomie, iar acesta rîvnește, ca pe toți să-i miluiască. Acela, semănînd pe pămînt, își adună slava rea, iar acesta, trimițînd la ceruri, de îngeri este lăudat. Și încă și mai minunat lucru: pe cel lacom, nu numai cei asupriți îl urăsc, ci, îl urăsc și cei ce n-au primit vreun rău de la dînsul, văzînd pe cei, cărora el le-a făcut rău. Și, de ar cădea acela în vreo ispită, aude de la toți mii de clevetiri. Iar pe cel milostiv, nu numai cei miluiți de dînsul, ci și cei nemiluiți îl iubesc, pentru facerea de bine ce s-a făcut de către dînsul. Iar, de i s-ar întîmpla lui vreo nenorocire, apoi, toți se roagă pentru dînsul, zicînd: "Dumnezeule, fă cu el milă și-l slobozește de necazul lui, ca să vină asupra lui cele bune".

Văzut-ai oare, cum răutatea și pe cei neasupriți de dînsa, îi are vrăjmași, iar milostenia, și pe cei nemiluiți, îi are ajutători și iubitori? Pentru aceea, dar, mai întîi, să ne păzim mîinile noastre de lăcomie și, mai mult, să le întindem a face milostenie. Dumnezeului nostru, slavă!

Luna martie în 28 de zile: pomenirea Preacuviosului Părintelui nostru Ilarion, noul Mărturisitor, egumenul mănăstirii Pelechitului.

Cuviosul Ilarion cel Nou a trăit pe vremea împăratului Leon Isaurul (717-741), prigonitorul Sfintelor icoane, și a fiului său, Constantin Copronim (741-775). Cunoscînd, din copilărie, sfînta credință, Cuviosul Ilarion s-a călugărit din tinerețe și a urmat cu osîrdie, Celui răstignit, supunîndu-și, cu înfrînarea, patimilor trupesti. A petrecut, după aceea, închis într-o chilie, vreme de mulți ani și acolo se îndeletnicea cu rugăciunea și cu cercetarea Sfintelor Scripturi, și, așa, s-a luminat cu darul nepătîmirii. A primit, apoi, și rînduiala preoției și s-a învrednicit a fi egumen la mănăstirea Pelechitului, lîngă Helespont, în Asia. La sfîrșit, i s-a dăruit lui și puterea facerii de minuni; și, ca unul ce a suferit chinuri grele de la prigonitori, s-a învrednicit și de cununa muceniei. Că, pornind împăratul Leon prigoană împotriva Sfintelor icoane, urmăritorii au ajuns și în mănăstirea Pelechitului, într-o sfîntă și mare Joi din Săptămîna Patimilor, mănăstirea fiind cotropită, în adevăr, de prigonitori, care au pătruns în biserică și în altar, sfărîmînd icoanele și aruncînd Sfintele Taine. Călugării au fost ferecați în lanțuri, bătuți și chinuiți. La plecare, ei au dat foc mănăstirii.

La statornica împotrivire a Cuviosului egumen Ilarion, prigonitorii au tăbărit asupra lui și l-au pus la neîchipuie chinuri. Apoi, pus în lanțuri, cu o ceată de călugări, l-au pornit în părțile Efesului, unde toți au fost aruncați în închisoare. Mulțumind lui Dumnezeu, pentru tăria ce i s-a dat, de a îndura toate, mărturisind dreapta credință, acolo în temniță. Cuviosul și-a găsit sfîrșitul. Dumnezeuului nostru, slavă!

Întru această zi, cuvînt din Pateric, despre faptul că nu se cuvine, celor ce s-au lepădat de lume, să se întoarcă la mireni.

Păzește-te acum frate, ca nu cumva să dorești vreunele ca acelea, pe care, lepădîndu-le, le-ai luat după cuvîntul Stăpînului, Care zice: "Nimeni, punîndu-și mîna sa pe plug și căutînd înapoi, nu este destoinic pentru Împărăția lui Dumnezeu." Deci, ceta ce, de la viața cea înaltă, se pogoară, iarăși, la cele lumești și pămîntesti lucruri, acela călcător de poruncile lui Hristos este, după Ceta ce a zis: "Dacă cineva este pe acoperișul casei, să nu se pogoare, ca să-și ia ceva, din casa sa". Păzește-te, dar ca să nu-ți aduci aminte de dragostea cea pătimasă a părinților tăi și a rudeniilor cele trupesti, și de grija veacului acestuia, că, iarăși, te vei întoarce și nedestoinic te vei afla, după cuvîntul Stăpînului, pentru Împărăția Cerului. Deci, ia aminte, ca nu cumva, mîndria pe care începuse-și, acum, a o călca prin căldura smereniei, apoi, din nou, să o ridici asupra ta: și cele ce ai dărimat, după cuvîntul Apostolului Pavel, acelea, iarăși, să le zidești, că te vei face călcător de lege. Ci,

mai mult, să păzești, pînă în sfîrșit, răbdarea, pe care ai arătat-o înaintea porților mănăstirii, rugînd pe toți cu lacrimi, ca să fii primit. Și cele ce, la început, le-ai mărturisit înaintea lui Dumnezeu și a îngerilor Lui, că, întru smerenie, vei petrece, să te sîrguiești, pînă la sfîrșit, să le păzești, adăugînd, în fiecare zi, căldură, peste cea dintîi căldură, ca, spre vîrfurile cetății călugărești, să te sui. Căci, ticălos lucru, cu adevărat, și de jale este, ca, cineva, să se întoarcă la cea dintîi viață. Că nu cela, ce a început binele, este fericit, ci acela ce, pînă la sfîrșit, l-a păzit pe acesta.

Că șarpele, cel ce se tîrăște pe pămînt, de-a pururea păzește călcîiul nostru, adică, ieșirea noastră o pîndește și pînă la sfîrșit împiedicări ne pricinuieste nouă. Și pentru aceasta, a începe cineva lucrul cel bun la nimic nu folosește, ci a începe și a sfîrși. Deci, această smerenie a lui Hristos, pe care acum o arăți, nu într-alt fel se săvîrșește, ci, dacă pînă la sfîrșit o vei păzi pe ea, așa vei sfărma capul balaurului. Iar cînd vor năvăli asupra ta gîndurile, îndată, pînă sînt proaspete, să le mărturisești pe acestea, că mult se silesc mai marii dracilor de le aduc, ci tu să nu te rușinezi a le mărturisi la părintele tău: și așa vei putea sfărma capetele dracilor, precum și Scriptura ne învață pe noi, zicînd: "Fiule, de te vei apropia să slujești Domnului, să-ți gătești inima ta, nu spre nemîhnire, nici spre odihnă, nici spre a ta voie, ci spre ispîte și supărări și spre tăierea voilor tale. Că prin multe nevointe se cade nouă a intra în Împărăția Cerului. Că strîmță și plină de nevoi este calea, care duce la viață și puțini sînt cei ce umblă pe ea.

Ia aminte, dar, la cei sporiți și buni și, din bunătățile lor, să-ți îndreptezi viața ta, dar să nu iei aminte la mai mulți, leneși, și nebăgători de seamă, pentru că mulți sînt chemați, dar puțini aleși, și mică este turma, căreia Tatăl a voit să-i dea Împărăția. Căci, nu cădere mică este, ca să urmeze cineva celor leneși și potrivnici, ci te sîrguiește a te sui la dreapta bunătății celei desăvîrșite și, așa, vei spori, Dumnezeu ajutîndu-ți ție, și la vîrfurile bunătăților vei ajunge, chiar bărbat desăvîrșit, pe măsura creșterii plinirii lui Hristos.

Întru această zi, cuvînt despre un ostaș, anume Taxiote, care a înviat din morți.

Nu voi ascunde lucrul ce s-a făcut, cu darul lui Dumnezeu, în neamul omenesc, că nemincinos este Cel ce a zis: "Nu voiesc moartea păcătosului, ci să se întoarcă și să fie viu". În Cartagina, cetatea Africii, a fost un oarecare bărbat, cu numele Taxiote, cu rînduiala ostaș, și acela în mari păcate își petrecea viața sa. Și, fiindcă mulți mureau în Cartagina, a venit și Taxiote în frică și în simțire și s-a pocăit de păcatele sale și, ieșind din cetate cu femeia lui, s-au așezat într-un sat, la liniște. Iar, nu după multe zile, după lucrarea diavolească, a căzut în desfrînare cu femeia unui gospodar, din același sat cu dînsul. Și, trecînd mai multă vreme, după păcatul acela, l-a mușcat un șarpe și a murit. Și era o mănăstire, ca la o stadiu departe de satul acela și, alergînd acolo, femeia lui Taxiote a rugat pe monahi ca, venind, să ia trupul mortului și să-l îngroape la biserică. Deci, l-au îngropat pe el întru al treilea ceas din zi.

Iar, cînd a fost ceasul al nouălea, s-a auzit din mormînt strigare, zicînd: "Miluiți-mă, miluiți-mă!" Și, apropiindu-se de mormînt și glasul celui îngropat auzindu-se degrabă l-au dezgropat pe el și, aflînd pe mortul acela viu, au

înmărmurit de spaimă. Și l-au întrebat pe el, vrînd să știe, ce i s-a întîmplat lui și cum a înviat. Iar acela, neputînd vorbi de multă plîngere și de tînguire, îi ruga pe dînsii, ca să-l ducă pe el la robul lui Dumnezeu, Tarasie Episcopul; și-l duseră la acela. Iar episcopul trei zile l-a tot silit pe el să-i spună ce a văzut acolo și acela, a patra zi a putut grăi.

Deci, cu multe lacrimi a spus aceasta: "Cînd eram pe moarte, niște arapi am văzut înaintea mea, a căror vedere era foarte înfricoșătoare. Și, văzîndu-i pe ei, sufletul meu se tulbura. Apoi, am văzut doi tineri foarte frumoși și a sărit sufletul meu în mîinile lor. Și îndată, ca zburînd, ne suiam de la pămînt în văzduh, spre înălțime, și am aflat vămile, cele ce străjuiesc suirile și opresc toate sufletele omenestii. Și, la fiecare vamă, pentru alt păcat, osebit ești întrebat: la una pentru minciună, la alta pentru ceartă, iar la alta pentru mîndrie și fiecare păcat are pe ai săi întrebători în văzduh. Și am văzut eu într-un chivot, ce se ținea de îngeri, toate lucrurile mele cele bune și îngerii luau din acelea și cumpărau lucrurile mele cele rele: și, așa, am trecut vămile. Iar cînd, apropiindu-ne de porțile cerești, am sosit la vama desfrînaților, m-au oprit acolo pe mine străjerii și-mi scoteau, toate trupestile mele fapte de desfrîu, precum le-am făcut din tinerețe și pînă acum. Și mi-au zis mie îngerii, cei ce mă duceau pe mine: Pe toate trupestile păcate, pe care le-ai făcut în cetate și le-a iertat ție Dumnezeu, de vreme ce te-ai pocăit de acelea. Dar, mi-au zis mie potrivnicii mei: După ieșirea din cetate, la satul acela, tu te-ai desfrînat cu femeia gospodarului aceluia. Și, auzind aceasta, îngerii n-au aflat nici un lucru bun, ca să mă răscumpere de păcatul acela și, lăsîndu-mă pe mine, s-au dus.

Deci, apucîndu-mă pe mine, viclenele duhuri, m-au bătut și, desfăcîndu-se pămîntul, m-au pogorît, purtat fiind prin niște intrări înguste și prin sarecare crăpături strîmte și rău-mirositoare, pînă la cele mai de jos temnițe ale iadului, unde sufletele păcătoșilor sînt încuiate întru întunericul cel veșnic și unde nu au viață oamenii, ci chin veșnic și plîns nemîngîiat și nespusă scrișnire a dinților. Acolo, ele strigă totdeauna, cu strigare mare, zicînd: Amar nouă, amar, vai, vai. Și nu este cu putință a spune primejdiile celor ce sînt acolo, nici se pot povestii chinurile și durerile acelorora, pe care i-am văzut acolo: gem din inimă și nimeni nu se milostivește de dînsii, plîng și nu este cineva să-i mîngîie, se roagă și nu este cine să-i asculte și să-i izbăvească. Și am fost închis și eu cu dînsii în locurile întunecoase și întru strîmtorare m-au pus și plîngeam și mă tînguiam cu amar, ținut fiind de la al treilea ceas pînă la al nouălea.

După aceea, am văzut puțină strălucire și doi îngeri ce veniseră acolo și am început a-i ruga pe dînsii, ca să mă scoată pe mine din primejdia aceea, ca să mă pocăiesc lui Dumnezeu. Și mi-au zis mie îngerii: Fără de vreme te rogi, pentru că nu iese nimeni de aici înainte de învierea tuturor. Iar eu, mult cerînd și rugîndu-mă și a mă pocăi făgăduindu-mă, a grăit un înger către celălalt: Te chezășuiești, pentru dînsul, că se va pocăi, precum făgăduiește din toată inima? Și a zis celălalt: Mă chezășuiesc. Și am văzut că i-a dat lui chezașul mîna. Atunci, apucîndu-mă pe mine, m-au scos de acolo pe pămînt, în mormînt, la trupul meu. Și mi-au zis mie: Intră de unde te-ai despărțit. Și am văzut cu sufleteasca mea fire strălucind ca un mîrgăritar, iar trupul cel mort era ca niște tină rău-mirositoare și neagră și mă îngrețoșam să intru într-însul. Și mi-au zis mie îngerii: Nu ți se cade ție să te pocăiești, fără numai cu trupul, cu care ai greșit. Iar eu mă rugam, că, doar, n-aș mai fi intrat în trup. Deci, îngerii mi-au grăit: Intră, că de nu, iarăși te vom duce pe tine acolo de unde te-am luat. Atunci am intrat și am înviat și am început a striga: "Miluiți-mă!" Deci, i-a zis lui sfințitul Tarasie: "Gustă bucate". Și nu voia să guste,

ci, de la biserică, la biserică, umblînd, cădea cu fața la pămînt, mărturisindu-se lui Dumnezeu, cu lacrimi și cu suspine. Și grăia către toți: "Vai, celor ce greșesc, că osînda cea veșnică îi așteaptă pe dînșii! Vai, celor ce nu se pocăiesc, pînă ce au vreme! Vai, celor ce-și spurcă trupul lor!"

Deci, a petrecut Taxiote, după învierea sa, patruzeci de zile și, curățindu-se prin pocăință, și-a cunoscut ceasul sfîrșitului său, mai înainte cu trei zile. Și s-a dus către Dumnezeu, Cel preamilos și de oameni iubitor, Cel ce pogoară în iad și ridică și tuturor mîntuire le dăruiește. Căruia se cuvine slavă în vecii vecilor! Amin.

Luna lui martie în 29 de zile: pătimirea Cuviosului Părintelui nostru Marcu, episcopul Aretuzilor, și a celor dimpreună cu dînsul (sec. IV).

Acest Sfînt minunat, Marcu Aretuzianul, s-a născut în zilele marelui Constantin împăratul, cel care a stins prigoanele împotriva creștinilor, dînd deplină libertate Bisericii lui Hristos. Și era Sfîntul Marcu plin de rîvnă pentru răspîndirea cuvîntului Evangheliei, aducînd mulțime de popor la calea mîntuirii, atît prin înțeleapta lui frumoasă-grăire cît prin chipul cel fără de prihană al vieții sale. Drept aceea, a fost sfințit episcop în cetatea Aretuzia, aproape de Siracuza, din insula Siciliei. Și, iubind pe păstoriții săi, se îngrijea de așezarea bunei rînduiei creștine în Biserica sa și de sporirea duhovnicească a turmei sale.

Dar la anul 361, urcîndu-se pe tronul împărătesc, nepotul lui Constantin cel Mare, Iulian (cel care s-a lepădat de credința creștină și se lupta pentru întoarcerea supușilor săi la închinarea zeilor păgîni), mulțime de creștini au răbdut chinuri fără de seamăn și nu s-au despărțit de sînta credință. Deci, ajungînd trimișii lui Iulian în Sicilia a început și acolo prigoana creștinilor.

La început, lăsînd loc prigoanei, Sfîntul, după cuvîntul Domnului, s-a sfătuit în sine să fugă în altă cetate, dar, văzînd că alții suferă, pentru el, s-a dus și s-a predat de bună voie prigonitorilor. Și acolo, ce fel de cruzime nu era, ce fel de chinuri nu se scorneau? Și-l purtau pe bătrînul cel sfințit, pătimitorul cel de bună voie, prin cetate și una era sîrguința păgînilor, să se întreacă în cruzime.

Deci, a fost tîrît bătrînul pe ulițe, împins în tină, batjocorit în strigăte de ocară, dezbrăcat și bătut, împuns cu cuțite și cu trestii ascuțite și cu ace, uns cu saramură, uns apoi cu miere pe tot trupul gol și spînzurat sus, într-o coșniță cu ștreanguri ca să-l ardă soarele și să-l mănînce viespile și albinele. Dar el, bătrîn fiind cu anii, a biruit pe păgîni cu mărturisirea credinței lui Hristos, cu atîta căldură, încît mulți păgîni și-au schimbat gîndul și au crezut în Hristos.

În acest timp, împăratul Iulian a pierit în război și prigoana a încetat, iar creștinii prinși au fost eliberați. Și așa, stăruind în evlavie, măcar că slăbit de mulțimea suferințelor, Sfîntul episcop Marcu s-a săvîrșit din viață, la 29 martie, cînd s-a așezat și prăznuirea lui, precum și a celor dimpreună cu dînsul. Dumnezeului nostru, slavă!

Întru această zi, învățătură din Pateric.

Să știi, o frate, că începătura mântuirii noastre a întăririi noastre și începătura înțelepciunii, după Proorocul, și înțînă treaptă a faptelor bune este frica de Dumnezeu, adică de Judecata Lui. Că orișicine, cu frica Dómnului, se abate de la rău. Că printr-înșă, și curățirea de păcate și păzirea faptelor bune și calea spre desăvîrșire, se fac. Că, dacă intră frica de Dumnezeu în suflet, îl face pe acesta să părăsească toate lucrurile lumii acesteia, iar, din aceasta, se naște smerenia, care este cap și începătură a tuturor faptelor bune. Pentru că din trecerea cu vederea și din părăsirea tuturor lucrurilor celor pămîntești se face smerenia.

Deci, mai întîi, trebuie ca cineva să-și omoare voia sa. Apoi, trebuie ca nu numai prin faptele sale, ci și gîndurile, să nu-și tînuiască față de părintele său. A treia, ca nu științei sale, ci judecății și poruncii părintelui său duhovnicesc, să se supună. A patra este, ca întru toate să se supună poruncilor lui. A cincea, ca nu numai însuși tu să nu îndrăznești să ocărăști pe cineva, ci, încă, și ocara, rea care-ți vine ție de la altul, cu bucurie să o primești. A șasea, ca nimic să nu începi a face, afară de aceea ce-ți este poruncit ție de dînsul, chiar dacă ar fi ceva auzit din Sfintele Scripturi. A șaptea, cînd cu puține haine te vei îndestula și cu mulțumită le primești pe acestea și nevrednic te socotești pe tine de acestea. A opta, cînd ca un mai de pe urmă, decît toți, te socotești pe tine, cu adevărată inimă. A noua, ca limba să-ți înfrînezi, adică, să nu îndrăznești a-ți înălța glasul la vorbe. Al zecelea este, ca să nu fii gata, întîiul la rîs. Deci, din aceste semne și din cele asemenea, cu acestea, se cunoaște smerenia, care, dacă s-ar săvîrși cu adevărat, apoi, degrabă, îl ridică spre înălțimile dragostei pe cea ce o cîștigă pe ea. Că întru smerenie, frică de osîndă nu este și toate nu se mai păzesc de frică; ci, din dragostea cea nemăsurată și din dorința cea bună. Și atunci poți ajunge la vîrf, care este pe scara bunătaților.

Iar îndemnurile de urmat să-ți fie ție cuvintele fraților, celor ce viețuiesc împreună cu tine și evlavia lor. Ca, din a urma și a rîvni celor sporîți, mare folos se face celor ce voiesc să vie la desăvîrșire, încît să poți urma și tu tuturor acestora. Și, întru această rînduială duhovnicească, a vieții celei de obște, să rămîi pînă la sfîrșit. Acestea pe care le-a zis David spre pază să-ți fie ție, ca să poți viețui împreună cu frații. "Iar eu ca un surd nu auzeam și ca un mut ce nu-și deschide gura sa. Și m-am făcut ca un om ce nu aude și nu are în gura lui mustrări". (Ps. 37, 13-14). Ca, atunci cînd cele ce vezi și nu sînt spre zidire și folos, să fii ca un orb față de ele, asemenea și spre cele ce auzi, ca un surd, și, ca un mut să fii și să nu ai în gură mustrări. Oricîți credincioși neascultători și fără de rușine ar fi, ca un mut și surd, să te întorci spre dînșii. Iar, de ar aduce asupra ta mustrări și defăimări sau ocări, nemișcat să fii și să nu te mîinii, ca un surd. Totdeauna la cuvintele psalmului acestuia să te înveți, adică: "Zis-am Păzi-voi căile mele, ca să nu păcătuiesc eu cu limba mea, pus-am gurii mele paza, cînd a stat păcătosul împotriva mea. (Ps. 38, 1-2). Și, ca să nu-i urăști pe aceștia, sau să-i osîndești, la acestea de-a pururea să te întorci și să păzești cele mai sus-zise. Încă afară de acestea, ca un fără de minte și neștiutor să te faci pe tine, după cuvîntul Apostolului, pentru ca să fii înțelept. Și numai pe părintele tău să-l socotești că este sfînt și drept și că folositoare îți sînt

cele poruncite de dînsul. Pentru că acest fel de supunere îți va întări inima ta și așa vei putea răbda pînă la sfîrșit și purta jugul cel bun și sarcina cea ușoară a ascultării. Și nu va putea meșteșugul cel drăcesc să te despartă pe tine de viața cea de obște.

Însă răbdarea ta să nu fie urmarea faptelor bune ale altora, adică, fiindcă nimeni nu te va mînia, nici nu te va ocări, nici nu te va defăima altul. De vreme ce acest lucru nu este atunci al bunătății tale, nici întru a ta voie se află. Ci, cînd vei fi cu adevărat, ocărit, defăimat și clevetit, atunci cu blîndețe și cu smerenie să rabzi, pentru că aceasta este întru a ta învoire. Deci, dar, acestea toate pe care punîndu-ți-le înaintea le-am zis, scurtîndu-le, vom zice, ceva mai în grabă, spre lesnirea gîndului tău, ca să-ți poți aduce aminte de ele. Ascultă, dar, iarăși, pe rînd, cum vei putea să te sui spre săvîrșirea faptelor celor bune.

Începătura mîntuirii noastre este frica de Dumnezeu, fiindcă din aceasta se naște buna ascultare. Iar, din aceasta, se naște lepădarea de lume și trecerea cu vederea a tuturor lucrurilor celor pămîntești. Iar, dintru aceasta, este, mai ales, smerenia. Și din smerenie se naște omorîrea voilor noastre. Iar, din omorîrea aceasta, se vestejește rădăcina poftelor. Și din omorîrea aceasta, toate patimile sufletești se sting și pier. Iar acestea, stingîndu-se, roadele faptele bune se fac și înfloresc, iar din înmulțirea faptelor bune, curăția inimii se naște. Și curăția inimii născîndu-se, vei ajunge la marginea dragostei și te vei lipi de ea, că ea este Dumnezeu. A Căruia este slava, acum și pururea și în vecii vecilor! Amin.

Luna martie în 30 de zile: pomenirea Preacuviosului Părintelui nostru Ioan, cela ce a scris Scara.

Sfîntul Ioan era, de fapt, din Palestina și a trăit între anii 578 – 649. Iscusit la minte și aplecat spre învățatură, fericitul Ioan s-a îndeletnicit cu cartea, încă din copilărie, înainte de a intra în tagma călugărească. La vîrsta de 16 ani însă, în frageda tinerețe, se lepădă de toată slava lumească și, suindu-se la muntele Sinai, s-a hotărît să slujească lui Hristos și oamenilor, viețuind în mănăstire.

Deci, la vîrsta de 20 de ani, a fost tuns în călugărie, "mutîndu-se cu trupul în Sinai, iar, cu sufletul, în muntele ceresc" și a fost încredințat unui foarte bun avă, anume Martirie. Și, a petrecut, mai întîi, 20 de ani sub povățuirea acestui avă în viața de obște a mănăstirii, apoi, după aceea, alți 21 de ani, în viața pustnicească, în pustia Tola, la început, ca ucenic al lui Martirie, iar după moartea acestuia, singur, și, în sfîrșit, ca povățuitor al lui Moise, ucenicul său. Și era Tola, ca la cinci stadii de biserica mănăstirii.

Deci, petrecînd patruzeci de ani în focul dragostei dumnezeiești, fericitul Ioan s-a făcut un desăvîrșit învățat, în toată înțelepciunea, și dascăl al științelor cerești, încît i s-a dat și numele de Scolasticul, adică învățatul, încă tînăr fiind, învăpăindu-se de-a pururea cu dorința aprinsă a dumnezeieștii iubiri.

Dar, cine este destornic a arăta prin cuvînt ostenele lui cele de taină, avînd rugăciunea părintelui său armă de apărare, pentru risipirea patimilor și împlînzirea cornului mîndriei: Și cine ar fi crezut că Sfîntul poate avea și vrăjmași?

Deci, auzind el că-i învinuit de unii, că-și pierde vremea în cuvântări deșarte, căutînd lauda și slava lumii, ori de cîte ori în Duminici și în sărbători spunea un cuvînt de învățătură fraților, Sfîntul Ioan n-a mai vorbit un an întreg, nici un cuvînt, către numeni, osîndindu-se singur la tăcere. Trecînd anul, înfrînți de umilință Sfîntului, învinuitorii și frații l-au rugat, cu lacrimi, să le ierte nedreapta învinuire și să nu îngroape talentul înțelepciunii, ci să povățuiască pe cei ce vin la dînsul. Și Sfîntul Ioan a rupt tăcerea și, fără supărare și umilință, propovăduia oamenilor cuvîntul lui Dumnezeu, după obiceiul lui cel dintîi.

Și, petrecînd în neîncetată rugăciune și în dragostea spre Dumnezeu, cea neasemănată, fiind plin de toată fapta bună, de mari arătări s-a învrednicit.

Așa, aflîndu-se o dată în chilia sa, și cunoscînd prin darul Duhului Sfînt că ucenicul său Moise se odihnește, furat de somn, sub o piatră mare ce stă să cadă să-l turtească, starețul l-a izbăvit dintr-o moarte ca aceea, arătîndui-se în vis și chemîndu-l afară din primejdia pietrei aceleia, care a și căzut îndată.

Deci, ajungînd el la vîrful faptelor bune și toți frații fiind uimiți de iscusința lui, în toate împrejurările, l-au ridicat pe fericitul Ioan, lumină în sfeșnic, la dregătoria de egumen al fraților din Sinai. Nu se știe cîți ani a trăit ca egumen, nici cînd a fost sfințit preot, dar, ceea ce se știe bine este că Sfîntul Ioan n-ă plecat în veșnicie din lumea aceasta vremelnică, înainte de a ne lăsa, la cererea prietenului său Ioan, egumenul din Rait, minunata și plina de înțelepciune carte nemuritoare, a dumnezeieștilor sușuri duhovnicești, ce se cheamă *Scara*. De la cartea aceasta vestită, marele stareț își trage numele de Ioan Scărarul. Dumnezeului nostru, slavă!

Întru această zi, cuvînt al Sfîntului Ioan Scărarul, despre cum se pot mîntui creștinii din lume.

Am auzit pe unii care petrec în lume cu nepăsare, zicînd către mine: "Cum putem noi, cei ce viețuim împreună cu soțiile (sau cu soții) noastre, să petrecem viața călugărească?" Acestora le-am răspuns: "Toate lucrurile bune pe care le puteți face, faceți-le; nu defăimați pe nimenea, nu furați de la nimeni, nu mințiți față de nimeni, nu vă înălțați față de nimeni, nu urîți pe nimeni, nu vă despărțiți de adunările de la slujbele din biserică, pătimiți împreună cu cei lipsiți, nu pricinuiți nimănui sminteală; de ceea ce e al altuia să nu vă apropiați; îndestulați-vă cu ceea ce vă pregătesc femeile voastre. De veți face așa, nu veți fi departe de Împărăția Cerurilor."

Întru această zi, cuvînt despre o fecioară monahie, pe care a mîntuit-o Sfîntul Macarie, că era nemilostivă.

O oarecare fecioară din Alexandria, cu numele Mononia, se călugărise, din tinerețele sale, și arăta cu chipul că era smerită, iar cu voirea era slujitoare de idoli, ca una ce era iubitoare de arginți. Că iubea bogăția și aduna aur și niciodată nu da milostenie, din averea ei, nici la străini, nici la săraci, nici la văduve, nici la călugări. Însă avea o nepoată de soră căreia, noaptea și ziua, îi fâgăduia bogăția

sa, ca una ce căzuse din cereasca dragoste. Că lucru de înșelăciune al diavolului este ca, adică, să ție cineva avere și să nu facă milostenie la săraci. Că diavolul nu ne lasă să ne îngrijim de suflet, ci, mai mult, ne învață să asuprim pe cei săraci și pe aproapele, și să trecem cu vederea pe tată și pe mamă, să ne asemănăm ucigașilor. Că, de multe ori, și pe călugări îi sfătuiește să se îngrijească de rudenii și să le adune avere, iar la săraci milostenie să nu facă, cu adevărat, spre pierzare păstrînd-o pe ea. Că, dacă cineva, din înțelegere duhovnicească și cu darul lui Dumnezeu se pornește, mai întîi, a se îngriji pentru sufletul său, iar, după aceea, începe a iubi pe rudenii, unul ca acesta, nu poate cînta împreună cu David, întru frica lui Dumnezeu, zicînd: "Cine se va sui în muntele Domnului și cine va sta în locul sfînt al Lui? Cel nevinovat cu mîinile și curat cu inima, care n-a luat în deșert sufletul său" (Ps. 23. 3-4). Pentru că aceia, cu adevărat, în deșert își iau sufletul lor, părăindu-li-se că au murit cu trupul, fiindcă lucrul cel duhovnicesc cu lenevire, îl fac, iar pentru trup, în tot chipul se silesc.

Deci, pe această fecioară ce se numea Mononia, vrînd să o facă milostivă și să o întoarcă de la averea ei cea covîrșitoare, Sfîntul Macarie presbiterul, iconomul săracilor, al schiopilor și purtătorul lor de grijă, ca unul, care, în tinerețe, fusese lucrător de pietre scumpe, a zis către Mononia: "Pietre neprețuite, smarald și iachint a adus la mine cineva și nu știu, ori sînt furate, ori cumpărate, nu pot spune, pentru că sînt mai presus decît prețul cerut. Și le vinde pe ele, cel ce le are, cu cinci sute de galbeni și prea potrivite sînt spre împodobirea hainelor nepoatei tale". Acestea auzindu-le, Mononia a căzut, cu toată osîrdia, la picioarele lui, zicînd: "Rogu-mă ție, să nu le ia pe ele nimeni". El i-a zis ei: "Să mergi, stăpîna mea, singură în casa mea și să le vezi". Iar ea n-a vrut să meargă, ci i-a dat lui cinci sute de galbeni, zicînd: "I-ai pe aceștia, rogu-mă ție, că eu nu voi ieși din chilie și nu vreau să văd pe omul acela care le vinde". Deci, luînd de la dînsa cinci sute de galbeni, Macarie i-a dat pe ei la trebuință săracilor.

Și a trecut cîtăva vreme; însă, fiindcă avea mare cinste, în Alexandria, iubitorul de Dumnezeu și milostivul stareț, fecioara se sfîia ca să-i aducă aminte. Iar, mai pe urmă, l-a întîmpinat pe el la biserică, și i-a zis: "Ce poruncești, rogu-te, cu privire la pietrele acelea, pentru care ai luat prețul de la mine, cinci sute de galbeni". Iar el i-a zis ei: "Din ziua în care mi-ai dat mie aurul, l-am dat pe el la prețul pietrelor și, de voiești ca să le vezi pe ele, să mergi în căsuța mea, că acolo se află pietrele și să vezi de-ți vor plăcea, iar de nu, îți vei lua aurul tău". Și a venit Mononia, bucurîndu-se. Și erau în casele acelea, în cele de sus, bărbați, iar în cele de jos femei. Deci, venind în casa lui, i-a zis ei Sfîntul: "Ce voiești să vezi? Iachintul sau smaraldul?" Iar ea a zis: "Ceea ce tu voiești." Și a suit-o pe ea la casele de sus și i-a arătat ei pe schiopi, pe orbi și pe slăbănogi și i-a zis: "Aceasta este iachintul". După aceea, a pogorît-o pe ea în casele de jos și i-a arătat ei femeile, zicîndu-i: "Iată, acesta este smaraldul. Și socotesc că nu se află nimic mai scump și mai cinstit decît acestea, de-ți sînt plăcute și ție, iar, de nu, să-ți iei aurul tău".

Deci, după ce s-au făcut acestea așa, s-a întors fecioara foarte necajită. Și, intrînd în casa ei, de necazul cel mult a căzut la boală, că nu pentru Dumnezeu făcuse lucrul acesta, ci fără voie, de stareț amăgită fiind. Și în boala aceea, aproape de moarte ajungînd și foarte slăbită fiind, s-a văzut pe sine, în vis, în locurile cele de osîndă: de o parte, întru întunericul cel mai din afară, iar de alta, în focul cel nestins și la viermele cel neadormit și s-a înfricoșat. Iar un oarecare barbat luminos i le arăta ei pe acestea și-i zicea: "Vezi? Dintru această osîndă te-a izbăvit pe tine Cuviosul Macarie, care ți-a cumpărat ție pietrele acelea, iachintul și smaraldul". Deci, ea, ca din somn deșteptîndu-se, din boală s-a trezit și mult mulțumea starețului. Iar, după aceea, s-a făcut fecioară foarte milostivă spre săraci. Dumnezeului nostru, slavă!

Întru această lună martie în 31 de zile, pomenirea Sfântului sfințitului Mucenic Ipatie, făcătorul de minuni, episcopul Gangrelor (sec. IV).

Acest mare plăcut al lui Dumnezeu, Ipatie, episcopul Gangrelor, din Paflagonia, a fost unul din cei 318 Sfinți Părinți de la înfiul Sinod cel a toată lumea, care s-a ținut la Niceea (325), în vremea Sfântului împărat Constantin (324-337), osîndind rătăcirea lui Arie, și întărind credința cea adevărată în Sfînta Treime, statornicită de Mîntuitorul, propovăduită de Apostoli și pecetluită cu sîngele Mucenicilor, și a trăit el pînă pe timpul împărăției lui Constantin, fiul marelui Constantin.

Înarmat din tinerețe cu înțelepciunea Sfintelor Scripturi, fericitul Ipatie se nevoia cu faptele bine plăcute lui Dumnezeu și propovăduia neîncetat dreapta credință păstoriților săi, făcîndu-se vestit prin semnele minunate ce lucra Dumnezeu printr-însul, ca unul ce era cu totul plin de Duhul Sfînt, încît însuși împăratul Constantin îl cinstea și-l prețuia, ca unul ce avusese mult folos de la dînsul.

Odată, însă, pe cînd fericitul Ipatie se întorcea din Constantinopol la cetatea sa, Gangra, o ceată de eretici novațieni hotărîseră să-l piardă pe acela ce se arătase stîlp neclintit Bisericii lui Hristos. Ca niște fîlhari l-au pîndit, ca niște fiare sălbatice s-au repezit asupra Cuviosului episcop și l-au lovit de moarte, străpungîndu-i trupul cu sulitele și umplîndu-l de răni; apoi, l-au aruncat într-o prăpastie, pradă păsărilor și sălbăticiunilor.

Zvîrcolindu-se în durerile morții, Cuviosul Ipatie și-a adunat puterile și s-a rugat, cum se rugase și altă dată Sfîntului Arhidiacon Ștefan, spre iertarea și împlînzirea ucigașilor lui. Dar, pe cînd el se ruga, o femeie din ceata lui Arie, lunîd o piatră ascuțită, i-a zdrobit capul Cuviosului episcop și l-a lăsat mort, iar trupul său a fost ascuns în șura de paie a unui gospodar din apropiere.

Deci, aflînd de aceasta, creștinii din Gangra au venit și au luat trupul Sfîntului, ca unul care prin binefacerile și sfințenia vieții lui cîștigase dragostea păstoriților săi, și cu multă cinste, și cu mare alai și jale, ca pe un Mucenic al dreptei credințe, au îngropat sfintele lui moaște. Și alte minuni și tămăduiri s-au arătat acolo, cu darul lui Hristos, oamenilor ce veneau cu credință la mormîntul Sfîntului. Cu ale lui sfinte rugăciuni, Doamne, miluiește-ne și ne mîntuiește pe noi. Amin.

Întru această zi, cuvînt pentru cei puternici, care asupresc pe cei mici și despre milostenie.

Anastase împăratul, căzînd în erezia lui Eutihie, a izgonit pe Ilie patriarhul din scaunul Ierusalimului și pe Flavian, arhiepiscopul Antiohiei, după Sinodul din Calcedon. Și l-a surghiunit pe Ilie la Aila, iar pe Flavian la Petra. Deci, într-o zi,

amîndoi patriarhii au trimis veste unul la altul, zicînd: "Iată, Anastasie împăratul a murit, să mergem dar, să ne judecăm cu dînsul înaintea lui Dumnezeu. Pentru că Domnul Însuși a zis: "Eu sînt Cel ce judec cu dreptate și nu Mă sfiesc da fața omului". Și, după două zile, s-au mutat amîndoi patriarhii la Dumnezeu.

Deci, acestea știindu-le voi, puternicilor, să nu faceți nedreptăți celor neputincioși, ca să nu vă dea pe voi lui Dumnezeu și acolo cumplit să fiți osîndiți. Pentru că s-a zis: "Viermele nu va muri și focul nu se va stinge pentru cei ce nu judecă după dreptate și jefuiesc averile străinilor și, cu mîndria cea mare înălțîndu-se, nu-și aduc aminte de ziua morții". Că în ceasul acela, omul s-ar lipsi, bucuros, de toată bogăția lumii acesteia, numai să scape și să nu i se despartă sufletul de trup, pentru că moartea păcătosului cumplită este. Iar de vă sculați din pat și din boala morții, apoi, iară vă apucați, asuprind și mai rău casele săracilor jefuiți, după nedreptate judecați, vă fățarniciți și cu sila luați, pe sărac nu-l miluiți, pe cei scăpătați nu-i ajutați. Oare, ce adunați? Nu știți că, venind moartea, toate acestea pier? Că a Domnului este stăpînirea și căruia voiește, aceluia o și dă.

Cuviosul Savarie a zis așa: "Dacă postești, iar milostenie nu faci, aceasta nu se numește post, ci, mai amar și mai rău ești decît cela ce se prea satură și se îmbată și se îngrășă. Și încă ce zic, numai de post, că, chiar și fecioria nu-ți vei păzi curată, afară de cămașa de mire vei rămîne, neavînd milostenie. Mare este fecioria, și chiar și în Legea nouă, la mare cinste a pus-o Domnul, dar înseși fecioarele au rămas afară, de vreme ce milostenie nu au avut. Că nimeni nu va putea cîștiga milă fără de milostenie și în lume nimeni nu trăiește fără de ea". Că și cei ce lucrează cu palmele și ostașii și lucrătorii de pămînt și negustorii, toți slujesc aproapelui și aceasta mare facere de bine este. Iar a trăi pentru sine singur și pe ceilalți a-i trece cu vederea, urît este lucrul acesta și străin de creștinătate. Că dacă voiești să fii bogat în veacul viitor, apoi fii sărac aici. Risipește aici, ca să aduni acolo. Că nici semănătorul n-ar aduna dacă, mai întîi, n-ar risipi. Pentru ce, dar, nu dai și tu celor ce au trebuință? Zici: "O casă de copii îmi sta înaintea și voiesc să-i las pe dîșii îndestulați".

Însă de voiești să-ți lași copiii îndestulați, bogați, lasă-le lor, mai bine, pe Dumnezeu datornic. Că dacă tu, mai înainte de moarte apucînd, vei da averea ta lui Dumnezeu împrumut, apoi multă răsplată le va fi copiilor, că prin ea Dumnezeu dator le este ca mai mult să-i iubească.

Deci, dacă voiești ca să-L, ai pe El prieten, mai înainte, să-l faci pe El datornic. Că nici un om care dă împrumut, avînd datornic, nu se bucură atîta, pe cît se bucură Dumnezeu, fiind datornicul tău. Deci, pentru ce dai oamenilor averea spre păstrare, cînd Hristos stă gata a o primi, voind cu și mai multă dobîndă să-ți dea împrumutul? Că din mîinile Lui nimeni nu o va răpi. La oameni, adică, de-ți va păzi cineva averea ta, plată cere de la tine. Iar Hristos, pentru păzire, îți dăruiește ție mai multă plată. Pentru aceasta îți poruncește ție Dumnezeu, ca averea ta să o dai celor ce au trebuință, ca să ți-o păzească. Că pînă o ții singur nu fără teamă, o păstrezi: te temi, ca să nu o ia cineva de la tine, vecinul clevetitor sau tîlhar, sau moartea să te ajungă. Iar de o vei împărți la săraci. Eu, zice Domnul, ți-o voi păzi cu întemeiere. Pentru că, vrînd să ți-o dau, zice Domnul, o iau de la tine. Ci, ca mai multă în veacul viitor, în viața cea neîmbătrînită, să ți-o dau ție, spre bucuria cea fără de sfîrșit. Amin.

Întru această zi, cuvînt din Pateric, despre dragoste.

Un pustnic, aflînd pe un om îndrăcit, care nu putea să postească, s-a rugat lui Dumnezeu să se mute la dînsul dracul și acela să se slobozească. Și l-a ascultat pe el Dumnezeu și a intrat dracul în pustnic, depărtîndu-se de la omul acela. Iar pustnicul, de dracul fiind îngreunat, răbda în post și în rugăciune și zdrobindu-se în nevointă. Și după puține zile, mai mult, pentru dragostea lui, a gonit Dumnezeu pe dracul și de la dînsul.

Un monah avea în grija sa alt monah, care era într-o chilie departe, la zece mile. Deci, i-a zis lui gîndul: "Cheamă pe fratele, să vină să ia pîinea". Și iarăși a socotit: "De ce pentru pîine să supăr eu pe fratele meu, să vină la mine, zece mile? Mai bine să o duc eu". Și, luînd-o, s-a dus la el. Iar mergînd, s-a lovit cu piciorul de o piatră și, rănindu-i-se degetul, curgea sînge mult. Iar el de durere a început să plîngă și îndată a venit la el îngerul, zicînd: "De ce plîngi?" Iar el, arătîndu-i rana, a zis: "Pentru aceasta plîng". Zis-a îngerul: "Nu plînge pentru aceasta, că pașii pe care-i faci, se numără pentru Domnul și spre mare răsplătire înaintea feții lui Dumnezeu se fac". Atunci pustnicul, mulțumind lui Dumnezeu, călătoreea bucurîndu-se. Și venind la fratele, i-a adus pîinile. Și i-a povestit lui iubirea de oameni a lui Dumnezeu și, dîndu-i pîinea, s-a întors. Iar a doua zi, luînd iarăși pîine, se ducea, la alt monah s-o dea. Și s-a întîmplat atunci, că venea și acela la el și s-au întîlnit pe cale amîndoi. Deci, a zis cel ce mergea către cel ce venea: "O comoară aveam și ai căutat să mi-o prădezi". Iar acela a zis lui: "Au doară, ușa cea strîmtă, numai pe tine te încap? Lasă-ne și pe noi să venim împreună cu tine". Și, îndată, vorbind ei, li s-a arătat îngerul Domnului și le-a zis: "Osteneala voastră s-a suit la Dumnezeu, ca un prinos cu bună mireasmă". Dumnezeului nostru, slavă, acum și pururea și în vecii vecilor! Amin.

Cuvînt la învierea lui Hristos, al celui între Sfinți, Părintelui nostru Dimitrie mitropolitul.

"Pe Iisus, Îl vedem încununat cu slavă și cu cinste, din pricina morții pe care a suferit-o" (Evr. 2. 9)

În ziua cea trecută, a patimilor Domnului, am văzut pe Hristos, Mîntuitorul nostru, fără de slavă și fără de cinste, așa cum grăia Isaia despre Dînsul: "Și l-am văzut pe El și nu avea chip, nici frumusețe ci chipul Lui era necinstit și mai defăimat decît al tuturor fiilor omenesci", iar acum, întru luminatul praznic al Învierii Lui, vedem, împreună cu Sfîntul Ioan Teologul, slava Lui, ca slava Unuia născut din Tatăl, plin de har și de adevăr, iubiții mei ascultători.

Întru acea vreme, Domnul nostru Iisus Hristos a fost încununat cu spini, spre batjocură, iar acum, spre slava Sa, primește flori pe preacuratul său cap, nevestejiții trandafiri de laudă.

Întru acea vreme, cu cei fără de lege s-a socotit, iar acum este Dumnezeu în mijlocul poporului Său, pe care L-a răscumpărat cu scump sîngele Său și din iad l-a slobozit. Că Domnul, în mijlocul adunării Sfinților Săi, s-a arătat, zicînd: "Eu sînt cu voi".

Întru acea vreme, mulți trecînd, îl batjocoreau pe El, iar acum, în numele cel Sfînt al Lui, se închină tot genunchiul, al celor cerești și celor pămîntești și al celor de dedesubt. Întru acea vreme, a fost bătut peste spate, peste obraz și chinuit pînă la moarte, că, spînzurîndu-L pe lemn, L-au omorît. Iar acum, El a omorît moartea și pe diavolul. Că scrie: "Unde-ți este, moarte, boldul? Unde-ți este, iadule, biruința?"

Întru acea vreme, Dătătorul nostru de viață era mort, iar acum viu este Domnul și binecuvîntat Dumnezeu. Întru acea vreme, soarele pe cer, la amiază s-a întunecat, iar acum, din mormînt, Soarele dreptății, cel frumos, nouă ne-a răsărit. Și vedem, împreună cu Apostolul, pe Iisus, că, pentru primirea morții, cu slavă și cu cinste, S-a încununat.

Iar noi aici, cercetînd în scurt, vedem că altă cale nu este, către veșnica slavă și cinste, fără numai prin multe pătîmuri. Că, și Însuși Începătorul vieții noastre, Hristos, se cuvenea, prin pătîmuri, a se săvîrși.

Întru această puțină vreme, să ne înălțăm mintea noastră către cer, lăsînd toată grija cea lumească. Și să privim, ca printr-o oglindă, prin descoperirea Sfîntului Ioan Teologul. Și să auzim ce se lucrează în cer. Că eu aud acolo o oarecare tulburare făcîndu-se, ca un glas de tunete tari și glas de ape al îngerilor celor mulți – că era numărul lor mii de mii –, împrejurul Tronului și al celor patru ființe și al bătrînilor, un glas zicînd: "Poruncesc la toate zidurile, în cer și pe pămînt și sub pămînt și în mare, ca să se pregătească mulțumire și închinăciune de robi Feței împărătești, ce stă pe Scaunul cel dumnezeiesc".

Să vedem, dar, noi, cine împărătește pe Scaunul cel dumnezeiesc? Mie mi s-a părut că Leul va lua împărăția. Că se zice: "Iată Leul, cel ce este din semînția lui Iuda, a biruit". Și celui ce biruiește, zice Dumnezeu, îi voi da să stea pe Scaunul Meu. Dar nu văd, pe Scaunul lui Dumnezeu, pe Leu. Deci, are să ia împărăția, negreșit, Vulturul, cel ce-și acoperă cuibul său și peste puii săi se va îndura, că și a întins aripile sale și i-a luat pe ei și i-a ridicat pe umerii săi. Dar, nici pe Vulturul nu-l văd pe Scaun. Atunci, cine este în acest fel, Cel ce primește cea dumnezeiască și împărătească cinste? Căruia are a se închina toată zidirea, cea de sus și cea de jos? Privind, iată, văd pe Mielul împărătînd – Miel înjunghiat, și aud mii de mii zicînd cu glas mare: "Vrednic este Mielul, cel înjunghiat, să ia puterea și bogăția și tăria și înțelepciunea și cinstea și slava și binecuvîntarea". Deci, să luăm aminte, că Unul și același Hristos este și Leu și Vultur și Miel. Leu, că a biruit lumea și că moartea și iadul a stricat; Vultur, că pe sufletele sfinților le-a ridicat pe aripile sale și pe umerii săi și i-a scos pe ei din iad; Miel, că a pătimit pentru toți. Însă cînd a voit a împărăti, a împărătit nu cu înfățișarea leului, nici cu cea a vulturului, ci cu înfățișarea Mielului, celui înjunghiat, ca să arate că, pentru cununa Împărăției Cerești și a veșniciei slave, nu este altă cale, în afară de calea pătîmirii Celui înjunghiat. Și, din pămînteni, cine voiește ca acolo să afla cununa, să-și rănească inima sa prin umilință, să-și înjunghie patimile sale prin omorîre și greu să pătimească în ostenele pocăinței. Căutînd spre cele cerești, să privim și Raiul, care, așa cum este scris în descoperirea Teologului, pe lîngă alte minunate și nepovestite frumuseți, are și această mică frumusețe, că porțile care sînt cu numărul de douăsprezece, sînt mărgăritare. Pentru care, oarecine mărturisește, zicînd că, în visul nopții, de i se arată cuiva mărgăritar, atunci, însemnează lacrimi. La aceasta se unește și Sfîntul Ioan Gură de Aur, zicînd: "Ochii lui David cu plai

de lacrimi erau înfrumusețați, ca și cu niște mărgăritare". Mă minunez, că, dacă mărgăritarele sînt semnul lacrimilor, ele sînt și semn de plîngere. Deci, pentru ce sînt acolo porți de mărgăritare, unde nu se arată nimic de lacrimi, nimic de plîns, ci toate sînt pline de nepovestită bucurie? Eu, cercetînd, am cunoscut că acolo de se va sili cineva să intre, prin acele porți nu va putea prin altceva, fără numai prin lacrimi. Văzut-ai ca porțile Raiului, cele de mărgăritar, însemnează mărgăritarul-lacrimă? Și aceasta să-ți fie știut, că, prin lacrimi, ți se cade ție a intra în Rai și nu este altfel de intrare în Rai, în afară de lacrimile cele de mărgăritare. Că lacrimile se fac din sfîrmarea inimii, iar sfîrmarea inimii din întristarea cea pentru păcate și din greaua pătîmire pentru Dumnezeu. În acest fel este calea spre odihna Raiului.

Dar, să ne întoarcem către cele de jos și să trecem prin părțile Egiptului, să pomenim acolo despre cele de demult lucrări ale cînstului Iosif. Că Domnul, pe Iosif cel prea frumos, în Egipt pregătindu-l spre scaunul și cununa împărătească, oare ce fel de cale spre acea slavă și cinste i-a pregătit? Cu adevărat, cale de spini, strîmță, plină de nevoie, cu năpraznică năpastă, temniță întunecoasă, lanțuri grele, goliciune, foame, lipsa celor de nevoie. Lungă era acea cale, legătură pe multă vreme. Că a smerit în cătușe picioarele lui și prin fier a trecut sufletul lui. După aceea, după destulă și multă vreme a pătîmirii, a trimis împăratul și l-a slobozit pe el și l-a pus stăpîn casei lui și domn peste toate averile sale. Cumplită cale către cinstea împărătească! Iosif acela, era mai înainte, închipuire a Patimilor Domnului nostru. Și cum și în ce fel Domnul nostru a pătîmit, mai înainte de a lua împărăția, peste toată făptura, nu trebuie multe a spune, celor ce bine le știu.

Dar, eu mă duc spre plimbare în grădina lui Solomon, ca să iau seama ce se lucrează acolo. Văd că Mirele Ceresc se răcorește acolo, logodindu-și Lui mireasă, cum se zice de obște de către pămînteni, pe Biserica Sa, pe care a răscumpărat-o cu sîngele cel scump al Său, și zic, chiar, pe tot sufletul fiecărui creștin l-a răscumpărat. Pe acea mireasă iubind-o mai mult decît sufletul Său, a numit-o pe dînsa crin. Ca și crinul în spin, așa este mireasa Mea. Eu voi lua seama unde Acel mire ceresc va pune crinul Său, pe iubita Sa mireasă, în grădina Sa. Mie mi se pare că o va pune la un loc larg, între alte flori bine mirositoare. Iar El a pus crinul Său între spinii cei ascuțiți, ca un crin în spini, precum este cea de aproape a Mea, în mijlocul fecioarelor.

Aici, dar, o, bine-credincioșilor ascultători, să gîndim pentru ce Mirele Ceresc, pe crinul Său, pe mireasa Sa, o voiește să fie în mijlocul spinilor. Crin între spini? Cînd a sădit Raiul spre răsărit, l-a împrejmuit pe el cu pomi roditori, pomi bine înfrunziți. Ierusalimul Nou, care s-a arătat Sf. Ioan, întru descoperire, că venea din cer, era împrejmuit cu zid de pietre scumpe de iaspis, de safir, de smarald, de topaze, de iachint, avînd porți de mărgăritar. Pe via cea roditoare, de care se scrie în Evanghelia de la Matei, a înconjurat-o cu o oarecare îngrăditură aleasă și cu gard a îngrădit-o pe ea. Iar pe iubita Sa mireasă, pentru care nici sufeletul Său nu și-a cruțat pe cruce, o pune pe pămînt întru îngrădire, nu ca grădina Raiului, nu întru frumoși pomi roditori, ci, într-o îngrădire de spini, o păzește, ca pe un crin între spini.

Dar, aici, să pomenim și de parabola cea de demult, de care se scrie în cărțile Judecătorilor israiliteni, în care toate lemnele, pădurile, livezile, viile, adunîndu-se într-o adunare, își alegeau lor împărat. Și, după ce mulți s-au lepădat, s-au unit să aleagă pe spin, ca să împărătească peste ele, și au zis către el: "Vino și împărătește peste noi." Ar fi putut zice cineva lemnelor: "Ascultați, lemnelor, ce vi s-a întîmplat, pe cine alegeți? Au nu sînt între voi slăviți cedri, preafînălții finici, bineroditori măslini și alte lemne alese și aducătoare de folos? Ci, de la spini, ce roadă o să aveți? Ce folos va fi vouă? Ca Evanghelia pe el nu-l laudă, ci mai vîrtos zice: Au, doară, din spini aduni struguri? Dar, ca să nu fie defăimat cu totul sfatul

lemnelor, cel într-o unire, eu le voi lăuda buna socotință și alegerea. Că bine au făcut ele, alegîndu-și-l lor pe spini de împărat. Că el, măcar că este spin, este încununat de trandafir, încît cu toată cumplita lui ascuțire a spinilor, are a lui firească slavă și frumusețe. Și, apoi, cînd spinul stă împrejurul livezilor sau al viilor, atunci îngrădirea este gata, păzindu-le de orice stricăciune. Pentru că de țepii lui, ca de o armă ascuțită, nu se poate apropia nimeni.

Deci, împărătește tu, spinule, peste lemne, iar voi, prea aleși și preaînalti copaci, plecați-vă vîrfurile voastre sub spin, închinați-vă lui, veniți și intrați sub umbra lui. Multe soiuri de copaci închipuiesc tot felul de sfinți; cedrul și finicul, închipuiesc pe cei drepti, că dreptul ca finicul va înflori; măslinul cel bine rodit însemnează învățători bisericești, care, cu roadele cuvîntului lui Dumnezeu, saturează sufletele oamenilor credincioși, via însemnează tot poporul cel de obște care viețuiește după Dumnezeu; via Domnului Savaot este casa lui Israil. Dar spinul ce însemnează, fără numai de pătimire? M-am întors spre chinuire, zice, cînd m-a împuns pe mine spinul. Însemnează mucenicie, primejdii, ca niște bolduri ascuțite, necazuri, ca niște răni de spini. Iar cel ce rabdă, pentru Dumnezeu, toate acestea, se află ca și crinul între spini, care sînt pătimirile înseși, și începe a primi părți din veșnica slavă.

Înaltă rînduială este cea a Proorocilor, înaltă, a Apostolilor, dar nu mai prejos și a Învățătorilor, a Cuvioșilor, a Feciorelnicilor, a Pustnicilor și a celorlalți Sfinți. Însă nici una din ele n-a primit desăvîșirea fără a ei pătimire. Că tuturor acelor rînduiei. chip S-a făcut Domnul nostru Iisus Hristos, care, venind pe pămînt, către oameni, S-a arătat în mulțimea sfinților și nu S-a încununat cu slava împărăteștii cununii, pînă n-a străbătut, mai întîi, rînduiala pătimirii. Că procroc era, spunînd mai dinainte cele ce erau să fie, despre dărîmarea Ierusalimului și despre judecata zilei cea înfricoșătoare. Era apostol, pentru că de la Dumnezeu Tatăl a fost trimis, umblînd și propovăduind pretutindenea. Era doctor fără de plată, că tot poporul căuta să se atingă de El și să se tămăduiască de neputințele sale. Era mare făcător de minuni, că învia morții. Dar nu aici și-a întărit El cununa slavei și împărăției sale. Dar unde? În rînduiala pătimirii, întru cununa de spini, în vărsarea sîngelui Său, că așa se cuvenea a pătimi Hristos, ca să intre în slava Sa. Și așa vedem pe Hristos, pentru primirea morții, cu slavă și cu cinste încununat.

O, iubitorilor ascultători, dacă Hristos, Domnul nostru, Care, voind să intre întru a Sa slavă, în așa fel a trebuit a pătimi, ce ne rămîne nouă? Ce fel de osteneli, ce fel de nevointă ne trebuie nouă, celor ce voim a intra, nu întru a noastră, ci întru cea străină slavă? Întru cea străină, da, pentru că ne-am înstrăinat de dînsa, prin păcatele noastre, că din pîntecele mamei noastre, noi, păcătoșii, ne-am înstrăinat.

Dar nu voiesc, în sărbătoarea cea de bucurie, cu nemîngîietoare cuvinte a tulbura dragostea voastră, ci, vă doresc a vă bucura, pentru Hristos cel înviat și strig ca David: "Aceasta este ziua pe care a făcut-o Domnul, să ne bucurăm și să ne veselim întru dînsa". Amin.

SUMAR – INDICE

Agatodor, Mucenicul (din Cherson), 7 martie
 Alexandru, Mucenicul (din Egipt), 15 martie
 Alexie, Omul lui Dumnezeu, 17 martie
 Anastasia, Patriciana, Preacuvioasa, 10 martie
 Anecton, Mucenicul, 10 martie
 Artemon, Episcopul Seleuciei, Sfintul, 24 martie
 Cuvînt despre ..., 5 martie
 Benedict, Preacuviosul, 14 martie
 Bunavestire, Înainte-prăznuirea..., 24 martie
 ..., a Preasfintei Stăpînei noastre de Dumnezeu
 Născătoarei și pururea Fecioarei Maria, 25 martie
 Calist, Mucenicul, 6 martie
 Capiton, Mucenicul, 7 martie
 Chiril, Patriarhul Ierusalimului, 18 martie
 Ciprian, Mucenicul (din Corint), 10 martie
 Cleonic, Mucenicul, 3 martie
 Codrat, Mucenicul (din Corint), 10 martie
 Conon, Mucenicul, 5 martie
 Crescent, Mucenicul, 10 martie
 Povestirea lui..., despre Evloghie, 27 martie
 Daria, Mucenița, 19 martie
 Cuvînt despre..., 18 martie
 Dionisie, Mucenicul, (din Corint), 10 martie
 Dionisie, Mucenicul (din Fenicia), 15 martie
 Domnina, Sfînta, 1 martie
 Cuvînt despre..., 31 martie
 Efrem, Mucenicul, 7 martie
 Elpidie, Mucenicul, 7 martie
 Emilian, Cuviosul (din Roma), 7 martie
 Eterie, Mucenicul, 7 martie
 Eutropiu, Mucenicul, 3 martie
 Eydochia, Mucenița, 1 martie
 Evghenie, Mucenicul (din Cherson), 7 martie
 Înainte-prăznuirea Bunevestiri a..., 24 martie
 Bunavestire a..., 25 martie
 Cuvînt la Bunavestire..., 25 martie
 Soborul Arhanghelului..., 26 martie
 Gherasim, Preacuviosul (viața sa), 4 martie
 Cuvînt al..., despre milostenie, 11 martie
 Preacuviosul Părintele nostru..., papă al Romei,
 12 martie
 Hrisant, Mucenicul, 19 martie
 Iacob, Mărturisitorul, 21 martie
 Ilarion, Mărturisitorul, 28 martie
 Ioan, Cuviosul (din Mănăstirea Sfîntul Sava), 20
 martie
 Cuvînt al..., despre împărtășire, 24 martie
 Cuvînt al..., despre mîntuire, 5 martie
 Cuvînt al..., despre mîndrie, 8 martie
 Cuvînt al..., despre cinstirea preoțimii, 9 martie
 Cuvînt al..., despre voia liberă a omului 18 martie
 Cuvînt al..., despre judecată, 22 martie
 Cuvînt al..., despre milostenie, 27 martie
 Cuvînt al..., 30 martie
 Ipatie, Episcopul Gangrelor, Mucenicul, 31
 martie

Isihie, Mucenicul, 2 martie
 Împărtășire (cu Trupul lui Hristos, Cuvînt al
 Sfîntului Ioan Damaschin, despre..., 24 martie
 Cuvînt despre..., 6 martie
 Cuvînt al Sfîntului Ioan Gură de Aur, despre...,
 22 martie
 Marcu, Cuviosul, 29 martie
 Cuvînt despre..., 1 martie
 Cuvînt al Sfîntului Grigorie, despre..., 11 martie
 Cuvînt al Sfîntului Ioan Gură de Aur, despre...,
 27 martie
 Cuvînt despre..., 31 martie
 Cuvînt al Sfîntului Ioan Gură de Aur, despre..., 8
 martie
 Cuvînt al Sfîntului Ioan Gură de Aur, despre..., 5
 martie
 Povestire despre un..., 7 martie
 Pomenirea Sfîntilor patruzeci de..., din Sevastia,
 9 martie
 Aducerea moaștelor..., 13 martie
 Montanus (Preotul), Sfîntul, 26 martie
 Nicon, Mucenicul, 23 martie
 Paladie, Cuviosul, Cuvînt al..., despre nevoință,
 14 martie
 Panharie, Mucenicul, 19 martie
 Patrichie, Cuviosul, 20 martie
 Pavel, Mucenicul (din Corint), 10 martie
 Cuvînt despre neiertarea..., fără canon, 24 martie
 Plisiu, Mucenicul, 15 martie
 Cuvînt despre..., 11 martie
 Cuvînt despre..., 2 martie
 Cuvînt al Sfîntului Teodor Studitul despre..., 15
 martie
 Cuvînt al Sfîntului Ioan Gură de Aur, despre
 cinstirea..., 9 martie
 Romil, Mucenicul, 15 martie
 Cuvînt pentru..., 6 martie
 Sabin, Mucenicul (Egipteanul), 16 martie
 Serghie, Cuviosul Mucenic, 20 martie
 Învățătură a..., 13 martie
 Sofronie (Patriarhul Ierusalimului), 11 martie
 Ștefan, Cuviosul, 26 martie
 Teodor, Mucenicul (din Amoreea), 6 martie
 Teodot, Mucenicul, Episcopul Cirenei, 2 martie
 Teofan, Preacuviosul, 12 martie
 Teofil, Mucenicul (din Amoreea), 6 martie
 Teofilact, Preacuviosul, 8 martie
 Timolau, Mucenicul, 15 martie
 Vasilevs, Mucenicul, 7 martie
 Vasilie, Mucenicul (din Ancira), 22 martie
 Vasilisc, Mucenicul, 3 martie
 Vasoiu, Mucenicul, 6 martie
 Voia liberă (a omului), Cuvînt al Sfîntului Ioan
 Gură de Aur, despre..., 18 martie